

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
1.	TeleCompGROU P Sp. z o.o.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Operatorzy tele biją na alarm o wsparcie w rozbudowie innowacyjnych rozwiązań udrażniających sieci w punktach styku.	W dobie cyfryzacji i mnożenia się app dla cyfryzacji społeczeństwa e-administracji, zdalnej nauki i pracy, sieci światłowodowe u operatorów tele w testach i pomiarach telemetrycznych pokazują wynik dużego skoku zagęszczenia przesyłu danych czego następstwem są przerwy w dostawach automatyzacji systemów i usług, jak e-medycyna, e-bankowości itp... Temat rzeka...	Uwaga nieuwzględniona Celem wsparcia w KPO w ramach Komponentu C jest zapewnienie dostępu do szybkiego internetu gospodarstwom domowym obecnie wykluczonym cyfrowo, nie zaś poprawa jakości funkcjonowania istniejących sieci telekomunikacyjnych, co powinno być finansowane przez operatorów w ramach ich działalności bieżącej.
2.	Voicelab.AI	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Rozwój cyfryzacji i skala obliczeń i danych wymaga kwantowych komputerów.	W epoce AI i badań np. nad fuzją nuklearną niezbędne jest wykorzystanie komputerów (obliczeń) kwantowych które umożliwiają wykonanie obliczeń o niezwykle dużej skali. Komputery kwantowe już istnieją i musimy mieć umiejętności żeby je rozwijać i wykorzystywać.	Uwaga uwzględniona W zakresie współpracy międzynarodowej przewiduje się możliwość realizacji ze środków KPO projektów w ramach Important Projects of Common European Interest (IPCEI) - m.in. dotyczących Federacji Chmurowej, Joint Undertakings (w tym EuroHPC oraz technologii kwantowych). Interwencja C2.1.3. E-kompetencje jest ukierunkowana na podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych w społeczeństwie i ich szerszego wykorzystania.
3.	Voicelab.AI	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Rozwój AI dotyczy każdej możliwej działalności badawczej i biznesowej. Polska ma cywilizacyjną szansę rozwoju ponieważ ma wszystkie elementy niezbędne do rozwoju. Bariery w rozwoju AI można obniżyć za pomocą odpowiedniej skali inwestycji na poziomie Państwa ze względu na rozmiar nakładów niezbędnych i ze względu na to, że administracja państwowa jest jednym z głównych odbiorców.	1. KOMPETENCJE - budowa ośrodków badawczych, organizacja środowiska, współpraca ze startupami 2. DANE - strategia zbierania i udostępniania danych 3. MOC OBLICZENIOWA - zbudowanie centrów obliczeniowych dostosowanych do rozwoju AI KOMPETENCJE Organizacja środowiska, ośrodki badawcze AI, współpraca ze startupami Budowa zespołu naukowego-inżynierskiego zajmującego się AI na wzór DARPA1. Współpraca ośrodka ze startupami - budowane algorytmy i zbiory danych mogły być dalej rozwijane branżowo przez startupy. Sugerowana organizacja takiego zespołu wokół domen: rozpoznawanie (rozumienie) obrazu, rozpoznawanie mowy (ASR), rozumienie mowy (NLU), predykcji sygnałów, inferencja. Powstrzymanie odpływu talentów - mamy do czynienia odpływem talentów do spółek zagranicznych, czy też outsourcing polskich naukowców i inżynierów do spółek zagranicznych, szczególnie przy pracy zdalnej. Zaplanowanie działań mających na celu zatrzymanie odpływu talentów z polskiego rynku. DANE Strategia zbierania i udostępniania danych Proponuje się zbudowanie Cyfrowego Banku Danych (CBD) zarządzanego	Uwaga nieuwzględniona KPO w ramach działań inwestycyjnych przewiduje realizacja pakietów projektów związanych z tworzeniem warunków dla rozwoju zastosowań technologii przełomowych, w tym sztucznej inteligencji (AI) w wybranych sektorach gospodarki, w sektorze publicznym i w społeczeństwie, które będą ukierunkowane na wytworzenie, przetestowanie, a następnie wdrożenie i skalowalność systemowych rozwiązań organizacyjnych, technologicznych, prawnych i finansowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						przez organizacje non-profit, która będzie gromadziła nowe i organizowała istniejące dane. Zadaniem CBD byłoby również przygotowania danych do uczenia maszynowego. Angażowanie środowiska startupów do współdzielenia danych, organizacja akcji crowdsourcingowych, anotacja danych na dużą skalę do uczenia nadzorowanego. Zaproponowanie zmian administracyjnych pozwalających na łatwiejsze zbieranie i oznaczanie danych. MOC OBLICZENIOWA Budowanie centrów obliczeniowych dostosowanych do rozwoju AI Aktualnie w Polsce brakuje mocy obliczeniowej dedykowanej pracom nad rozwojem AI w odpowiedniej skali. Poza wykorzystaniem istniejącego hardware należy rozwijać zespoły badawcze które opracują nowe rozwiązania, dedykowany szybszym i wydajniejszym pracom badawczym nad AI.	
4.	Akademia Górniczo - Hutnicza WIMiR KMiW	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	uwagi ogólne	Program nie wskazuje rekomendowanych mechanizmów oceny środowiskowej. Wnoszę o uwzględnienie w Krajowym Programie Odbudowy celów strategicznych związanych z monitorowaniem środowiska oraz infrastruktury technicznej. Główne cele KPO uwzględniają zmniejszenie presji na środowisko. Należy wskazać na metody oceny tej presji.	Realizacja KPO może stać się impulsem nie tylko do odbudowy ale również stworzenia nowej jakości życia, do której dążą świadome społeczności. Realizacja wyzwań przemysłowych, wraz z ideą Przemysłu 4.0, zrównoważony rozwój gospodarczy, transformacja energetyczna czy innowacyjna gospodarka nie powinna wpływać negatywnie na naturalne środowisko. Oczywiście, nie jest to w pełni możliwe do zrealizowania, zatem należy opracować i uruchomić mechanizmy kontroli zmian w środowisku. Prace nad tym zagadnieniem trwają od wielu lat, w niektórych obszarach takich jak hałas środowiskowy czy warunki pracy, Polska ma istotne osiągnięcia na tle Europy. Również walka z „reliktami przeszłości” między innymi smogiem niskoemisyjnym zaczęła przynosić pewne efekty. Realizacja KPO otwiera możliwości wprowadzenia jednolitego, otwartego mechanizmu oceny oddziaływania na środowisko. Bazując na dotychczasowych doświadczeniach, między innymi w zakresie map akustycznych, idea monitorowania wieloparametrycznego została bardzo pozytywnie zweryfikowana. Zatem, moim zdaniem, pojawia się możliwości ujednoczenia sposobów monitorowania środowiska poprzez wprowadzenie z jednej strony obowiązku, z drugiej zaś otwartego i jawnego systemu, który pozwoli na prowadzenie obserwacji środowiska również zainteresowanym obywatelom. Przykładem może być monitorowanie zanieczyszczenia powietrza pyłami PM 2,5 PM5 oraz PM10. Metoda referencyjna uniemożliwia szerokie jej zastosowanie, natomiast istniejące tanie acz bardzo dokładne metody absorpcyjne sprawiły powszechność domowych mierników zanieczyszczenia. Przedstawione skrajne rozwiązania pozwalają na zaproponowanie „złotego środka”. Mianowicie wprowadzenie klas pomiarowych, a tym samym dopuszczenie innych metod, oprócz metody referencyjnej. Takie rozwiązanie w dalszej części pozwoli na budowę wielopunktowych multisensorycznych systemów monitorujących. Rozproszone systemy, poparte oraz weryfikowalne przez istniejące stacje	Wyjaśnienie W zakresie komponentu C, części pożyczkowej, należy wskazać, że przewiduje się budowę systemu stacjonarnego monitoringu emisji pól elektromagnetycznych z instalacji radiokomunikacyjnych, składającego się z 300 stacji pomiarowych ulokowanych w co najmniej 50 miastach. Instalacje będą przy tym projektowane z uwzględnieniem możliwości ich przeniesienia do innych lokalizacji. Dane zbierane w ramach tego systemu będą zasilać bazę Państwowego Monitoringu Środowiska, ale przede wszystkim bazę danych Systemu Informacyjnego o Instalacjach Wytwarzających Promieniowanie ElektroMagnetyczne – centralnej bazy danych o emisji PEM w środowisku.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>monitorowania środowiska umożliwiają walidację danych, dostrajanie modeli a przede wszystkim na szczegółową ocenę zmian, jakie wprowadzany w środowisko. Głośno mówi się o pyłach zawieszonych, problem hałasu urbanistycznego trochę został odsunięty a o innych czynnikach wskazujących na stan środowiska chyba już zapomnieliśmy. Jako specjalista od budowy systemów monitorowani środowiska rekomenduje prowadzenie obserwacji takich parametrów jak: jakość powietrza, jakość środowiska Pyły PM2,5 PM5 PM10, tlenek węgla - CO, dwutlenek azotu NO2 etanol C2H5OH Wodór H2 amoniak NH3, metan CH4, propan C3H8 butan C4H10, wilgotność, temperatura, natężenie światła, poziom hałasu, prędkość wiatru, zmiany środowiskowe, poziom wód gruntowych, pH wód gruntowych, powierzchniowe ruchy masowe drgania parasejsmiczne, i inne wielkości opracowywane w trakcie wdrażania. Drugim obszarem również monitorowania to infrastruktura. I tutaj też należy wprowadzić powszechne metody obserwacji stanu infrastruktury, między innymi mosty, wiadukty, tunele, drogi, linii kolejowe, itp. Infrastruktura, będąca własnością Państwa powinna być przez Państwo w jednolity sposób obserwowana i oceniana. Innowacyjne metody pomiarowe, zaawansowane algorytmy heurystyczne oraz wysokiej klasy specjaliści na krajowych uczelniach pozwolą na budowę struktury wpisującej się w KPO, czyli rozwój systemów informatycznych, bezpieczeństwo infrastrukturalne oraz bezpieczeństwo zdrowotne. Zatem wnoszę o uwzględnienie w Krajowym Programie Odbudowy celów strategicznych związanych z monitorowaniem środowiska oraz infrastruktury technicznej. Główne cele KPO uwzględniają zmniejszenie presji na środowisko. Należy wskazać na metody oceny tej presji.</p>	
5.	Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu	woj. opolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	<p>W planie “transformacji cyfrowej” brakuje systemowych rozwiązań integrujących wychowanie przedszkolne z nauką szkolną, w szczególności wczesnoszkolną. Wprowadzona w 2015 r. nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego - uwzględniająca naukę języka obcego - zaowocowała niespotykaną dotąd aktywnością rodziców i nauczycieli na tym gruncie. Było to m.in. inspiracją do działań systemowych, które podjęliśmy w województwie opolskim. Działania te służą naturalnemu nabywaniu przez dzieci przedszkolne języka angielskiego, co powinno być kontynuowane w okresie wczesnoszkolnym. Uważamy w związku z tym, że KPO może być doskonałą okazją na zastąpienie mało efektywnego paradygmatu nauki angielskiego jako języka obcego systemowym wychowaniem dzieci w dwujęzyczności z tym</p>	<p>Od 2014 r. w woj. opolskim realizujemy z powodzeniem wychowanie do dwujęzyczności - język angielski. Realizacja tego przedsięwzięcia przynosi bardzo dobre i pożądane efekty. Cyfryzacja procesów edukacji wymaga nowych i całkowicie cyfrowych zasobów nie tylko wyposażenia w sprzęt typu laptopy. Bez wdrażania kompleksowych rozwiązań wykorzystujących zasoby cyfrowe nadal będziemy mieli tylko sprzęt bez jego celowego i wspartego oprogramowaniem wykorzystania.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona W projekcie KPO uwzględniono postulaty dotyczące innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych. Zakupione sprzęt komputerowy powinny mieć niezbędne oprogramowanie. Dodatkowe oprogramowanie specjalistyczne wykracza poza zakres interwencji z KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					językiem. Jako dyrektor placówki doskonalącej nauczycieli, która wprowadza w województwie opolskim tego typu rozwiązania dzięki m.in. środkom UE, gotów jestem przedstawić konkretne rozwiązania w wypadku uwzględnienia mojego głosu w dyskusji. W tym kontekście należy podkreślić, że już od 2018 r. UE - jeśli chodzi o kompetencje kluczowe - zastąpiła kompetencje w zakresie języków obcych kompetencjami w zakresie wielojęzyczności.		
6.	Urząd Miasta Zambrów	woj. podlaskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	W celu C2.1.2 Cyfrowa infrastruktura szkół istnieje potrzeba dodania także przedszkoli. Pytanie: Czy środki będą dystrybuowane centralnie, czy też na poziomie urzędów marszałkowskich?	W związku z tym, iż sytuacje kryzysowe dotyczą także edukacji z poziomie przedszkolnym, należy zapewnić nauczycielom oraz starszym dzieciom w wieku przedszkolnym poprawę dostępu do szybkiego Internetu.	Uwaga uwzględniona Największe braki w sprzęt komputerowy, który w czasie pandemii jest niezbędny do kształcenia dotyczy szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W części pożyczkowej przewiduje się wsparcie organów prowadzących przedszkola, szkoły i placówki oświatowe w finansowaniu potrzeb inwestycyjnych w rozwoju środowiska cyfrowego prowadzonej działalności. Inwestycja będzie realizowana w trybie centralnych zakupów sprzętu i oprogramowania, albo w systemie grantowym (udostępniania środków na przeprowadzenie zakupów poszczególnym organom prowadzącym placówki oświatowe).
7.	Polskie Towarzystwo Informatyczne	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Tekst do wstawienia w części "charakterystyka" "W dbałości o efektywność, wszystkie prowadzone szkolenia będą kończyły się egzaminami lub certyfikatami nabycia stosownych umiejętności." Wzmocnieniem dla dążenia do podnoszenia kompetencji cyfrowych jest budowanie świadomości cyfrowej. Potrzebne jest powszechne przekonanie oraz akceptacja dla permanentnych przemian	Jedną z najbardziej rozpoznawalną przyczyną słabej skuteczności prowadzonych szkoleń w poprzednich perspektywach finansowych był brak konieczności weryfikowania jakości szkoleń oraz nabywanych kwalifikacji. Wprowadzenie obowiązku niezależnego egzaminowania/certyfikowania spowoduje, że osoby szkolące się będą zmotywowane, a organizatorzy weryfikowani. Od lat nasz postęp w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych jest niesatysfakcjonujący. Widać to we wskaźniku DESI oraz innych analizach. Kompetencje cyfrowe są w otaczającym nas świecie nowoczesnych technologii, kluczem do konkurencyjności oraz rozwoju. Całość polityki kształcenia oraz podnoszenia kompetencji cyfrowych powinna być koordynowana zarówno pod	Uwaga nieuwzględniona Wystawienie certyfikatu udziału w szkoleniu nie wpłynie na poprawę jego jakości. Efektywność szkolenia w dużej mierze zależy od doboru kadry przeprowadzającej szkolenie oraz od warunków organizacyjnych. Sieć regionalnych, lokalnych liderów rozwoju cyfrowego wesprze jst oraz wskazane placówki, a także instytucje

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					powodowanych przez technologię cyfrową oraz algorytmizację. Są one dziś częścią wszystkich dziedzin życia oraz gospodarki. Ale niezwykle ważny jest poziom tych kompetencji. Jedynie ten wysoki poziom może budować naszą przyszłość jako kraju twórczego, a nie konsumenckiego.	względem tematyki, adekwatności do potrzeb jutra, jakości oraz skuteczności.	najbardziej potrzebujące wsparcia oraz poszczególne grupy obywateli w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych i doposażenia w sprzęt informatyczny. Liderzy będą stanowić wsparcie dla społeczności lokalnych. Działania realizowane w zakresie e-kompetencji są zgodne z obszarami wskazanymi w Programie Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. Zakres inwestycji e-kompetencje jest jednym z mechanizmów wdrażania ww. Programu.
8.	Osoba prywatna	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych powinien być realizowany w zakresie odnoszącym się nie tylko do administracji publicznej lecz również sektora prywatnego gospodarki. Powinien być powszechnie dostępny dla każdego obywatela.	Rozwój Kompetencji Cyfrowych jest szansą dla każdego obywatela na skuteczne korzystanie z dobrodziejstw nowych technologii oraz poprawę sytuacji zawodowej i społecznej. Stąd należy uwzględnić nie tylko administrację publiczną, lecz również sektor prywatny gospodarki. Powinna to być też forma kształcenia ustawicznego.	Wyjaśnienie Wsparcie będzie realizowane zgodnie z Programem Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. Wsparcie kompetencji na rynku pracy skierowane będzie do pracowników MŚP oraz osób poszukujących pracy, dla których trudnością jest niewystarczający poziom kompetencji cyfrowych pozwalających na korzystanie z dostępnych rozwiązań cyfrowych.
9.	Osoba prywatna	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	135	Komponent rozwój gospodarki opartej na danych należy uzupełnić o rozbudowę polskiego sektora kosmicznego o satelity obserwacyjne w połączeniu z analizę i przetwarzaniem danych przy użyciu sztucznej inteligencji.	W obszarze obserwacji satelitarnej oraz wykorzystaniu sztucznej inteligencji Polska odnosi pierwsze sukcesy. Zapewnienie nowych projektów w tych obszarach będzie dodatkowym impulsem do budowania kompetencji i rozwoju potencjału przedsiębiorców w Polsce. Wsparcia polskiego sektora kosmicznego zapewni wzrost konkurencyjności polskich przedsiębiorstw na rynku europejskim oraz zaspokojenie krajowych potrzeb w dziedzinach wykorzystujących technologie i usługi kosmiczne, m.in. rolnictwo precyzyjne, ochrona środowiska, planowanie przestrzenne, polityka energetyczna i klimatyczna, zarządzanie transportem, zarządzanie kryzysowe. Dodatkowo umożliwi zbudowanie całego łańcucha dostawców koniecznych do budowania i umieszczania satelity na orbicie, zaczynając od programów edukacyjnych, laboratoriach, a kończąc na segmencie naziemnym.	Wyjaśnienie Rozbudowa polskiego sektora kosmicznego została uwzględniona w Komponentie A „Odporność i konkurencyjność gospodarki” KPO.
10.	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. /PZFP	woj. lubuskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	142	Zakres wsparcia powinien obejmować także podmioty świadczące usługi na rzecz przedsiębiorców w tak kluczowych obszarach jak dostarczanie finansowania zewnętrznego, pochodzącego ze środków UE. Mamy tu na myśli	Doświadczenia instytucji dystrybuujących pożyczki i poręczenia w ramach programów finansowanych z UE wynikające z funkcjonowania w warunkach pandemii pokazują wyraźnie to, że wskazane podmioty muszą inwestować w nowoczesne rozwiązania digitalizacyjne. W szczególności chodzi o wdrażanie	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					sfinansowanie wprowadzenia w funduszach pożyczkowych i poręczeniowych systemów informatycznych polegających na digitalizacji dokumentacji pożyczkowej i poręczeniowej oraz systemów do obsługi procesu składania, oceny i monitorowania instrumentów finansowych.	rozwiązań pozwalających po pierwsze na obsługę swoich beneficjentów w sposób zdalny (składanie wniosku pożyczkowego, uzupełnianie dokumentacji), po drugie to, aby beneficjenci mieli możliwość sprawdzenia statusów swoich spraw w instytucjach otoczenia biznesu za pomocą narzędzi teleinformatycznych (sprawdzenie salda, złożenie wniosku o zaświadczenie o zadłużeniu). Potrzeba skanowania całej dokumentacji pożyczkowej do celów sprawozdawczych i monitoringowych. Abstrahując od pandemii, załatwianie możliwie szerokiego zakresu spraw w sposób zdalny staje się wraz z upływem czasu standardem w kolejnych obszarach życia społeczno – gospodarczego. Nie inaczej powinno być w instytucjach świadczących usługi na rzecz MŚP. Niestety nie dysponują one środkami własnymi, które mogłyby przeznaczyć na ten cel. Dlatego zachodzi w tym obszarze potrzeba wdrożenia instrumentów wsparcia.	gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
11.	Polski Związek Funduszy Pożyczkowych	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Planowane wykorzystanie w tym obszarze instrumentów zwrotnych powinno uwzględniać najlepsze praktyki z lat ubiegłych. Przede wszystkim mamy tu na myśli rolę funduszy pożyczkowych, jaką odgrywały we wdrażaniu pożyczkowych instrumentów zwrotnych w przedmiotowym obszarze w ramach perspektywy 2014-2020.	Tylko w 2019 roku wskazane podmioty wsparły sektor MŚP (w tym nowoutworzone przedsiębiorstwa 8 427 pożyczkami o rekordowej łącznej wartości ponad 1,53 mld zł. Są na trwałe osadzonym w rzeczywistości gospodarczej instrumentem wsparcia przedsiębiorstw z sektora MŚP. W latach 2010 – 2019 możemy mówić o niemal 80 tys. udzielonych pożyczek o łącznej wartości ponad 7 mld zł. Ponad 90% wszystkich zamówień Banku Gospodarstwa Krajowego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego na wybór pośredników finansowych wdrażających instrumenty pożyczkowe, finansowanych ze środków europejskich w ramach mającej perspektywy finansowej UE realizowały właśnie fundusze pożyczkowe.	Uwaga uwzględniona W KPO dodano część pożyczkową m.in. w zakresie Komponentu C.
12.	Osoba prywatna	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Zgłaszam uwagę dotyczącą braku wsparcia dla osób, które z powodu "transformacji cyfrowej" a co za tym idzie zmniejszenia potrzeby zatrudnienia ludzi w różnych dziedzinach gospodarki, tracą możliwość zarobku.	W dobie cyfryzacji i robotyzacji kurczy się rynek pracy. Stanowiska, które do tej pory wymagały rąk ludzkich są automatyzowane. Jest realna potrzeba aby wesprzeć pracowników, którzy po przekroczeniu 50 roku życia. Uzbierania dużych kwot na kontach emerytalnych, pozostają bez pracy, bez zasiłku, bez środków do życia. Nie mogą skorzystać z emerytury bo nie mają jeszcze wieku 65 lat, natomiast nie mogą odnaleźć się w kurczącym się rynku pracy. Są poza systemem. Istnieje potrzeba realnego wsparcia tych osób. Potrzebne są środki na dodatkowe a nie tak jak teraz symboliczne zasiłki dla bezrobotnych maksymalnie do roku czasu.	Wyjaśnienie Transformacja cyfrowa powoduje, że zmienia się rodzaj zawodów niezbędnych na rynku pracy. Większe potrzeby będą dotyczyć zawodów wymagających umiejętności cyfrowych. Rekomenduje się zatem nabywanie nowych umiejętności, w tym w ramach Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych.
13.	TECH SOLUTIONS sp. z o.o.	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Zgłaszamy wniosek o uwzględnienie w KPO komponent "C" projektów wspomagających transformację cyfrową branży hotelowej i noclegowej, w obszarze rozwiązań bezkontaktowej i cyfrowej obsługi miejsc noclegowych (zdalnej recepcji i rozwiązań samoobsługowych.).	Branża noclegowa i hotelarska jest jedną z najbardziej dotkniętych przez pandemię. W ramach projektu POPW.01.01.02-18-0044/20 opracowano polskie rozwiązanie bezpiecznej, bezkontaktowej i cyfrowej obsługi miejsc noclegowych. Rozwiązania takie są obecnie preferowane przez gości noclegowych na całym świecie. Umieszczenie w KPO wsparcia dla polskich obiektów we wdrożeniu technologii bezkontaktowych podniesie ich	Uwaga nieuwzględniona Dofinansowanie projektów w takim zakresie będzie możliwe w ramach polityki spójności.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						konkurencyjność na rynku i obniży bariery kosztowe we wdrażaniu nowych technologii.	
14.	Polskie Towarzystwo Informatyczne, Szerokie Porozumienie na rzecz Umiejętności Cyfrowych w Polsce	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148/149 lub 145	Proponuje się dodanie zapisu str. 148/149 „Prowadzone będą wielowątkowe działania prowadzące do szerszego dopływu kobiet do zawodów odpowiedzialnych za transformację cyfrową poprzez pobudzanie świadomości, edukację i kształcenie oraz budowanie ścieżek karier zawodowych” lub str., 145 „doprowadzeniem szerszego dopływu kobiet do zawodów odpowiedzialnych za transformację cyfrową poprzez pobudzanie świadomości, edukację i kształcenie oraz budowanie ścieżek karier zawodowych”.	Uzasadnienie w uwagach ogólnych. Chodzi o zwiększenie partycypacji kobiet w IT	Uwaga uwzględniona W KPO wprowadzono szerszy zapis „Dążąc do maksymalizacji wykorzystania możliwości oferowanych przez rozwiązania cyfrowe podnoszone będą kompetencje cyfrowe obywateli, m.in. pracowników administracji publicznej, osób wykluczonych cyfrowo, osób zagrożonych bezrobociem oraz liderów rozwoju cyfrowego, nauczycieli oraz uczniów i ich rodziców.
15.	Polskie Towarzystwo Informatyczne, Szerokie Porozumienie na rzecz Umiejętności Cyfrowych w Polsce	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148/149 lub 145	Europa i oczywiście Polska sygnalizuje brak specjalistów z dziedzin pochodnych technologii cyfrowej. W sytuacji gdy dziś wyższe wykształcenie zdobywa więcej kobiet jak mężczyźni wzbudzenie zainteresowania i stworzenie szczególnych warunków dla szerszego dopływu kobiet do zawodów teleinformatycznych jest ważnym wyzwaniem. Zainteresowanie to należy budować już od poziomu edukacji szkolnej. To wówczas powinny być przełamywane bariery i stereotypy blokujące zainteresowanie kobiet współczesnymi zawodami IT nie mającymi dziś już wiele wspólnego z wysiłkiem fizycznym. W coraz większym stopniu opierają się one twórczym myśleniu, kreatywności, analitycznym postrzeganiu zjawisk i zdarzeń a nawet estetyce. W KPO problem ten powinien zostać dostrzeżony i powinna dla jego realizacji zostać przewidziana stosowna ścieżka rozwojowa.	W wyzwaniach KPO C2.1.3. E-kompetencje - wskazano na wyjątkowo mały, 0,9% udział kobiet w zawodach TIK. Nie poruszono dalej w jaki sposób zamierza się przeciwdziałać temu zjawisku. Jest ono zarówno niebezpieczne jak i o dużym potencjale wzrostowym. Kraje UE wyraźnie wskazują na to, a w indeksie DESI kwestia zaangażowania kobiet w sektorze IT stanowi osobny rozdział.	W zakresie inwestycji e-kompetencje znalazł się zapis: „Szkolenia będą dostosowane do potrzeb i umiejętności poszczególnych grup odbiorców, tj. administracji publicznej każdego szczebla, wychowawców i nauczycieli przedszkoli, szkół, uczniów i rodziców realizujących i wspomagających naukę zdalną, młodych osób wkraczających w dorosłość, opiekunów i wychowanków domów dziecka, opiekunów osób niepełnosprawnych, niepełnosprawnych, seniorów, kobiet i dzieci z domów samotnej matki, itd.”
16.	Osoba prywatna	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	-	Budowa sieci światłowodowej na obszarze Krakowskim A	Wycofanie się z budowy przez dotychczasowego operatora https://www.telko.in/fibee-zrezygnowala-z-projektu-1-1-popc-pod-krakowem-cppc-liczy-na-samorzady	Wyjaśnienie Uwaga nie kwalifikuje się do KPO
17.	EXATEL		Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Komponent C w zakresie zapewnienia dostępu sieci szerokopasmowych (cel szczegółowy: Poprawa dostępu do szybkiego Internetu) został skonstruowany na wzór osi priorytetowej I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014 – 2020. Zarówno Komponent C, jak i I oś POPC mają podobnie sformułowane cele oraz zadania. Zakłada się poszerzenie dostępu gospodarstw domowych	Według danych KE Polska osiąga wyniki znacznie poniżej średniej jeśli chodzi o pokrycie terenu siecią szerokopasmową na terenach miejskich i wiejskich, a także w zakresie zapewnienia usług szybkiego Internetu. Przykładowo Polska: - znajduje się na ostatnim miejscu UE w kategorii pokrycia kraju stałymi łązami szerokopasmowymi (niewiele powyżej 80%); - jest czwarta od końca w kategorii pokrycia kraju siecią NGA (Next Generation Access) – jest to sieć dostępowa najnowszej generacji	Wyjaśnienie Ze środków KPO będą finansowane interwencje w miejscach, w których nie można korzystać z dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Natomiast ze środków Polityki Spójności 2021-2027 będzie finansowana interwencja

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>oraz przedsiębiorstw do sieci szerokopasmowych, w tym podjęcie próby likwidacji białych plam. Ma to się odbywać w ramach dofinansowania, w drodze otwartego konkursu, projektów przedstawionych przez zainteresowane przedsiębiorstwa oraz w ramach środków skupionych w jednym celu szczegółowym. W przypadku KPO zapewnienie szybkiego Internetu ma zostać dofinansowane w ramach jednej inwestycji – C.1.1.1.1 Telekomunikacja. W opinii EXATEL S.A. takie rozwiązanie jest błędne i nie pozwoli na osiągnięcie zakładanych celów. Warto przedsięwziąć przy tym jak wyglądało wykonanie POPC. Według danych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej na dzień 28 lutego br. dofinansowano w ramach I osi POPC projekty na sumę ponad 5,8 mld zł. Niestety pomimo tak wysokiego strumienia środków nie udało się osiągnąć zakładanych celów.</p> <p>EXATEL sugeruje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • położyć zdecydowany nacisk na rozwój sieci 5G i pokrycie tzw. białych plam na mapie Polski w postaci odrębnego celu szczegółowego i inwestycji w KPO; • reorientację modelu dofinansowania budowy sieci dostępowych, z priorytetowym traktowaniem własnych zasobów państwowych; • wzmocnienie niezależności państwa polskiego poprzez budowę własnych transatlantycznych połączeń światłowodowych, w szczególności w obszarze dywersyfikacji połączenia Polski z siecią Internet. <p>Powyższe podejście nie wyklucza dystrybucji części kwoty alokowanej do komponentu C w formie konkursowej, w szczególności dla sektora MŚP. Zapewni jednak realizację celów Europejskiej Agendy Cyfrowej oraz zapewni Polsce wysoki poziom cybersuwerenności.</p>	<p>obejmująca technologię światłowodową oraz miedzianą (m.in. DOCSIS i VDSL);</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest ostatnia w kategorii pokrycia obszarów wiejskich stałymi łączami szerokopasmowymi (niewiele ponad 60%, przedostatnia jest Estonia z pokryciem prawie 80%); - jest czwarta od końca miejsce w kategorii pokrycia obszarów wiejskich siecią NGA; - jest ostatnia w UE w kategorii pokrycia kraju usługami umożliwiającymi pobieranie danych z prędkością minimum 30 Mbps (niecałe 60%). <p>Powyższe wnioski zostały również dostrzeżone przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w kontroli z 2018 r. - Sieci szerokopasmowe w państwach członkowskich UE. Pomimo postępów nie wszystkie cele strategii „Europa 2020” zostaną osiągnięte. W sprawozdaniu z kontroli „Trybunał stwierdził, że właściwe organy w Polsce nie zapewniły skoordynowanego wykorzystania środków ani w poprzednim, ani w bieżącym okresie programowania”. Podniesiono również zarzuty co do racjonalności biznesowych niektórych dużych projektów światłowodowej sieci szkieletowej.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia ogromny niepokój wzbudza powielenie w KPO koncepcji, która nie sprawdziła się w okresie programowania 2014 – 20. Niezrozumiałe jest oczekiwanie, że osiągnięty zostanie odmienny rezultat przy zastosowaniu tych samych, niesprawdzonych narzędzi. EXATEL pragnie zaznaczyć, że w toku prac nad projektem KPO dyskutowany był odmienny model wdrożenia. Omawiane były strategiczne projekty, które miały za zadanie dokonać pełnej transformacji cyfrowej w dziedzinie sieci szerokopasmowych oraz zlikwidować problem białych plam. EXATEL zaproponował wówczas realizację dwóch projektów: #POLSKIE5G oraz 3Seas1Ocean. Pierwszy z projektów miał na celu zapewnienie wszystkim mieszkańcom kraju dostępu do szerokopasmowego Internetu w oparciu o technologię 5G, natomiast drugi zapewniłby większy dostęp dla przedsiębiorstw krajów UE z Europy Środkowo-Wschodniej do rynku cyfrowego Ameryki Północnej oraz Wielkiej Brytanii, a także zwiększył cybersuwerenność kraju. Projekty te zostały pozytywnie zaopiniowane przez ekspertów MC oraz włączone do dalszych prac przez MFIPR. Jest kompletnie niezrozumiałe dlaczego projekty te zostały usunięte w projekcie KPO przekazanym do konsultacji społecznych. Podejście takie na pewno nie sprzyja zapewnieniu transparentności działań.</p> <p>W opinii EXATEL niezbędne jest przyjęcie odrębnego modelu wdrażania komponentu C w KPO. Konieczne jest położenie dużego nacisku na projekty strategiczne dla państwa, które pozwoliłyby na realizację celów Europejskiej Agendy Cyfrowej. Powielanie dotychczasowego rozwiązania nie da w tym zakresie żadnych</p>	<p>w miejscach, w których nie można korzystać z dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s. Ponadto w ramach części pożyczkowej KPO przewiduje się realizację interwencji w zakresie Wzmocnienia potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej, w tym 5G.</p> <p>Interwencje pozwolą przybliżyć Polskę do wyeliminowania problemu wykluczenia cyfrowego i całkowitego braku dostępu do szybkiego Internetu dla części społeczeństwa.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						sukcesów.	
18.	Federacja Przedsiębiorstw Polskich		Komponent C		FPP zwraca się z prośbą o uwzględnienie przedstawionego poniżej projektu transformacji cyfrowej bankowości spółdzielczej. Strategicznym celem jest stworzenie w oparciu o banki spółdzielcze, nowoczesnej grupy bankowej, dysponującej najnowocześniejszymi technologiami, konkurencyjnej wobec banków komercyjnych i funkcjonującej w oparciu o trwałą i aktywną współpracę z Bankami Spółdzielczymi Zrzeszenia. Realizacja projektu zaplanowana jest poprzez inwestycje w technologię w celu zapewnienia nowoczesnych usług bankowych w modelu otwartej bankowości oraz digitalizacji procesów i cyfrowe wsparcie kanałów sprzedaży i obsługi. Ważnym elementem projektu jest realizacja misji wspierania i rozwoju lokalnych społeczności oraz zapewnienie im sprawnego dostępu do usług bankowych. Zagwarantować ma to bliskość, lokalność i unikatowe relacje z klientami, rozpoznanie ich potrzeb i oczekiwań. Obszary wiejskie i małe miejscowości to 12 mln Polaków, 800 tys. przedsiębiorstw i 4 mln miejsc pracy.	Ideą inwestycji jest stworzenie dla sektora MŚP systemu bankowego będącego odpowiedzią na silną konsolidację banków komercyjnych, dzięki której dyktują one warunki uzyskania kredytu, często niedostępne dla małych i średnich przedsiębiorstw mających siedziby w Polsce powiatowej. Sektor bankowości społecznej i spółdzielczej nie został nigdy w Polsce odpowiednio spozycjonowany ani dofinansowany, podczas gdy w innych krajach UE, takich jak Niemcy, Francja, Austria banki spółdzielcze są rozpoznawane jako rodzimy i narodowy krwioobieg finansowania gospodarki. Brak nakładów inwestycyjnych w technologii cyfrowe uniemożliwia oferowanie najnowszych produktów finansowych małym i średnim przedsiębiorcom w Polsce powiatowej. Firmy, przedsiębiorstwa, gminy, szkoły w Polsce powiatowej chcą współpracować z lokalnymi bankami spółdzielczymi, a nie tylko dużymi bankami.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
19.	Pracodawcy RP		C3.1.1	153	Poniższemu akapitowi nadać brzmienie: „Ponadto interwencja dotyczyć będzie poprawienia sprawności Państwa w obszarze: zarządzanie kryzysowe/gotowość do reagowania w sytuacjach kryzysowych, poprzez m.in. unowocześnienie infrastruktury sprzętowej i podniesienie kompetencji, w tym cyfrowych, funkcjonariuszy, żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej, członków Ochotniczych Straży Pożarnych i osób zaangażowanych w podejmowanie działań w sytuacjach kryzysowych.” Poniższemu akapitowi nadać brzmienie: Populacja docelowa (Target population): administracja publiczna, operatorzy usług kluczowych, dostawcy usług cyfrowych, przedsiębiorstwa, funkcjonariusze żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej, członkowie Ochotniczych Straży Pożarnych i pracownicy służb mundurowych, obywatele Polski.	Siły i środki Ochotniczych Straży Pożarnych są podstawowymi zasobami ujętymi w planach zarządzania kryzysowego. Członkowie OSP i władz gminnych, powiatowych Związku OSP bardzo często wchodzi w skład Gminnych i Powiatowych Centrów Zarządzania Kryzysowego biorąc udział w opracowaniu Planów Zarządzania Kryzysowego odpowiednich szczebli.	Uwaga uwzględniona W ramach inwestycji Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, przewiduje się projekty realizowane przez służby państwowe odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne podległe MSWiA, m.in. Straż Pożarną.
20.	Pracodawcy RP		C2.1.1. E-usługi publiczne,		Wnioskujemy o możliwość realizacji przez duże przedsiębiorstwa w ramach komponentu C.2.1.1. projektów związanych z zakupem i wdrożeniem	W komponencie C2.1.1. przewiduje się zastosowanie nowych narzędzi w celu upłynnienia pracy, w tym w sposób zdalny oraz przyspieszenia obsługi obywateli przy zapewnieniu dystansu	Wyjaśnienie W ramach inwestycji przewiduje się organizowanie konkursów, w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie		zintegrowanych systemów informatycznych mających na celu usprawnienie i podniesienie efektywności pracy.	społecznego. Tego rodzaju inwestycje są przewidziane dla administracji publicznej. Należy jednak zaznaczyć, że również duże przedsiębiorstwa dążą do usprawnienia i podniesienia efektywności pracy. Zapewniają to zintegrowane systemy informatyczne, które łączą m.in. takie obszary jak: finanse i księgowość, kadry i płace, elektroniczny obieg dokumentów, majątek trwały, zakupy, sprzedaż, magazyny i logistyka, planowanie i budżetowanie. Zakup oraz wdrożenie przez przedsiębiorstwo zintegrowanego systemu informatycznego wpłynie na ograniczenie kontaktu poszczególnych grup pracowników w przedsiębiorstwie oraz umożliwi wykonywanie pracy w trybie zdalnym, ograniczając przemieszczanie się pracowników.	których będą mogli uczestniczyć również przedsiębiorstwa.
21.	Pracodawcy RP, Rada Przemysłu Spotkań i Wydarzeń		Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie	144	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie : Do działań inwestycyjnych wnioskujemy dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów, zastosowania rozwiązań cyfrowych w biznesie (obsługa gościa, procesy administracyjne on-line, praca zdalna, e-usługi w hotelarstwie, kulturze, branży kongresowo-targowej, cyberbezpieczeństwo itp.)	W wyniku ogromnego przyspieszenia rozwoju technologicznego dokonana się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR. We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskim przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
22.	Pracodawcy RP, Rada Przemysłu Spotkań i Wydarzeń		Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.3. E-kompetencje	148	C2.1.3. E-kompetencje: Wnioskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych.	Aktualne globalne trendy rynku konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej przez organizatorów wydarzeń oraz potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych (ze szczególnym	Wyjaśnienie Dokument KPO nie zawiera zasad organizacji konkursów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						uwzględnieniem sektora MICE). Dlatego przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.	
23.	Pracodawcy RP, Rada Przemysłu Spotkań i Wydarzeń		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Wnioskujemy o dopisanie celu: C.2.1.4 - transfer wiedzy poprzez szkolenia online, podnoszenie kompetencji pracowników, inwestycja w infrastrukturę ułatwiającą te działania beneficjentem będącym dostawcami e-edukacji.	Przedsiębiorcy przemysłu spotkań mają szansę na poszerzenie działalności w obszarze e-learningu, dlatego, aby skutecznie konkurować na rynku edukacji niezbędne jest podniesienie kompetencji cyfrowych i stworzenie odpowiedniej infrastruktury. Inwestycja w infrastrukturę e-learningową w sposób bezpośredni będą przekładały się na zwiększenie nowych kompetencji pracowników na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu bezrobociu będącego negatywnym skutkiem zamknięcia branż sektora MICE.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w zakresie inwestycji „e-kompetencje”.
24.	Związek Banków Polskich				Jednolite standardy infrastruktury teleinformatycznej w zakresie możliwości zdalnego świadczenia usług płatniczych oraz oferowania środków pomocowych (kredytów kłaskowych, środków pomocowych) oraz współpracy z agendami rządowymi w odniesieniu do upowszechniania zdalnych usług finansowych w lokalnych instytucjach finansowych w trybie zdalnym.	Zapewnienie właściwego jednolitego standardu infrastruktury teleinformatycznej zapewni również wsparcia gospodarstw domowych programami socjalnymi i społecznymi. Określenie standardu w obszarze infrastruktury teleinformatycznej w społecznościach lokalnych przyczyni się do upowszechniania usług finansowych w społecznościach lokalnych, w których poziom infrastruktury teleinformatycznej jest niewystarczający dla zapewnienia właściwego poziomu usług poprzez zapewnienie stabilnego funkcjonowania infrastruktury teleinformatycznej w lokalnych instytucjach finansowych. Właściwy standard infrastruktury teleinformatycznej umożliwi klientom instytucji finansowych zdalne komunikowanie się z oferowanymi usługami i produktami oraz pozwoli na edukowanie społeczności lokalnej w zakresie zdalnej bankowości i bezpieczeństwa w sieci. Realizowany projekt zapewni dostęp do informacji o oferowanych środkach pomocowych, poprawi edukację w zakresie oferowanej pomocy w ramach zielonego ładu, zmian klimatycznych i pozwala na precyzyjny dobór instrumentów oferowanych w ramach środków pomocowych na odtworzenie działalności gospodarczej związanej z przerwą epidemiologiczną lub występującymi kłaskami żywiołowymi w społecznościach lokalnych. Projekt ten dedykowany jest dla lokalnych instytucji finansowych, w których infrastruktura teleinformatyczna nie spełnia opracowanych standardów technologicznych przewidzianych dla instytucji finansowych działających lokalnie.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przemysłowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
25.	Związek Banków Polskich				Jednolite standardy w zakresie sprawozdawczości obowiązkowej realizowanej na rzecz Narodowego Banku Polskiego w lokalnych instytucjach finansowych oraz docelowej partycypacji w podłączeniu lokalnych instytucji finansowych, jakimi są banki spółdzielcze	Zdalne funkcjonowanie lokalnych instytucji finansowych w czasach pandemii COVID-19 i raportowanie o sytuacji tych instytucji do podmiotów nadzorujących i regulujących rynek finansowy staje się elementem bezpieczeństwa oraz stabilnego funkcjonowania sektora spółdzielczego. Zapewnienie bieżących informacji o sytuacji lokalnych instytucji finansowych jest	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					działające w Polsce do jednolitego systemu sprawozdawczego funkcjonującego w bankach zrzeszających.	warunkiem bezpiecznego funkcjonowania tych instytucji w lokalnych społecznościach oraz przedsiębiorstwach obsługiwanych przez te instytucje. Wypracowanie standardów dla zrzeszeniowych systemów sprawozdawczych wobec różnych dostawców technologii IT wymaga przejrzystego systemu informacji o sytuacji lokalnych instytucji skierowanych do administracji centralnej oraz właściwych organów publicznych, w tym NBP oraz UKNF. Działania te obejmują rozwiązania systemowe w ramach transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji, zapewniając bankom spółdzielczym jako lokalnym przedsiębiorcom oraz przedsiębiorcom będącym klientami tych instytucji właściwy poziom bezpieczeństwa, efektywności, oszczędności oraz monitoring sytuacji banków. Realizowany projekt pozwala na wyeliminowanie z obiegu obsługi papierowej na szczeblach lokalnych, regionalnych i krajowych. W konsekwencji przyczynia się do rozwijania cyfrowej gospodarki oraz poprawia jakość przekazywanych informacji oraz skraca czas przygotowywania tych informacji. W ramach dematerializacji gospodarki wzmacnia proces obiegu informacji w ujęciu cyfrowym co winno przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa przekazywanych informacji jak i podjęcia działań w obszarze cyberbezpieczeństwa.	przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
26.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	135	Cyberbezpieczeństwo - zapewnienie dostępności usług kluczowych dotyczy również obszaru finansowego - proponowane dodanie również sektora bankowego	Banki jako operatorzy usług kluczowych są zobowiązane do zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz dostępności systemów. Biorąc pod uwagę zwiększenie udziału płatności elektronicznych zasadne jest również objęcie tego obszaru KPO.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
27.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C2.1.1.	Uwzględnienie w KPO Zintegrowanego Projektu Monitorowania Rynku Nieruchomości	Zintegrowany Projekt Monitorowania Rynku Nieruchomości jest zestawieniem 3 zgłoszonych projektów do KPO we wrześniu ub. r. tj. AMRON III - Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami, Krajowa Baza Danych Budynków - Cyfrowa baza danych o budynkach, Elektroniczna karta nieruchomości, których realizacja umożliwi wielokierunkowe monitorowanie rynku nieruchomości, oferując zarówno władzom administracji rządowej jak i samorządowej podstawę do realizacji wszelkich programów dotyczących lokali, budynków oraz nieruchomości gruntowych pod zabudowę, a z drugiej strony zapewni podmiotom gospodarczym, w tym sektorowi bankowemu i deweloperskiemu dostęp do bieżącej, wiarygodnej informacji o wartościach tych nieruchomości.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
28.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C3.1.1.1.	Uwzględnienie w KPO Sektorowego Centrum Usług AML (anti money laundering)	W celu zwiększenia skuteczności walki z przestępcami, co pośrednio wpływa na zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki i przyczynia się także do zmniejszenia nadużyć skarbowych zasadne jest stworzenie Sektorowego Centrum Usług AML, które ma zapewnić usługi sektorowi bankowemu w oparciu o wiedzę, doświadczenia, rozwiązania techniczne i dane dostępne w KIR i ZBP, z możliwością rozszerzenia w przyszłości także o kolejne źródła danych i rozwiązania. Procesy operacyjne oraz rozwiązania techniczne Sektorowego Centrum Usług AML zlokalizowane byłyby w KIR i w ZBP, w zależności o katalogu usług, ze szczególnym uwzględnieniem lokalizacji danych, systemów i analityków. Głównym źródłem danych będzie STIR (wraz z danymi pozyskiwanymi na potrzeby SInF, poprzednio funkcjonującego pod nazwą Centralna Baza Rachunków), uzupełniony o dane z systemów Elixir i Express Elixir, a także międzybankowe systemy wymiany informacji ZBP, a w szczególności: baza skompromitowanych rachunków, baza skompromitowanych tożsamości, baza skompromitowanych adresów IP, baza osób poszukiwanych listami gończymi i inne. Usługi wymiany danych co do zasady opierać się będą na istniejących kanałach wymiany danych banki-KIR oraz banki-ZBP. W zależności od danej usługi zaproponowany będzie najefektywniejszy kanał jej świadczenia dla banków. Podejście do budowy interfejsów opierać się będzie o maksymalne wykorzystanie funkcjonujących już przepływów (np. zasilanie STIR) i ich rozbudowywanie oraz minimalizowanie tworzenia nowych kanałów wymiany danych.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
29.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Przygotowanie polityki edukacji w zakresie bezpiecznego korzystania z e-usług bankowych	Przygotowanie planu edukacyjnego dla obywateli w zakresie bezpiecznego korzystania z usług elektronicznych w celu zwiększenia świadomości dla zagrożeń w obszarze cyberbezpieczeństwa szczególnie dla obszaru e-finance.	Wyjaśnienie Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych zakłada osiągnięcie stałego wzrostu poziomu kompetencji cyfrowych przez zapewnienie każdemu w Polsce możliwości ich rozwoju stosownie do potrzeb. Program będzie obejmował wzmocnienie zarządzania rozwojem kompetencji cyfrowych, rozwój edukacji cyfrowej oraz wsparcie kompetencji cyfrowych obywateli oraz pracowników różnych sektorów.
30.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Charakterystyka - uwzględnienie możliwości dalszej integracji informatycznych systemów administracji publicznej z systemami bankowości elektronicznej w celu ułatwienia dla korzystających/ zwiększenie zakresu spraw urzędowych możliwych do załatwienia poprzez bankowość elektroniczną (powszechniej		Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					wykorzystywaną niż elektroniczne kanały komunikacji urząd - obywatel w administracji publicznej).		przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
31.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	Populacja docelowa - jeśli przedmiotem ma być doposażenie szkół w sprzęt i rozbudowa infrastruktury, wówczas właścicielem pozyskanych aktywów będą jednostki prowadzące szkoły. Zatem należałoby uwzględnić JST, jednostki samorządowe oraz spółki komunalne prowadzące działalność związaną z oświatą (w tym spółki infrastrukturalne)	Istnieją spółki komunalne efektywnie działające w tym obszarze i w ten sposób może nastąpić promowanie takiej formy organizacyjnej realizacji zadania własnego JST.	Wyjaśnienie Populacja docelową interwencji są organy prowadzące szkoły, placówki oświatowe i przedszkola, Centralna Komisja Egzaminacyjna oraz okręgowe komisje egzaminacyjne.
32.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	C2.1.3. E-kompetencje - przygotowanie oraz realizacja planu podnoszącego kompetencje pracowników odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo w instytucjach bankowych	Banki jako operatorzy usług kluczowych zobowiązani są do przygotowania polityki cyberbezpieczeństwa. Zwiększenie udziału pracy zdalnej oraz zwiększenie liczby realizowanych transakcji elektronicznej wymaga zapewnienia odpowiedniego poziomu świadczenia poziomu ochrony dla tych obszarów. Dlatego też zwiększenie kompetencji pracowników tego obszaru znacząco wpłynie na bezpieczeństwo infrastruktury operatorów usług kluczowych.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
33.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	153	Uwzględnienie interwencji w obszarze obrony cywilnej		Uwaga uwzględniona Interwencja składa się też z 4 indykatywnych projektów realizowanych przez służby państwowe odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne podległe MSWiA (Straż Pożarną, Policję, Straż Graniczną i Służbę Ochrony Państwa).
34.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Warto rozważyć zwiększenie nakładów na infrastrukturę kablową / światłowodową poza obszarami aglomeracji - także na obszarach wiejskich. Infrastruktura kablowa zapewnia większą niezawodność i niezależność od warunków pogodowych, a tym samym wzmacnia bezpieczeństwo	Wsparcie dla zwiększenia nakładów na infrastrukturę światłowodową poza aglomeracjami spowoduje większe bezpieczeństwo, chęć ludzi do zamieszkania poza miastami, przez co aglomeracje zostaną odciążone. Przyczyni się to do bardziej zrównoważonego rozwoju	Wyjaśnienie Zakres KPO obejmuje rozbudowę infrastruktury telekomunikacyjnej na obszarach wiejskich.
35.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Podniesie kompetencji cyfrowych nauczycieli, rodziców, uczniów, podniesienie umiejętności kadry i unowocześnienie metod nauczania. Utworzenie platformy edukacyjnej dostęp do wymiany informacji, biblioteka on-line. Tak aby system nauczania był bardziej efektywny	Dostęp do szybkiego internetu jest bardzo ważny co przyczyni się do ułatwienia sprawnego sposobu komunikacji, ale powinniśmy również wziąć pod uwagę rozwój kompetencji nauczycieli i stworzenie platformy edukacyjnej	Wyjaśnienie Zakres KPO zawiera podniesienie kompetencji cyfrowych różnych grup społecznych.
36.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C2.1.1.	Projekty wspierające elektroniczną tożsamość	Banki już dzisiaj jako instytucja zaufania publicznego działają w obszarze elektronicznej tożsamości i zdalnego potwierdzania tożsamości przez obywateli. Bazując na zaufaniu obywateli, organizacji sektora prywatnego	Wyjaśnienie W zakresie KPO istnieje możliwość dofinansowania takich projektów w ramach projektów

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						i publicznego, banki mogłyby wspierać gospodarkę również w inny sposób. Banki mogłyby działać jako platforma agregująca nowoczesne, cyfrowe usługi do załatwiania spraw życia codziennego. Takie podejście może jednocześnie wspierać innowacyjne firmy, które będą mogły łatwiej wprowadzać swoje usługi na rynek, korzystając z platformy bankowej.	konkursowych inwestycji C2.1.1.1.
37.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	E-usługi, sekcja C2	Wyzwaniem są sztywno określone obszary działalności banku, ograniczone ściśle do finansów. Działania państwa w celu uelastycznienia tych ram poprzez odpowiednie regulacje w ramach sekcji C2 mogą wpłynąć pozytywnie na tempo rozwoju e-usług w kraju.	Wyjaśnienie Zgodnie z zapisami KPO przewidywana jest nowelizacja ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
38.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C2.1./C3.1.	Adresaci wsparcia: głównie centralne instytucje rządowe	Główne wsparcie ma dotyczyć projektów rządowych i centralnych, a do podmiotów komercyjnych są kierowane tylko nieliczne elementy programu.	Wyjaśnienie Adresatami wsparcia są również podmioty komercyjne.
39.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C.2.1.2.	Brak wsparcia dla przedsiębiorców	Brak wsparcia dla instytucji finansowych w zakresie przygotowania rozwiązań IT związanych z wdrażaniem publicznych programów pomocy dla przedsiębiorców i osób fizycznych. Programy publiczne wymagają wdrożenia dodatkowych rozwiązań oraz obsługi. Tarcze PFR, gwarancje BGK, kredyt technologiczny i kredyty z dopłatami ARIiMR, Czyste Powietrze - to przykładowe programy wymagające dodatkowych systemów, dedykowanych etatów na obsługę oraz są operacyjnie trudne. Z tego powodu nie wszystkie banki partycypują w takich programach a te które partycypują nie zawsze są w stanie zapewnić pełne wykorzystanie programu.	Wyjaśnienie Wsparcie jest skierowane głównie na szkoły.
40.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C.2.1.1 Niezauważalne wsparcie dla przedsiębiorców	Cały komponent cyfryzacji nie zakłada osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych czy innych. Ważne jest także przygotowanie API otwartych na potrzeby biznesu, poprzez które możliwe będzie pobranie danych pozwalających chociażby na uproszczenie systemu raportowania emisyjności np. w łańcuchu dostaw (podłączenie do baz KOBIZE), uproszczenie procedur pozyskiwania danych na potrzeby procesów kredytowych (podłączenie do baz ZUS, US) czy usprawnienie procesów KYC,AML.	Wyjaśnienie W zakresie KPO istnieje możliwość dofinansowania takich projektów w ramach projektów konkursowych inwestycji C2.1.1.
41.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3.1. Brak wsparcia dla przedsiębiorców	Cały komponent cyfryzacji nie zakłada osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych czy innych. Ważne jest także przygotowanie API otwartych na potrzeby biznesu, poprzez które możliwe będzie pobranie danych pozwalających chociażby na uproszczenie systemu raportowania emisyjności np. w łańcuchu dostaw (podłączenie do baz KOBIZE), uproszczenie procedur pozyskiwania danych na potrzeby procesów kredytowych (podłączenie do baz ZUS, US) czy usprawnienie procesów KYC,AML.	Wyjaśnienie Wsparcie KPO jest kierowane również do przedsiębiorstw.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
42.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C2.1.1.	Uwzględnienie w KPO projektu "jednolita sprawozdawczość obowiązkowa na rzecz instytucji administracji państwowej realizowana przez sektor bankowości spółdzielczej". Wiązka projektów C2.1.1.	<p>Sektor bankowości spółdzielczej zupełnie nie jest uwzględniony w KPO. Należy wspierać tworzenie nowych systemów obsługi klientów w całym sektorze banków spółdzielczych usprawniających finansowanie potrzeb lokalnych poprzez banki spółdzielcze (płatności mobilne, sprawozdawczość wspólny back-office dla banków spółdzielczych, rozwijanie IT i cyberbezpieczeństwo).</p> <p>Zwiększenie aktywności ekonomicznej w obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich oraz wzmocnienie społeczności lokalnych zależy w dużej mierze od efektywności banków spółdzielczych (duży udział banków spółdzielczych w finansowaniu MŚP przekraczający 20 %). Istnieje potrzeba wsparcia technologicznego sektora bankowości spółdzielczej. Poprawa efektywności funkcjonowania sektora banków spółdzielczych powinna dodatkowo sprzyjać rozwijaniu kredytowania MŚP w Polsce.</p> <p>Sektor ten w celu poprawy efektywności funkcjonowania winien wdrożyć jednolity system sprawozdawczości obowiązkowej dla instytucji centralnych, nadzorczych i systemów ochrony instytucjonalnych. Obszar działania obejmuje całą Polskę i dotyczy blisko 540 central banków spółdzielczych. Stanowi to doskonałą okazję do poprawy bezpieczeństwa i zapewnienia stabilności funkcjonowania tych instytucji w społecznościach lokalnych w obszarze obowiązkowego raportowania .</p>	Wyjaśnienie W zakresie KPO istnieje możliwość dofinansowania takich projektów w ramach projektów konkursowych inwestycji C2.1.1.
43.	Związek Banków Polskich		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C 3.1.1.	Uwzględnienie w KPO projektu "Rozwijanie Cyberbezpieczeństwa w lokalnych instytucjach finansowych jako warunku zapewniającego stabilność i bezpieczeństwo". Wiązka projektów C 3.1.1	<p>Sektor bankowości spółdzielczej zupełnie nie jest uwzględniony w KPO. Należy wspierać tworzenie nowych systemów obsługi klientów w całym sektorze banków spółdzielczych usprawniających finansowanie potrzeb lokalnych poprzez banki spółdzielcze (płatności mobilne, sprawozdawczość wspólny back-office dla banków spółdzielczych, rozwijanie IT i cyberbezpieczeństwo).</p> <p>Zwiększenie aktywności ekonomicznej w obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich oraz wzmocnienie społeczności lokalnych zależy w dużej mierze od efektywności banków spółdzielczych (duży udział banków spółdzielczych w finansowaniu MŚP przekraczający 20%). Istnieje potrzeba wsparcia technologicznego sektora bankowości spółdzielczej. Poprawa efektywności funkcjonowania sektora banków spółdzielczych powinna dodatkowo sprzyjać rozwijaniu kredytowania MŚP w Polsce.</p> <p>Działania sektora bankowości spółdzielczej jako lokalnych instytucji finansowych winny być uwzględnione w obszarze cyberbezpieczeństwa jako sektorowe rozwiązania w bankowości spółdzielczej. Działania te winny służyć lokalnym instytucjom finansowym dla poprawy fizycznych działań a wobec klientów sektora bankowości spółdzielczej winny służyć jako właściwy poziom edukacji klientów banków spółdzielczych. Obszar działania obejmuje całą Polskę i dotyczy blisko 540 central banków spółdzielczych. Stanowi to doskonałą okazję do poprawy</p>	Wyjaśnienie W zakresie KPO istnieje możliwość dofinansowania takich projektów w ramach projektów konkursowych inwestycji.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						bezpieczeństwa i zapewnienia stabilności funkcjonowania tych instytucji w społecznościach lokalnych. Utworzenie systemów ochrony instytucjonalnej bez możliwości wsparcia procesów w obszarze cyberbezpieczeństwa naraża cały sektor na nadmierny wzrost ryzyka stabilnego funkcjonowania banków spółdzielczych i ich klientów.	
44.	Konfederacja Lewiatan		Komponent C: Transformacja cyfrowa	133	Projekt KPO wskazuje jako jeden z istotnych aspektów tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań technologii przełomowych w wybranych sektorach gospodarki. Z powyższego obszar - stosowanie technologii przełomowych w wybranych sektorach może dotyczyć inwestycji przedsiębiorstw. Chodzi w tym przypadku m.in. o projekty dotyczące zastosowania np. sztucznej inteligencji, blockchain czy IoT, jednak projekt nie zdradza szczegółów w tym zakresie. Co więcej w innym punkcie, zakłada się, że projekty te nie będą objęte rygiem pomocy publicznej, zatem będą skierowane do sektora usług publicznych. Nie jest jasne, co autorzy dokumentu rozumieją poprzez technologie przełomowe i w jaki sposób będą wybierać projekty do finansowania w tym temacie.	W naszej ocenie zasadnym byłoby doprecyzowanie pojęcia technologii przełomowych, typów projektów, na które nakierowane będzie wsparcie, sposób wyboru tych projektów (np. konkursowy / pozakonkursowy), a także typy podmiotów, które będą mogły się o wsparcie ubiegać.	Uwaga uwzględniona
45.	Konfederacja Lewiatan		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	W zakresie celu C1 Poprawa dostępu do szybkiego Internetu należałoby doprecyzować, że celem inwestycji (np. opis w tabeli na str. 138) nie tylko powinno być „zapewnienie odpowiedniej infrastruktury telekomunikacyjnej (stacjonarnej i mobilnej) na terenie kraju oraz wsparcie jej wdrożenia”, ale w związku z rosnącymi potrzebami w zakresie szybkości i ilości transferu danych, powinny być to inwestycje w infrastrukturę, która pozwoli na dalszy skokowy wzrost parametrów usługowych mierzonych w gigabajtach. Wydaje się, że aktualnie takie cele najlepiej adresuje technologia światłowodowa, która może być wykorzystana nie tylko do zapewnienia stacjonarnego dostępu, ale także do rozwoju sieci 5G. Budowa infrastruktury o niskich parametrach lub wykorzystanie technologii, które nie są „przyszłościowo-zorientowane” tj. nie pozwalają na jej dalszą, łatwą rozbudowę jest nieuzasadniona, będzie prowadziła do zmarnowania środków, gdyż w niedługiej przyszłości konieczna będzie dalsza jej rozbudowa. Ponadto wskazana liczba 1,08 mln gospodarstw domowych, które mają być objęte szerokopasmowym dostępem do Internetu powinny być wskazane jako określone adresy z dostępem do	Chcielibyśmy wyrazić poparcie dla przedstawionych założeń, które odpowiadają w znaczącej części zarówno identyfikowanym potrzebom w obszarze cyfryzacji, jaki i postulatом zgłaszanym przez naszą organizację. W szczególności doceniamy przedstawione kierunki dalszego rozwoju nowoczesnych, szybkich sieci szerokopasmowych, a także możliwość partycypowania w nim przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Efektywność takiego podejścia została potwierdzona w ramach realizowanego obecnie Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (dalej: POPC). Jednocześnie sądzimy, że opis poszczególnych rozwiązań powinien zostać pogłębiony i rozbudowany, aby można było właściwie ocenić planowane rozwiązania i spodziewane efekty jakie mają być osiągnięte.	Uwaga uwzględniona Dodatkowy zakres inwestycji związanych z infrastrukturą telekomunikacyjną, w tym 5G znalazł się w części pożyczkowej KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>stacjonarnego szerokopasmowego dostępu, bo tylko taki dostęp daje gwarancje dobrej jakości usług oraz pewności skorzystania z usługi. Należy zauważyć, że zgodnie z danymi DESI na 2020 r. zasięg sieci 4G w Polsce wynosił 99% i był wyższy niż średnia dla UE, która wynosiła 96%.</p> <p>Wartością uwagi jest również to aby w ramach projektów mogły być podłączane nie tylko gospodarstwa domowe, ale również jednostki publiczne np. GOK, biblioteki, siedziby UG, szkoły. Takie podejście jest uzasadnione z punktu widzenia obniżenia średnich kosztów budowy sieci, a także ze względu na niezrozumienie społeczne kształtu projektów POPC, w ramach których nie można podłączyć urzędów gminy czy bibliotek, pomimo tego, że infrastruktura znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie takich budynków.</p> <p>Proponujemy również dodanie kryterium/możliwości wykorzystania środków z KPO jako narzędzia uzupełniającego inwestycje zrealizowane w POPC w zakresie, gdzie nie udało się w pełni przyłączyć adresów stanowiących białe plamy w danym rejonie realizacji projektów POPC (np. podłączono tylko pół miejscowości, gminy). Takie podejście zapewni większą synergię i korzyści z wydatkowania funduszy UE.</p> <p>Projekty infrastrukturalne powinny zostać uzupełnione o możliwość sfinansowania budowy przyłączy w białych plamach oraz do istniejącej infrastruktury światłowodowej wybudowanej w ramach projektów POPC lub komercyjnie w sytuacji, gdy koszt takiej dobudowy stanowiłby barierę dla klienta aby skorzystać z dostępu. Takie dofinansowanie może zostać zdefiniowane jako dotacje bezpośrednie dla mieszkańców.</p> <p>Wnosimy o uzupełnienie KPO o informację, że budowana infrastruktura będzie podlegać obowiązkowi zapewnienia dostępu hurtowego, co jest istotne z punktu widzenia zapewnienia konkurencyjności na danym obszarze i niebudowania lokalnych monopolii. Model hurtowego dostępu powinien bazować na doświadczeniach POPC czyli na modelu znanym i sprawdzonym na rynku.</p> <p>Propozycja dotycząca dalszego wsparcia rozwoju infrastruktury cyfrowej dla szkół również zasługuje na uznanie. Rozbudowa sieci wewnątrzszkolnych LAN jest naturalnym, kolejnym krokiem, po realizacji</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					przyłączenia szkół w ramach projektu OSE, na podniesienie jakości nauczania poprzez dywersyfikację jej metod oraz zwiększenie dostępu dla uczniów i nauczycieli do nowoczesnych narzędzi edukacyjnych. Zwiększy to także możliwość realizacji nauczania w różnych modelach, w tym hybrydowym oraz zdalnym. Sądzymy, jednak że najbardziej efektywnym podejściem dla realizacji takich projektów byłoby włączenie przedsiębiorców, co pozwoliłoby z jednej strony na profesjonalne zaplanowanie takiej rozbudowy, a z drugiej na optymalizację kosztów.		
46.	Microsoft sp. z o.o. Konfederacja Lewiatan		Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem C2.1.3. E-kompetencje	138	5 Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem C2.1.3. E-kompetencje System podnoszenia kompetencji i weryfikacja kompetencji w edukacji Implementacja: MEiN w porozumieniu z MRPiT i ministrem właściwym ds. informatyzacji (w zakresie cyberbezpieczeństwa). Uruchomienie następujących komponentów systemu: • Utworzenie centrum pomocy zdalnej dla nauczycieli i uczniów; • Wprowadzenie dla nauczycieli systemu zdobywania wiedzy i kompetencji potwierdzonych certyfikatami (uwzględnienie certyfikatów w procesie formalnego podnoszenia kompetencji przez nauczycieli) • Podnoszenie kompetencji cyberbezpieczeństwa • Wykorzystanie w planie nauczania programów profilaktyki uzależnień cyfrowych; • Ustalenie zasad cyfrowych dobrych praktyk współdziałania między uczniami i nauczycielami w e-klasie;	Uruchomienie następujących komponentów systemu • Utworzenie centrum pomocy zdalnej dla nauczycieli i uczniów; • Wprowadzenie dla nauczycieli systemu zdobywania wiedzy i kompetencji potwierdzonych certyfikatami (uwzględnienie certyfikatów w procesie formalnego podnoszenia kompetencji przez nauczycieli) • Podnoszenie kompetencji cyberbezpieczeństwa • Wykorzystanie w planie nauczania programów profilaktyki uzależnień cyfrowych; • Ustalenie zasad cyfrowych dobrych praktyk współdziałania między uczniami i nauczycielami w e-klasie;	Wyjaśnienie Przedstawione rekomendacje zawiera Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych oraz inwestycja C2.1.3. E0kompetencje KPO.
47.	Konfederacja Lewiatan		C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie	144	C.2.1.1 Niezauważalne wsparcie dla przedsiębiorców	Cały komponent cyfryzacji nie zakłada osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych czy innych. Ważne jest także przygotowanie API otwartych na potrzeby biznesu, poprzez które możliwe będzie pobranie danych pozwalających chociażby na uproszczenie systemu raportowania emisyjności np. w łańcuchu dostaw (podłączenie do baz KOBIZE), uproszczenie procedur pozyskiwania danych na potrzeby	Wyjaśnienie Inwestycja C2.1.1 przewiduje wsparcie dla przedsiębiorstw, m.in. w ramach procedury konkursowej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			nie administracji			procesów kredytowych (podłączenie do baz ZUS, US) czy usprawnienie procesów KYC, AML.	
48.	Konfederacja Lewiatan		C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	144	Opisane wsparcie nie dotyczy przedsiębiorców, tylko sektora publicznego.		Wyjaśnienie Inwestycja C2.1.1 przewiduje wsparcie dla przedsiębiorstw, m.in. w ramach procedury konkursowej.
49.	Konfederacja Lewiatan			144	Przyspieszenie transformacji cyfrowej w gospodarce poprzez formalne usankcjonowanie dokumentów związanych z cyberbezpieczeństwem przetwarzania w chmurze obliczeniowej dla sektora przedsiębiorstw, w szczególności dla przedsiębiorstw państwowych i w grupie operatorów usług kluczowych. Implementacja: Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa poprzez publikację rekomendacji użycia dokumentów i zasad bezpieczeństwa dla rozwiązań chmury obliczeniowej. Implementacja: Min. Rozwoju, Pracy i Technologii w porozumieniu z ministrem właściwym ds. informatyzacji.	Przyjęcie uchwały Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa (WIIP), a następnie programu ZUCH stworzyło zręby procesu transformacji cyfrowej w sektorze finansów publicznych. W celu zapewnienia właściwego procesu transformacji wypracowano Standardy Cyberbezpieczeństwa Chmury Obliczeniowej (SCCO), które stanowią fragment Narodowych Standardów Cyberbezpieczeństwa, jednak formalnie nie dotyczą sektora przedsiębiorstw. Uwaga: SCCO dla sektora przedsiębiorstw mogą nieco różnić się od SCCO dla sektora finansów publicznych! Usługi chmury publicznej w katalogu ZUCH zostały zweryfikowane i pozwalają m.in. na utrzymanie poziomu cyberbezpieczeństwa określonych przez SCCO.	Wyjaśnienie Inwestycja C3.1.1 przewiduje wsparcie dla przedsiębiorstw, m.in. w ramach procedury konkursowej.
50.	Konfederacja Lewiatan Microsoft sp. z o.o.	Woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Inwestycje C2.1.2 Cyfrowa	147	Wprowadzenie obowiązku wykorzystania zintegrowanych platform i systemów szkolnych wspierających nauczanie online i hybrydowe, w szczególności następujące elementy procesu dydaktycznego: • ocenianie, sprawdzanie obecności, raportowanie realizacji podstaw programowej, komunikację zdalną z uczniem i rodzicem; • sprawdzanie wiedzy w formie testowej, otwartej uwzględniającej indywidualizację nauczania;	Wprowadzenie jednolitego środowiska zintegrowanych platform edukacyjnych jest jedynym rozwiązaniem możliwym do zastosowania w edukacji ze względu na dostępność zasobów ludzkich, cyberbezpieczeństwa i innych polityk jakie są niezbędne do funkcjonowania cyfrowej szkoły. Elementami takich platform powinny być narzędzia podstawowe dla procesu edukacji zdalnej i hybrydowej, a także specjalistyczne takie jak dzienniki i systemy administracji szkoły. Platformy powinny zapewniać możliwość pracy w modelu nauki	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres interwencji KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<ul style="list-style-type: none"> • prezentowanie dodatkowych treści edukacyjnych, w tym własnych tworzonych przez nauczyciela; • umożliwianie uczniom samodzielnej pracy, w tym rozwiązywanie zadań domowych zleconych przez nauczyciela; • wspierające zdalną pracę dla psychologów i pedagogów z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Platformy edukacyjne ze względu na możliwości zarządzania i cyberbezpieczeństwa powinny bazować na rozwiązaniach chmury publicznej.	zdalnej i hybrydowej. Odpowiednie komponenty sprzętowe i softwarowe powinny być również dostępne na specjalnych warunkach dla uczniów i nauczycieli do wykorzystania w domu i na prywatnym sprzęcie. Dostawcy rozwiązań (oprogramowania, usług) powinni mieć możliwość integracji swoich rozwiązań z platformą poprzez API.	
51.	Osoba prywatna		C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół	148		W zakresie „Koszty/koszt jednostkowy/sposób szacowania” wskazana została uśredniona wartość 2,3 tys. zł za 1 sztukę sprzętu, który będzie finansowany w ramach interwencji. Wydaje się, że takie podejście nie jest oparte na realnych wartościach rynkowych i potrzebach w zakresie wyposażania szkół. Rozwój cyfrowy szkół oparty powinien być na zróżnicowanym sprzęcie multimedialnym, a ewentualne wytyczne jego dotyczące powinny być wskazane w samych programach, tak by w przypadku określenia uśrednionej wartości rynkowej jako wytycznej była ona osiągalna do zaoferowania przez rynek.	Uwaga uwzględniona
52.	Konfederacja Lewiatan		C2.1.3. E-kompetencje	149	W związku z zapisem "Realizowane działania zostaną skierowane do pracowników administracji publicznej i obywateli, pracowników przedsiębiorstw, w tym głównie MŚP i osób zagrożonych bezrobociem oraz edukatorów i nauczycieli." Wnioskujemy o zadbanie, by w rezultacie pracownicy dużych przedsiębiorstw nie zostali wykluczeni ze wsparcia.	Z doświadczenia wynika, że w większości programy i fundusze unijne oraz środki krajowe z tzw. tarcz antykrzysowych kierowane są głównie do MŚP, wykluczając z nich duże przedsiębiorstwa, a tym samym ich pracowników, istnieje zatem uzasadniona obawa, że tym samym może grozić obecny zapis "w tym głównie MŚP" wykluczający w rezultacie dostępność środków z KPO na transformację cyfrową i rozwój e-kompetencji. Ponieważ duże mogą korzystać ze środków unijnych i krajowych w bardzo ograniczonym zakresie, bynajmniej ten obszar wydaje się uzasadniony do wsparcia.	Wyjaśnienie Pracownicy dużych przedsiębiorstw będą również mogli ubiegać się w wsparcie.
53.	Konfederacja Lewiatan		Komponent C "Transformacja cyfrowa"	149	W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa” planowane są inwestycje z zakresu rozwoju umiejętności cyfrowych („C2.1.3. E-kompetencje”). W zakresie wsparcia kompetencji na rynku pracy wskazano, że będzie ono skierowane do „pracowników MŚP oraz osób poszukujących pracy (którą utraciły w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych, dla których barierą jest niewystarczający poziom kompetencji cyfrowych, które umożliwiłyby im korzystanie z dostępnych rozwiązań cyfrowych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych, a tym samym zdalną pracę”. Przy tak sformułowanym katalogu beneficjentów wsparcia, z możliwości podnoszenia kompetencji cyfrowych wykluczeni zostaną przedsiębiorcy (także		Wyjaśnienie Realizowane działania zostaną skierowane do pracowników administracji publicznej i obywateli, w tym szczególnie zagrożonych wykluczeniem oraz osób zagrożonych bezrobociem, nauczycieli oraz uczniów i rodziców wspomagających pracę i naukę zdalną.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					prowadzący jednoosobowe działalności gospodarcze czy zatrudniający kilka/kilkanaście osób) oraz osoby świadczące usługi na podstawie umów cywilnoprawnych. Takie zróżnicowanie wydaje się bezpodstawne, wskazane byłoby zatem odpowiednie poszerzenie obecnego zakresu podmiotów mogących korzystać ze wsparcia kompetencji na rynku pracy.		
54.	Konfederacja Lewiatan		C2.1.3. E-kompetencje	149	Charakterystyka (Nature, type, size of investment): "powołanie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych złożonego z ekspertów, doradców, specjalistów w dziedzinie kompetencji cyfrowych i cyfryzacji, wspierającego proces tworzenia strategii, nadawania kierunków wdrażania zoptymalizowanych rozwiązań i działań w celu rozwoju kompetencji cyfrowych na wielu poziomach życia społeczno-gospodarczego." Powołanie nowej instytucji nie ma uzasadnienia.	Mamy trzy ministerstwa, które powinny chyba wystarczyć (KPRM-Cyfryzacji, Edukacji i Nauki oraz Rozwoju, Pracy i Technologii), Instytut badań Edukacyjnych oraz liczne Wydziały Pedagogiki na publicznych uniwersytetach.	Wyjaśnienie Centrum będzie miało charakter sieci ekspertów, która zostanie powołana przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów co pozwoli na bezpośrednie i szybkie przełożenie rekomendacji na praktykę rozwoju kompetencji cyfrowych w Polsce.
55.	Konfederacja Lewiatan		C2.1.3. E-kompetencje	149	Charakterystyka (Nature, type, size of investment): "Wsparcie kompetencji na rynku pracy skierowane będzie do pracowników MŚP oraz osób poszukujących pracy (którą utracili w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych" Działania mające na celu podniesienie kompetencji cyfrowych w ramach KPO powinny przede wszystkim być adresowane do pracowników o względnie najwyższych kompetencjach – właścicieli firm, kadry kierowniczej, specjalistów w tym IT.	W tej grupie deficyty kompetencji cyfrowych mają największy negatywny wpływ na konkurencyjność polskich przedsiębiorstw, szczególnie MŚP, zaś nakłady na podniesienie kompetencji największy pozytywny wpływ na ową konkurencyjność, a tym samym zwrot z inwestycji. Z kompetencjami cyfrowymi „szeregowych” pracowników przedsiębiorstwa sobie radzą doskonale bez wsparcia publicznego.	Wyjaśnienie Podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych będzie dotyczyć: - pracowników administracji publicznej do poziomu umożliwiającego zachowanie ciągłości świadczenia usług publicznych; - obywateli, w szczególności osób wykluczonych cyfrowo, do poziomu niezbędnego do korzystania z nowych technologii w życiu codziennym i w pracy zdalnej, - nauczycieli celem zwiększenia umiejętności korzystania z rozwiązań cyfrowych potrzebnych na przykład w edukacji zdalnej.
56.	Konfederacja Lewiatan		Komponent C: Transformacja cyfrowa	149	Natomiast kolejne 184 mln EUR ma zostać przeznaczone na podnoszenie kompetencji cyfrowych, w tym także w przedsiębiorstwach. W tym miejscu już na tym etapie przewiduje się wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw w formie pomocy de minimis, tu m.in. na koszty związane z zakupem sprzętu do pracy zdalnej /podpisów kwalifikowanych/ wdrożeń informatycznych w przedsiębiorstwach (koszty jednostkowe: 3000 zł/ 250 zł/ 55000 zł).	W naszej ocenie zasadnym byłoby doprecyzowanie, że pomoc ta przekazywana będzie w formie bezzwrotnej dotacji.	Wyjaśnienie Kwota 184 mln euro jest przeznaczona na całą inwestycję KPO C2.1.3. E-kompetencje.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
57.	Konfederacja Lewiatan		C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem dotyczy: C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół; C2.1.3. E-kompetencje	150	Wnioskujemy o uzupełnienie w punkcie "Demarkacja Celu C2. z innymi źródłami finansowania" o zapis: "Działania mające na celu wsparcie sektora edukacji na poziomie wyższym będą finansowane ze środków polityki spójności na lata 2021-2027 - alokowanych w programie operacyjnym będącym kontynuacją Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020 oraz ze środków krajowych."	W związku z trwającą w Polsce epidemią wirusa SARS-CoV-2 uczelnie stanęły przed koniecznością wprowadzenia rozwiązań w zakresie kształcenia na odległość oraz w zakresie innych procesów w uczelni, umożliwiając studentom kontynuowanie, bądź ukończenie studiów podczas pandemii, szczególnie w czasie lockdown. Zgodnie z rekomendacjami MNiSW dotyczącymi kształcenia zdalnego, uczelnie w pełni wykorzystywały własne zasoby, posiadaną infrastrukturę i kompetencje do zdalnego przekazywania wiedzy, materiałów dydaktycznych oraz specjalistów, jednak zdiagnozowano dalsze obszary wymagające koniecznego wsparcia, które pozwoliłyby uczelniom uzyskać status uczelni cyfrowych (jest to konieczne z uwagi na wydłużającą się pandemię, ale także z uwagi na zmieniające się oczekiwania studentów i słuchaczy co do formy studiowania; forma zdalna/online staje się obecnie naturalnie oczekiwaną jako element procesu kształcenia) i świadczyć na wysokim poziomie usługi edukacyjne niezależnie od dalszego rozwoju sytuacji wynikającego z pandemii. Niestety, uczelnie nie są w stanie samodzielnie finansować dalszych inwestycji, gdyż i one borykają się z kryzysem – dlatego, w celu zapewnienia międzynarodowej konkurencyjności kształcenia na polskich uczelniach publicznych i niepublicznych, potrzebne jest kontynuowanie wsparcia tych inwestycji w ramach polityki spójności i programów krajowych, jako że edukacja na poziomie wyższym została wyłączona z sektora edukacji objętego wsparciem w ramach KPO.	Wyjaśnienie Działania w obszarze podnoszenia kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli są przedmiotem inwestycji C2.1.3. E-Kompetencje oraz działań w innych komponentach KPO (tak np. działanie A.3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie), a także planowanym przedmiotem interwencji ze środków programu będącego kontynuacją Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (średniozaawansowane i zawansowane kompetencje metodyczne nauczycieli – wsparcie rozwijania podstawowych umiejętności cyfrowych u nauczycieli planowane jest w ramach inwestycji C2.1.3 – e-kompetencje). Również ze środków programu będącego kontynuacją Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój planowane jest rozwijanie oferty publicznych bezpłatnych zasobów cyfrowych i narzędzi edukacyjnych.
58.	Konfederacja Lewiatan		C2.1.3. E-kompetencje Koszty/koszt jednostkowy/sposób szacowania: 184 mln euro "Jednostkowy koszt szkoleń (750 – 1600 zł)"	150	To jest zakres cenowy szkoleń podstawowych, a nie specjalistycznych. Przy wycenie nie uwzględniono inflacji.		Wyjaśnienie Jednostkowy koszt szkoleń (750 – 1600 zł) szacowany na bazie projektów realizowanych w ramach III Osi POPC na lata 2014-2020 oraz wycen rynkowych (w zależności od poziomu nabywanych kompetencji).
59.	Konfederacja Lewiatan		C3.1. Reforma ustawy o systemie	151	Brak wsparcia dla przedsiębiorców	Cały komponent cyfryzacji nie zakłada osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych czy innych. Ważne jest także przygotowanie API otwartych na	Wyjaśnienie W ramach interwencji są przewidziane inwestycje ze wsparciem przedsiębiorstw –

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			cyberbezpieczeństwa. Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych i wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych			potrzeby biznesu, poprzez które możliwe będzie pobranie danych pozwalających chociażby na uproszczenie systemu raportowania emisyjności, np. w łańcuchu dostaw (podłączenie do baz KOBIZE), uproszczenie procedur pozyskiwania danych na potrzeby procesów kredytowych (podłączenie do baz ZUS, US) czy usprawnienie procesów KYC, AML.	przewidywane są konkursy ofert.
60.	Konfederacja Lewiatan		C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych	152	Cyberbezpieczeństwo jest kluczowe dla rozwoju gospodarki i rynków elektronicznych. Wsparcie nie może obejmować tylko administracji.		Wyjaśnienie W ramach interwencji są przewidziane inwestycje ze wsparciem przedsiębiorstw – przewidywane są konkursy ofert.
61.	Konfederacja Lewiatan		Tabela. Kamienie milowe i cele (<i>Milestones – M and Targets</i>) C2.1.3 T5 Szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych	162	Dlaczego to kluczowe działanie ma tak opóźniony harmonogram realizacji (IV kw 2024-II kw. 2026) Przecież to działanie powinno zostać uruchomione „na już” a nie na samym końcu! Nie ma przeszkód obiektywnych, by mogło zostać zrealizowane szybko i rozpoczęte niemal natychmiast.		Wyjaśnienie Szkolenia będą prowadzone systematycznie. Projekt KPO zakłada, że II kw. 2026 r. zostanie przeszkolonych 380 000 osób.
62.	Konfederacja Lewiatan		Tabela. Kamienie milowe i cele (<i>Milestones – M and Targets</i>) C2.1.3 T5 Szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych	162	W ramach komponentu przewidziano podniesienie kompetencji cyfrowych jedynie ok. 4% zatrudnionych. Albo inaczej jedynie ok. 20 tys. osób średnio na województwo. To stanowczo za mało, alokacja na działanie jest zdecydowanie za mała.		Wyjaśnienie Określając alokację uwzględniano również dostępność innych środków finansowych niż z KPO.
63.	Fundacja „Merkury”				Proponujemy rozbudowanie KOMPONENTU C o 2 inwestycje:	Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i obywatele/lki w obecnym kształcie KPO nie istnieją w obszarze cyfrowym.	Wyjaśnienie Wskazane inwestycje „mieszczą

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>INWESTYCJA 1: DOSTOSOWANIE USŁUG SPOŁECZNYCH DO CYFROWEJ TRANSFORMACJI</p> <p>Organizacje społeczeństwa obywatelskiego wykorzystują technologię, oprogramowania m.in. do tworzenia nowych e-usług, jak i dostosowywania aktualnych chociażby do warunków pandemii. Brak obecności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze B+R stanowi kolejny element wykluczenia tych podmiotów z transformacji cyfrowej, która jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej.</p> <p>Cyfryzacja usług, prototypowanie, współpraca z uczelniami i przedsiębiorcami wymaga nakładów, które są potrzebne w obszarze usług społecznych.</p> <p>INWESTYCJA 2: PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU CYFROWEMU</p> <p>Wykluczenie cyfrowe w obliczu planów cyfrowej transformacji może nasilić się w społeczeństwie. Szybszy postęp technologiczny i cyfryzacja wymagają m.in. edukacji i inwestycji także w gospodarstwach domowych. Praca zdalna sprawia, że zmienia się otoczenie pracy, sprzęt, ale też potrzeby edukacyjne. Rośnie skala e-usług publicznych. W podmiotach społecznych wdraża się masowo e-usługi z uwagi na pandemię i długotrwałą zmianę sposobu kontaktu. Dlatego należy wyposażyć obywateli oraz podmioty w sprzęt, wiedzę i środki na rozwój cyfrowej świadomości i przeciwdziałanie ubóstwu cyfrowemu.</p> <p>Udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obywateli powinien być także obecny w takich inwestycjach jak:</p> <p>C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie</p> <p>C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół</p> <p>C2.1.3. E-kompetencje.</p>	<p>Postęp technologicznej i cyfrowej transformacji może nasilić kilka zjawisk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ubóstwo cyfrowe zarówno w wymiarze ludzkim jak i podmiotowym, - wykluczenie z dostępu do e-usług części społeczeństwa; - zmiany na rynku pracy w wyniku automatyzacji i robotyzacji. 	<p>się” tematycznie w już istniejących inwestycjach KPO.</p>
64.	Fundacja ADRA Polska		II komponent C	144	<p>Populacja docelowa (Target population): administracja publiczna, w tym JST i inne instytucje realizujące zadania publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe szkoły i placówki oświatowe oraz społeczeństwo jako odbiorca końcowy wsparcia</p>		<p>Wyjaśnienie Zapisy nie wykluczają organizacji pozarządowych z objęcia wsparciem.</p>
65.	Fundacja ADRA Polska	woj. mazowiecki e	II komponent C	149	<p>Podniesienie kompetencji cyfrowych obywateli, pracowników administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, nauczycieli i edukatorów, które daje szansę na</p>	<p>Fakty ekonomiczne jasno przedstawiają powagę kryzysu i nieskuteczność dotychczasowych rozwiązań stosowanych na świecie (wyczerpanie się możliwości radzenia sobie z kryzysem przez typowe narzędzia makroekonomiczne) dlatego dla</p>	<p>Wyjaśnienie Zapisy nie wykluczają organizacji pozarządowych z objęcia wsparciem.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					utrzymanie aktywności gospodarczej i normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki. Dodano wyrażenie: organizacji pozarządowych,	zapewnienie bezpieczeństwa i ładu społecznego szczególnie nacisk należy postawić na udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako istotny komponent, który może zapewnić odpowiednie wsparcie większości społeczeństwa na rzecz dobra ogółu. Tego typu organizacje na całym świecie a zwłaszcza w rozwiniętych gospodarkach demokratycznych są jednym z głównych dostawców usług prowadzących do dobrobytu i dobrostanu społeczeństwa. Niestety brak środków finansowych często ogranicza możliwość wykorzystania ich potencjału, zwłaszcza w Polsce. Należy podkreślić również, że tego typu organizacje często prowadzą działalność generującą przychody jak i miejsca pracy pomimo, że nie spełniają definicji przedsiębiorcy z racji nie generowania zysku oraz ograniczeń w zakresie wysokości wynagrodzeń gdy realizują tego typu działalność w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego. Dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że inwestycja w organizacje społeczeństwa obywatelskiego daje największą trwałość rezultatów a tym samym długoletnią ich rentowność.	
66.	Osoba prywatna	woj. podlaskie	Komponent C	133	Dodać C2.1.4. Rozwój e-portali internetowych sprzedaży bezpośredniej produktów rolno-spożywczych (rolniczy handel bezpośredni) dla odbiorców końcowych i pośredników.	Epidemia COVID-19 ograniczyła dostęp bezpośredni konsumentów do produktów oferowanych przez gospodarstwa rolne (producentów rolnych). Ograniczenie rynków zbytu produktów rolnych powoduje kryzys u producentów rolnych. Dążąc do zniesienia tego ograniczenia należy pozwolić rolnikom (producentom rolnym) na sprzedaż bezpośrednią za pośrednictwem Internetu. Działania te można wesprzeć poprzez rozwój e-portali pośredniczących w sprzedaży produktów rolno-spożywczych. Działania te będą miały w przeszłości kluczowe znaczenie dla stabilizacji ceny produktów rolno-spożywczych i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego.	Wyjaśnienie Proponowany zakres zawiera się w usługach dotyczących cyfryzacji rolnictwa (str. 145).
67.	Polska Izba Turystyki		C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i		Dostosowanie rozwiązań IT z wykorzystaniem najnowocześniejszych rozwiązań dla turystyki, prowadzenia konferencji i spotkań online. Projekty przewidują inwestycję w sprzęt i oprogramowanie, które byłyby potrzebne do m.in. prowadzenia większych konferencji, kongresów, koncertów, online. W ramach tego komponentu wszelkie inwestycje na projekty IT w turystyce – rozwój systemów rezerwacyjnych, sprzedaży agencyjnej, CRM itp.		Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. będą organizowane konkursy dla przedsiębiorstw.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			społeczeństwie.				
68.	Polska Izba Turystyki		C2.1.3. E-kompetencje		Wnoskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych. Aktualne globalne trendy rynku turystycznego i konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej, a co za tym idzie potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych. Przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.		Uwaga nieuwzględniona Zakres KPO nie obejmuje warunków organizowania konkursów.
69.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Proponuje się uzupełnienie Planu o informacje dotyczące sposobu realizacji celu szczegółowego nr 4 (budowanie świadomości i kompetencji społecznych w zakresie cyberbezpieczeństwa).	Dokument nie zawiera wyjaśnienia wszystkich wymienianych informacji	Wyjaśnienie Informacje takie będą zawarte w Programie Rozwoju Kompetencji Cyfrowych.
70.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150-151	Proponuje się uzupełnienie Planu o informacje dotyczące prawnych zasad realizacji wsparcia dla firm/instytucji podczas tworzenia przez nie CSIRT-ów.	Brak pełnej informacji dotyczącej planowanego wsparcia.	Wyjaśnienie Uwarunkowania prawne tworzenia CSIRT-ów będzie zawierać nowelizacja ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.
71.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Do czasu zakończenia prac związanych z nowelizacją UoKSC trudno ocenić, czy znowelizowana ustawa nie będzie nakładała dodatkowych obowiązków na obecnych operatorów usługi kluczowej, co może prowadzić do konieczności wprowadzania innych zmian legislacyjnych. Dlatego proponuje się uwspólnić (ujednolicić/zsynchronizować?) zapisy Planu i nowelizowanej UoKSC	Brak jednolitego podejścia może generować utrudnienia w realizacji celów Planu.	Uwaga uwzględniona
72.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	Okres przygotowania pakietu norm oraz opracowywanie dedykowanych standardów wraz z koniecznością ich uzgodnienia wydaje się w planowej perspektywie czasowej (do 2021) zbyt krótki. Sugerujemy wydłużenie tego okresu przynajmniej o kolejny rok (do 2022)	Zbyt krótka perspektywa czasowa do poprawnej realizacji celu.	Uwaga uwzględniona
73.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Na tym etapie zasadnym byłoby wskazać dokumenty/rozwiązania/praktyki, które będą	Tworzenie zespół w oparciu o jednolite i zunifikowane zasady pozwalające na wprowadzenia jednolitej jakości i efektywności.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
		e	ja cyfrowa”		podstawą tworzenia CSIRT-ów, co w późniejszym etapie będzie decydowało o jakości realizowanych przez nie usług. Dokument wymienia jedynie przygotowanie propozycji standardów i norm oraz opracowanie dedykowanych standardów co przy planowanej perspektywie czasowej może być trudne do zrealizowania.		KPO.
74.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się uzupełnienie Planu o informację dotyczące powiązania formalno-operacyjnego planowanych do budowy RegioSOC z budowanymi zespołami CSIRT	Brak określenia czytelnym relacji będzie prowadził do nieporozumień kompetencyjnych.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
75.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponujemy doprecyzowanie w Planie zasad utworzenia 7 regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa RegioSOC, które będą pełnić usługi wyłącznie na rzecz JST.	Wyjaśnienie metodologii podejścia do sposobu określania wymogów do powołania RegioSoc.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
76.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się uzupełnienie Planu o informację, na jakiej podstawie podjęto decyzję o utworzeniu 7 centrów REegioSoc, a także uzasadnienie utworzenia 6 zespołów CSIRT.	Wyjaśnienie metodologii podejścia do sposobu określania wymogów do powołania RegioSoc i CSIRT.	Wyjaśnienie Decyzje takie są konsekwencją wyzwań opisanych w KPO.
77.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się uzupełnić Plan o informacje merytoryczne (wytyczne/przewodnik) utworzenia SOC w podmiotach o krytycznym znaczeniu dla społeczno-ekonomicznego bezpieczeństwa Państwa.	Wprowadzenie jednolitych i zunifikowanych zasad pozwalające na wprowadzenia jednolitej jakości i efektywności.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
78.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji regulacyjnych (np. wytycznych FIRST CSIRT FRAMEWORK), na bazie których będą budowane CSIRT-y. Stworzenie wytycznych regulacyjnych przyczyni się do uruchomienia jednolitych zasad dla procesu budowy CSIRT-ów a także wzajemnego rozumienia zagadnień cyberbezpieczeństwa, właściwego standardu jakości realizowanych przez nie usług	Wprowadzenie jednolitych i zunifikowanych zasad pozwalające na wprowadzenia jednolitej jakości i efektywności	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
79.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji o zasadach rozlokowania zespołów CSIRT celem uniknięcia rozlokowania ich w jednym rejonie. Decentralizacja zespołów CSIRT zapewni zwiększenie bezpieczeństwa działania zespołów, zwiększy dostęp do fachowej kadry.	Wprowadzenie czytelnich zasad realizacji celu.	Uwaga uwzględniona
80.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji, czy istniejące już SOC i zespoły CSIRT funkcjonujące np. u operatorów usług kluczowych będą mogły oczekiwać wsparcia na rozwój oraz dostosowanie do wymogów CSIRT sektorowych/branżowych	Wprowadzenie czytelnich zasad realizacji celu	Uwaga uwzględniona
81.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji, czy planowane jest wsparcie finansowe dla już istniejących zespołów CSIRT u operatorów usług	Wprowadzenie czytelnich zasad realizacji celu	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					kluczowych		
82.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	158	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji o wymogu zastosowania bezpiecznej łączności pomiędzy SOC a CSIRT oraz odbiorcami końcowymi.	Wprowadzenie bezpiecznej formy komunikacji.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
83.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	154	Proponuje się umieszczenie w Planie zapisów odnoszących się do istotnej problematyki tworzenia wiedzy, kompetencji i laboratoriów z obszaru automatyki przemysłowej OT bezpośrednio powiązanej z realizowaniem usług kluczowych i rozwoju cyberbezpieczeństwa dla urzędów w tym obszarze a także zasad budowy mechanizmów obronnych w obszarze OT	Budowanie odporności kluczowych elementów gospodarki.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
84.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji o planach budowy kompleksowej ochrony obszaru OT np. poprzez utworzenie dedykowanego CSIRT/SOC dla zagrożeń z obszaru urzędów OT	Budowanie odporności kluczowych elementów gospodarki	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
85.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	154	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji o planach utworzenia ścieżki edukacyjnej/rozwojowej dla przyszłych (i obecnych) pracowników obszaru cyberbezpieczeństwa OT.	Budowanie odporności kluczowych elementów gospodarki	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
86.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się nawiązanie w Planie do problematyki budowania centrów kompetencyjnych i certyfikacyjnych dla zespołów CSIRT/SOC oraz rozwiązań przez nich wdrażanych ze szczególnym uwzględnieniem certyfikacji rozwiązań z obszaru automatyki przemysłowej OT	Budowanie odporności kluczowych elementów gospodarki	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
87.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	154	Proponuje się udostępnienie informacji w zakresie kosztów modelowego szacowania kosztów budowy jednego Regionalnego Centrum Cyberbezpieczeństwa (RegioSOC) obliczonych na podstawie danych otrzymanych od konsorcjum realizującego projekt finansowany z ramach programu CyberSecIdent (program NCBR) (szacunkowy koszt: 16 000 000 zł).	Wprowadzenie czytelnych zasad realizacji celu	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
88.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji lokalizacyjnej (centralizacji lub decentralizacji) planowanych RegioSOC i czy ich lokalizacja będzie tożsama z lokalizacją CSIRT-ów	Wprowadzenie czytelnych zasad realizacji celu	Uwaga uwzględniona
89.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji, czy utworzenie 7 regionalnych centrów ma priorytet przed tworzeniem SOC w podmiotach o krytycznym znaczeniu.	Wprowadzenie czytelnych zasad realizacji celu.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
90.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	153	Zapisy Planu podają informację o utworzonym kompleksowym programie przekwalifikacji kadr jednak nie podaje żadnych dodatkowych informacji,	Wprowadzenie czytelnych zasad realizacji celu.	Uwaga uwzględniona Program zostanie utworzony.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					czy ten program już istnieje czy będzie dopiero tworzony, co przy planowanej perspektywie oznacza, że może nie osiągnąć zakładanego celu.		
91.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Proponuje się umieszczenie w Planie informacji o sposobie udzielania dalszego wsparcia dla zespołów CSIRT po utworzeniu poszczególnych RegioSOC.	Wprowadzenie czytelnych zasad realizacji celu.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
92.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	178	Błędnie użyta nieobowiązująca nazwa Agencji Rezerw Materiałowych	Korekta merytoryczna	Uwaga uwzględniona
93.	GAZ-SYSTEM SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	188	Niepełna nazwa Agencji rządowej	Korekta merytoryczna	Uwaga uwzględniona
94.	Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość/ThinkThank Nowa Przestrzeń Społeczna	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	Kluczowe w tego typu projektach jest w przypadku osób wykluczonych a w szczególności osób z niepełnosprawnościami i osób starszych na terenach wiejskich, zapewnienie podłączenia do domu a także w porozumieniu z OPS zapewnieniem sprzętu do korzystania z internetu i szkolenia zarówno z korzystania jak i z cyberbezpieczeństwa	Takie podejście pozwoli na zapewnienie bezpiecznego i optymalnego korzystania z internetu i usług cyfrowych przez osoby wykluczone (w szczególności niezaradnych seniorów i osoby z niepełnosprawnościami).	Uwaga uwzględniona
95.	Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość/ThinkThank Nowa Przestrzeń Społeczna	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Proponujemy „do tworzenia warunków” dodać społecznych w tym kulturowych i zdrowotnych.	Są to jedne z kluczowych czynników związanych z wdrożeniami e-usług.	Uwaga nieuwzględniona Uwarunkowania nie ograniczają się jedynie do uwarunkowań społecznych.
96.	Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość/ThinkThank Nowa Przestrzeń Społeczna	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Uzupełnienie szkoleń lub dopisanie „w szczególności” z cyberprzemocy. Dopisanie do nauczycieli – psychologów szkolnych, instruktorów praktycznej nauki zawodu (nie są nauczycielami) i innych pracowników szkoły (np. sekretariatu).	Takie podejście pozwoli na włączenie całej kadry szkoły w tematykę i działania w zakresie działań z cyberprzemocy i podnoszenia kompetencji cyfrowych.	Uwaga uwzględniona W części pożyczkowej wsparcie będzie zaadresowane do organów prowadzących przedszkola, szkoły i placówki oświatowe.
97.	UM Lublin	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Uzupełniająco środki zwrotne, w szczególności na zwiększenie dostępu do Internetu oraz cyfrowych rozwiązań w edukacji - wykreślenie zapisu o środkach zwrotnych w obszarze edukacji	Należy jednoznacznie wskazać, że środki na zwiększenie dostępu do Internetu oraz cyfrowych rozwiązań w edukacji (z uwagi na ich rodzaj i charakter) powinny mieć charakter bezzwrotny, będzie to zgodne z zapisem ze str. 148 tj., że wsparcie w ramach interwencji udzielane będzie w postaci bezzwrotnego dofinansowania. Dodatkowo zgodnie z opisem interwencji ze s. 141 ten komponent ma zniwelować różnice pomiędzy miastami i wsiami oraz Polską zachodnią i wschodnią. Jest to o tyle istotne, że zgodnie z zapisami dokumentu interwencja powinna zniwelować białe plamy (występujące również w miastach), które nie są atrakcyjne z punktu widzenia przedsiębiorców z uwagi na duże koszty w stosunku do ilości potencjalnych odbiorców.	Uwaga uwzględniona Środki przeznaczone na edukację w części pożyczkowej KPO, dla beneficjentów będą mieć charakter bezzwrotny.
98.	UM Lublin	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	138	E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze	Należy rozważyć rozdzielanie wsparcia skierowanego do obszaru usług publicznych od cyfryzacji gospodarki tak aby jednoznacznie wskazać zakres wsparcia dla każdego z tych obszarów. Rodzaje	Uwaga nieuwzględniona Rozdzielenie inwestycji przyczyni się do powstania powstawania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					publicznym, gospodarce i społeczeństwie - postulat rozdzielania wsparcia skierowanego do obszaru usług publicznych od cyfryzacji gospodarki	projektów opisane na s. 145 są bardzo różnorodne, a jednocześnie wydaje się, że ich zaproponowany zakres nie wyczerpuje tak zdefiniowanej interwencji, a taka konstrukcja wprowadza tylko niepotrzebny chaos informacyjny.	podobnych produktów w ramach różnych inwestycji.
99.	UM Lublin	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	Populacja docelowa (Target population): administracja publiczna, w tym JST, dostawcy usług łączności elektronicznej, przedsiębiorstwa budujące infrastrukturę sieciową - wyodrębnienie dwóch oddzielnych kategorii, np.: beneficjent wsparcia, czyli podmiot mający otrzymać dofinansowanie w ramach Reformy i grupy docelowe, czyli korzystający z efektów wsparcia.	Zasadnym wydaje się wyodrębnienie z kategorii „populacja docelowa” dwóch oddzielnych kategorii, np.: beneficjent wsparcia, czyli podmiot mający otrzymać dofinansowanie w ramach Reformy i grupy docelowe, czyli korzystający z efektów wsparcia. Mieszanie tych dwóch grup w ramach jednej kategorii prowadzi do zatarcia rzeczywistego obrazu zaplanowanych działań. Dodatkowo brak opisu korzyści, które populacja docelowa miałaby odnieść w wyniku realizacji reformy.	Uwaga uwzględniona
100.	UM Lublin	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	E-kompetencje - należy rozważyć rozszerzenie wsparcia o kampanie edukacyjne i szkolenia	W ramach działań planowanych do realizacji w tej interwencji należy rozważyć kampanie edukacyjne oraz e-szkolenia dostępne na rządowych czy samorządowych platformach, co znacznie zwiększy grono potencjalnych odbiorców.	Wyjaśnienie W zakresie interwencji dotyczącej podniesienia kompetencji cyfrowych działania będą realizowane zgodnie z obszarami wskazanymi w Programie Rozwoju Kompetencji Cyfrowych.
101.	UM Lublin	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Demarkacja Celu C2. z innymi źródłami finansowania: Zakres tej reformy w dużym stopniu pokrywa się z planowanym zakresem interwencji dla programu cyfrowego na lata 2021-2027. Wdrożone zostaną mechanizmy m.in. w procesie selekcji i oceny projektów, zabezpieczające przed ryzykiem podwójnego finansowania inwestycji.	Zasadnym jest opracowanie tego rodzaju mechanizmów, tudzież precyzyjne opracowanie linii demarkacyjnej umożliwiającej potencjalnym beneficjentom ustalenie źródła dla możliwości pozyskania dofinansowania na etapie wcześniejszym niż selekcja i ocena projektów.	Uwaga uwzględniona
102.	UM Lublin	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	167 i nast.	Postulat rozszerzenia zakresu wsparcia o usługi społeczne.	Zgodnie z zapisami Rozporządzenia ustanawiającego ww. Instrument jednym z elementów realizacji polityk w obszarze kreowania odporności społecznej i instytucjonalnej jest obszar szeroko rozumianych usług społecznych. W tym kontekście na pierwszy plan wysuwa się system pomocy społecznej, będący w dobie pandemii strategicznym elementem polityki społecznej państwa. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, a złożona sytuacja społeczna, izolacja wymaga nowego podejścia i rozwiązań, które zagwarantują odpowiedni poziom usług. Dlatego ze zdziwieniem należy przyjąć brak wsparcia tego sektora zwłaszcza w obliczu problemów z jakim się on boryka. Zasadnym wydaje się wprowadzenie rozwiązań wspierających, tak jak w przypadku podmiotów leczniczych, rozwój i modernizację infrastruktury związanej ze świadczeniem usług społecznych w tym efektywności, dostępności oraz jakości tych usług, odpowiadających na zagrożenia epidemiczne, cywilizacyjne oraz demograficzne. Kluczowe wydaje	Wyjaśnienie Zakres wsparcia odpowiada na zalecenia Komisji CSR 2019 i CSR 2020.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						się również wsparcie kadr systemu pomocy społecznej oraz rozwoju nowych rodzaju usług opartych na rozwiązaniach cyfrowych. Kluczową kwestią, która wymaga wsparcia są rozwiązania w obszarze interwencji kryzysowej zarówno w obszarze infrastrukturalnym jak i działań związanych ze świadczonymi usługami.	
103.	PGE SA	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141-142	Proponujemy rozszerzyć zakres wsparcia o sieć łączności specjalnej dla energetyki (LTE 450) oraz zwiększyć budżet tego obszaru.	Należy rozszerzyć zakres wsparcia o elementy dotyczące budowy systemu łączności krytycznej w technologii LTE450. Budowa tego systemu jest przewidziana w dokumencie Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz PEP 2040. Obszary, jakie może zaspokoić dedykowany system łączności specjalnej dla energetyki to min.: nowoczesna łączność dyspozytorska (połączenia głosowe, wiadomości tekstowe i multimedialne, transmisja danych, video), priorytetowa transmisja danych (telesygnalizacja, telesterowanie, telepomiar, SCADA, liczniki bilansujące), systemy pomiarowe (zdalny odczyt, sterowanie, koncentratory, AMI), usługi dla Prosumentów/OZE/Stacje ładowania (pomiar parametrów, sterowanie, OZE, mikroinstalacje), usługi związane z zarządzaniem majątkiem technicznym (cyfrowy paszport/ ewidencja Infrastruktury/ monitoring floty technicznej/ inne).	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO. Przedstawione inwestycje mają możliwość dofinansowania ze środków polityki spójności.
104.	Starostwo Powiatowe w Zduńskiej Woli	woj. łódzkie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	142	Sugerowane jest rozszerzenie katalogu beneficjentów celu związanego z telekomunikacją i rozwojem szerokopasmowego internetu o jednostki samorządu terytorialnego	Nie jest zrozumiałym, dlaczego wśród grupy docelowej tych działań zabrakło samorządów terytorialnych, dla których funkcjonowania dostęp do nowoczesnych rozwiązań telekomunikacyjnych, w tym szerokopasmowego internetu jest kluczowy do osiągnięcia celu związanego z cyfryzacją usług publicznych.	Uwaga uwzględniona
105.	Miasto Bełchatów	woj. łódzkie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Zapewnienie niezakłóconej działalności administracji rządowej i samorządowej wymaga dalszej cyfryzacji procesów oraz zastosowania nowych narzędzi w celu upłynnienia pracy, w tym w sposób zdalny oraz przyspieszenia obsługi obywateli przy zapewnieniu dystansu społecznego. - Należy rozwinąć zagadnienia związane z możliwościami pracy zdalnej w administracji samorządowej oraz przeznaczyć na ten cel odpowiednie środki.	Wiele samorządów oraz podległych im jednostek nie ma obecnie ani niezbędnej infrastruktury czy sprzętu, ani funduszy na tego typu działania w swoich budżetach. Pandemia SARS CoV-2 pokazała, jak ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa pracowników administracji publicznej poprzez umożliwienie im pracy zdalnej.	Uwaga uwzględniona
106.	Osoba prywatna	woj. podlaskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	Brak	Ważne aby w działaniach z zakresu cyfryzacji np. edukacji organizacje pozarządowe mogły być traktowane jako potencjalni Wnioskodawcy i mogli aplikować o środki finansowe na równych zasadach jako JST.	NGO bardzo skutecznie zajmują się rozwojem edukacji, IT oraz cyfryzacją. Bardzo często NGO potrafią zrealizować dane projekty dużo taniej, efektywniej i lepiej niż JST. Aby cyfryzacja była wzorcowo przeprowadzona warto aby katalog wnioskodawców aplikujących o dotacje był jak największy. Wówczas oferty będą cenowo atrakcyjne oraz będą dosyć ciekawe dla końcowych odbiorców- nauczycieli oraz uczniów.	Uwaga uwzględniona
107.	Firma Solectric Polska	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	wyposażenie prac	Chciałbym zwrócić uwagę na bardzo ważny element poszerzenia kompetencji cyfrowych jakim są pracownicy informatyki i robotyki. Program	Nauka programowania dla dzieci staje się zabawą. Roboty edukacyjne zawierają podstawy programowania, wspierają również rozwój dzieci i młodzieży w nauce przedmiotów ścisłych.	Wyjaśnienie W ramach części pożyczkowej KPO realizowane będą działania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
				ni	doposażenia szkół powinien zawierać te elementy, w razie dodatkowych pytań zapraszam do kontaktu do 5 lat zajmuję się robotyką, znam wszystkie dostępne rozwiązania globalnie i w Polsce.	Rozwijają kompetencje przyszłości takie jak: kreatywność, logiczne myślenie, umiejętność rozwiązywania problemów czy współpracy w grupie. Roboty Edukacyjne dostępne są w różnych wariantach, które uwzględniają ilość klocków czy czujników. Klocki można dostosować do wieku dziecka, a niezliczone możliwości konfiguracji wyglądu sprawia, że zapewnią zabawę na wiele tygodni.	zapewniające dostęp organom prowadzącym jednostki systemu oświaty do finansowania ich potrzeb inwestycyjnych w zakresie dalszego rozwoju wyposażenia w rozwiązania ICT dla edukacji.
108.	Przedszkole Miejskie Integrycyjne nr 32 w Słupsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Szanowni Państwo w przygotowanym projekcie cyfryzacji szkolnictwa zabrakło istotnego i bardzo zaniedbanego poziomu edukacji, tj. przedszkolnego.	Baza materialna w zakresie cyfryzacji w placówkach przedszkolnych jest uboga lub często jej brak. W szkołach sytuacja jest znacznie lepsza. W przedszkolach brakuje sprzętu, sieć internetowa wymaga modernizacji, brakuje obsługi informatycznej, szkoleń w zakresie cyfryzacji. Apelujemy o wsparcie.	Uwaga uwzględniona Cyfryzacja placówek przedszkolnych będzie możliwa z części pożyczkowej KPO.
109.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Wnioskuje się o rozszerzenie wskazanych Inwestycji o dodatkową Inwestycję C.2.1.4 "Cyfrowa infrastruktura instytucji kultury".	Transformacja cyfrowa kraju - rozwój infrastruktury cyfrowej (budowa i modernizacja), rozwój cyfrowych usług oraz dostępu do zgromadzonych danych nie może ominąć sektora kultury. Rozwój publicznych usług cyfrowych w sektorze kultury jest kluczowym elementem odpowiedzi na zagrożenie związane z pandemią Covid-19. Transformacja cyfrowa sektora kultury jest niezbędna, w celu zaspokojenia zapotrzebowania rynku i zmieniającej się rzeczywistości, zapewni ona szerokiemu gronu odbiorców dostęp do oferty kulturalnej oraz będzie stanowić dodatkową, nowoczesną, formę prowadzenia działalności kulturalnej oraz pomoże podmiotom z sektora kultury dokonać koniecznego awansu cyfrowego. Obecnie bardzo istotne jest dotarcie do danych i zasobów, a tym samym do odbiorców kultury, poprzez dostępne technologie teleinformatyczne. Dlatego też wyzwaniem jest wyrównanie poziomu wyposażenia instytucji kultury w nowoczesny sprzęt i infrastrukturę cyfrową, jak i stworzenie odpowiednich warunków do uruchamiania multimedialnych platform streamingowych umożliwiających stworzenie interaktywnych przestrzeni dla prezentacji dorobku artystycznego i dziedzictwa kulturalnego instytucji kultury. Proces digitalizacji obejmuje zasoby biblioteczne, archiwalne, audiowizualne i muzealne oraz obiekty zabytkowe i jest on niezwykle istotny dla ochrony, promocji i udostępniania dziedzictwa kulturowego. Dlatego też niezbędna jest dalsza cyfryzacja zbiorów instytucji kultury, w tym zbiorów niedostępnych na co dzień dla zwiedzających (np. kolekcje znajdujące się w magazynie, kolekcje prywatne, kościelne), upowszechnianie zasobów już zdigitalizowanych oraz dalsze dostosowanie posiadanych zasobów portali do różnych grup odbiorców, w tym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Działania te powinny być uzupełnione poprzez kompleksowe szkolenia kierowane do pracowników sektora kultury podnoszące ich kompetencje cyfrowe.	Wyjaśnienie KPO przewiduje organizację dodatkowych konkursów w zakresie cyfryzacji w obszarach nie wskazanych imiennie w KPO.
110.	Urząd Marszałkowski	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144-145	w C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i	W komponencie C „Transformacja cyfrowa” jako jedno z wyzwań wpisano "wykorzystanie potencjału technologii przełomowych".	Uwaga uwzględniona Rozszerzono zapis w zakresie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Województwa Małopolskiego	e	ja cyfrowa”		sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie - brak powiązania kluczowych wyzwań z właściwymi inwestycjami.	Nie jest wiadomo jak to zdania będzie realizowane. W zakresie inwestycji zapis "tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań technologii przełomowych w wybranych sektorach gospodarki, w sektorze publicznym i w społeczeństwie, które będą ukierunkowane na wytworzenie, przetestowanie, a następnie wdrożenie i skalowalność systemowych rozwiązań organizacyjnych, technologicznych, prawnych i finansowych" jest bardzo ogólny, podobnie jak wskaźnik: "Wdrożenie 3 testowych mechanizmów współpracy mających pobudzić wykorzystanie technologii przełomowych".	technologii przełomowych.
111.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	159	Tabela. Kamienie milowe i cele, T1 Gospodarstwa domowe (lokale mieszkalne) objęte szerokopasmowym dostępem do Internetu - nieadekwatna ocena ryzyka	Stwierdzenie: "Przewiduje się szansę w postaci zadeklarowania do objęcia zasięgiem inwestycjami szerokopasmowymi większej liczby gospodarstw (...)" nie oznacza brak ryzyka.	Wyjaśnienie Podstawowym ryzykiem jest niewystarczająco wysokie wsparcie finansowe dla instytucji przygotowujących i obsługujących nabory wniosków o dofinansowanie projektów szerokopasmowych ze środków KPO i może to skutkować nieosiągnięciem celu w założonym czasie, ograniczeniem zakresu interwencji, a w skrajnych przypadkach niezdolność do prowadzenia inwestycji.
112.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	162-165	Tabela. Kamienie milowe i cele, T5 Szkolenia w zakresie kompetencji cyfrowych, T7 System sektorowych zespołów CSIRT, T8 Podmioty krajowego systemu cyberbezpieczeństwa podłączone do Systemu S46, T9 Ustandaryzowane centra przetwarzania danych - należy uzupełnić analizę ryzyka.	Nie wydaje się, aby nie było żadnych zidentyfikowanych ryzyk dla realizacji tych zadań.	Uwaga uwzględniona
113.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	woj. opolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	142-144	Współpraca z administracją samorządową w zakresie opracowywania i wdrażania rozwiązań informatycznych opracowywanych na gruncie krajowym np. EZD RP dla administracji publicznej.	Ograniczona możliwość wpływu samorządów na zapisy w powstających programach dla administracji publicznej skutkuje trudnościami w ich stosowaniu przez jst. Konieczne wydaje się również wprowadzenie zmian prawnych z uwagi na niespójność przepisów lub ich brak, co wpływa na ograniczanie możliwości elektronicznej usług. (np. instrukcja kancelaryjna, KPA)	Wyjaśnienie Uwaga wykracza poza zakres KPO.
114.	Śląski Związek Gmin i Powiatów	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Proponujemy poszerzenie, tj. Cyfrowa infrastruktura szkół i administracji publicznej, w tym jst.	Z treści Komponentu C nie wynika, że administracja publiczna, a w szczególności jst będzie mogła ubiegać się o dofinansowanie zakupu infrastruktury IT adekwatnej do planowanego rozwoju e-usług publicznych. Zakup nowoczesnej infrastruktury i oprogramowania jest niezbędny, aby skutecznie wdrożyć te usługi oraz wykorzystać e-kompetencje, które mogą nabyć pracownicy.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
115.	Śląski Związek Gmin i	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	138	Zakłada się zakup 1 komputera na 6 uczniów	Brak uzasadnienia dla takiego działania, jaki problem ma rozwiązać zakup 1 komputera na 6 uczniów. Zakup sprzętu	Wyjaśnienie Zapotrzebowanie szkół na sprzęt

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Powiatów		ja cyfrowa”			komputerowego dla poszczególnych szkół powinno odpowiadać na zapotrzebowanie w tym zakresie danej szkoły.	komputerowy będzie ustalane i weryfikowane na bieżąco w oparciu o ankiety techniczne.
116.	Politechnika Rzeszowska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Rozszerzyć C3.1 na Usprawnienie procesu zwiększenia cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych i wzmocnienia infrastruktury przetwarzania danych oraz wzrost poziomu świadomości istnienia szerokiego spektrum zagrożeń bezpieczeństwa systemów informacyjnych.	Podejście czysto techniczne do tematyki cyberbezpieczeństwa nie zapewni kompleksowego rozwiązania tego krytycznego problemu, niezbędne są działania uświadamiające konieczność osobistej (przez obywatela) dbałości o różne aspekty cyberbezpieczeństwa.	Wyjaśnienie Uwaga jest w zakresie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, zawartego w KPO.
117.	Politechnika Rzeszowska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Rozszerzyć C3.1.1. na Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych oraz wsparcie procesów edukacyjnych w zakresie cyberbezpieczeństwa.	Niezbędne jest szersze wyedukowanie społeczeństwa w zakresie problematyki cyberbezpieczeństwa, bo bez tego nawet najlepsze rozwiązania sprzętowe i systemowe nie będą wystarczające	Wyjaśnienie Uwaga jest w zakresie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, zawartego w KPO.
118.	Politechnika Rzeszowska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	134	Dodać akapit: Należy przygotować i zrealizować całe procesy edukacyjne wskazujące czym są problemy cyberbezpieczeństwa i jakie elementarne działania może realizować każdy obywatel, aby te zagrożenia eliminować na możliwie jak najniższym poziomie. Należy postawić na rozwój polskiego oprogramowania antywirusowego.	Bez upowszechnienia wiedzy na temat cyberbezpieczeństwa nie ma szans na budowę zaufania ludzi do systemów informatycznych. Polska pewnie nie będzie w stanie produkować własnego sprzętu, ale własny program antywirusowy mogłaby jak najbardziej. Kiedyś robić to śp. Marek Sell i jego MKS_Vir.	Wyjaśnienie Uwaga dotyczy Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, już zawartego w KPO.
119.	Politechnika Rzeszowska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	135	Fragment: Konieczne jest też zapewnienie ciągłości działania kluczowych ośrodków obliczeniowych stanowiących infrastrukturę krytyczną Państwa. Należy uzupełnić o zapis mówiący iż taki ośrodek obliczeniowy powinno posiadać każde województwo i powinien być on budowany w porozumieniu z funkcjonującymi w tym województwie uczelniami technicznymi.	Chodzi tu o rozproszenie infrastruktury sprzętowej (wzrost poziomu bezpieczeństwa i uodpornienia na ataki terrorystyczne) oraz zaangażowanie kadry uczelni w rozwój tych ośrodków na wzór rozwiązań stosowanych np. w USA w latach 60-tych XX wieku u zarania budowy sieci Internet.	Uwaga nieuwzględniona Nie każde województwo ma wystarczający potencjał do budowy ośrodków obliczeniowych. Obecnie nie ma też potrzeby budowy takich ośrodków we wszystkich województwach.
120.	Politechnika Rzeszowska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	140	Należy dokonać także nowelizacji prawa budowlanego nakazującego budowę kompleksowej infrastruktury umożliwiającej rozbudowę sieci światłowodowej podczas projektowania infrastruktury sieci elektrycznych niskiego napięcia zwłaszcza doziemnej	Wraz z siecią kablową w jednym wykopie należy układać kanały umożliwiające w przyszłości rozciągnięcie światłowodów	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
121.	Politechnika Rzeszowska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	Wprowadzić plany taryfowe dla operatorów telefonii komórkowej korzystania z internetu dla dostępu do usług edu i administracji, które nie obciążają kosztami transferu danych.	Dostęp do domen edu, gov nie powinien obniżyć limitów danych przesyłanych przez sieć komórkową.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
122.	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133-165	W obszarze edukacji zakłada się jedynie wsparcie szkolnictwa zawodowego i cyfryzacja szkół, natomiast brakuje działań, które by przewidywały wsparcie psychologiczne dla uczniów wszystkich poziomów edukacji, oraz niwelowanie braków edukacyjnych, które powstały w wyniku zdalnej nauki. Brak programu kształcenia nauczycieli w	Wzmacnianie kompetencji cyfrowych oraz doposażanie szkół w sprzęt i infrastrukturę cyfrową, są bardzo ważnym elementem budowy pozycji gospodarczej, niemniej równie istotne jest wsparcie miękkie. Właściwym dla niego miejscem jest komponent A "Odporność i konkurencyjność gospodarki". W ramach inwestycji dla pkt. A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się	Uwaga nieuwzględniona Przedstawiony zakres interwencji będzie finansowany ze środków polityki spójności.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>zakresie umiejętności miękkich związanych z motywacją uczniów do nauki zdalnej i nowych form nauczania. Brak programów rozwijających miękkie umiejętności uczniów. Zaplanowane działania w obszarze edukacji są raczej zakonserwowaniem stanu obecnego, bez wpływu na rozwój.</p> <p>W KPO znajduje się wiele działań, które nie stanowią nowatorskiego rozwiązania i tym samym nie stanowią wprost odpowiedzi na obecną sytuację gospodarczą spowodowaną epidemią, lecz zakładają finansowanie już wcześniej funkcjonujących programów np: opieka nad dziećmi do lat 3 (obecnie Maluch +) czy termomodernizacja budynków mieszkalnych finansowana obecnie przez BGK. Inne zadania, np. "Innowacyjne rozwiązania w kulturze (przemysły kreatywne)", gdzie zaplanowany jest projekt indywidualny Ministerstwa Kultury polegający na modernizacji obiektu, czy też utworzenie 6 składnic zabytków archeologicznych w ramach reformy E.2.2 "Zwiększenie bezpieczeństwa transportu" zupełnie nie wynikają z diagnozy potrzeb w zakresie wsparcia gospodarki po pandemii. Brakuje natomiast działań wspierających branże, które najbardziej ucierpiały w skutek pandemii np. gastronomia czy turystyka. Plan nie zakłada również wsparcia dla osób, które borykają się z problemami zdrowotnymi po przejściu choroby COVID 19 – wydaje się naturalne tworzenie programów rehabilitacyjnych i finansowania tych działań właśnie z tych środków, szczególnie istotne jest to dla osób w wieku produkcyjnym, którzy w wyniku skutków choroby nie mogą pracować.</p>	<p>przez całe życie mogą zostać wkomponowane działania adresowane do wszystkich poziomów edukacji, nakierunkowane na wsparcie psychologiczne, niwelowanie braków edukacyjnych powstałych w wyniku nauki zdalnej oraz wzmacniające motywację, zaangażowanie i zdiagnozowane inne "miękkie", rozwojowe potrzeby uczniów oraz nauczycieli na każdym poziomie edukacji.</p> <p>W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności Polska będzie miała do dyspozycji 62 mld euro - 28 mld euro w formie dotacji i 34 mld euro pożyczek. To dodatkowe środki poza tymi, które Polska otrzyma w ramach Wieloletnich Ram Finansowych. Jest to szansa na zdywersyfikowanie polskiej gospodarki i obranie nowych kierunków rozwoju. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności po pandemii powinien być dokumentem określającym działania dążące do stymulacji popytu przez inwestycje publiczne i prywatne, z uwzględnieniem tempa przemian zachodzących w UE, zwłaszcza w cyfryzacji, i zaangażowaniem szerokiego grona interesariuszy. Tymczasem przedstawione w projekcie dokumentu zapisy nie są nowatorskie, a sam cel, misja i wizja nie są w tym dokumencie jasno określone. Dokument nie ma przez to charakteru strategicznego - brakuje określenia, w którym kierunku powinna być poprowadzona odbudowa polskiej gospodarki. Z proponowanych zapisów wynika, że wszystko jest ważne, a to nie jest podstawą podejścia strategicznego.</p>	
123.	Politechnika Rzeszowska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Zmienić C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół i uczelni Dodać: Wyzwaniem jest wyrównanie poziomu wyposażenia placówek oświatowych i uczelni	Uczelnie muszą odgrywać nie mniej ważną rolę w całym tym systemie, choć tutaj pewnie na razie sytuacja jest stosunkowo najlepsza.	Uwaga nieuwzględniona Interwencje takie będą mogły być sfinansowane ze środków polityki spójności.
124.	Przedsiębiorstwo o Produkcji Farmaceutycznej Hasco-Lek S.A.	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Wnosimy o uwzględnienie w Charakterystyce w ramach działań inwestycyjnych i realizowanych pakietów również cyfryzacji przedsiębiorstw w kierunku przemysłu 4.0.	Wdrożenia innowacyjnych, cyfrowych rozwiązań w przedsiębiorstwach pozwoli na pobudzenie zainteresowania przedsiębiorstw wytwarzaniem i wdrażaniem rozwiązań cyfrowych, robotyzacją, i digitalizacją procesów wytwórczych i tym samym będzie wspierało transformację w kierunku Przemysłu 4.0. Zwiększenie poziomu zaawansowania cyfrowego zgodnie z diagnozą KPO istotne przyczyni się to do przywrócenia potencjału wzrostu polskiej gospodarce osłabionej w następstwie kryzysu spowodowanego epidemią COVID-19. W szczególności będzie to miało szczególne znaczenie w sektorach istotnych dla	Uwaga uwzględniona Interwencja taka jest przewidziana w ramach A2.1.1. Inwestycje wspierające robotyzację i innowacje w przedsiębiorstwach.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						innowacyjności polskiej gospodarki tj. m.in. dla przemysłu farmaceutycznego.	
125.	Przedsiębiorstwo o Produkcji Farmaceutycznej Hasco-Lek S.A.	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Wnosimy o uwzględnienie w Charakterystyce również wsparcia kompetencji na rynku pracy skierowanych również do pracowników dużych przedsiębiorstw. W efekcie treść fragmentu przyjmie brzmienie: [...]Wsparcie kompetencji na rynku pracy skierowane będzie do pracowników MSP i dużych przedsiębiorstw oraz osób poszukujących pracy (którą utracili w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych, dla których barierą jest niewystarczający poziom kompetencji cyfrowych, które umożliwiłyby im korzystanie z dostępnych rozwiązań cyfrowych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych, a tym samym zdalną pracę. [...]	Duże przedsiębiorstwa z uwagi na swoją wielkość w okresie pandemii COVID-19 w dalszym ciągu mierzą się z procesem przemodelowania organizacji pracy na formę pracy zdalnej, co wiąże się z dużymi kosztami - ze względu m.in. na konieczność zabezpieczenia potrzeb sprzętowych wraz odpowiednim oprogramowaniem/licencją relatywnie dużej liczby pracowników, jak też barierą niewystarczającego poziomu kompetencji cyfrowych, co wiąże się z koniecznością szkolenia pracowników w zakresie nabywania nowych kwalifikacji zawodowych, a tym samym możliwości wykonywania pracy zdalnej. Duże obciążenia kosztowe wynikające ze zmian organizacyjno-technicznych w modelu pracy zdalnej wywołanych przez COVID -19 są niewątpliwym wyzwaniem, z którymi mierzy się sektor dużych przedsiębiorstw, co wyjaśnia potrzebę rozszerzenia wsparcia na przedsiębiorstwa ogółem niezależnie od jego rozmiaru.	Uwaga nieuwzględniona Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych nie będzie zaangażowane w świadczenie usług doradczych na rzecz przedsiębiorstw.
126.	Eurudyta, www.eurudyta.pl	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Postawienie na rozwiązania obywatelskie i oddolne.	Brakuje w tym programie wsparcia dla oddolnych inicjatyw takich jak budowanie własnych rozwiązań i platform edukacyjnych, wytwarzania materiałów dydaktycznych i narzędzi edukacyjnych przez obywateli. Sam takie rozwiązanie tworzę, i nie mam żadnego wsparcia ani nawet zainteresowania.	Wyjaśnienie W ramach Komponentów KPO będą również przeprowadzane konkursy ofert, które uwzględnią oddolne inicjatywy.
127.	Śląski Związek Gmin i Powiatów	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145, 147, 173	Proponuje się: w Charakterystyce należy dodać, iż reforma zorientowana jest na: „scalenie i ujednolicenie platform do realizacji e-usług, udostępniania rejestrów i danych publicznych (integracja), wyposażenie gmin w wydajne zasoby sprzętowe, wypracowanie nowej jakości narzędzi kontrolingu dostarczanych do gmin rozwiązań informatycznych” Uwaga: do sprawnej realizacji CELU niezbędne jest wypracowanie nowej jakości narzędzi kontrolingu. Do sprawnej realizacji CELU niezbędne jest zabezpieczenie środków na wyposażenie gmin w wydajne zasoby sprzętowe. Do sprawnej realizacji CELU niezbędna jest integracja istniejących systemów i scalenie w jeden zintegrowany funkcjonujący na poziomie gminy, województwa i krajowym. Przewidziany termin: II kw. 2021 r. – III kw. 2026 r. zważywszy na intensyfikacja zadań jest nierealny.	Nowe narzędzia i sposób weryfikacji muszą pozwolić na stały nadzór i pociąganie do natychmiastowej odpowiedzialności podmioty, które dostarczać będą JST niezbędne oprogramowanie i systemy służące do zwiększenia poziomu cyfryzacji. Obecne funkcjonujące zapisy np. ustawy PZP nie pozwalają na skuteczne i szybkie wyciągnięcie konsekwencji z notoryczne dostarczanych „bubli” informatycznych, co przekłada się na liczne, powtarzające się błędy opóźnienia w aktualizacji, czy też brak możliwości korzystania z dostarczonych narzędzi (np. e-PUAP, SEKAP, KSAT, Legiślator, urzędowe poczty komunikacyjne itp.). Obecny poziom narzędzi dostarczanych do JST nie zapewnia sprawności systemu co mając na uwadze proponowany „kolejny poziom” integracji skutkować będzie paraliżem informatycznym. W sprawnej realizacji CELU niedopuszczalna jest konieczność przetwarzania danych i zasobów publicznych, ich przesyłania, zapisu, czy też prowadzenia i udostępniania rejestrów, na kilku niepowiązanych z sobą platformach (np. sprawy środowiskowe, ds. pozwoleń na budowę, ZRID, planowania przestrzennego oraz nadzoru nad uchwałami RM).	Wyjaśnienie Przedstawiony zakres nawiązuje do nowelizacji ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
128.	Powiat Gliwicki	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół Zgodnie z zapisami "Szacowanie potrzeb i efektów interwencji w obszarze Cyfrowej infrastruktury szkół przeprowadzono na podstawie wartości zakupów sprzętu multimedialnego, dokonanych ze środków	przyjęto średnią wartość 2,3 tys. zł za 1 sztukę sprzętu, który będzie finansowany w ramach interwencji, a także średnią wartość prac w obszarze modernizacji wewnątrzszkolnych sieci LAN w wysokości 7,5 tys. zł na 1 dodatkowe pomieszczenie w szkole, w którym ma być zapewniony dostęp do usługi dostępu do	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					m.in. projektów „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła+” (finansowych w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa) oraz w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (dostawa Mobilnych Pracowni Komputerowych oraz Szkolnych Zestawów Multimedialnych)	<p>internetu o nominalnej (najwyższej) jakości”. Kwota 2300 zł może być niewystarczająca by kupić odpowiedni (dostosowany do potrzeb) produkt, który zachowa swoją funkcjonalność (będzie do wykorzystania) w perspektywie kilku lat przy ciągłym rozwoju technologii. Proponuje się na etapie realizacji przyjąć wyższą kwotę na zakup sprzętu.</p> <p>W aktualnym Wykazie dopuszczalnych stawek dla towarów i usług „Taryfikator” dla RPO WSL 2014-2020 stawka dla Zestaw komputerowy z oprogramowaniem wynosi 4770 zł, dla Laptop z oprogramowaniem - 3961 zł, Projektor/rzutnik - 2260 zł, Tablica interaktywna (z oprogramowaniem, sprzętem i usługą szkolenia w zakresie użytkowania) - 8730 zł i są to stawki bardziej rzeczywiste. Do tego inny sprzęt (np. laptop) w zakresie parametrów i oprogramowania może być wymagany w szkole podstawowej, a inny w technikum (np. poza samym systemem: pakiet biurowy, specjalistyczne programy „kierunkowe” np. graficzne typu CorelDraw, Photoshop) niezbędne do prowadzenia zajęć w formie zdalnej w dłuższej perspektywie.</p>	
129.	Gmina Świerklany	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Wyodrębnienie w ramach ogólnej alokacji programu procentowej kwoty (np. 10%) z przeznaczeniem na osobne konkursy dedykowane tylko podmiotom mającym siedzibę na obszarach wiejskich i małych miastach. Rozbudowanie punktu C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół o wskazanie także na przedszkola.	Obszary wiejskie, pomimo zniwelowania różnic rozwojowych dzięki inwestycjom zrealizowanym w poprzednich okresach programowania, wciąż odbiegają od aglomeracji miejskich zarówno infrastrukturalnie (gazociągi, sieć wodno - kanalizacyjna, placówki edukacyjne), transportowo (dostępność) jak i pod względem kapitału ludzkiego i jego możliwości do rozwoju. Dzięki temu rozwiązaniu podmioty z terenów wiejskich i małych miast miałyby większe szanse na pozyskanie środków, ponieważ miałyby swoje ścieżki konkursowe w ramach wyodrębnionej alokacji, a także mogłyby startować w konkursach otwartych dla wszystkich. Rozszerzenie zakresu inwestycji w cyfrową infrastrukturę o przedszkola (tam bowiem zaczyna się edukacja dzieci)	Wyjaśnienie Zapotrzebowanie szkół na sprzęt komputerowy będzie ustalane i weryfikowane na bieżąco w oparciu o ankiety techniczne.
130.	Urząd Gminy w Kawęczynie	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	0	Projekt zakłada wsparcie rozwoju ekotechnologii i internetu rzeczy w zakresie organizacji i zarządzania miejskiego. Wnioskujemy by tego typu działania mogły dotyczyć również przestrzeni wiejskich.	Projekt zakłada wsparcie rozwoju ekotechnologii i internetu rzeczy w zakresie organizacji i zarządzania miejskiego. Wnioskujemy by tego typu działania mogły dotyczyć również przestrzeni wiejskich.	Wyjaśnienie Projekt KPO w zakresie Komponentu C nie różnicuje interwencji na obszary miejskie i wiejskie.
131.	Klub Jagielloński	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”		https://klubiagiellonski.pl/publikacje/jak-wydamy-ponad-100-miliardow-ocena-projektu-krajowego-planu-odbudowy/ Zgłaszam uwagę ogólną	Transformacja cyfrowa to kluczowy aspekt dla przyszłości polskiej gospodarki, która poza dynamicznym, choć wciąż niewielkim sektorem IT, pozostaje poniżej europejskiej średniej w rozwoju cyfrowym. Równie ważne jest podnoszenie umiejętności cyfrowych w społeczeństwie oraz stworzenie e-państwa naprawdę zorientowanego na obywatela. Warunkiem minimum postawionym przez Komisję jest przeznaczenie 20% środków KPO na cel cyfryzacji. Biorąc pod uwagę skalę koniecznych inwestycji w wyżej wymienione trzy obszary, rozczarowujące jest, że całościowy udział tego komponentu wynosi zaledwie 20,9% – nieznacznie więcej niż narzucone minimum. Taka skala inwestycji,	Uwaga uwzględniona. W dokumencie dokonano zmian zapisów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>choć przyczyni się do wyeliminowania części problemów, nie spowoduje rozwojowego skoku cyfrowego w społeczeństwie, państwie i gospodarce. 1. Czy właściwie postawione jest główne wyzwanie i cel główny, który ma na nie odpowiadać? Kluczowym wyzwaniem wskazanym w KPO w obszarze cyfryzacji państwa jest zapewnienie rozwoju infrastruktury łączności cyfrowej oraz rozwiązań w zakresie e-usług, wykorzystania potencjału technologii przełomowych, cyfrowej edukacji, wzrostu kompetencji cyfrowych społeczeństwa, a także cyberbezpieczeństwa. Mając na uwadze niewystarczające kompetencje cyfrowe pracowników administracji w zakresie projektowania, tworzenia i rozwijania systemów technologicznych oraz problem z pozyskaniem wykwalifikowanych pracowników w związku z rosnącym popytem na specjalistów technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w gospodarce i ich niskim odsetkiem w populacji, trzeba stwierdzić, że diagnoza jest właściwie postawiona. Co więcej, trafnie wskazano niedostatki w koordynacji polityk sektorowych, prowadzące do powstania rozwiązań nieefektywnych pod względem finansowym, tworzących zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa i pozbawionych możliwości połączenia z innymi systemami (brak interoperacyjności). I wreszcie, twórcy KPO słusznie dostrzegli brak modelu wymiany wiedzy pomiędzy jednostkami administracji, prowadzący do spowolnienia procesu zdobywania i dzielenia się wiedzą o tworzeniu i zarządzaniu projektami technologicznymi, czy wreszcie niski poziom kompetencji cyfrowych oraz zaufania obywateli wobec siebie, a przede wszystkim wobec państwa. Godnym docenienia jest kompleksowe podejście do kwestii transformacji cyfrowej, podkreślające wagę inwestycji w infrastrukturę (eliminacja „białych plam” w dostępie do sieci), zmiany w podaży usług cyfrowych po stronie administracji i gospodarki oraz poziom kompetencji cyfrowych obywateli. W świetle powyższego cel wzmocnienia przemian cyfrowych w sektorze publicznym, społeczeństwie i gospodarce należy ocenić jako postawiony trafnie. 2. Czy właściwie postawione są cele szczegółowe oraz inwestycje? C1 – Poprawa dostępu do szybkiego Internetu Telekomunikacja Słusznie określone zostało jako priorytetowe podjęcie problemu miejsc, w których brak dostępu do sieci o przepustowości minimum 30 Mb/s. To najpilniejszy problem telekomunikacyjny dotyczący wielu obywateli. Godne pochwały jest również ujęcie kwestii monitoringu natężenia pola elektromagnetycznego jako odpowiedzi na obawy części społeczeństwa. Słuszne jest również oparcie wskaźnika inwestycji o odsetek podłączonych gospodarstw domowych. C2 – Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem a) E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie Przedstawione reformy oraz inwestycje w obszarze e-państwa, pomimo deklaratywnego nastawienia „frontem do obywatela”, wciąż nie są skupione na misji dostarczania wartości właśnie obywatelom. W opisie reform w niewystarczający sposób podkreślone jest, że o rozwoju e-państwa świadczy nie tyle liczba uruchomionych e-usług, ile ich jakość, wskazywana wprost przez odsetek korzystających z nich obywateli. Stąd rozczarowuje m.in. oparcie ewaluacji wielu reform i inwestycji w tym obszarze właśnie o osobne wskaźniki w rodzaju zbudowania 75 e-usług, 25 nowych systemów informatycznych, 7 publicznych platform udostępniania danych oraz wejście w życie sześciu nowych ustaw i programów. Nie neguję konieczności ich przeprowadzenia, jednak słuszna ewaluacja takich działań powinna być raczej oparta o odsetek obywateli korzystających z e-usług, ich zadowolenie z cyfrowego i analogowego kontaktu z państwem oraz czas wypełniania formularzy. Sformułowania użyte w tekście zaskakują, ponieważ w innych reformach z obszaru transformacji cyfrowej wskaźniki oparte są właśnie o niezwykle potrzebną „perspektywę obywatela”, np. w formie oceny reformy przez liczbę podłączonych gospodarstw domowych czy osób przeszkolonych z kompetencji cyfrowych. Reforma e-administracji proponowana w Krajowym Planie Odbudowy zogniskowana jest – w wielu miejscach słusznie – na odpowiedzi na pytanie, co należy wykonać, pomija jednak kluczowe pytania i misje rozwojowe, w rodzaju: „jak zreformować e-administrację, aby w 2026 roku odsetek obywateli korzystających z usług administracji publicznej wzrósł z poziomu 54% do 80%?”. Tym samym reforma nie odnosi się do części przedstawionej m.in. w Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa diagnozy przyczyn wolnego rozwoju e-administracji – niewystarczającej koordynacji skromnych zasobów ICT w administracji oraz niewystarczającego wykorzystania informacji zwrotnej od obywatela do ulepszania e-usług. b) Cyfrowa infrastruktura szkół Dopuszczenie szkół oraz nauczycieli w sprzęt stanowi trafną odpowiedź na problemy zdiagnozowane między innymi podczas pandemii. Szczególnie godne docenienia jest ujęcie działań podnoszących kompetencje cyfrowe nauczycieli – brak jednak wskaźnika dotyczącego tego elementu. c) E-kompetencje Trafnie wskazano, że ten obszar to kluczowa bariera rozwojowa dla polskiego społeczeństwa, gospodarki i państwa. W rankingu Digital Economy and Society Index 2020 niska (22.) pozycja Polski w Unii Europejskiej wynika w dużej mierze właśnie z bycia poniżej</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>średniej unijnej zarówno pod względem podstawowych umiejętności cyfrowych (44% osób w Polsce względem unijnej średniej wynoszącej 58%), tych ponadpodstawowych (21% w porównaniu do 33%), jak i przynajmniej podstawowych umiejętności informatycznych (46% względem 61%). Niższy od średniej UE (3,9%) pozostaje również odsetek specjalistów ICT w populacji (3%). Co więcej, dynamika zmian sugeruje, że dystans w ostatnich latach nie zmniejsza się, ale raczej pozostaje stały lub, w niektórych miarach, wręcz rośnie. Pod znakiem zapytania jest jednak, czy określony w KPO cel w tym obszarze – objęcie szkoleniami nieco ponad 375 tysięcy osób do 2026 roku – pozwoli na zmniejszenie dystansu do europejskich liderów, nawet mając na względzie inne programy finansowania podobnych działań. Godne pochwały jest jednak, że cel został wyznaczony właśnie w oparciu o liczbę odbiorców (obywateli). C3 – Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych a) Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych Cele i działania w tym obszarze stanowią trafną, choć niepełną odpowiedź na diagnozowany wielokrotnie problem braku wydzielonych środków do realizacji krajowej strategii cyberbezpieczeństwa. Niejasne jednak pozostaje, w jaki sposób projekt ten uzupełnia program cyfrowy na lata 2021-27 oraz czy łącznie zaplanowane w obu źródłach finansowania środki pozwolą na realne wdrożenie założeń strategicznych. 3. Czy KPO wymaga dodatkowych działań? Rozwój e-usług wymaga wprowadzenia zasad zwinnego zarządzania projektami technologicznymi z naciskiem na perspektywę obywatela oraz wprowadzenie rozwiązań pozwalających na zarządzanie ryzykiem technologicznym. Proponowane uzupełnienie reformy składa się z trzech kluczowych elementów dotyczących: skupienia ograniczonych zasobów wiedzy i umiejętności wewnątrz administracji, wdrożenia zwinnego trybu zarządzania projektami technologicznymi, stawiającego na bliską współpracę z odbiorcami usług publicznych, oraz stworzenia rozwiązań organizacyjnych pozwalających zarządzać ryzykiem technologicznym. a) Centrum GovTech – wdrożenie efektywnego zarządzania zasobami w celu przeprowadzenia transformacji cyfrowej w administracji W celu efektywnego wykorzystania ograniczonych zasobów oraz środków na kosztowną cyfryzację reforma ma na celu stworzenie jednostki administracji wspierającej inne instytucje w procesie cyfryzacji. Celem działania takiej jednostki jest skalowanie dobrych praktyk w diagnozowaniu problemów, sugerowanie technologii stanowiących elementy potencjalnych rozwiązań, pomoc w przygotowaniu zamówienia uwzględniającego standaryzację i potrzeby połączenia z innymi systemami. Zespół tej jednostki powinien więc pomagać od samego początku procesu (czyli</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>identyfikowania potrzeb), następnie dopasowywać rozwiązanie oraz, na przykład, przeprowadzać szeroki proces konsultacyjny. W ten sposób jednostka jednocześnie będzie szerzyć w administracji umiejętności zarządzania projektami IT oraz stać na straży wysokiej jakości tworzonych systemów. Stworzenie takiej instytucji wymaga zmian organizacyjnych, legislacyjnych oraz, przede wszystkim, rozwoju i rozbudowy istniejących kadr. Transformacja cyfrowa jest w pierwszej kolejności zmianą organizacyjną – badania pokazują, że niemożliwa jest efektywna digitalizacja bez zmiany kultury organizacyjnej i metody zarządzania w administracji. Dotychczasowe doświadczenia innych państw potwierdzają, że tworzenie właśnie zintegrowanych i skutecznych pomocniczych zespołów transformacyjnych – tzw. Digital Service Teams – może pozwolić dokonać skutecznej transformacji. Brytyjskie doświadczenia związane z powołaniem takiej instytucji (Government Digital Service) pozwoliły temu państwu stać się jednym z globalnych liderów rozwoju e-usług publicznych. Efektem tej reformy będzie synergia rozproszonej do tej pory wiedzy i umiejętności dotyczących rozwiązywania problemu przy wykorzystaniu technologii, tworzenia usług użytecznych dla obywateli, standaryzacji i zarządzania projektami ICT. Dzięki temu osiągnięta zostanie wyższa jakość powstających rozwiązań, poprawiona zostanie ich interoperacyjność oraz efektywność wydatkowania środków publicznych. b) Zwinny rząd – stworzenie programu zwiększania użyteczności e-usług dla obywatela w oparciu o informację zwrotną Wyzwaniem technologicznej transformacji w administracji jest analiza stworzonych rozwiązań również po tym, gdy zaczęły funkcjonować. W tym celu konieczne jest podejście do rozwiązywania problemów i tworzenia systemów, w których projekty muszą się stać agile by design. Celem reformy jest stworzenie ram organizacyjnych i rozwój umiejętności administracji w spojrzeniu na e-usługi publiczne oraz systemy administracji z perspektywy doświadczenia obywatela, tzw. citizen experience. Elementem reformy jest rozwój umiejętności urzędników, analityki danych oraz zdolności organizacyjnych w celu pozyskiwania i wykorzystania doświadczenia obywatela w doskonaleniu oraz integracji usług publicznych, zarządzaniu systemami administracji, tworzeniu spójnej wizji rozwoju e-państwa. Narzędziami takiego procesu są więc m.in. wiedza o zarządzaniu procesami IT (tzw. human-centered design), narzędzia konsultacyjne (piaskownica administracyjna, kontrolowane eksperymenty, mapowanie „ścieżki” podróży użytkownika) oraz analityczne (gromadzenie i analityka danych o użyciu e-usług). W celu podniesienia dojrzałości polskiego e-państwa konieczne jest skupienie się na rozwoju wewnętrznych i zewnętrznych platform e-administracji, rozwój dojrzałych, predykcyjnych e-usług</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>publicznych, redukujący potrzebę podawania przez obywatela do minimum oraz automatyzację procesów. Występuje również silna potrzeba stworzenia ekosystemu wspólnego tworzenia ekosystemu tworzenia i rozwoju usług oraz wymiany danych z sektorem prywatnym i organizacjami społecznymi. Przykładem takiej realizacji cyfryzacji państwa może być włoska platforma Public IO, zintegrowana i częściowo automatyzująca formularze aplikacja służąca obywatelom do komunikacji z administracją. Efektem reformy zarządzania procesem cyfryzacji będzie budowa dojrzałego cyfrowo państwa, w którym technologia oraz zmiany organizacyjne w administracji są skutecznie i transparentnie wykorzystywane do rozwiązywania najważniejszych potrzeb i problemów obywateli oraz poprawienia ich relacji z państwem. Zostanie to osiągnięte poprzez zmianę modelu budowy rozwiązań technologicznych, stworzenie prawdziwych kanałów pozyskiwania wiedzy o perspektywie obywatela, wykorzystanie danych na temat korzystania z e-usług do ich doskonalenia oraz współpracy z sektorem prywatnym oraz społecznym. c) Ocena skutków algorytmizacji – stworzenie procesów pozwalających zarządzać ryzykiem technologicznym Reforma ma na celu podniesienie poziomu zaufania obywateli do wprowadzanych przez administrację rozwiązań technologicznych, w tym algorytmów i systemów wykorzystujących dane osobowe, poprzez wdrożenie rozwiązań gwarantujących adekwatną ocenę ryzyka technologicznego i transparentność. Przykłady błędów wprowadzanych systemów zautomatyzowanego podejmowania decyzji (ADM – automated decisionmaking) na całym świecie zmuszają do wyciągnięcia wniosków i wdrożenia środków zaradczych. Z takimi problemami mieliśmy już do czynienia również w Polsce w przypadku systemu wystawiającego mandaty za przekroczenie prędkości czy algorytmu przydziału spraw w sądach, co było opisywane w raportach „alGOvrithms: State of Play” oraz „AlgoPolska”. Trudne do wykrycia błędy i wypaczenia (bias) w decyzjach podejmowanych przy wykorzystaniu algorytmów, szczególnie zaś te wpływające na prawa obywatelskie, mogą być poważnym czynnikiem długoterminowo hamującym rozwój e-państwa. Takie ryzyko jest wysokie zwłaszcza w Polsce, w której zaufanie społeczne od dekad znajduje się na relatywnie niskim poziomie. Dlatego w ramach reformy zostanie rozwinięty ekosystem oceny i adresowania ryzyka technologicznego. Narzędziami takiego procesu może być rejestr algorytmów, ocena skutków algorytmizacji, obowiązek audytu i otwartej dostępności dokumentacji lub kodu. Stopień wymagań powinien być jednak zróżnicowany, biorąc pod uwagę potencjał wyrządzenia szkody, jej nieodwracalność oraz skalę interwencji w podstawowe prawa obywateli. Przykładami takiego zróżnicowanego i odpowiedzialnego podejścia są rozwiązania</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						wprowadzone przez rząd Kanady czy Nowej Zelandii. W szerokim trybie konsultacji przygotowane zostaną wstępne ramy procesu oceny ryzyka technologicznego, ponadto powinny zostać przeprowadzone eksperymenty (sandboxing) z jego wdrożeniem. Efektem reformy będzie podniesienie zaufania społecznego do administracji i wdrażanych przez nią rozwiązań technologicznych. Dzięki procesowi oceny ryzyka technologicznego powstanie możliwość szybszego wyeliminowania błędów w systemach, poprawiona zostanie transparentność administracji państwowej i poszerzony dialog z obywatelami, sektorem prywatnym i pozarządowym.	
132.	Polpharma S.A.	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	A2.1.	<p>Transformacja strukturalna w obszarach kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki – Przemysł 4.0, GOZ) zakłada duży udział Spółek Skarbu Państwa a praktycznie pominięte się podmioty prywatne. Warto zwrócić uwagę, iż teoretycznie działania związane z cyfryzacją i automatyzacją procesów produkcyjnych powinny być, zgodnie z informacją ze strony 21 dokumentu realizowane w Komponentie A Odporność i konkurencyjność gospodarki, cyt. „W ramach komponentu A Odporność i konkurencyjność gospodarki planowane są działania o łącznej wartości ponad 600 mln euro na rzecz wdrożenia innowacyjnych, cyfrowych rozwiązań w przedsiębiorstwach. Działanie to pozwoli na pobudzenie zainteresowania przedsiębiorstw wytwarzaniem i wdrażaniem rozwiązań cyfrowych, robotyzacją, zastosowaniem bezzałogowych statków powietrznych i digitalizacją procesów wytwórczych i tym samym będzie wspierało transformację w kierunku Przemysłu 4.0.” Niestety obszar ten został jedynie „zaszyty” na dość ogólnym poziomie w szczególności w ramach wiązki A.2.1.1 Duże projekty inwestycyjne (z budżetem 450 mln EUR), które jednak poza działaniami na transformację cyfrową, będą też przeznaczone na transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych, a także w dużej części przeznaczone na niepodane do konsultacji publicznych projekty inedykatywne.</p> <p>1. Brakuje uwzględnienia branży farmaceutycznej w zakresie cyfryzacji (komponent C). Wszystkie plany w tym zakresie ujęte w KPO skupiają się wokół zwiększenia ilości usług cyfrowych przez np. administrację publiczną dla obywateli i przedsiębiorców albo poprawie funkcjonowania już istniejących projektów. Nie przedstawiono także</p>	<p>W przedstawionej propozycji projektu zmarginalizowana została kwestia wsparcia na rzecz projektów z zakresu transformacji cyfrowej Przedsiębiorstw, co jest o tyle niepokojące, że w diagnozie KPO jej autorzy wskazują m.in. na fakt, iż "w zakresie integracji technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach wg indeksu DESI Polska zajmuje 25. miejsce w UE ze wskaźnikiem na poziomie 63% średniej unijnej". Zasadne zatem jest wydzielenie osobnej wiązki projektów, z odrębnym, przejrzystym budżetem - na projekty przedsiębiorstw związane z cyfryzacją, w podziale na drobne inwestycje w stosunkowo proste usprawnienia cyfrowe działalności małych i średnich przedsiębiorstw (na wzór propozycji zawartej w projekcie KPO w obszarach A3.1.2 – wsparcie doradczo-inwestycyjne dla MSP do 15 tys. EUR/podmiot na rzecz której zarezerwowano budżet program wynoszący 44 mln EUR i wsparcie na rzecz jedynie 3 tys. MŚP czy też C2.1.3 – rozwój kompetencji pracowników MSP) po większe projekty automatyzacji i digitalizacji procesów wytwórczych zarówno MSP, jak i dużych przedsiębiorstw (obecnie obszar „zaszyty” w wiązce A2.1.1: gdzie zakres interwencji skierowany jest w szczególności na rzecz dużych firm i został zdefiniowany na niezwykle ogólnym poziomie: „wprowadzani innowacyjnych rozwiązań poprawiających działania wiązki A.2.1.1.1 Duże projekty inwestycyjne na transformację cyfrową przedsiębiorstw”).</p> <p>W naszej opinii dla realizacji celów związanych zarówno z cyfryzacją jak i usprawnieniem systemu ochrony zdrowia konieczne jest otwarcie centralnych baz danych (informacje o pacjentach) i umożliwienie korzystania z nich przez sektor dydaktyczny oraz komercyjny w celu opracowywania nowych terapii, produktów leczniczych czy modeli ekonometrycznych, które docelowo przyczynią się do poprawy jakości życia (predykcja nietypowych sytuacji, szukanie wzorców, itp.) oraz dodanie podpunktu traktującego o bezpieczeństwie i wiarygodności danych prozdrowotnych w szczególności powstających przy wykorzystaniu rozwiązań z obszaru poza szpitalnego.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>nowych propozycji rozwiązań w obszarze zdrowia, a skupiono się jedynie na dalszej rozbudowie istniejących już rozwiązań. W projekcie nie uwzględniono rozwiązań dotyczących udostępnienia danych medycznych będących w posiadaniu organów administracji publicznej czy płatnika publicznego dla celów komercyjnych czy możliwości wykorzystania tych danych przez przemysł (odpłatnie lub nieodpłatnie). Brak także propozycji rozwiązań problemów w zakresie anonimizacji danych.</p> <p>2. Komponent C programu nie zawiera osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych itp. Jedynym wsparciem skierowanym częściowo do przedsiębiorstw (wyłącznie MŚP) jest niezdefiniowana w obecnym kształcie projektu część z puli 184 mln EUR planowanych do przeznaczenia na wiązkę inwestycji z zakresu e-kompetencji. W jej ramach przewiduje się niestety wsparcie skierowane wyłącznie dla małych i średnich przedsiębiorstw (w formie pomocy de minimis) na pokrycie kosztów związanych z zakupem sprzętu do pracy zdalnej / podpisów kwalifikowanych/wdrożeń informatycznych w przedsiębiorstwach.</p>		
133.	Osoba prywatna	woj. podlaskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Dodać C2.1.4. Rozwój e-portali internetowych sprzedaży bezpośredniej produktów rolno-spożywczych (rolniczy handel bezpośredni) dla odbiorców końcowych i pośredników	Epidemia COVID-19 ograniczyła dostęp bezpośredni konsumentów do produktów oferowanych przez gospodarstwa rolne (producentów rolnych). Ograniczenie rynków zbytu produktów rolnych powoduje kryzys u producentów rolnych. Dążąc do zniesienia tego ograniczenia należy pozwolić rolnikom (producentom rolnym) na sprzedaż bezpośrednią za pośrednictwem Internetu. Działania te można wesprzeć poprzez rozwój e-portali pośredniczących w sprzedaży produktów rolno-spożywczych. Działania te będą miały w przeszłości kluczowe znaczenie dla stabilizacji ceny produktów rolno-spożywczych i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego.	Wyjaśnienie Przedstawiony zakres interwencji zawiera się w zakresie inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie
134.	Powiat Tucholski	woj. kujawsko-pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	12	Wdrożenie transformacji cyfrowej w administracji publicznej. Umożliwienie cyfrowego procedowania spraw od złożenia przez interesanta, poprzez uzupełnienia i pozyskiwanie danych z innych urzędów, elektroniczny obieg dokumentów (zarówno wewnątrz instytucji, jak i pomiędzy instytucjami), aż po archiwizację i przekazywanie materiałów do archiwów państwowych.	Celem ma być przyspieszenie obsługi klientów urzędów oraz pełne wdrożenie obsługi cyfrowej. Nie da się tego dokonać bez nakładów na sprzęt oraz edukację pracowników urzędów.	Wyjaśnienie Interwencję w zakresie inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie uzupełniają interwencje w zakresie inwestycji C2.1.3. E-kompetencje oraz

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
							środki z polityki spójności.
135.	Spółka "Koleje Mazowieckie - KM" sp. z o. o.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Wnioskujemy o możliwość realizacji przez duże przedsiębiorstwa w ramach komponentu C.2.1.1. projektów związanych z zakupem i wdrożeniem zintegrowanych systemów informatycznych mających na celu usprawnienie i podniesienie efektywności pracy.	W komponencie C2.1.1. przewiduje się zastosowanie nowych narzędzi w celu upłynnienia pracy, w tym w sposób zdalny oraz przyspieszenia obsługi obywateli przy zapewnieniu dystansu społecznego. Tego rodzaju inwestycje są przewidziane dla administracji publicznej. Należy jednak zaznaczyć, że również duże przedsiębiorstwa dążą do usprawnienia i podniesienia efektywności pracy. Zapewniają to zintegrowane systemy informatyczne, które łączą m.in. takie obszary jak: finanse i księgowość, kadry i płace, elektroniczny obieg dokumentów, majątek trwały, zakupy, sprzedaż, magazyny i logistyka, planowanie i budżetowanie. Zakup oraz wdrożenie przez przedsiębiorstwo zintegrowanego systemu informatycznego wpłynie na ograniczenie kontaktu poszczególnych grup pracowników w przedsiębiorstwie oraz umożliwi wykonywanie pracy w trybie zdalnym, ograniczając przemieszczanie się pracowników.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przemysłowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
136.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	W zakresie zapisów dotyczących reform, jak i inwestycji dla C3 Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych należy wskazać wprost, że JST może również skorzystać ze środków KPO w zakresie wzrostu bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.	Wątpliwości budzą poniższe zapisy dotyczące reform, gdzie nie wykazano jst. "Reforma ma charakter systemowy i obejmuje realizację trzech celów szczegółowych (...) - rozwój krajowego systemu cyberbezpieczeństwa; - podniesienie poziomu odporności systemów informacyjnych administracji rządowej i sektora prywatnego oraz osiągnięcie zdolności do skutecznego zapobiegania i reagowania na incydenty; - budowanie świadomości i kompetencji społecznych w zakresie cyberbezpieczeństwa" W Demarkacji natomiast dla C3 wskazano, że KPO skupia się na działaniach interwencyjnych, nastawionych na modernizację infrastruktury IT/OT w podmiotach kluczowych dla bezpieczeństwa państwa, a także JST. Zapis jest o tyle niejednoznaczny, że można go czytać w taki sposób, iż modernizacją infrastruktury będzie miała miejsce tylko w podmiotach kluczowych, z których korzysta administracja rządowa i samorządowa. Mając na uwadze oba powyższe zapisy można przypuszczać, że w ramach KPO JST bezpośrednio nie będzie mogła korzystać w zakresie przedsięwzięć dotyczących cyberbezpieczeństwa. Koniecznym jest zatem wskazanie w Populacji docelowej dla C3, podobnie jak jest to wskazywane w innych obszarach, „administracja publiczna, w tym JST”. W demarkacji należałoby doprecyzować zapis: KPO skupia się na działaniach interwencyjnych, nastawionych na modernizację infrastruktury IT/OT zarówno przez podmioty kluczowe dla bezpieczeństwa państwa, jak i modernizację infrastruktury JST.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C3.1.1. przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
137.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	158	Należy doprecyzować zapisy odnoszące się do możliwości wyposażenia szkół - wskazać, iż wyposażenie to będzie odbywało się na tych samych warunkach dla każdej z placówek niezależnie od	W dokumencie wskazano, że planuje się wyposażenie w komputery uczniów szkół podstawowych (1 komputer na 6 uczniów) i ponadpodstawowych (1 komputer na 7 uczniów) oraz nauczycieli (90%). Jednakże brak jest deklaracji, że wszystkie	Wyjaśnienie Zapotrzebowanie szkół na sprzęt komputerowy będzie ustalane i weryfikowane na bieżąco w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					miejsca lokalizacji (małe, średnie czy duże miasto).	szkoły w Polsce będą traktowane dokładnie w taki sam sposób. Mając na uwadze fakt, iż w dokumencie wielokrotnie podkreśla się rolę małych i średnich miast i miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, obawiamy się, że kryteria zakupu komputerów mogą nie dotyczyć największych aglomeracji. Konieczne zatem jest wpisanie do dokumentu wprost, że zasada 1 komputer na 6 uczniów szkół podstawowych i 1 komputer na 7 uczniów szkół ponadpodstawowych dotyczy wszystkich szkół w Polsce.	oparciu o ankiety techniczne.
138.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	15,142, 157	Konieczność uspołnienienia zapisów w zakresie przepustowości internetu, w zależności od źródła finansowania inwestycji (odpowiednio KPO 30 Mb/s i PO PC 2021-2027 100 Mb/s)	Na str. 15 wskazano, że oczekiwanymi rezultatami podejmowanych interwencji będzie m.in. wzrost odsetka gospodarstw domowych korzystających z dostępu do internetu o przepustowości przynajmniej 100 Mb/s, a w opisie Komponentu C wskazane jest, że KPO dotyczy przepustowości 30 Mb/s, a 100 Mb/s dotyczy to PO PC 2021-2027. Natomiast na str. 142 wskazano demarkację dla celu 1 wpisując, że w ramach KPO wsparcie będzie się koncentrować na przepustowości co najmniej 30 Mb/s a w ramach PO PC 2021-2027 na przepustowości co najmniej 100 Mb/s. Natomiast na str. 141 wskazano, że "Wdrażanie inwestycji będzie dotyczyć dodatkowych 1,08 (...) o przepustowości co najmniej 100 Mb/s". Mając na uwadze powyższe brak jest jednoznacznego wskazania, czy KPO opiera się na poprawie dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s. Demarkacja na str. 142 wskazuje, że przepustowość 100 Mb/s będzie finansowana z PO PC 2021-2027 a na str. 157 wskazuje się ją jako kamień milowy dla KPO (gdzie demarkacja mówi, że w ramach KPO jest mowa o przepustowości 30 Mb/s)	Uwaga uwzględniona.
139.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	153	Konieczność jednoznacznego wskazania czy chmura obliczeniowa będzie konieczna. Zapisy w tym temacie są niespójne.	Najpierw wskazano, że "Działania inwestycyjne będą obligatoryjnie stosować architekturę chmury obliczeniowej oraz wypracowane standardy", a następnie, że "Planowanym działaniom towarzyszyć będzie stopniowa migracja systemów informatycznych do modelu chmury obliczeniowej, w oparciu o nowe usługi infrastrukturalne".	Wyjaśnienie Zapisy w dwóch wskazanych zdaniach nie wykluczają się.
140.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133-167	Wsparcie w ramach Komponentu C "Transformacja cyfrowa" w zdecydowanej większości ukierunkowane jest na małe i średnie miasta, które zostały wskazane jako te, najbardziej dotknięte negatywnymi skutkami pandemii COVID-19. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż rola dużych miast w ramach Komponentu C została wyraźnie zmarginalizowana, czego przykładem może być np. zapis na str. 139 rodzący obawę pominięcia dużych miast w zakresie otrzymania dofinansowania na rozbudowę sieci 5G. Taki sposób postępowania jest niezgodny z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz	Opis komponentu zakłada, że beneficjentami środków mają być również jednostki samorządu terytorialnego. Dodanie na wstępie dokumentu zapisu: "przewidziano działania o charakterze wyrównawczym na rzecz obszarów o niskim poziomie dostępu do szybkiego internetu" budzi poważne wątpliwości. Pozwala zakładać utrudnioną możliwość skorzystania z zaplanowanych środków również przez duże miasta. Mimo powszechnie obowiązującej opinii, na terenie dużych miast również występują białe plamy. Poza tym to właśnie duże miasta są motorem napędowym do tworzenia innowacji również w obszarze transformacji cyfrowej i kreują zmiany gospodarcze w całych regionach. Odcięcie ich od możliwości pozyskania środków na zwalczanie skutków pandemii w obszarze transformacji cyfrowej może spowodować spowolnienie rozwoju całego regionu.	Wyjaśnienie W KPO w Komponentie C używa się terminu JST, bez wskazywania rodzaju jst objętych interwencją.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					Odbudowy i Zwiększenia Odporności mówiący o konieczności zapewnienia zrównoważonego rozwoju całego kraju: "wyzwania podjęte w planie odbudowy i zwiększenia odporności uznaje się za istotne w kontekście zwiększenia w zrównoważony sposób potencjału wzrostu gospodarczego całego kraju członkowskiego". Wnioskujemy zatem o dopisanie dużych miast do katalogu wnioskodawców/beneficjentów każdego z działań inwestycyjnych w ramach którego można uzyskać wsparcie w ramach Komponentu C.		
141.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Podane koszty jednostkowe budowy/rozbudowy platform i systemów informatycznych oraz udostępnienia usług.	Wątpliwości budzi podanie konkretnych przedziałów cenowych i ustalenie poziomu wycen poszczególnych usług w zakresie transformacji cyfrowej. Szacunki zostały oparte na podstawie PO Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Podane koszty nie uwzględniają zmian cen rynkowych i wpływu na ich zapotrzebowanie w stanie pandemii, a także indywidualnych potrzeb instytucji. Ustalenie takich cen powinno być uzgodnione na podstawie wstępnych i aktualnych konsultacji rynkowych.	Wyjaśnienie Oszacowane koszty jednostkowe zostały zweryfikowane przez zespół ekspertów.
142.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149-150	Zasadność powołania Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych	Lepszym rozwiązaniem wydaje się przeznaczenie bezpośrednio pieniędzy do tych podmiotów, które mogą bezpośrednio wpływać na podnoszenie i rozwój kompetencji cyfrowych obywateli niż budowa ogólnopolską instytucję. W KPO tak określono kompetencje Centrum: "(...) powołanie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych złożonego z ekspertów, doradców, specjalistów w dziedzinie kompetencji cyfrowych i cyfryzacji, wspierającego proces tworzenia strategii, nadawania kierunków wdrażania zoptymalizowanych rozwiązań i działań w celu rozwoju kompetencji cyfrowych na wielu poziomach życia społeczno-gospodarczego". Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie inwestycji został ustanowiony KPRM-Cyfryzacja (lider), a uczestnikiem ustanowiony został CPPC. Podczas gdy budowanie kompetencji cyfrowych powinno zaczynać się już na poziomie lokalnym, co nie zostało uwzględnione w dokumencie. Jednostki samorządu terytorialnego we współpracy z organizacjami społecznymi odgrywają istotną rolę w budowaniu kompetencji cyfrowych.	Wyjaśnienie Przedstawiciele samorządów lokalnych mogą znaleźć się wśród ekspertów, doradców i specjalistów w zakresie kompetencji cyfrowych i cyfryzacji.
143.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	W zakresie szkoleń pracowników administracji rządowej i samorządowej będą one nakierowane na zwiększenie poziomu umiejętności cyfrowych pozwalających na wykonywanie pracy w trybie zdalnym, korzystanie z e-usług, załatwianie spraw urzędowych w trybie zdalnym, za pomocą platformy e-PUAP, chmury krajowej, profilu zaufanego (w tym doposażenie w sprzęt), w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania państwa.	Oprócz komponentu szkoleniowego dla pracowników administracji samorządowej, ważna jest współpraca z lokalnymi samorządami na rzecz finansowego wsparcia w zakresie zakupu infrastruktury, wspierającej e-usługi. Wiele urzędów jest przygotowanych do takich usług, nie dotyczy to jednak wszystkich wydziałów i może powodować problemy z realizacją niektórych e-usług. Kluczowy jest w tym zakresie rozwój infrastruktury.	Wyjaśnienie Przedstawione interwencje będą mogły być sfinansowane z polityki spójności.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
144.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Ponadto, w zakresie edukacji zostaną podjęte kompleksowe działania w postaci szkoleń skierowanych do nauczycieli i edukatorów szkół, uczelni, gminnych ośrodków kultury, przedszkoli, przy jednoczesnym doposażeniu ich w sprzęt. Wyłonieni lokalnie liderzy kompetencji cyfrowych wesprą proces cyfryzacji, organizując system wsparcia placówek edukacyjnych w zdalnej edukacji.	Cyfryzacja w przypadku instytucji kultury powinna być rozumiana nie tylko na poziomie infrastruktury do obsługi klientów, ale również na poziomie profesjonalizacji wymuszonych przez pandemię działań w zakresie "e-kultury". Konieczne jest doposażanie instytucji w niezbędny sprzęt i wiedzę do jego prawidłowego wykorzystania. Program powinien być realizowany więc przy udziale nie tylko edukatorów wspierających proces cyfryzacji, ale też merytorycznie przygotowanych specjalistów z sektora kultury, którzy powinni wspierać i konsultować merytorycznie i strategicznie działania w zakresie e-kultury, aby ich jakość w kolejnych latach była zauważalnie wyższa.	Wyjaśnienie Przedstawione interwencje będą mogły być sfinansowane z polityki spójności.
145.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Cyfrowa infrastruktura szkół C 2.1.2 nie uwzględnia sytuacji uczniów wykluczonych cyfrowo w przypadku kolejnych lockdownów i nauki zdalnej, brakuje informacji dotyczących rozwiązania braku sprzętu i oprogramowania uczniów w warunkach domowych.	Inwestycja w infrastrukturę cyfrową szkoły wymaga doprecyzowania i uwzględnienia sytuacji uczniów wykluczonych cyfrowo.	Uwaga uwzględniona
146.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147/148	Cyfrowa infrastruktura szkół C 2.1.2 - celem inwestycji jest "cyfryzacja procesu kształcenia oraz procesu organizacji i przeprowadzania egzaminów zewnętrznych" poprzez m.in. "doposażenie szkół w sprzęt komputerowy, oprogramowanie i pracownie multimedialne, odpowiadające potrzebom współczesnej szkoły oraz zapewniający równy poziom wyposażenia w każdej szkole" uwzględniono tylko zakup sprzętu - wdrażanie i obsługa procesu cyfryzacji jest kosztowna, wynagrodzenia informatyków rosną a oferty pracy dla informatyków w szkołach nie są zachęcające.	Dokument nie precyzuje rozwiązań wobec pogłębiającego się deficytu profesjonalnych informatyków (niskie wynagrodzenia dla informatyków w placówkach sektora publicznego np. w szkołach powoduje problemy z wdrażaniem nowoczesnych technologii).	Wyjaśnienie Jedną z reform przewidzianych w dokumencie jest Reforma podstaw cyfryzacji systemu oświaty i wychowania.
147.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Cyfrowa infrastruktura szkół C 2.1.2 - celem inwestycji jest "cyfryzacja procesu kształcenia oraz procesu organizacji i przeprowadzania egzaminów zewnętrznych".	Brak informacji na temat wsparcia dotyczącego wdrażania nowych modeli edukacyjnych.	Wyjaśnienie Jedną z reform przewidzianych w dokumencie jest Reforma podstaw cyfryzacji systemu oświaty i wychowania.
148.	Urząd Miasta Płocka	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Rozszerzenie zakresu wsparcia w ramach C2.1.1 o szkolenia pracowników JST z zakresu wdrażania nowych systemów	Efektywne wdrażanie nowych systemów oraz rozwój e-usług w administracji publicznej wymaga zapewnienia szkoleń dla pracowników.	Wyjaśnienie Wskazane szkolenia są przewidziane w ramach inwestycji C2.1.3. E-kompetencje
149.	Urząd Miasta Płocka	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	W ramach obszaru wsparcia C2.1.1/Wdrażanie: wskazano: "przewiduje się wyłanianie projektów w trybie konkursowym - zapis bardzo ogólny, brak szczegółowych informacji dot. zasad naboru wniosków.	Stan pandemii pokazał, iż niezbędne jest rozwijanie i unowocześnienie systemów umożliwiających rozwój e-usług, ale jednocześnie zapewniających możliwość realizacji zadań publicznych w formie zdalnej. Określenie jasnych zasad naboru wniosków jest kluczowe dla zapewnienia JST możliwości rozwoju e-administracji.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
150.	Urząd Marszałkowski Województwa	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	158	C2.1.2 Cyfrowa infrastruktura szkół - 1 komputer dla 1 ucznia	Transformacja cyfrowa musi się odbywać przy założeniu równego dostępu do możliwości jakie niesie rozwój technologii IT, poprawa dostępu uczniów do komputerów zakładająca, że 1 komputer	Uwaga częściowo uwzględniona Nie zachodzi potrzeba tak dużej dostępności komputerów

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Zachodniopomorskiego					będzie dostępny dla 6 uczniów w szkołach podstawowych i 7 uczniów w szkołach ponadpodstawowych jest niewystarczająca. Nie zbuduje odporności edukacji na kryzysy. Nie zapewni każdemu uczniowi sprawiedliwego dostępu do usługi edukacyjnej. Dostęp ten powinien być: 1 komputer na 1 ucznia i powinien on (komputer) być przypisany temu uczniowi (wypożyczenie lub darowizna np. zamiast lub obok podręczników papierowych). W szkole każdego typu, każda sala lekcyjna powinna być oprzyrządowana technologicznie w sposób dający nauczycielowi możliwość prowadzenia zajęć z uczniami obecnymi w gabinecie i będącymi poza nim - połączonymi zdalnie, zapewniając wszystkim pełną interakcję i bezpieczeństwo cyfrowe. Wymaga to również zmian w przepisach/ nowych przepisów.	szkołach (1 komputer na 1 ucznia) i ich wypożyczenia uczniom do nauki zdalnej. Większość uczniów dysponuje komputerami prywatnymi wykorzystywanymi do nauki zdalnej.
151.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	46	Realizacja 7 projektów flagowych UE „Rozwijanie i poprawa umiejętności cyfrowych nauczycieli i uczniów oraz zwiększenie dostępu do zasobów cyfrowych (odpowiedni sprzęt i oprogramowanie, również dostosowane do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych) przyczyni się do transformacji cyfrowej oraz pozwoli wyrównać istniejące nierówności w tym zakresie. „Szersze i efektywniejsze stosowanie technologii informatycznych poprawi odporność systemu edukacji, co pozwoli na lepsze jego funkcjonowanie w sytuacjach kryzysowych oraz zapewni innowacyjne i stymulujące środowisko edukacyjne, również dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.” W opisie komponentu nie wskazano konkretnych rozwiązań dla tej grupy uczniów.	Z założenia realizacja celów KPO powinna w istotny sposób przyczynić się do wdrażania 7 europejskich projektów flagowych, brakuje informacji nt. zakresu wsparcia dla tej grupy uczniów	Wyjaśnienie Zapotrzebowanie szkół i uczniów w szkołach na sprzęt komputerowy będzie ustalane i weryfikowane na bieżąco w oparciu o ankiety techniczne.
152.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133-166	Dokument nie realizuje zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w zakresie art. 18 pkt q), bowiem nie uwzględniono wkładu władz regionalnych i lokalnych na etapie tworzenia dokumentu - nie uwzględniono bowiem potrzeb tych podmiotów wyrażonych w fiszkach, które były zgłaszane na prośbę Ministerstwa w trakcie tworzenia dokumentu w sierpniu 2020r.	Pierwszym etapem prac nad Krajowym Planem Odbudowy zainicjowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w sierpniu ubiegłego roku była identyfikacja projektów na poziomie regionalnym. Tym samym Gmina Wrocław jako jedno z miast w Polsce przygotowała i przedłożyła fiszki zawierające strategiczne, duże inwestycje, gdyż wówczas tylko takie miały szanse na otrzymanie wsparcia. Dokonując wyboru najważniejszych projektów, kierowano się wytycznymi, które nie tylko były nieprecyzyjne, ale również odbiegały od obecnych zapisów KPO. W rezultacie w dwutygodniowym okresie czasu przygotowano 13 propozycji projektów, które na podstawie wytycznych Ministerstwa zostały scalone przez Gminę Wrocław w dwa duże przedsięwzięcia inwestycyjne. Zakres ww. inwestycji był znacznie szerszy i zawierał wiele komponentów, które wówczas zostały wstępnie zakwalifikowane do wsparcia, a obecnie nie znalazły się w KPO. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021r. KPO powinno być należycie umotywowane i uzasadnione i powinno	Wyjaśnienie Projekt KPO jest odpowiedzią na zgłaszane potrzeby inwestycyjne i w zakresie reform na kilku etapach opracowania dokumentu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						obejmować swoim zakresem wkład zainteresowanych stron w tym wypadku Gminy Wrocław czy innych podmiotów z województwa. Jednak po przeanalizowaniu zapisów dokumentu brak jest uwzględnienia zaproponowanych inwestycji o których mowa powyżej.	
153.	Gmina Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	140	Należy pozostawić instalacje radiokomunikacyjne w katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.09.2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	Usunięcie instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.09.2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, spowoduje, iż lokalizacja instalacji radiokomunikacyjnych, w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, nie będzie podlegała w żaden sposób kontroli w zakresie bezpieczeństwa i izolacji ludności od miejsc o przekroczonych wartościach dopuszczalnych pól elektromagnetycznych. Aktualnie, część składanych do urzędu dokumentów dla ww. instalacji, przez inwestora uznawanych za nie kwalifikujące się do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, po weryfikacji przez pracowników merytorycznych okazywały się wymagającymi uzyskania decyzji ustalającej środowiskowe uwarunkowania. W przedmiotowych dokumentach znajdowały się liczne błędy m.in. w zakresie: lokalizacji anten instalacji, wysokości i obecności zabudowy w sąsiedztwie planowanej do budowy/ przebudowy instalacji radiokomunikacyjnej. Zdaniem organu, każda stacja bazowa telefonii komórkowej powinna wymagać uzyskania decyzji środowiskowej, czyli być kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności biorąc pod uwagę: podniesienie wartości normatywnych poziomów pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności, dużej ilości istniejących, jak również planowanych, inwestycji telekomunikacyjnych, wzrostu miejsc dostępnych dla ludności, na terenie kraju, dzięki intensywnie zagęszczającej się zabudowie, w tym, w szczególności mieszkaniowej.	Uwaga uwzględniona
154.	Gmina Długotłęka	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	Uzupełnienie o: - pogłębione szkolenia dla Pracowników urzędów w ramach QGIS, - wsparcie specjalistów w utworzeniu wspólnej dla całego urzędu bazy danych przestrzennych, w celu możliwości prowadzenia wielowymiarowych analiz i wdrożenia skuteczniejszej kontroli. Obszar C - brak stabilnej i dostępnej szybkiej sieci internetowej/światłowodowej na terenie gmin wiejskich - zwiększenie środków na działania inwestycyjne dotyczące wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt komputerowy - działania zwiększające kompetencje cyfrowe	Głównym problemem w tym zakresie jest brak stabilnej i dostępnej sieci internetowej na terenie całej gminy. Zbyt obciążone łącza - brak dostępu do internetu - utrudniona nauka zdalna. Istnieje pilna konieczność utworzenia sieci światłowodowej w całej gminie. Jednak gminy wiejskie nie posiadają możliwości samodzielnego prowadzenia tego typu inwestycji. Niezbędne jest zatem włączenie w ten proces operatorów sieci telekomunikacyjnych. Z punktu widzenia naszej gminy konieczne jest poniesienie wydatków inwestycyjnych w celu wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt komputerowy. Kształcenie na odległość pokazało, że uczniowie nie mają większych problemów z obsługą sprzętu elektronicznego. Widoczne są natomiast problemy po stronie nauczycieli, zwłaszcza tych z długoletnim stażem. Niezbędne zatem będzie prowadzenie	Uwaga częściowo uwzględniona Dokument nie wskazuje na konieczność szkoleń dla pracowników urzędów w ramach QGIS. Dokument zawiera bardziej ogólny zapis, tj. konieczność podniesienia poziomu kompetencji pracowników administracji publicznej do poziomu umożliwiającego zachowanie ciągłości świadczenia usług publicznych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>obywateli zagrożonych wykluczeniem społecznym - działania dotyczące poprawy w obszarze: zarządzania kryzysowego/gotowość do reagowania w sytuacjach kryzysowych, poprzez m.in. unowocześnienie infrastruktury sprzętowej i podniesienie kompetencji, w tym cyfrowych, przede wszystkim członków Ochotniczych Straży Pożarnych i osób zaangażowanych w podejmowanie działań w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>W tym zakresie w ramach KPO proponuje się uzupełnienie zapisów o wyżej wskazane elementy.</p>	<p>szkoleń dla nauczycieli w zakresie obsługi sprzętu elektronicznego oraz aplikacji do nauki zdalnej. Zauważalny jest brak motywacji do nauki zdalnej, zarówno po stronie uczniów jak i nauczycieli. KPO uwzględnia deficyt umiejętności oraz rozwiązań cyfrowych stosowanych w edukacji, administracji, przedsiębiorstwach, nie uwzględnia natomiast kompetencji cyfrowych obywateli zagrożonych wykluczeniem społecznym tj. osób słabiej wykształconych, starszych, z niepełnosprawnością, mieszkańców terenów wiejskich, o niższych dochodach. Wśród odbiorców usług społecznych wyraźna jest skala zjawiska wykluczenia cyfrowego (różnice pomiędzy poszczególnymi świadczeniobiorcami - wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego, pomimo zróżnicowanych narzędzi kontaktu zdalnego, w dużej części ok. 40%, składane są w wersji papierowej), którego przyczyną może być deficyt umiejętności cyfrowych, jak również dostępność do technologii informatycznych. W KPO nie podniesiono kwestii kompetencji cyfrowych nauczycieli, rodziców i dzieci, nie ujęto środków na platformy edukacyjne. Mogłyby stać się one szansą na zmniejszenie wykluczenia cyfrowego dzieci z uboższych środowisk. Ponadto pomoc dotyczyć musi poprawy w obszarze: zarządzania kryzysowego/gotowość do reagowania w sytuacjach kryzysowych, poprzez m.in. unowocześnienie infrastruktury sprzętowej i podniesienie kompetencji, w tym cyfrowych, przede wszystkim członków Ochotniczych Straży Pożarnych i osób zaangażowanych w podejmowanie działań w sytuacjach kryzysowych. Wyposażenie OSP odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców w niezależną mobilną infrastrukturę, przełoży się na możliwość elastycznego reagowania w sytuacjach kryzysowych w celu udzielania pomocy zagrożonej ludności. Umożliwi prowadzenie działań w terenie niezurbanizowanym przy wykorzystaniu najnowocześniejszych rozwiązań. Unowocześnienie i zwiększenie wykorzystywanych systemów teleinformatycznych.</p>	
155.	B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	134, 135	<p>W punkcie pn. „Szersze zastosowanie technologii cyfrowych w administracji publicznej” uwzględniono tylko opis dotyczący skali korzystania z Internetu w Polsce przez społeczeństwo w kontaktach z administracją publiczną do przekazywania wypełnionych formularzy. Nie uwzględniono opisu tego zjawiska w drugą stronę, tj. korzystania z technologii cyfrowych przez pracowników administracji publicznej, w szczególności na obszarach gmin wiejskich.</p>	<p>Korzystanie z komputera/ innych urządzeń cyfrowych w wielu instytucjach publicznych nadal jest na bardzo niskim poziomie. Niejednokrotnie pomimo posiadania sprzętu i urządzeń cyfrowych nie są one wykorzystywane do wielu czynności, co związane jest z brakiem wiedzy, kompetencji i strachem przed ich użytkowaniem (w szczególności wśród starszych osób).</p>	<p>Wyjaśnienie Przedstawiony problem w uwadze zaznacza się w niewielkim stopniu. Zdecydowanie szerszą skalę ma niewielki stopień wykorzystania Internetu w kontaktach z administracją publiczną.</p>
156.	B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	136	<p>2. Główne Wyzwania i Cele, Cyberbezpieczeństwo, w pierwszym akapicie zauważono zapis: „niska świadomość zagrożeń, mała liczba przeszkolonych ekspertów cyberbezpieczeństwa”, który w miejscu jego zamieszczenia nie jest zasadny. Zapis należy</p>	<p>Zapis wprowadzony omyłkowo. Nie wiadomo do czego odnosi się wskazany w uwadze zapis.</p>	<p>Wyjaśnienie Zapis jest jednym z wyzwań, którym Polska powinna sprostać w zakresie cyberbezpieczeństwa.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					usunąć.		
157.	B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Zapisy dotyczące „przyjęcia Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych” wymagają doprecyzowania. Z celu programu wynika, że będzie on dotyczył wszystkich obywateli. Po czym w opisie reformy dotyczącej transformacji cyfrowej jest zapis, że działania będą realizowane w zakresie odnoszącym się do pracowników administracji publicznej, w tym JST. Dlaczego reforma została zawężona tylko do jednej grupy?	Z celu programu wynika, że będzie on dotyczył wszystkich obywateli. Po czym w opisie reformy dotyczącej transformacji cyfrowej jest zapis, że działania będą realizowane w zakresie odnoszącym się do pracowników administracji publicznej, w tym JST. Niezrozumiałe jest dlaczego reforma została zawężona tylko do jednej grupy. Zapisy wymagają doprecyzowania.	Uwaga uwzględniona
158.	B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	W punkcie C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół Wyzwania (Challenges) wskazano tylko problem braków sprzętowych wśród nauczycieli. Jeżeli Celem inwestycji w tym obszarze ma być cyfryzacja procesu kształcenia oraz procesu organizacji i przeprowadzania egzaminów zewnętrznych w kontekście wystąpienia konieczności „nauki zdalnej” w opisie problemów powinien się pojawić również problem braków sprzętowych wśród uczniów.	Przedstawione wyzwania, projekty nie odzwierciedlają w pełni problemów w danym obszarze.	Uwaga uwzględniona
159.	Rada Przemysłu Spotkań i Wydarzeń	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie : Do działań inwestycyjnych wnioskujemy dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów, zastosowania rozwiązań cyfrowych w biznesie (obsługa gościa, procesy administracyjne on-line, praca zdalna, e-usługi w hotelarstwie, kulturze, branży kongresowo-targowej, cyberbezpieczeństwo itp.)	W wyniku ogromnego przyspieszenia rozwoju technologicznego dokonana się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR. We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskim przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
160.	Rada Przemysłu Spotkań i Wydarzeń	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	C2.1.3. E-kompetencje: Wnioskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych.	Aktualne globalne trendy rynku konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej przez organizatorów wydarzeń oraz potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych (ze szczególnym uwzględnieniem sektora MICE). Dlatego przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.	Uwaga nieuwzględniona KPO nie zawiera zasad organizacji konkursów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
161.	Rada Przemysłu Spotkań i Wydarzeń	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Wnoskujemy o dopisanie celu: C.2.1.4 - transfer wiedzy poprzez szkolenia online, podnoszenie kompetencji pracowników, inwestycja w infrastrukturę ułatwiającą te działania beneficjentem będącym dostawcami e-edukacji.	Przedsiębiorcy przemysłu spotkań mają szansę na poszerzenie działalności w obszarze e-learningu, dlatego, aby skutecznie konkurować na rynku edukacji niezbędne jest podniesienie kompetencji cyfrowych i stworzenie odpowiedniej infrastruktury. Inwestycje w infrastrukturę e-learningową w sposób bezpośredni będą przekładały się na zwiększenie nowych kompetencji pracowników na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu bezrobociu będącego negatywnym skutkiem zamknięcia branż sektora MICE.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w zakresie inwestycji „e-kompetencje”.
162.	Urząd Miejski w Łebie	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Gmina Miejska Łeba zwraca się z prośbą o uwzględnienie zadania polegającego na wdrożeniu elektronicznego obiegu dokumentów w Urzędzie Miejskim w Łebie oraz jednostkach organizacyjnych wraz z cyfryzacją archiwum.	Elektroniczny system obiegu dokumentów w dzisiejszych czasach stanowi filar przyjmowania i rozpatrywania spraw w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych. Koniecznym jest wprowadzenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów. W tym celu konieczne jest poniesienie znacznych nakładów na stworzenie właściwego systemu przyjaznego dla pracowników oraz interesantów. Niezbędnym jest również utworzenie centralnej jednostki (np. Serwera) do archiwizacji dokumentów elektronicznych w które są w obiegu dzisiaj (np. Elektronizacja zamówień publicznych) oraz stworzenie archiwum cyfrowego dla dokumentów znajdujących się w archiwum w chwili obecnej. Stanowi to również duży nakład finansowy	Wyjaśnienie JST będą mogły partycypować w konkursach organizowanych w ramach przedmiotowej inwestycji.
163.	Chrześcijańska Służba Charytatywna Oddział Dolnośląski	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144, 149, 184, 186	Populacja docelowa (Target population): administracja publiczna, w tym JST i inne instytucje realizujące zadania publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe szkoły i placówki oświatowe oraz społeczeństwo jako odbiorca końcowy wsparcia. Podniesienie kompetencji cyfrowych obywateli, pracowników administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, nauczycieli i edukatorów, które daje szansę na utrzymanie aktywności gospodarczej i normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki. Populacja docelowa (Target population): Ministerstwo Zdrowia wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi, instytuty badawcze w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, pacjenci, naukowcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, podmioty lecznicze. Populacja docelowa (Target population): Ministerstwo Zdrowia wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi, podmioty lecznicze, jednostki naukowe, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, pacjenci, naukowcy.	Fakty ekonomiczne jasno przedstawiają powagę kryzysu i nieskuteczność dotychczasowych rozwiązań stosowanych na świecie (wyczerpanie się możliwości radzenia sobie z kryzysem przez typowe narzędzia makroekonomiczne) dlatego dla zapewnienie bezpieczeństwa i ładu społecznego szczególnie nacisk należy postawić na udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako istotny komponent, który może zapewnić odpowiednie wsparcie większości społeczeństwa na rzecz dobra ogółu. Tego typu organizacje na całym świecie a zwłaszcza w rozwiniętych gospodarkach demokratycznych są jednym z głównych dostawców usług prowadzących do dobrobytu i dobrostanu społeczeństwa. Niestety brak środków finansowych często ogranicza możliwość wykorzystania ich potencjału, zwłaszcza w Polsce. Należy podkreślić również, że tego typu organizacje często prowadzą działalność generującą przychody jak i miejsca pracy pomimo, że nie spełniają definicji przedsiębiorcy z racji nie generowania zysku oraz ograniczeń w zakresie wysokości wynagrodzeń gdy realizują tego typu działalność w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego. Dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że inwestycja w organizacje społeczeństwa obywatelskiego daje największą trwałość rezultatów a tym samym długoletnią ich rentowność.	Uwaga uwzględniona Organizacje społeczne zostały uwzględnione w projekcie KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
164.	Stowarzyszenie Konferencje i Kongresy w Polsce	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie. Do działań inwestycyjnych wnioskujemy dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów	W wyniku ogromnego przyspieszenia rozwoju technologicznego dokonała się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR. We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskim przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
165.	Stowarzyszenie Konferencje i Kongresy w Polsce	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	C2.1.3. E-kompetencje Wnioskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych.	Aktualne globalne trendy rynku konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej przez organizatorów wydarzeń oraz potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych (ze szczególnym uwzględnieniem sektora MICE). Dlatego przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.	Uwaga nieuwzględniona KPO nie zawiera zasad organizacji konkursów.
166.	Stowarzyszenie Konferencje i Kongresy w Polsce	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Wnioskujemy o dopisanie celu: C.2.1.4 - transfer wiedzy poprzez szkolenia online, podnoszenie kompetencji pracowników, inwestycja w infrastrukturę ułatwiającą te działania beneficjentem będącym dostawcami e-edukacji	Przedsiębiorcy przemysłu spotkań mają szansę na poszerzenie działalności w obszarze e-learningu, dlatego, aby skutecznie konkurować na rynku edukacji niezbędne jest podniesienie kompetencji cyfrowych i stworzenie odpowiedniej infrastruktury. Inwestycje w infrastrukturę e-learningową w sposób bezpośredni będą przekładały się na zwiększenie nowych kompetencji pracowników na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu bezrobociu będącego negatywnym skutkiem zamknięcia branż sektora MICE.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w zakresie inwestycji „e-kompetencje”.
167.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	21	„wsparcie kwotą blisko 460 mln euro różnych projektów cyfryzacyjnych w administracji publicznej zmierzających do zwiększenia zakresu oferowanych usług publicznych on-line. Wsparcie będzie obejmowało inwestycje w infrastrukturę, technologie, jak i komponenty szkoleniowe dla pracowników”. Beneficjentem tych środków nie powinny być tylko podmioty publiczne, ale również przedsiębiorcy (w tym w szczególności telekomunikacyjni).	W zakresie projektów cyfrowych w komponencie C nie może chodzić jedynie o projekty cyfryzacyjne w administracji publicznej. Cyfryzacja to również wspieranie projektów cyfryzacyjnych u przedsiębiorców, w tym w szczególności telekomunikacyjnych (którzy są partnerami podmiotów publicznych).	Wyjaśnienie Cyfryzacja KPO będzie dotyczyć również przedsiębiorstw, którzy m.in. będą uczestniczyć w organizowanych konkursach
168.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	21	„wsparcie kwotą blisko 460 mln euro różnych projektów cyfryzacyjnych w administracji publicznej zmierzających do zwiększenia zakresu oferowanych	Należy dokonać wyodrębnienia takich publicznych e-usług, które wspierają rozwój infrastruktury. Jeśli chodzi o cyfryzację usług publicznych w pierwszej kolejności powinno to dotyczyć tych e-	Wyjaśnienie Przewidywane e-usługi, które będą objęte dofinansowaniem

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Telekomunikacji				usług publicznych on-line. Wsparcie będzie obejmowało inwestycje w infrastrukturę, technologie, jak i komponenty szkoleniowe dla pracowników”. Należy dokonać wyodrębnienia takich publicznych e-usług, które wspierają rozwój infrastruktury. Jeśli chodzi o cyfryzację usług publicznych w pierwszej kolejności powinno to dotyczyć tych e-usług, które służą realizacji rozwojowi infrastruktury oraz realizacji inwestycji, np. ucyfrowienie geodezji. Ponadto w ramach projektów cyfrowych należy zwrócić uwagę na spójność i kompletność danych, którymi są zasilane systemy, powinno się wymagać w ramach wszystkich systemów tego typu mechanizmów weryfikacji poprawności danych oraz bieżącego prowadzenia takiej weryfikacji. Dotyczy to zwłaszcza systemów zasilanych danymi zbieranymi z wielu źródeł (np. gminy, powiaty, raporty przedsiębiorców).	usług, które służą realizacji rozwojowi infrastruktury oraz realizacji inwestycji, np. ucyfrowienie geodezji. Ponadto w ramach projektów cyfrowych należy zwrócić uwagę na spójność i kompletność danych, którymi są zasilane systemy, powinno się wymagać w ramach wszystkich systemów tego typu mechanizmów weryfikacji poprawności danych oraz bieżącego prowadzenia takiej weryfikacji. Dotyczy to zwłaszcza systemów zasilanych danymi zbieranymi z wielu źródeł (np. gminy, powiaty, raporty przedsiębiorców).	zostały wymienione w opisie Komponentu C.
169.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Do celu “Wzmocnienie przemian cyfrowych w sektorze publicznym, społeczeństwie i gospodarce” należy dodać cel szczegółowy: - wdrożenie na obszarze całego terytorium Polski technologii 5G – wsparcie projektów winno być realizowane w oparciu o przejrzyste, niedyskryminujące procedury konkurencyjne które pozwalają na uzyskanie najlepszych parametrów jakościowych budowanych sieci	Do celu “Wzmocnienie przemian cyfrowych w sektorze publicznym, społeczeństwie i gospodarce” należy dodać cel szczegółowy: - wdrożenie na obszarze całego terytorium Polski technologii 5G – wsparcie projektów winno być realizowane w oparciu o przejrzyste, niedyskryminujące procedury konkurencyjne które pozwalają na uzyskanie najlepszych parametrów jakościowych budowanych sieci	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.
170.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	134	Cele należy uzupełnić o kwestie związane z internetem rzeczy (np. digital twins itp.) Wyzwania należy uzupełnić o wdrożenie projektów cyfryzacyjnych w gospodarce (a nie tylko w administracji publicznej)	jest to zagadnienie związane z cyfryzacją procesów w gospodarce i jest ściśle powiązane z cyfryzacją procesów w gospodarce beneficjentem nie może być jedynie administracja publiczna (cyfryzacja powinna dotyczyć całości gospodarki).	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii przełomowych, w tym Internetu rzeczy przewiduje część grantowa Komponentu C KPO.
171.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C1: Rozwój sieci 5G jest jednym z najważniejszych katalizatorów cyfrowej gospodarki, który zadecyduje o silnej, konkurencyjnej pozycji polskiego rynku.	Postulujemy wsparcie między innymi rozwiązań i projektów opierających się o model sieci Open RAN. Model ten umożliwi rozdzielanie sprzętu i oprogramowania. Sprzęt staje się w tym modelu drugorzędnym elementem, który można kupić od wielu różnych producentów elektroniki. Open RAN bazuje na rozwiązaniach chmurowych i w kolejnych latach pomoże stworzyć bardziej innowacyjne i przede wszystkim wydajne środowisko sieciowe. To zaś warunek niezbędny do efektywnego dostarczania aplikacji i usług za pośrednictwem sieci 5G.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO. Dokument nie precyzuje rodzajów rozwiązań wdrażanych przy technologii 5G.
172.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	139	C1.1: Popularyzacja rozwiązań cyfrowych w sektorze rolniczym jest kluczowa do odbudowania łańcucha dostaw w pandemii oraz w celu lepszego konkurowania z nowoczesnymi rynkami rolnymi w	Sektorem gospodarki o strategicznym znaczeniu dla Polski, jej konkurencyjności i samowystarczalności jest sektor rolnictwa, którego potencjał rozwoju cyfrowego, dotąd nie został rozwinięty. Nie ma większej pilności niż podjęcie działań w administracji, aby	Wyjaśnienie Ilość środków przeznaczonych na modernizację rolnictwa będzie zależeć od rodzajów i jakości

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					skali międzynarodowej. Postulujemy o zwiększenie środków z Funduszu Odbudowy z przeznaczeniem na modernizację rolnictwa.	wdrożyć odpowiednie, nowoczesne narzędzia, które umożliwią ewidencję danych z poziomu gospodarstw rolnych, aby celniej zarządzać plonami rolnymi, ich predykcją czy skuteczniej walczyć z suszą. Dostęp do szybkiego Internetu jest kluczowy dla cyfryzacji tego rynku.	projektów zgłaszanych w procedurach konkursowych.
173.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2: Każda szkoła poprzez program Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE) będzie miała możliwość korzystania z szerokopasmowego Internetu. Szkoła powinna również mieć możliwość budowy sieci szkolnej wraz z podsieciami obejmującymi urządzenia podstawowe i dodatkowe w ramach danej klasy.	Umożliwi to pełne prowadzenie zajęć z wykorzystaniem treści cyfrowych w klasie, jak również możliwość prowadzenia w pełni lub częściowo nauczania zdalnego.	Uwaga uwzględniona
174.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2: Szkolny ekosystem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) wymaga profesjonalnego zarządzania.	Usługi wsparcia IT powinny zapewnić ciągłość funkcjonowania tego środowiska w szkole, jak również aktualizować je zgodnie z bieżącymi standardami technologicznymi i dydaktycznymi.	Uwaga uwzględniona
175.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2: W ramach wyposażenia ucznia do pracy zdalnej należy uwzględnić urządzenia typu komputer, tablet lub inne urządzenia TIK wraz z platformami i systemami oraz dostępem do Internetu mobilnego umożliwiającego uczestnictwo w edukacji zdalnej.	Urządzenie powinno być w niego wyposażone lub mieć dostęp do cyfrowych treści edukacyjnych zgodnych z wybraną przez nauczyciela metodą realizującą założenia podstawy programowej. W ramach dodatkowego wyposażenia szkolnego należy uwzględnić wszelkie inne potrzebne wyposażenie szkolne w ramach TIK, ze szczególnym uwzględnieniem urządzeń wykorzystujących nowoczesne technologie w edukacji, np. wirtualne laboratoria, jak i urządzenia tworzące dobre warunki do wielogodzinnego przebywania w zamkniętych pomieszczeniach. Szczególnie interesującym jest przykład z rynku niemieckiego, gdzie klasy wyposażane są w cyfrowe oczyszczacze powietrza, wpływające na dobre samopoczucie i podnoszące zdolność przyswajania wiedzy przez uczniów. Możliwość wyposażenia pleców edukacyjnych w takie urządzenia z pewnością wpłynęłaby korzystnie na rozwój młodych pokoleń.	Uwaga uwzględniona
176.	Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	Proponujemy rozszerzenie podpunktu C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem „w sektorze publicznym i organizacji pozarządowych”	Poszerzenie zapisu o organizacje społeczne OPP umożliwi aplikowanie o środki z tego działania z przeznaczeniem na poprawę świadczeń e-usług jak również wykorzystanie technologii przełomowych.	Wyjaśnienie Organizacje społeczne zostały uwzględnione w projekcie KPO.
177.	Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C3. Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych. Proponujemy w tym punkcie rozszerzenie podmiotów ubiegających się o środki m.in. administracyjnych, leczniczych, oświatowych, opiekuńczych i Organizacje Pożytku Publicznego.	Wiele organizacji OPP posiada infrastrukturę które gromadzą dane wrażliwe w związku z powyższym powinny skorzystać z możliwości nowoczesnych zabezpieczeń.	Wyjaśnienie Organizacje społeczne zostały uwzględnione w projekcie KPO.
178.	Zarząd Główny	woj.	Komponent C	153	C3.1.1 Poniższemu akapitowi nadać brzmienie:	Siły i środki Ochotniczych Straży Pożarnych są podstawowymi	Wyjaśnienie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP	mazowieckie	„Transformacja cyfrowa”		„Ponadto interwencja dotyczyć będzie poprawienia sprawności Państwa w obszarze: zarządzanie kryzysowe/gotowość do reagowania w sytuacjach kryzysowych, poprzez m.in. unowocześnienie infrastruktury sprzętowej i podniesienie kompetencji, w tym cyfrowych, funkcjonariuszy, żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej, członków Ochotniczych Straży Pożarnych i osób zaangażowanych w podejmowanie działań w sytuacjach kryzysowych.”	zasobami ujętymi w planach zarządzania kryzysowego. Członkowie OSP i władz gminnych, powiatowych Związku OSP bardzo często wchodzi w skład Gminnych i Powiatowych Centrów Zarządzania Kryzysowego biorąc udział w opracowaniu Planów Zarządzania Kryzysowego odpowiednich szczebli.	Organizacje społeczne zostały uwzględnione w projekcie KPO.
179.	Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	153	C3.1.1 Poniższemu akapitowi nadać brzmienie: Populacja docelowa (Target population): administracja publiczna, operatorzy usług kluczowych, dostawcy usług cyfrowych, przedsiębiorstwa, funkcjonariusze żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej, członkowie Ochotniczych Straży Pożarnych i pracownicy służb mundurowych, obywatele Polski i	Siły i środki Ochotniczych Straży Pożarnych są podstawowymi zasobami ujętymi w planach zarządzania kryzysowego. Członkowie OSP i władz gminnych, powiatowych Związku OSP bardzo często wchodzi w skład Gminnych i Powiatowych Centrów Zarządzania Kryzysowego biorąc udział w opracowaniu Planów Zarządzania Kryzysowego odpowiednich szczebli.	Wyjaśnienie Organizacje społeczne zostały uwzględnione w projekcie KPO.
180.	Convention Bureau - Wrocław	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Do działań inwestycyjnych wnioskuje się dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów	Pandemia wymusiła ogromne przyspieszenie rozwoju technologicznego. Dokonała się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR. We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskim przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E- usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
181.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2: Platformy i systemy szkolne powinny wspierać następujące elementy procesu dydaktycznego: <ul style="list-style-type: none"> • przekazywanie obrazu i dźwięku • ocenianie, sprawdzanie obecności, raportowanie realizacji podstaw programowej, komunikację zdalną z uczniem i rodzicem <ul style="list-style-type: none"> • sprawdzanie wiedzy w formie testowej, otwartej uwzględniającej indywidualizację nauczania • prezentowanie dodatkowych treści edukacyjnych w tym własnych tworzonych przez nauczyciela • umożliwianie uczniom samodzielnej pracy, w tym rozwiązywanie zadań domowych zleconych przez nauczyciela -wspierające zdalną pracę dla psychologów i pedagogów z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 	Środowisko platform i systemów wspierających procesy dydaktyczne powinno być zintegrowane wokół systemów IT, odpowiedników klasowego dziennika. Wynika to z obowiązku ochrony danych osobowych uczniów i zintegrowania ich w ramach spójnego systemu. Obecnie systemy administracyjno-dziennikowe spełniają wszelkie rygory prawne związane z ochroną danych i przydzielają szkole rolę administratora danych osobowych.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
182.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2.1.: Komunikacja ze społeczeństwem (w sytuacji pandemii wymagająca częstych aktualizacji) z wykorzystaniem form analogowych (np. drukowanych plakatów) stoi w sprzeczności do konieczności ograniczenia kontaktów i przemieszczania się w przestrzeni publicznej. Natomiast zdalne, centralnie zarządzane systemy publikacji informacji na rozproszonych ekranach redukują ryzyko transmisji.	Zagrożenie wirusem spowodowało ograniczenie ruchu na ulicach, jednocześnie wymagając od jego uczestników świadomego zachowania zasad dystansu społecznego i społecznej odpowiedzialności. Pojawiają się nowe, zmienne, komunikaty o zagrożeniach, które wymagają częstej aktualizacji. Cyfrowa komunikacja za pomocą dynamicznie zmieniających się nośników, wspiera potrzebę ewolucji komunikatów. Rośnie również potrzeba wykorzystania przestrzeni elewacji budynków czy powierzchni w pojazdach transportu miejskiego w służbie komunikacji. W pierwszym przypadku, w celu wspierania małego biznesu poprzez instalowanie ekranów informacyjnych emitujących reklamę w witrynie, która dzięki współpracy z domami mediowymi, pozwala lokalowi na zarabianie na sobie. W drugim przypadku, aby w pojazdach miejskich częściej komunikować się z wsiadającymi za pośrednictwem informacji dynamicznej np. o dopuszczalnej ilości pasażerów w pojeździe.	Wyjaśnienie Przewidywane zmiany w tym względzie będą zawierać nowelizacja ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
183.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	140	C1.1.: Celem reformy nie powinna być jedynie implementacja zaleceń KE, ale przede wszystkim likwidacja istniejących barier inwestycyjnych (zidentyfikowanych przez administrację i przedsiębiorców w ramach bieżących doświadczeń inwestycyjnych) – wskazane w KPO działania nie są wystarczające. W proces tworzenia prawa powinien zostać wbudowany mechanizm uniemożliwiający przyjmowanie przepisów negatywnie wpływających na proces inwestycyjny związany z budową sieci telekomunikacyjnych (konieczność wykazania w ocenie skutków regulacji pozytywnego lub neutralnego wpływu na ten proces). Wdrożenie unijnej dyrektywy kosztowej trudno uznać za niezbędną reformę – jej wdrożenie będzie dla Polski obowiązkowe, a ponadto termin tego wdrożenia może wychodzić poza zakres realizacji celów KPO. W tym zakresie jedynie wcześniejsze, niż wymagane w samej dyrektywie, wdrożenie jej postanowień mogłoby zostać uznane za reformę. Standardowo okres na wdrożenie dyrektywy wynosi 2 lata więc jej transpozycja do polskiego porządku prawnego w terminie wcześniejszym, np. w 6 miesięcy czyniłaby różnicę. Zakres czasowy wprowadzenia reformy jest zbyt długi (reforma powinna być przyjęta przed rozpoczęciem fazy inwestycyjnej) – należy przyjąć połowę 2022 r. (a co do niektórych elementów, takich jak rozdysponowanie częstotliwości z zakresu 3,6 GHz – III/IV kw. 2021/ czy nowelizacja ww. rozporządzeń – III kw. 2021 r.), a nie IV kwartał 2023 r. (problem w tym, że gro wskaźników ilościowych już powinna być zrealizowana – 1580 tys. gospodarstw powinna być podłączona do sieci).	Zakres czasowy wprowadzenia reformy jest zbyt długi (reforma powinna być przyjęta przed rozpoczęciem fazy inwestycyjnej) – należy przyjąć połowę 2022 r. (a co do niektórych elementów, takich jak rozdysponowanie częstotliwości z zakresu 3,6 GHz – III/IV kw. 2021/ czy nowelizacja ww. rozporządzeń – III kw. 2021 r.), a nie IV kwartał 2023 r. (problem w tym, że gro wskaźników ilościowych już powinna być zrealizowana – 1580 tys. gospodarstw powinna być podłączona do sieci).	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					powinna być zrealizowana – 1580 tys. gospodarstw powinna być podłączona do sieci).		
184.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1.: Już na tym etapie należy przesądzić, że dostęp do infrastruktury wybudowanej ze środków publicznych powinien być efektywny. Należy wprowadzić gwarancje skuteczności takiego dostępu (referencje, KPI), także poprzez dodatkową punktację dla operatorów nie działających na rynku detalicznym. Ponadto powinny być ustandaryzowane warunki dostępu (w zakresie warstwy technicznej i funkcjonalnej). Dofinansowaniem objęta powinna być budowa sieci dostępowych wraz z przyłączem telekomunikacyjnym (brak przyłącza może być również istotną barierą w uzyskaniu efektywnego dostępu hurtowego do sieci)		Wyjaśnienie Przedstawione czynności będą podjęte na dalszym etapie wdrażania inwestycji.
185.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1.: „Interwencja jest ukierunkowana na projekty zapewniające obywatelom w białych obszarach NGA (tj. w miejscach, w których nie można korzystać z dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s) dostęp do nowoczesnych usług komunikacji elektronicznej świadczonych za pomocą sieci o bardzo dużej przepustowości, a także działania wspierające powszechny zasięg usług w sieciach bezprzewodowych – w tym nowych generacji – polegające w szczególności na monitoringu emisji pól elektromagnetycznych” „Wdrażanie inwestycji będzie dotyczyć dodatkowych 1,08 mln gospodarstw domowych (lokalni mieszkalnych), które będą objęte szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s, z możliwością jej modernizacji do prędkości mierzonych w Gb/s w okresie do II połowy 2026 r.” Nie powinny determinować pomocy jedynie gospodarstwa domowe	duża część procesów cyfryzacyjnych nie dotyczy gospodarstw domowych ale podmiotów gospodarczych (np. internet rzeczy, inteligentne rolnictwo, Przemysł 4.0). Należy dostosować cele do najnowszych celów unijnych zawartych w Komunikacie Komisji z 9 marca 2021 r. – Digital Decade Konieczne jest finansowanie po prostu budowy infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym wież i światłowodów (również na potrzeby sieci mobilnych). Należy usprawnić mechanizm wyznaczania obszarów białych, tak, aby znane z dotychczasowych naborów problemy zostały zlikwidowane. Należy wziąć pod uwagę, że na obszarach miejskich również występują białe plamy o trwałym charakterze. Należy dostosować cele do najnowszych celów unijnych zawartych w Komunikacie Komisji z 9 marca 2021 r. – Digital Decade	Wyjaśnienie Miarą dostępności do szerokopasmowego internetu będą gospodarstwa domowe (lokale mieszkalne). Poprawa dostępności gospodarstw domowych do Internetu wpłynie również na poprawę dostępności dla podmiotów gospodarczych.
186.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1.: Należy zwrócić uwagę i przeznaczyć środki (niewielkie w porównaniu do całości kwoty wsparcia) na rozwiązanie problemów w wyznaczaniu obszarów białych, w szczególności na weryfikację i uspoźnienie danych z baz adresowych (dane o budynkach i mieszkaniach, źródła: PESEL, GUGiK, EGIB). Istotne jest zbadanie wiarygodności danych o aktualnym pokryciu dostarczanych przez operatorów (zapewnienie mechanizmu zgłaszania zapotrzebowania przez zainteresowanych abonentów i analiza tych danych)	nie można także pominąć faktu, iż w wielu obszarach miejskich nadal są białe plamy bez możliwości uzyskania usługi powyżej 10 Mb/s. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na obszarach o niskiej gęstości zabudowy należy dopuścić zastosowanie dostępu radiowego na potrzeby dostarczania usług dla gospodarstw domowych w stałej lokalizacji (np. FWA 5G). Należy zwrócić uwagę i przeznaczyć środki (niewielkie w porównaniu do całości kwoty wsparcia) na rozwiązanie problemów w wyznaczaniu obszarów białych, w szczególności na weryfikację i uspoźnienie danych z baz adresowych	Uwaga zostanie uwzględniona na dalszym etapie realizacji inwestycji.
187.	Krajowa Izba	woj.	Komponent C	141	C1.1.1.: „Wsparcie w ramach interwencji będzie	Zarówno w przypadku projektów polegających na budowie	Wyjaśnienie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	mazowieckie	„Transformacja cyfrowa”		udzielane w postaci bezzwrotnego dofinansowania. Projekty z obszaru dostępu gospodarstw domowych i instytucji o znaczeniu społeczno-gospodarczym do nowoczesnych sieci szerokopasmowych będą wybierane do dofinansowania w trybie konkursowym. Z kolei projekty z obszaru wsparcia wdrożenia sieci 5G (tak jak budowa systemu stacjonarnego „Wsparcie w ramach interwencji będzie udzielane w postaci bezzwrotnego dofinansowania. Projekty z obszaru dostępu gospodarstw domowych i instytucji o znaczeniu społeczno-gospodarczym do nowoczesnych sieci szerokopasmowych będą wybierane do dofinansowania w trybie konkursowym. Z kolei projekty z obszaru wsparcia wdrożenia sieci 5G (tak jak budowa systemu stacjonarnego monitoringu emisji PEM) będą co do zasady projektami indykatywnymi, choć przewiduje się także możliwość dofinansowania takich projektów w trybie konkursowym.” Zarówno w przypadku projektów polegających na budowie szerokopasmowych sieci stacjonarnych jak i mobilnych (w tym 5G) dopuszczalny powinien być jedynie tryb konkursowy – w przeciwnym razie nastąpi zaburzenie konkurencji na rynku usług i sieci mobilnych. Projektem indykatywnym może być jedynie projekt polegający na budowie systemu stacjonarnego monitoringu emisji PEM – należy jednak zwrócić uwagę, iż nie jest to projekt bezpośrednio wpływający na wdrażanie sieci 5G i należy go wyodrębnić jako oddzielną kategorię działań.	szerokopasmowych sieci stacjonarnych jak i mobilnych (w tym 5G) dopuszczalny powinien być jedynie tryb konkursowy – w przeciwnym razie nastąpi zaburzenie konkurencji na rynku usług i sieci mobilnych. Projektem indykatywnym może być jedynie projekt polegający na budowie systemu stacjonarnego monitoringu emisji PEM – należy jednak zwrócić uwagę, iż nie jest to projekt bezpośrednio wpływający na wdrażanie sieci 5G i należy go wyodrębnić jako oddzielną kategorię działań.	W odniesieniu do projektów 5G wsparcie będzie udzielane przede wszystkim w postaci instrumentów finansowych o charakterze zwrotnym lub częściowo zwrotnym. Instrumenty o charakterze bezzwrotnym będą wdrażane przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
188.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1.: Pierwszy akapit należy uzupełnić i nadać mu brzmienie: „Wsparcie w ramach interwencji będzie udzielane w postaci bezzwrotnego dofinansowania. Projekty z obszaru dostępu gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych i instytucji o znaczeniu społeczno-gospodarczym do nowoczesnych sieci szerokopasmowych będą wybierane do dofinansowania w trybie konkursowym. Również w odniesieniu do projektów z obszaru wsparcia wdrożenia sieci 5G zasadą powinien być wybór projektów w trybie konkursowym, a w wyjątkowych przypadkach, (tak jak budowa systemu stacjonarnego monitoringu emisji PEM) będą to projekty indykatywne.”	Pierwszy akapit należy uzupełnić i nadać mu brzmienie: „Wsparcie w ramach interwencji będzie udzielane w postaci bezzwrotnego dofinansowania. Projekty z obszaru dostępu gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych i instytucji o znaczeniu społeczno-gospodarczym do nowoczesnych sieci szerokopasmowych będą wybierane do dofinansowania w trybie konkursowym. Również w odniesieniu do projektów z obszaru wsparcia wdrożenia sieci 5G zasadą powinien być wybór projektów w trybie konkursowym, a w wyjątkowych przypadkach, (tak jak budowa systemu stacjonarnego monitoringu emisji PEM) będą to projekty indykatywne.”	Wyjaśnienie W odniesieniu do projektów 5G wsparcie będzie udzielane przede wszystkim w postaci instrumentów finansowych o charakterze zwrotnym lub częściowo zwrotnym. Instrumenty o charakterze bezzwrotnym będą wdrażane przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
189.	Krajowa Izba Gospodarcza	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformac	142	C1.1.1.: Z doświadczenia POPC wynika, że należy dopuścić jedynie realizację projektów dużych, gdyż		Uwaga nieuwzględniona Dokument KPO nie ogranicza

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Elektroniki i Telekomunikacji	e	ja cyfrowa”		tylko takie projekty okazały się efektywne na etapie wykonania oraz tylko takie projekty gwarantują efektywną otwartość sieci.		wielkości projektów.
190.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	143	C1.: Należy uwzględnić cyfryzację procesów w gospodarce (poprzez przeznaczenie środków na ten cel), a nie tylko procesów administracji publicznej (zresztą jako cel wskazano: „Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie”). Z drugiej strony należy ujedynolnić/ustandaryzować interfejs kontaktów z podmiotami publicznymi	należy zatem wprowadzić interoperacyjny standard wymiany dokumentów w sferze publicznej oraz wymóc, aby udostępniane przez administrację publiczną dokumenty cyfrowe zawierały faktycznie treść cyfrową, przeszukiwalną, a nie np. skany papierowych dokumentów. tylko takie rozwiązanie zapewni szybki dostęp do publikowanych informacji. Dla zapewnienia efektywnego dostępu hurtowego konieczne jest objęcie finansowaniem publicznym również budowy przyłączy abonenckich	Uwaga uwzględniona
191.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C2.1.1. E Obecna tendencja na rynku szczególnie w czasie pandemii pokazuje, że konsumenci szukają rozwiązań kompletnych tzw. end-to-end, dlatego też samo urządzenie staje się poniekąd „platformą pracy dla konsumenta” realizującego własne potrzeby biznesowe. Zachowanie cyberbezpieczeństwa tych procesów jest kluczowe dla ich niezawodności, poufności i szybkości. Część z tych procesów wymaga zarówno wykorzystania cyfrowej tożsamości użytkownika, jak i mechanizmów potwierdzenia woli, czyli zdalnej akceptacji czynności, którą użytkownik chce wykonać. Na przykład, niektóre oficjalne dokumenty, choć mogą być dostarczone online, wymagają istotnego szczegółu – podpisu lub innej formy dowodu niepodważalnie potwierdzającego tożsamość osoby składającej oświadczenie woli.	Jedną z koncepcji, która doskonale nadaje się do stwierdzenia tożsamości w sieci i zyskuje na popularności jest PKI (Public Key Infrastructure) i wydawane w jej ramach certyfikaty elektroniczne, które stanowią wirtualną tożsamość użytkownika w sieci. Gwarantują one tożsamość stron uczestniczących w wymianie informacji ze względu na konieczność użycia tzw. kluczy publicznych, które jednocześnie określają tożsamość podmiotu związanego z tym kluczem. Z zagadnieniem certyfikatów elektronicznych związane jest ściśle pojęcie podpisu elektronicznego. Zarówno w Polsce, jak i w innych państwach UE zdobywa on coraz większe uznanie, ponieważ towarzyszy nam w wielu dziedzinach życia i jest wykorzystywany w coraz bardziej zaawansowanych rozwiązaniach biznesowych i nie tylko. E-podpis ma taką samą ważność jak unikatowy, własnoręczny podpis. Posiada taką samą moc prawną. Oznacza to, że może być stosowany do podpisywania i nadawania mocy prawnej dokumentom wszelkiego rodzaju, które występują w wersji elektronicznej. Podobnie jak podpis własnoręczny, podpis elektroniczny jest jedyny w swoim rodzaju, ściśle powiązany z podpisywaną treścią i przypisany do konkretnej osoby fizycznej, która ten podpis złożyła. Sprawdzenie (weryfikację) autentyczności podpisu elektronicznego, w tym identyfikację podpisującego, zapewnia certyfikat. Na jego podstawie można ustalić, kto jest nadawcą (niezaprzeczalność pochodzenia), a także, czy treść informacji nie została zmieniona w trakcie transmisji danych, w okresie przechowywania lub w wyniku celowej manipulacji. To narzędzie, które zapewnia zatem kompleksowe cyberbezpieczeństwo, które z jednej strony umożliwia potwierdzenie tożsamości w sposób zdalny, a z drugiej strony można dzięki niemu realizować prawnie wiążące transakcje na odległość. Rozwiązanie e-podpisu nie jest na polskim rynku nowością, ale jeśli dodamy do tego element urządzenia mobilnego, które może być platformą wykorzystania podpisu	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						elektronicznego to otwierają nam się nowe możliwości. Ma to znaczenie w szczególności wtedy, gdy możliwe jest użycie narzędzia mobilnego do złożenia podpisu kwalifikowanego, który z mocy prawa jest uznany za równoważny podpisowi	
192.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	146	C2.1.1. E Pomoc powinna dotyczyć przedsiębiorców. Dlaczego w zakresie „pomocy publicznej” występują jedynie MŚP?	Cyfryzacja gospodarki dotyczy wszystkich przedsiębiorców. Cyfryzacja administracji publicznej jest warunkiem cyfryzacji, a nie celem samym w sobie.	Wyjaśnienie Pomoc będzie udzielana na warunkach określonych w prawie unijnym.
193.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	C2.1.1. E Należy przyjąć harmonogram zmian (podanie tak szerokiego okresu jest niewystarczające). Niektóre usprawnienia powinny być zaimplementowane przynajmniej w połowie 2022 r. (cyfryzacja procesów usprawnia inwestycje).		
194.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	C2.1.2. Proponujemy wskazanie w zakresie podziału środków ile będzie wydatkowanych na infrastrukturę szkolną (komputery). Poza rozbudową zasięgu LAN konieczne jest nie tylko rozszerzenie zasięgu w sieciach wewnątrzbudynkowych (pokrycie większej liczby sal i pomieszczeń szkolnych), ale również zapewnienie bezpiecznego dostępu do Internetu (w tym dostępu przez VPN dla użytkowników), czyli zadbanie o odpowiednią kategorię instalowanych urządzeń oraz zapewnienie narzędzi i kompetencji w zakresie zarządzania i konfiguracji sieci, być może przez zdalne ekspertyzy zespoły wsparcia.		Uwaga uwzględniona
195.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3 Cyfrowa edukacja powinna obejmować wszelkie elementy bezpieczeństwa cyfrowego. Warto bowiem mieć na względzie to, że infrastruktura, na której oprzeć szkołę będzie wrażliwa i podatna na cyberzagrożenia. Poziom jej zabezpieczeń powinien być zatem na najwyższym poziomie, stworzony w oparciu o certyfikowane rozwiązania i dotyczyć nie tylko sprzętu, w który zostaną wyposażone placówki oświatowe, ale i urządzeń, którymi będą dysponować uczniowie i nauczyciele w procesie e-edukacji.	Należy zatem zadbać, aby urządzenia te posiadały odpowiednie oprogramowania zabezpieczające przed cyberatakami. Dostęp do sieci elearningowych powinien być udzielany za pomocą bezpiecznych metod uwierzytelniania, np. za pomocą biometrii (skanu odciska palca lub twarzy), skomplikowanych haseł oraz PIN-ów lub przy zastosowaniu weryfikacji wieloskładnikowych (kombinacji np. biometrii z jednorazowym hasłem SMS). Administratorzy sieci e-learningowych powinni być także do wykonywania kopii zapasowych najważniejszych danych w chmurze. Pomoże to zabezpieczyć wrażliwe i niezwykle ważne informacje w przypadku awarii lub cyberataku. Zalecamy także uwrażliwienie użytkowników sieci – nauczycieli oraz uczniów – na wykorzystywanie oryginalnego i na bieżąco aktualizowanego oprogramowania. Sprzęt, w który zostaną wyposażone placówki edukacyjne, powinien dla przykładu automatycznie blokować aplikacje z nieznanymi źródłami. Niezwykle kluczowym elementem zabezpieczenia cyfrowego zdalnej edukacji jest również aktywne zdobywanie wiedzy o cyberzagrożeniach. Korzystając i obserwując postęp nauczania zdalnego, użytkownicy (nauczyciele i uczniowie wspólnie) muszą być świadomi niebezpieczeństw w świecie cyfrowym oraz uzbroić się w narzędzia do obrony przed	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						nimi. W dzisiejszych czasach konieczne jest rozwijanie wiedzy uczniów w zakresie cyberbezpieczeństwa od najmłodszych lat.	
196.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3.1.1 We współczesnym cyfrowym świecie bezpieczeństwo cyfrowe stanowi realną przewagę konkurencyjną krajowych gospodarek. Stosowany obecnie sprzęt komputerowy i komunikacyjny zarówno odbiera jak i emituje energię w różnych formach, jako: prąd elektryczny, ciepło, światło, dźwięk, wibracje a także w postaci fali elektromagnetycznej (tzw. emisja elektromagnetyczna). Większość zużywanej energii jest uwalniana w postaci ciepła lub zostaje wykorzystana do tworzenia zamierzonych symboli w kanałach komunikacyjnych. Część energii jest powiązana na różne sposoby z przetworzonymi danymi i może tworzyć niezamierzone „wycieki” informacji, stając się tzw. emisją ujawniającą. Zjawisko to stwarza możliwość nieautoryzowanego dostępu do przetwarzanych informacji dla osób trzecich, przy wykorzystaniu niekonwencjonalnych możliwości technicznych. Wymienione emisje mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa informatycznego, gdyż z uwagi na swoją formę, mogą być praktycznie oddzielone od szumu tła i odtworzone.	Należy zatem zadbać, aby urządzenia te posiadały odpowiednie oprogramowania zabezpieczające przed cyberatakami. Dostęp do sieci elearningowych powinien być udzielany za pomocą bezpiecznych metod uwierzytelniania, np. za pomocą biometrii (skanu odciska palca lub twarzy), skomplikowanych haseł oraz PIN-ów lub przy zastosowaniu weryfikacji wieloskładnikowych (kombinacji np. biometrii z jednorazowym hasłem SMS). Bazując na wiedzy pozyskanej podczas konstrukcji i produkcji urządzeń przeznaczonych do przetwarzania informacji niejawnych wytworzono grupę urządzeń o „obniżonej emisji własnej” i zwiększonej odporności na zakłócenia zewnętrzne. Inwestycje w bezpieczeństwo zwykle zwracają się szybko, gdyż ograniczają znane zagrożenia dla naszych systemów i niwelują potencjalne źródła strat. Zmniejszenie ryzyka niekontrolowanej utraty danych warte jest tyle ile ujawnienie tych danych może przynieść szkód. W tym względzie warto w procesie inwestycji środków na rzecz rozwoju cyfrowej gospodarki, uwzględnić certyfikację w zakresie norm NATO (SDIP 27 Level A, B lub C) i kontrwywiadu wojskowego - TPZU (Techniczny Poziom Zabezpieczenia Urządzenia) w normie TPZU-3.	Uwaga uwzględniona
197.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	C3.1.1 Słusznie planowane jest stopniowe wygaszanie ośrodków nieefektywnych i kosztochłonnych, ale powinno być poprzedzone opracowaniem metodyki klasyfikacji i wyboru ośrodków do wygaszania i migracji (biorąc pod uwagę np. koszt dostosowania do PN-EN 50600). Należy wprowadzić jednolite wymagania na okresowe audyty i testy bezpieczeństwa systemów e-usług publicznych, a także obowiązkowe wskaźniki dostępności e-usług świadczonych w chmurze.		Wyjaśnienie Uwaga zostanie uwzględniona na dalszym etapie procesu.
198.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	24	Jest zapis: W ramach komponentu C Transformacja Cyfrowa, o łącznej wartości 3 034 mln euro, planuje się przede wszystkim: - przeznaczenie 1 400 mln euro na dokończenie likwidacji białych w dostępie do Internetu, obszary te - w przeważającej mierze wiejskie, (...). Brakuje słowa: "plam". Ponadto prawie połowa środków z komponentu C przeznaczona jest dla gmin w przeważającej mierze wiejskich, o słabym dostępie do Internetu, co wydaje się zbyt dużym udziałem puli dotacji przewidzianej w ramach komponentu Transformacji cyfrowej.	Przeznaczenie prawie połowy środków z komponentu C dla gmin w przeważającej mierze wiejskich, o słabym dostępie do Internetu, wydaje się zbyt dużym udziałem puli dotacji przewidzianej w ramach komponentu Transformacji cyfrowej, cel szczegółowy: Poprawa dostępu do szybkiego Internetu.	Wyjaśnienie „Białe plamy” w dostępie do sieci szerokopasmowego Internetu zostaną zidentyfikowane na dalszym etapie prac.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
199.	Krajowa Rada Spółdzielcza	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133 - 167	Stworzyć bezpośrednią możliwość rozwoju cyfryzacji środowisk wiejskich i małomiasteczkowych poprzez wydzielenie odpowiedniej puli środków dedykowanych wyłącznie na te cele (do tych środowisk). Dodatkowo stworzyć warunki finansowe wprowadzania nowoczesnych rozwiązań telekomunikacyjnych oraz rozwoju cyfryzacji i cyberbezpieczeństwa dla małych podmiotów lokalnych i spółdzielczych.	Problem wykluczenia cyfrowego tych środowisk nie wymaga szczególnego uzasadnienia. Obecna realizacja programu nauczania w szkołach wiejskich w formule online jest tego dobitnym potwierdzeniem. Zachodzi więc obawa, że bez szczególnego potraktowania tej kwestii w ramach KPO, działalność sprawcza samorządów lokalnych w tym obszarze może być ograniczona. Stoimy więc na stanowisku, że każde inne podejście do rozwiązania tej kwestii będzie budzić określone interpretacje polityczne. Mali mieszkańcy wsi płacą bowiem zbyt dużą cenę przemian społecznych. Stwórzmy im wspólnie lepsze warunki edukacji i rozwoju. Konsekwentnie w rozwoju cyfryzacji i cyberbezpieczeństwa nie mogą być pominięte podmioty gospodarcze działające w terenie, w tym spółdzielcze. Ich rozwój również w tym obszarze będzie im stwarzał lepsze warunki konkurencyjne z dużymi przedsiębiorstwami działającymi w dużej skali. To przecież podmioty lokalne najczęściej zapewniają miejsca pracy dla tych społeczności, również z powodu całkowitego upadku publicznej komunikacji.	Uwaga uwzględniona
200.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	43	W zakresie Komponentu C, wydaje się, że dokument nie jest spójny wewnętrznie. a) Brak jest choćby wskazania co autorzy dokumentu rozumieją jako transformacja cyfrowa. Sam cel szczególny oraz opis głównego wyzwania także nie wskazuje jak rozumiane jest to pojęcie. Jest to szczególnie istotne z uwagi na występowanie wielu różnych definicji tego pojęcia oraz różnice pomiędzy nimi występujące. b) Brak jest wskazania powiązania pomiędzy celami szczegółowymi tj. e-kompetencji, cyfrowej infrastruktury szkół a np. cyberbezpieczeństwem. W dokumencie nie wskazano na wzajemnie implikacje ww. celów, które mają ostatecznie służyć realizacji celu jakim jest Transformacja Cyfrowa W części poświęconej omówieniu wyzwania pt. Szersze zastosowanie technologii cyfrowych w administracji publicznej” na str. 133 ostatni akapit, wskazuje się wskaźniki ucyfrowienia de facto przedsiębiorstw zamiast administracji.	-	Uwaga uwzględniona
201.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Rozdział w niewystarczającym stopniu odnosi się do transformacji cyfrowej JST, nie odnosi się do specyficznych potrzeb samorządu. Wśród takich potrzeb znajduje się m.in. potrzeba dostępu do efektywnego środowiska budowania nowoczesnych e-usług, wsparcia modernizacji infrastruktury IT, integracji systemów, czy ujednolicania standardów danych, w tym - otwartych danych. Nie jest jasny udział samorządów w podziale i wydatkowaniu	W związku z pandemią (a w konsekwencji m.in. znaczącym spadkiem przychodów z tytułu wpływów z podatków gmin) rośnie ryzyko wzrostu cięć w wydatkach bieżących i inwestycjach samorządów. JST muszą przyspieszyć transformację cyfrową jednocześnie szukając oszczędności i efektywności rozwiązań IT w organizacji. Trendy rozwojowe i technologiczne warunkują politykę wielu samorządów także w zakresie inteligentnych miast.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					środków.		
202.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Brak uwzględnienia instytucji kultury w rozwoju e-usług i modernizacji cyfryzacji telekomunikacyjnej.	Umożliwi to polepszenie jakości oraz szybkości kontaktu z odbiorcami.	Wyjaśnienie Instytucje kultury będą mogły uczestniczyć w postępowaniach konkursowych.
203.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	143	Nowelizacja ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne ma na celu m.in. wprowadzenie wspólnych zasad dla podmiotów publicznych w obszarze e-usług. Obywatel ma się posługiwać "jedną bramą do usług publicznych (GOV.PL), a także rozwiązań" Nie odniesiono się do sfery e-usług samorządu, szczególnie w takich obszarach, które samorządy ustalają samodzielnie (np. gospodarka odpadami, wybrane podatki). Należy dookreślić, czy samorządy zyskają możliwość budowania e-usług na platformie gov.pl, czy powinny rozwijać własne rozwiązania.	Obecnie e-PUAP nie zapewnia JST środowiska budowania wysokiej jakości, efektywnych e-usług. Budowanie formularzy jest stosunkowo skomplikowane, podobnie jak proces ich publikacji. Zarazem formularze e-puap są mało elastyczne, nie można np. ustalić wariantów związanych ze ścieżką wypełniania wniosków, wprowadzić bardziej zaawansowanych form autowypełniania danych. Mechanizm płatności jest mało elastyczny, obejmuje zbyt mało banków, brak też możliwości obliczania kwoty opłaty w zależności od wybranego wariantu e-usługi.	Wyjaśnienie Wspomniana nowelizacja obejmie również JST.
204.	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Obecne brzmienie: Program przyspieszy proces cyfryzacji kraju. Realizowane działania zostaną skierowane do pracowników administracji publicznej i obywateli, pracowników przedsiębiorstw, w tym głównie MŚP i osób zagrożonych bezrobociem oraz edukatorów i nauczycieli. Proponowana zmiana brzmienia: Program przyspieszy proces cyfryzacji kraju. Realizowane działania zostaną skierowane do pracowników administracji publicznej i obywateli, pracowników przedsiębiorstw, w tym głównie MŚP i osób zagrożonych bezrobociem i wykluczeniem cyfrowym oraz edukatorów i nauczycieli.	Należy podkreślić, że konieczne jest wspieranie inwestycji w zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w zakresie budowania e-kompetencji pracowników we wszystkich rodzajach przedsiębiorstw (zarówno MŚP, jak i dużych), ponieważ każde z nich pełni ważną i odmienną funkcję w systemie rozwoju/odbudowy polskiej gospodarki oraz w każdym z nich znajdują się grupy pracowników zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Dodać należy, że w każdym z rodzajów przedsiębiorstw – również duże przedsiębiorstwa – istnieje konieczność rozwijania kompetencji pracowników na potrzeby rozwoju cyfrowego i zielonego oraz ich przystosowania do zmian zachodzących w gospodarce i zmian demograficznych.	Uwaga uwzględniona
205.	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Modyfikacja zapisu: Obecne brzmienie: Podniesienie kompetencji cyfrowych obywateli, pracowników administracji publicznej, przedsiębiorców, nauczycieli i edukatorów, które daje szansę na utrzymanie aktywności gospodarczej i normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki. Proponowana zmiana brzmienia: Podniesienie kompetencji cyfrowych obywateli, pracowników administracji publicznej, przedsiębiorców pracowników przedsiębiorstw, nauczycieli i edukatorów, które daje szansę na utrzymanie aktywności gospodarczej i normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki.	Należy podkreślić, że konieczne jest wspieranie inwestycji w zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w zakresie budowania e-kompetencji pracowników we wszystkich rodzajach przedsiębiorstw (zarówno MŚP, jak i dużych), ponieważ każde z nich pełni ważną i odmienną funkcję w systemie rozwoju/odbudowy polskiej gospodarki oraz w każdym z nich znajdują się grupy pracowników zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Dodać należy, że w każdym z rodzajów przedsiębiorstw istnieje konieczność rozwijania kompetencji pracowników na potrzeby rozwoju cyfrowego i zielonego oraz ich przystosowania do zmian zachodzących w gospodarce i zmian demograficznych.	Wyjaśnienie Cel inwestycji ma nowe brzmienie po uwagach z konsultacji społecznych.
206.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	146	Wśród populacji docelowej "C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji (...)" wymieniono także JST. O ile jednak w przypadku wybranych podmiotów	Istnieje potrzeba bardziej szczegółowego określenia roli i zadań JST we wdrażaniu komponentu "Transformacja cyfrowa". Wsparciu powinny podlegać szczególnie wspólne inicjatywy samorządów z zakresu wypracowania standardów e-usług,	Uwaga nieuwzględniona KPO nie zawiera wskazanej szczegółowości, określenia roli i zadań JST we wdrażaniu

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					czy obszarów wymieniono konkretne działania (np. KAS - wdrożenie e-Faktur, GUNB - e-budownictwo), w dokumencie nie odniesiono się do potrzeb samorządów. Jedną z takich potrzeb jest wydajne środowisko budowania e-usług. E-PUAP, powszechnie dostępne środowisko budowania e-usług, dziś nie odpowiada ani potrzebom obywateli, ani samorządów.	wdrażania wspólnych e-usług, rozwoju otwartych danych oraz wdrażania przełomowych technologii w obszarze obsługi klienta.	Komponentu.
207.	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Obecne brzmienie: Wsparcie kompetencji na rynku pracy skierowane będzie do pracowników MŚP oraz osób poszukujących pracy (którą utracili w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych, dla których barierą jest niewystarczający poziom kompetencji cyfrowych, które umożliwiłyby im korzystanie z dostępnych rozwiązań cyfrowych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych, a tym samym zdalną pracę. Proponowana zmiana brzmienia: Wsparcie kompetencji na rynku pracy skierowane będzie do pracowników MŚP przedsiębiorstw oraz osób poszukujących pracy (którą utracili w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych, dla których barierą jest niewystarczający poziom kompetencji cyfrowych, które umożliwiłyby im korzystanie z dostępnych rozwiązań cyfrowych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych, a tym samym zdalną pracę.	Należy podkreślić, że konieczne jest wspieranie inwestycji w zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w zakresie budowania e-kompetencji pracowników we wszystkich rodzajach przedsiębiorstw (zarówno MŚP, jak i dużych), ponieważ każde z nich pełni ważną i odmienną funkcję w systemie rozwoju/odbudowy polskiej gospodarki oraz w każdym z nich znajdują się grupy pracowników zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Dodać należy, że w każdym z rodzajów przedsiębiorstw – również duże przedsiębiorstwa – istnieje konieczność rozwijania kompetencji pracowników na potrzeby rozwoju cyfrowego i zielonego oraz ich przystosowania do zmian zachodzących w gospodarce i zmian demograficznych.	Wyjaśnienie Zapis ma nowe brzmienie po uwagach z konsultacji społecznych.
208.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	Cenna jest inicjatywa wsparcia finansowego na doposażenie szkół w sprzęt czy modernizację sieci LAN w budynkach. Przewidziano dwa tryby realizacji inwestycji: 1. tryb centralnego zakupu sprzętu i oprogramowania 2. system grantowy dla organów prowadzących placówki oświatowe. Należy doprecyzować zakres działania obu trybów, podział środków między nimi, tak aby JST - najlepiej rozumiejące potrzeby poszczególnych wspólnot szkolnych - miały istotny wpływ na doposażenie w niezbędny sprzęt.	Konieczne wydaje się wzmocnienie roli JST w planowaniu i dysponowaniu zakupami sprzętu dla jednostek oświatowych. Jest to tym bardziej istotne, by nowe zakupy były ujednolicone z dokonywanymi wcześniej - aspekt ważny z punktu widzenia zarządzania infrastrukturą IT w gminie.	Wyjaśnienie Wsparcie będzie udzielane na bieżąco w oparciu o ankiety techniczne.
209.	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	15, 50	W strukturyzacji komponentu C (transformacja cyfrowa) należy uwzględnić fakt, że cyfryzacja jest procesem nadrzędnym wobec pozostałych komponentów, gdyż stanowi podstawę technologiczną całego KPO jako podstawa większości innowacji. W ramach komponentu C powinno być ustanowione systemowe wsparcie, które pozwoli polskim MŚP włączyć się w europejskie sieci produkcyjne, usługowe i wchodzenie na platformy	W strukturyzacji komponentu C (transformacja cyfrowa) należy uwzględnić fakt, że cyfryzacja jest procesem nadrzędnym wobec pozostałych komponentów, gdyż stanowi podstawę technologiczną całego KPO jako podstawa większości innowacji. W ramach komponentu C powinno być ustanowione systemowe wsparcie, które pozwoli polskim MŚP włączyć się w europejskie sieci produkcyjne, usługowe i wchodzenie na platformy cyfrowego JRC. Wsparcie to powinno realizować strategię budowy	Uwaga nieuwzględniona Dokument nie zawiera listy specjalizacji cyfrowych Polski.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>długofalowej ścisłej współpracy w ramach jednolitego rynku cyfrowego JRC. Wsparcie to powinno realizować strategię budowy regionalnych specjalizacji cyfrowych. Uwaga Potrzebne jest zdefiniowanie specjalizacji cyfrowych Polski. Powinno to polegać na wyborze określonych nurtów cyfryzacji (technologii i produktów), które staną się specjalnością firm zlokalizowanych na terenie Polski. KIGEiT zaproponował taką listę. To powinna być krótka lista, gdyż jej wydłużanie to zaprzeczanie samej koncepcji specjalizacji. Każda propozycja specjalizacji powinna być uzasadniona w trzech punktach: a) powinniśmy mieć już określone osiągnięcia w tym zakresie b) uwzględnia fakt, że w Polsce mamy szczególnie sprzyjające warunki do lokalnego rozwoju tej technologii co umożliwia przejście pierwszego etapu rozwoju w oparciu o swój lokalny rynek c) uwzględnia fakt, UE jest dobrym i chłonnym rynkiem zbytu na tę technologię Poniżej przykład takiego uzasadnienia na przykładzie dronów. Ad a) Mammy w tym zakresie już praktyczne osiągnięcia komercyjne i udane rozwiązania które dla upscale'ingu potrzebują rynku zbytu. Polska dysponuje technologią i bazą produkcyjną niezbędną do masowej produkcji dronów oraz kompetencjami do ich programowania. Ad b) Polska ze względu na prawo osiedleńcze ma rozproszoną zabudowę, co powoduje, że w Polsce wcześniej niż w innych krajach wykorzystanie technologii dronowej do realizacji dostaw door-to-door będzie opłacalna. To technologia mająca dużo zastosowań w rolnictwie. Ad c) UE jest bardzo dużym rynkiem na tego typu technologię, gdyż: • technologia dronowa jest bezemisyjna i bardzo efektywna ekonomicznie • pobudza popyt na rozwój technologii magazynów energii o wysokiej gęstości wagowej i objętościowej jednocześnie, więc spotka się ze wsparciem zakładów masowej produkcji magazynów energii • sieci dronowe wzmocnią efektywność transportu B2B, gdyż UE oparta jest na MŚP.</p>	<p>regionalnych specjalizacji cyfrowych. Uwaga Potrzebne jest zdefiniowanie specjalizacji cyfrowych Polski. Powinno to polegać na wyborze określonych nurtów cyfryzacji (technologii i produktów), które staną się specjalnością firm zlokalizowanych na terenie Polski. KIGEiT zaproponował taką listę. To powinna być krótka lista, gdyż jej wydłużanie to zaprzeczanie samej koncepcji specjalizacji. Każda propozycja specjalizacji powinna być uzasadniona w trzech punktach: a) powinniśmy mieć już określone osiągnięcia w tym zakresie b) uwzględnia fakt, że w Polsce mamy szczególnie sprzyjające warunki do lokalnego rozwoju tej technologii co umożliwia przejście pierwszego etapu rozwoju w oparciu o swój lokalny rynek c) uwzględnia fakt, UE jest dobrym i chłonnym rynkiem zbytu na tę technologię Poniżej przykład takiego uzasadnienia na przykładzie dronów. Ad a) Mammy w tym zakresie już praktyczne osiągnięcia komercyjne i udane rozwiązania które dla upscale'ingu potrzebują rynku zbytu. Polska dysponuje technologią i bazą produkcyjną niezbędną do masowej produkcji dronów oraz kompetencjami do ich programowania. Ad b) Polska ze względu na prawo osiedleńcze ma rozproszoną zabudowę, co powoduje, że w Polsce wcześniej niż w innych krajach wykorzystanie technologii dronowej do realizacji dostaw door-to-door będzie opłacalna. To technologia mająca dużo zastosowań w rolnictwie. Ad c) UE jest bardzo dużym rynkiem na tego typu technologię, gdyż: • technologia dronowa jest bezemisyjna i bardzo efektywna ekonomicznie • pobudza popyt na rozwój technologii magazynów energii o wysokiej gęstości wagowej i objętościowej jednocześnie, więc spotka się ze wsparciem zakładów masowej produkcji magazynów energii • sieci dronowe wzmocnią efektywność transportu B2B, gdyż UE oparta jest na MŚP.</p>	
210.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	<p>W zakresie szkoleń pracowników administracji rządowej i samorządowej będą one [działania] nakierowane na zwiększenie poziomu umiejętności cyfrowych pozwalających na wykonywanie pracy w trybie zdalnym, korzystanie z e-usług, załatwianie spraw urzędowych w trybie zdalnym, za pomocą platformy e-puap, chmury krajowej, profilu</p>	<p>Dostosowanie JST do wymogów ustawy o dostępności cyfrowej stanowi spore wyzwanie - także finansowe, związane z przebudową infrastruktury www. Zasadne jest wsparcie procesów zmierzających do uczynnienia zasobów www samorządu bardziej dostępnymi cyfrowo. Większego wsparcia wymaga także proces edukacji pracowników JST w zakresie dostępności.</p>	<p>Wyjaśnienie Celem jest podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych pracowników administracji publicznej do poziomu umożliwiającego zachowanie ciągłości świadczenia usług</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					zaufanego. Na liście zabrakło podnoszenia kompetencji z obszaru dostępności cyfrowej, której wdrażanie jest sporym wyzwaniem dla JST, zarówno jeśli chodzi o generowanie dostępnych cyfrowo dokumentów, jak i modernizację infrastruktury www. Zasadne też wydaje się wydzielenie środków na zwiększenie dostępności cyfrowej stron www administracji publicznej.		publicznych.
211.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	156	Wątpliwości budzi sformułowanie większości wskaźników / KPI na zasadzie liczby zrealizowanych projektów IT. KPI powinny dotyczyć raczej procentowego zwiększenia poziomu korzystania z e-usług, czy nawet zmniejszenia zużycia papieru. Działające rozwiązania, nie narzędzia! Analizując wskaźniki w innych celach, widać, że zostały wyznaczone wzrosty procentowe (np. - liczba nauczycieli z dostępem do służbowego laptopa - z 20% do 90%).	W KPO pojawia się informacja, że jedynie 31% mieszkańek i mieszkańców Polski korzysta z elektronicznych form kontaktu z administracją. Proponuje się wyznaczyć KPI zakładający wzrost tego wskaźnika.	Wyjaśnienie Wskaźniki KPO mają głównie charakter wskaźników produktu, ze względu na ich łatwiejszą mierzalność.
212.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	W ramach komponentu C – Transformacja cyfrowa wskazano w dokumencie obszary, które będą podlegały reformom oraz które, z punktu widzenia poprawy jakości usług, dostępu do nowoczesnych rozwiązań, powinny zostać wprowadzone w gospodarce, sektorze innowacji i nauki. W nawiązaniu do tych założeń proponujemy rozważenie wsparcia finansowego przedsięwzięcia polegającego na stworzeniu rozwiązania informatycznego służącego wdrażaniu innowacji oraz podwyższaniu kompetencji JST.	Proponowane rozwiązania odpowiadałyby na potrzebę JST, w tym wypadku GMK, zgodne z realizowanymi przez nie zadaniami własnymi prowadzącymi do zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców, w szczególności zwracając uwagę na sprawy wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej, promocji gminy, współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw, zarówno jako elementów niezależnych jak i elementów powiązanych, zapewniających m.in. optymalizację działań, oszczędności zasobów czy korzyści wynikających ze wzajemnej komunikacji i wymiany informacji. Proponuje się utworzenie elektronicznej platformy, służącej szeroko rozumianej kooperacji i wymianie informacji w trójce nauka – biznes – samorząd. Niniejsza platforma służyłaby poprawie wewnętrznej organizacji samorządów (m.in. w zakresie usystematyzowania kooperacji wewnątrz urzędowej z jednostkami naukowo – badawczymi, jednostkami otoczenia biznesu dot. m.in. nawiązywania współpracy, poszukiwania partnerów do tworzenia innowacyjnych projektów i badań, miejsce do testowania rozwiązań, tworzenia baz danych, serwisów mapowych, zestawień, z perspektywą stworzenia zasobów open data).	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C KPO zostanie wyłonionych w trakcie konkursów ofert.
213.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	3-232	pomieszczenie działań nastawionych na rozwój informatyzacji sektora publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem administracji i rozwoju przedsiębiorstw	Uwaga ogólna dotycząca Komponentu „Transformacja Cyfrowa” dotyczy pomieszczenia działań nastawionych na rozwój informatyzacji sektora publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem administracji i rozwoju przedsiębiorstw. O ile rozwój tych dwóch sfer życia społecznego jest pożądanym i powinien on przebiegać równomiernie to cele szczegółowe	Wyjaśnienie Celem głównym Komponentu C jest wzmocnienie przemian cyfrowych w sektorze publicznym, społeczeństwie i gospodarce.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						powinny być wyraźnie rozdzielone. Odmienne są potrzeby administracji publicznej oraz odmienne wyzwania niż wyzwania sektora przedsiębiorstw i edukacji. Na marginesie należy wskazać, że nawet sektor przedsiębiorstw nie jest jednorodny i posiada różne uwarunkowania (choćby inna jest możliwość adaptacji innowacji przez sektor przedsiębiorstw na rynku regulowanym (finanse, ubezpieczenia, bankowość, kolejnictwo, lotnictwo itp.) a sektora przedsiębiorstw nie objęty regulacjami. Administracja publiczna nie jest jednorodna nie tylko pod względem ustrojowym ale także pod względem ucyfrzowania, i ten element powinien być wzięty pod uwagę w określaniu celów. Jej potrzeby są odmienne od potrzeb sektora przedsiębiorstw. Nie oznacza to, iż nie ma punktów styku np. implementacja technologii blockchain w jednym sektorze może generować wpływ na drugi sektor. Jednakże w przypadku chmury obliczeniowej, e-commerce potrzeby tych dwóch sektorów są zasadniczo odmienne. Z tego powodu główny postulat dotyczy rozdzielenie pojęcia Transformacja Cyfrowa na dwa sektory, albo w ramach jednego komponentu precyzyjne opisanie celów dla każdego sektora odmiennie	
214.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	3-232	Zbyt duży nacisk na centralizację	Lektura Planu Odbudowy oraz opisu poszczególnych działań, w szczególności w zakresie rozwoju e-Uslug nasuwa wniosek, iż podstawowym działaniem ma być centralizowanie zasobów i narzędzi (s 142). Wydaje się, że ten kierunek nie jest kierunkiem prawidłowym. W przypadku samorządu terytorialnego istnieje bardzo duża różnica potencjału oraz potrzeb w zakresie cyfryzacji. O ile centralizacja zasobów z uwagi na obciążenie finansowe mniejszych jednostek oraz mniejsze kompetencje może być uzasadniona, tak w przypadku jednostek średnich i większych tego rodzaju kierunek nie znajduje uzasadnienia. W naszej ocenie tego rodzaju kierunek stoi także w opozycji do podpisanej ostatnio Deklaracji Katalogu Wyzwań Cyfrowych, gdzie główny punkt został położony na standaryzacji i wsparciu JST w działaniach cyfryzacyjnych a nie centralizację zasobów. Nacisk powinien zostać położony na interoperacyjność i standaryzacje. Pod pojęciem standaryzacji nie należy rozumieć zabierania zasobów i ich przenoszenie na poziom centralny jeżeli możliwe jest ich realizowanie na poziomach niższych zgodnie z zasadą proporcjonalności. Wskazany cel przeczy także działaniom obecnie prowadzonych tj. Portal interoperacyjności czy też standard WIIP, które to inicjatywy zgodnie z duchem działań na poziomie UE stawiają na interoperacyjność.	Uwaga uwzględniona
215.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133-166	Wybiórcze postępowanie danymi	W dokumencie stosuje się dość wybiórczo dane statystyczne, czasami wręcz nie adekwatnie do twierdzeń, na których udowodnienie dane mają być przytoczone. Ponadto w części diagnostycznej oraz w wskaźnikach programu brak jest informacji o podstawach dla przytoczonych danych lub wskaźników. Wydaje się, iż konieczne jest uzupełnienie ww. dokumentu o odpowiednie	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						dokumenty pomocnicze które pozwolą dokonać oceny samego KPO.	
216.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C1. Poprawa dostępu do szybkiego Internetu Dokument koncentruje się w dużym stopniu na likwidacji białych plam i działaniach wyrównawczych w zakresie dostępu do szerokopasmowego internetu i rozwoju infrastruktury TiK. Działanie to nie powinno pomijać dużych miast. W KPO brakuje jasnego określenia, co kogo będzie dotyczyć - są wskazani odbiorcy końcowy, ale nie zawsze jasne.	Powinien też być wyraźniejszy podział w dokumencie kiedy kończą się analizy, a zaczyna kluczowy tekst objaśniający planowane działania i ich rezultaty.	Wyjaśnienie „Białe plamy” w dostępie do sieci szerokopasmowej zostaną zidentyfikowane na dalszym etapie wdrażania przedsięwzięcia.
217.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144-147	W Komponentcie C, proponuje się zwrócenie uwagi na zagadnienie otwartych danych cyfrowych, w kontekście usprawnienia i ułatwienia stałej wymiany danych (informacji) między JST a systemami centralnymi z wykorzystaniem technologii geoinformacyjnych (GIS), o których mowa w Krajowych Inteligentnych Specjalizacjach (KIS 10, pkt. VIII - XI).	Pozwoliłoby to JST na efektywniejsze prowadzenie monitoringu i identyfikacje kryzysowych procesów i zjawisk w przestrzeni, a tym samym ułatwiłoby opracowanie dokumentów z zakresu polityk społecznych, rewitalizacji, planowania przestrzennego, i innych.	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C KPO będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
218.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	3-232	Uwzględnienie administracji samorządowej	Uwzględnienie jst jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
219.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	134	W perspektywie najbliższych lat konieczne będzie dalsze usprawnienie działalności sektora publicznego, w tym administracji publicznej poprzez szersze zastosowanie technologii cyfrowych, zwłaszcza w kontaktach między instytucjami i obywatelami, skutkujące uelastycznieniem relacji między administracją, biznesem i społeczeństwem. W Polsce tylko 31% osób korzysta z Internetu w kontaktach z administracją publiczną do przekazywania wypełnionych formularzy. Wskazana informacja jest prawdziwa pod kątem informacji o użytkownikach administracji. Nie mówi ona jednak nic o stanie ucyfrowienia administracji choćby zakresu stosowania EZD lub innych narzędzi teleinformatycznych. Te dane są w raporcie pt. Społeczeństwo informacyjne GUS za 2019 r. Wydaje się, iż one (obok przytoczonego przez autorów wskaźnika) oddają pewną relację pomiędzy stanem obecnym przygotowania administracji doświadczenia e-usług a stanem ich wykorzystania przez obywateli. Dane te wskazują też miejsca interwencji (tak prawnej i finansowej) i powinny być szerzej wykorzystane do stworzenia celów Planu Odbudowy.	Przykład z raportu GUS: Obecnie: Raport GUS: Społeczeństwo informacyjne w Polsce – Wyniki badań statystycznych z lat 2015–2019 • 41,9% ankietowanych urzędów powiatowych deklaruje, że korzysta z usług typu usługi chmurowe. Deklarowane główne obszary wykorzystania tej technologii to: • 64% – usługa poczty internetowej • 7,7% – oprogramowanie biurowe (np. edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne • 39,1% – hosting bazy danych • 30,8% – przechowywanie plików • 19,2% – oprogramowanie księgowo • 3,2% – oprogramowanie służące do zarządzania relacjami • 5,1% – moc obliczeniowa do uruchamiania własnego oprogramowania • 81,4% – serwery współdzielone 26,3% – serwery dedykowane wyłącznie dla jednostki	Uwaga uwzględniona W szerszym zakresie zostały wykorzystane dane liczbowe.
220.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	136	Dalszy rozwój cyfrowy sektora publicznego m.in. poprawi, odmiejszcwi i zautomatyzuje obsługę	Uwzględnienie jst jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Poznań)	ie	ja cyfrowa”		spraw w administracji publicznej (rządowej i samorządowej)		
221.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144-147	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie	W ramach komponentu należy umożliwić realizację przedsięwzięć z zakresu geodezji, w tym m.in.. - Modernizacja i dostosowanie baz danych PZGiK do obowiązujących przepisów prawa (BDSOG, EGIB, GESUT, BDOT500) wraz z integracją z innymi systemami - Udostępnianie informacji dla podmiotów realizujących zadania publiczne poprzez sprawnie działającą usługę ułatwi proces prowadzenia postępowań oraz realizację inwestycji - Możliwość cyfryzacji materiałów archiwalnych	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C KPO będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
222.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznań)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	Realizowane będą inwestycje związane z rozbudową sieci szerokopasmowej o bardzo dużej przepustowości i pojemności, poprawą jej wydajności i dostępności do punktów dystrybucji w miejscach świadczenia usług publicznych, w budynkach wielorodzinnych, domach oraz miejscach świadczenia usług dla biznesu.	Uwzględnienie jest jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
223.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznań)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	Kolejnym z celów działań będzie osiągnięcie wyższego poziomu cyfryzacji procesów i świadczenia e-usług w sektorze publicznym, w obszarach m.in.: administracji publicznej (rządowej i samorządowej), administracji skarbowej	Uwzględnienie jest jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
224.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznań)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	Dążąc do maksymalizacji wykorzystania możliwości oferowanych przez rozwiązania cyfrowe podnoszone będą kompetencje cyfrowe obywateli: pracowników administracji publicznej (rządowej i samorządowej), przedsiębiorstw, w tym głównie MŚP i osób zagrożonych bezrobociem oraz edukatorów i nauczycieli.	Uwzględnienie jest jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
225.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144-147	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie	Komponent powinien uwzględniać możliwość cyfryzacji usług administracyjnych w zakresie płatności elektronicznych innych niż KIR. Uwzględnienie płatności mobilnej np.. WebPOS Paybynet, BLIK. Jak również możliwość integracji systemów płatności elektronicznej - możliwość podglądu płatności i księgowania.	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C KPO będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
226.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznań)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	138	Jednocześnie podwyższenie jakości e-usług oferowanych m.in. przez administrację publiczną (rządową i samorządową) i kluczowe sektory gospodarki wymaga ustandaryzowania procesów przetwarzania danych	Uwzględnienie jest jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
227.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149-150	Zaniżone kwoty (niedoszacowanie kosztów)	Jednostkowy koszt szkoleń (750 – 1600 zł) szacowany na bazie projektów realizowanych w ramach III Osi POPC na lata 2014-2020 oraz wycen rynkowych (w zależności od poziomu nabywanych kompetencji). Podana kwota maksymalna 1600 zł może dotyczyć jedynie szkoleń na podstawowym poziomie kompetencji, jest stanowczo zaniżona dla szkoleń specjalistycznych.	Uwaga nieuwzględniona Koszt został oszacowany zgodnie z przedstawionym wyjaśnieniem.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
228.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	143	Przysłużą się temu m.in. zmiany regulacyjne dotyczące rozwoju e-usług i ich konsolidacji, usprawnienia elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem, w szczególności poprzez wprowadzenie domyślności cyfrowej postaci dokumentów i elektronicznego obiegu spraw w administracji (rządowej i samorządowej) i procesów w gospodarce.	Uwzględnienie jest jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
229.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	(...) budową lub rozwojem systemów administracji publicznej (rządowej i samorządowej), wpływających na jakość i efektywność pracy urzędników oraz działań samego urzędu		Uwaga nieuwzględniona Nie jest jasna treść uwagi.
230.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	140	Nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – „w zakresie usunięcia instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko.” powinna być związana z wprowadzeniem innych (nowych) regulacji prawnych uwzględniających problematykę oddziaływania stacji bazowych oraz charakterystykę rozkładu przestrzennego pól elektromagnetycznych emitowanych przez anteny sektorowe, mających na celu przeciwdziałanie potencjalnym zagrożeniom związanym z eksploatacją ww. instalacji.	Usunięcie instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko bez wprowadzenia innych (nowych) stosownych regulacji spowoduje pozbawienie organu ochrony środowiska środków umożliwiających analizę zastosowanych azymutów, pochyleń oraz mocy EIRP anten zainstalowanych na stacjach bazowych telefonii komórkowej. Proponowane rozwiązanie eliminuje z systemu prawa jeden z istotnych elementów regulacji problematyki związanej z oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Nowelizacji takiej towarzyszyć powinno wprowadzenie nowych regulacji, które być może nawet w sposób bardziej adekwatny odnosiłyby się do kwestii oddziaływania stacji bazowych oraz charakterystyki rozkładu pól elektromagnetycznych emitowanych przez anteny sektorowe. Przyjęcie rozwiązania polegającego na wykreśleniu instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko, bez propozycji utworzenia nowych regulacji, poważnie obniżyłoby standard ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.	Wyjaśnienie Równolegle zostanie znowelizowane rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Celem zmian będzie dostosowanie wymagań dotyczących metodyki pomiaru emisji pól elektromagnetycznych w środowisku do najnowszych osiągnięć nauki i techniki.
231.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Zwiększyć dostępność e-usług publicznych (w administracji rządowej i samorządowej), tak aby zmaksymalizować liczbę spraw możliwych do załatwienia drogą elektroniczną. Projekty dotyczące cyfrowej tożsamości, poza zwiększeniem bezpieczeństwa i modernizacją, przyczynią się także do umożliwienia każdemu obywatelowi - w tym przedsiębiorcy - wiarygodnego podpisywania dokumentów w dowolnym formacie (..)	Obecny zapis sugeruje rozwiązania na poziomie centralnym. Podkreślenie uwzględnienia administracji samorządowej.	Uwaga uwzględniona
232.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie Wnioskuje się o uwzględnienie w populacji docelowej podmiotów z udziałem jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną.	Rozszerzenie katalogu beneficjentów inwestycji pomoże w realizacji projektów o charakterze strategicznym. Jest to istotne z uwagi na fakt, iż część zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego realizowana jest przez podmioty z ich udziałem, funkcjonujące w formie spółek prawa handlowego.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
233.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	C2.1.1. E-usługi publiczne (-) - Uwzględnienie w zakresie wsparcia poniższego typu projektu: Digitalizacja i zarządzanie infrastrukturą miejską, obejmującego m.in. inwentaryzację cyfrową różnych sieci wód opadowych, wykonanie modeli strategicznych na wypadek zajścia zdarzenia ekstremalnego przy równoczesnym wykonywaniu działań adaptacyjnych i mitygujących, takich jak odpowiednie bilansowanie i gromadzenie wód opadowych czy też traktowanie wody opadowej jako surowca, w szczególności w sytuacji zaistnienia suszy.	Zinwentaryzowanie różnych sieci wód opadowych na terenie miast ma na celu zdalną obsługę mieszkańców i zarządzanie infrastrukturą w szczególności w czasie zaistnienia zdarzenia ekstremalnego w postaci suszy czy powodzi. Możliwość cyfrowego zabezpieczenia danych i zdalnego zarządzania infrastrukturą powoduje zwiększenie bezpieczeństwa w czasie trwania zjawisk ekstremalnych oraz podnosi efektywność i skuteczność procesu decyzyjnego, zwłaszcza w kontekście realizacji przedsięwzięć maksymalizujących osiągnięcie celów związanych z adaptacją do zmian klimatu.	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach C2.1.1. będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
234.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	„Dzięki realizacji inwestycji w większym stopniu upowszechni się cyfrowe zarządzanie i cyfrowa obsługa spraw w administracji m.in. poprzez wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów i analityki danych. Rozwiązania informatyczne będą zapewniać interoperacyjność, bezpieczeństwo oraz spójność z architekturą informacyjną państwa.”	Z dokumentu nie wynika fakt, iż od kilku lat trwają prace nad sztafardowym projektem EZD RP. W I kwartale 2021 trwa pilotaż prototypu EZD RP, w którym biorą udział zarówno urzędy administracji rządowej, jak i samorządowej z całej Polski. Więcej o projekcie: https://www.gov.pl/web/ezd-rp	Wyjaśnienie Zapisy w tym zakresie znajdują się przy reformie C2.1.
235.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	„Projekty dotyczące cyfrowej tożsamości, poza zwiększeniem bezpieczeństwa i modernizacją wpływającą m.in. na ergonomię, przyczynią się też do wydzielenia węzła podpisu, co ma umożliwić każdemu obywatelowi i przedsiębiorcy podpisywanie dokumentów w dowolnym formacie.”	Zapis zaprzecza istnieniu Węzła Krajowego (login.gov.pl), z którym już w chwili obecnej zintegrowane są: 1) dwa systemy identyfikacji elektronicznej: a) publiczny system identyfikacji elektronicznej, w ramach którego wydano 2 środki identyfikacji (profil zaufany i profil osobisty) oraz: b) (komercyjny - KIR) system identyfikacji elektronicznej funkcjonujący pod nazwą mojeID, w ramach którego wydanych zostało 331 środków identyfikacji elektronicznej. 2) jak i systemy teleinformatyczne, w których udostępniane są usługi online (336 zintegrowanych platform i stron internetowych).	Wyjaśnienie Zapis ten nie jest w sprzeczności z istniejącym obecnie Węzłem Krajowym.
236.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	„W ramach działań inwestycyjnych nastąpi realizacja pakietów projektów związanych z :” Katalog należy uzupełnić o: - pozyskiwanie danych cyfrowych (np. przez skanowanie dokumentów wraz pozyskaniem metadanych, zdjęcia lotnicze (w tym drony), satelitarne, różnego rodzaju skanningi) przez jst (w tym zadań zleconych) i zasilanie nimi rejestrów publicznych i innych repozytoriów. Konieczność sfinansowania różnych form pozyskania oraz zasilania baz danych w tym w trybie on-line (np. aplikacje mobilne) - rozbudowa lokalnych centrów przetwarzania danych do przechowywania danych i świadczenia usług, w tym usług integracji z aplikacjami, rejestrami i repozytoriami centralnymi	-	Wyjaśnienie W zestawieniu zamieszczone przykładowe projekty realizowane w ramach wspomnianej inwestycji.
237.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	„- rozwojem e-usług w administracji publicznej umożliwiających użytkownikom załatwianie spraw online” Obszarem do uruchomienia e-usług , w tym	Miasto wprowadzi posiada rozwiązania w tym zakresie ,ale wymagają one ciągłego rozwoju oraz integracji z innymi systemami , np. z centralnie realizowanym projektem do cyfryzacji	Wyjaśnienie Działanie w zakresie rozwoju e-administracji wpisują się w zapisy

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					na wysokim poziomie dojrzałości są gospodarka środowiskowa , w tym zarządzanie zielenią oraz koordynacja inwestycji .	postępowań administracyjnych	KPO.
238.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Zaniżone kwoty (niedoszacowanie kosztów)	Koszty związane z zakupem sprzętu do pracy zdalnej/podpisów kwalifikowanych/wdrożeń informatycznych w przedsiębiorstwach (koszty jednostkowe: 3000 zł/250 zł/ 55000 zł) oszacowane na bazie informacji rynkowych (analiza cenników na stronach www i wywiady telefoniczne). – jednostkowy koszt wdrożenia 55.000 jest stanowczo zaniżony.	Uwaga nieuwzględniona Koszt został oszacowany zgodnie z przedstawionym wyjaśnieniem.
239.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	„- budową lub rozwojem systemów adm. publ., wpływających na jakość i efektywność pracy urzędników oraz działań samego urzędu” Dalszego rozwoju wymaga wizualizacja miast w układzie 3D oraz integracja tworzonego modelu z innymi systemami oraz ciągły rozwój usług w oparciu o ten model np. konsultacje planistyczne i środowiskowe . Istotnym wydaje się poszerzenie modelu 3D o zagadnienia związane z infrastrukturą podziemną oraz zagadnienia prawne tj. pilotaż i wdrożenie katastru 3D .	-	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach C2.1.1. będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
240.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	146	Tryb zatwierdzania projektów: projekty będą poddawane ocenie przez Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji i Radę Architektury, m.in. pod kątem spójności ze strategiami krajowymi, demarkacji z innymi źródłami finansowania, w tym m.in. z polityką spójności. Kryteria konkursu i kryteria wpisania na listę indykatywną będą uwzględniać cele KPO i wskaźniki zaplanowane do osiągnięcia, sposób realizacji (pod kątem spójności z Architekturą Informatyczną Państwa) i zasadność wymiaru kosztowego projektu. Populacja docelowa (Target population): jednostki administracji publicznej, w tym JST,	Z dokumentu nie wynika, czy każdy projekt także ten przygotowany przez JST będzie podlegał ocenie przez Kmitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Jeżeli tak to należy wskazać, że KRMC jest ciałem rządowym, obecnie nie uregulowanym ustawowo. Nie jest więc zasadne rozszerzanie jego kompetencji na ocenę działań jst. Ewentualne zmiany w tym zakresie muszą nastąpić na poziomie ustawy. W przypadku podjęcia takich działań konieczne jest uwzględnienie przedstawicieli JST w pracach Komitetu lub jego ciał pomocniczych np. Rady Architektury. Rekomendujemy ustawowe rozbudowanie PZIP o działania jst w ramach cyfryzacji z udziałem przedstawicieli JST w pracach organów odpowiedzialnych za monitorowanie PZIP. Pozwoli to na faktyczną synergie projektów samorządowych i rządowych. Jednocześnie jeżeli Architektura Informatyzacja Państwa ma stanowić kryterium oceny kwalifikacji projektów powinna zostać poddana konsultowaniu w ramach KWRiST.	Wyjaśnienie Organizowanie konkursów w ramach KPO nie wymaga zmian ustawowych.
241.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	„- cyfryzacją rolnictwa , m.in. wdrożeniem rozwiązań geometrycznych i monitoringu satelitarne w rolnictwie, wdrożeniem systemu weryfikacji terenów rolnych, systemu nadzoru weterynaryjnego” KPO zawęży wykorzystanie technik satelitarnych do zadań realizowanych przez administrację rolniczą .Takie podejście wydaje się sprzeczne z obecnie realizowanymi przez instytucje centralne w tym PAK , projektami z zakresu promocji i wdrożenia wykorzystania zdjęć satelitarnych w działaniach	Administracja publiczna powinna mieć możliwość szerokiego wykorzystania materiałów pozyskiwanych technikami satelitarnymi , za pośrednictwem platform uruchamianych centralnie ale także aplikacji dedykowanych, umożliwiających wykonywanie specyficznych analiz dostosowanych do lokalnych potrzeb, a następnie udostępniania ich wyników i rozwoju e-usług w oparciu o wygenerowane dane . Pozyskiwanie danych w oparciu o sceny satelitarne i analizy wykonane na ich podstawie, a następnie rozwój e -usług może dotyczyć samego miasta Poznania jak i Metropolii w ramach MeSIP	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach C2.1.1. będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					administracji publicznej . Dotychczas zrealizowano: . uruchomiono platformę : https://dane.sat4envi.imgw.pl , na której można, w sposób nieodpłatny, korzystać z danych pochodzących z satelitów konstelacji Sentinel oraz innych satelitów meteorologicznych. Przeprowadzono szkolenia dla administracji oraz innych instytucji publicznych, mające na celu zdobycie wiedzy o danych pozyskiwanych z pułapu satelitarnego oraz ich skutecznym wykorzystaniu		
242.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	C2. Przewiduje się utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych	Czy centralizacja w postaci kolejnego centralnego podmiotu będzie efektywna i pozwoli na realizację celu na poziomie lokalnym, wysokie koszty na to przeznaczone winny być skierowane w dół do samorządów	Wyjaśnienie Zadania Centrum będą również realizowane na niższym poziomie administracji.
243.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144-147	budowa rejestru urbanistycznego oraz systemu monitorowania zagospodarowania przestrzennego w ramach cyfryzacji elementów składowych procesu inwestycyjno-budowlanego	W dokumencie przestany do konsultacji nie ma mowy o budowie rejestru urbanistycznego oraz systemu monitorowania zagospodarowania przestrzennego w ramach cyfryzacji elementów składowych procesu inwestycyjno-budowlanego, stąd trudno się odnieść do powyższej informacji.	Uwaga nieuwzględniona Nie jest jasna treść uwagi.
244.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Koszty/koszt jednostkowy/sposób szacowania: 457 mln euro Na etapie przygotowywania części inwestycyjnej reformy przeprowadzono identyfikację kluczowych inwestycji, które mają realizować jej cele. Promotorzy projektów oszacowali pracochłonność projektów na podstawie analogicznych inwestycji realizowanych z PO Polska Cyfrowa w latach 2014-2020 oraz ze źródeł krajowych. Kolejnym etapem była weryfikacja przez zespół ekspertów założeń, rezultatów i wskazań pracochłonności projektów. § Koszt jednostkowy budowy / rozbudowy publicznych platform udostępniania danych i platform realizacji e-usług – 60 mln zł § Koszt jednostkowy budowy / rozbudowy publicznych systemów informatycznych – 40 mln zł § Koszt jednostkowy wdrożenia nowych, zmodyfikowanych lub zintegrowanych e-usług publicznych – 2 mln zł § Koszt jednostkowy udostępnienia usług, w tym e-usług API na nowych lub rozbudowanych platformach – od 200 000 zł do 400 000 zł/usługę	Prosimy o udostępnienie danych stanowiących podstawę do wskazanych wyliczeń. W szczególności koszt jednostkowy udostępnienia e-usługi jest bardzo wysoki. Z treści dokumentu nie wynika, czy e-usługa jest budowana jako od początku wraz z budową systemu dostępowego itp. Czy też odbywa się już na istniejącej platformie np. ePUAP.	Wyjaśnienie Koszt został oszacowany zgodnie z przedstawionym uzasadnieniem.
245.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	Z dokumentu nie wynika czy regionalne SOC będą budowane jako podmioty rządowe czy samorządowe oraz gdzie będą umieszczone.	Z dokumentu nie wynika jakie zadanie będą miały SOC. W dokumencie wskazano ponadto zadania związane z centrami przetwarzania danych (CPD). Te obszary kompetencji (SOC oraz CPD) powinny zostać potraktowane odrębnie.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
246.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	Nie jasny tryb dystrybucji środków	Zakupy centralne dla szkół kiedy organem prowadzącym jest JST? Kto będzie właścicielem? Kto będzie serwisował?	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
247.	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	162	C.2.1.2 „Cyfrowa infrastruktura szkół” Brak możliwości zweryfikowania poprawności przyjętych wskaźników docelowych	Przyjęte wskaźniki docelowe (1 komputer na 6 uczniów w szkole podstawowej i 1 na 7 uczniów w szkole ponadpodstawowej) nie zostały poparte analizą wskazującą na celowość i poprawność przyjętych założeń.	Wyjaśnienie Wskaźniki docelowe zostały zmienione.
248.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Podniesienie kompetencji cyfrowych obywateli, pracowników administracji publicznej (rządowej i samorządowej), przedsiębiorców, nauczycieli i edukatorów, które daje szansę na utrzymanie aktywności gospodarczej i normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki.	Uwzględnienie jest jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
249.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	nabycie kompetencji w zakresie korzystania z dostępnych rozwiązań cyfrowych, pracownicy administracji publicznej (rządowej i samorządowej) i przedsiębiorstw, nauczyciele i edukatorzy.	Uwzględnienie jest jako poziomu wdrażania komponentu transformacji cyfrowej	Uwaga uwzględniona
250.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Nie prawidłowe oszacowanie kosztów	Nie można na podstawie dwóch przeprowadzonych konkursów Zdalna Szkoła i Zdalna Szkoła + uzasadnić szacowania potrzeb placówek oświatowych. Wytyczne do obydwu konkursów były ściśle określone przez Instytucje Wdrażające i był w nich zawarty limit jaki można było przeznaczyć na komputery dla szkół w danej gminie i mieście. Ten limit był narzucony przez te Instytucje. Potrzeby są znacznie większe niż te limity!	Uwaga uwzględniona
251.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	152	2) SOC-DEV-PL – budowa i rozwój operacyjnych centrów cyberbezpieczeństwa (SOC): regionalnych, sektorowych oraz branżowych – z naciskiem na rozwój zdolności, możliwości technicznych i organizacyjnych związanych z zapobieganiem i reagowaniem na incydenty bezpieczeństwa poprzez tworzenie i funkcjonowanie specjalistycznych operacyjnych centrów bezpieczeństwa (SOC). Powstanie m.in. sieć 7 regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa (RegioSOC) świadczących usługi na rzecz JST (wg podziału zgodnego z NUTS I), tworzenie SOC w podmiotach o krytycznym znaczeniu dla społeczno-ekonomicznego bezpieczeństwa państwa.	Z dokumentu nie wynika czy regionalne SOC będą budowane jako podmioty rządowe czy samorządowe oraz gdzie będą umieszczone. Dodatkowo z dokumentu nie wynika jakie zadanie będą miały SOC. Z jednej strony nazwa SOC wskazuje, iż należy je interpretować zgodnie z projektem ustawy z dnia projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz ustawy Prawo telekomunikacyjne - Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD68 tj. jako Zespół pełniący funkcję operacyjnego centrum bezpieczeństwa w danym podmiocie. Z drugiej strony wskazuje się na budowę centrów przetwarzania danych. Wydaje się, iż to są dwa odrębne zadania. SOC mogą funkcjonować w ramach tak stworzonych centrów (na marginesie RegioSOC ma być 6 a centrów 3, co wskazuje, że nie jest to podział jeden do jednego). ale inne są ich zadania i cele. Z uwagi na powyższe opis powinien zostać rozdzielony, gdyż obecnie jest nieczytelny i niejasny.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
252.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	153	Populacja docelowa (Target population): administracja publiczna, operatorzy usług kluczowych, dostawcy usług cyfrowych, przedsiębiorstwa, funkcjonariusze żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej i pracownicy służb mundurowych, obywatele Polski i obcokrajowcy przebywający na terenie Polski, osoby przekraczające granicę Polski – wewnętrzną granicę UE.	Mimo, iż w punkcie jest mowa o RegioSOC świadczących usługi dla JST to w „populacji docelowej” brakuje wskazania JST jako odbiorców działań	Wyjaśnienie Odbiorcami działań jest administracja publiczna
253.	Miasto Poznań	woj.	Komponent C	158	Rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie	Prosimy wskazać podstawy do przyjętego wskaźnika. 700 usług to	Uwaga nieuwzględniona

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	(Urząd Miasta Poznania)	wielkopolskie	„Transformacja cyfrowa”		sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie: Udostępnienie 700 usług, w tym e-usług API na nowych lub rozbudowanych platformach – III kw. 2026 r.	bardzo duża liczba w szczególności jeżeli weźmiemy pod uwagę definicję e-usługi na poziomie wyższym niż tylko udostępnienie informacji, w szczególności Poziom i interakcyjny jednostronny, tj. poziom w którym usługa pozwala na wniesienie pisma, przekazanie informacji drogą elektroniczną albo Poziom i interakcyjny dwustronny, w którym usługa pozwala już na wykorzystanie jej nie tylko w celu przekazania informacji, ale także udzielania odpowiedzi na przekazaną informację. Skala poziomu dojrzałości usług według KE. KE dokonała podziału usług na pięć poziomów tzw. dojrzałości. Jest to w praktyce stosowany mechanizm oceny, czy dana usługa jest usługą online – i w jakim stopniu. Wskazany podział stosuje się np. w ocenie wniosków w ramach 2 osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa	Uwaga wykracza poza zakres KPO.
254.	Miasto Poznań (Urząd Miasta Poznania)	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	156	W tabeli w wyzwaniach Cyfrowych nie wskazano żadnych z wyzwań. Tymczasem realizacja celów C2.1.1. C3.1.1. stanowi wyzwanie np. związane ze zmianą sposobu przetwarzania informacji, zmiana modelu systemów teleinformatycznych, aplikacje sieci itp.	-	Uwaga nieuwzględniona Formularz tabeli zastosowany przez KE nie wymaga takich informacji.
255.	Fundacja POCIECHA	woj. dolnośląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Populacja docelowa (Target population): administracja publiczna, w tym JST i inne instytucje realizujące zadania publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe szkoły i placówki oświatowe oraz społeczeństwo jako odbiorca końcowy wsparcia	Fakty ekonomiczne jasno przedstawiają powagę kryzysu i nieskuteczność dotychczasowych rozwiązań stosowanych na świecie (wyczerpanie się możliwości radzenia sobie z kryzysem przez typowe narzędzia makroekonomiczne) dlatego dla zapewnienia bezpieczeństwa i ładu społecznego szczególnie należy postawić na udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako istotny komponent, który może zapewnić odpowiednie wsparcie większości społeczeństwa na rzecz dobra ogółu. Tego typu organizacje na całym świecie a zwłaszcza w rozwiniętych gospodarkach demokratycznych są jednym z głównych dostawców usług prowadzących do dobrobytu i dobrostanu społeczeństwa. Niestety brak środków finansowych często ogranicza możliwość wykorzystania ich potencjału, zwłaszcza w Polsce. Należy podkreślić również, że tego typu organizacje często prowadzą działalność generującą przychody jak i miejsca pracy pomimo, że nie spełniają definicji przedsiębiorcy z racji nie generowania zysku oraz ograniczeń w zakresie wysokości wynagrodzeń gdy realizują tego typu działalność w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego. Dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że inwestycja w organizacje społeczeństwa obywatelskiego daje największą trwałość rezultatów a tym samym długoletnią ich rentowność.	Uwaga uwzględniona
256.	Urząd Miejski w Gdańsku	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Oczekiwany skutkiem zmiany jest rozwój infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu i tym samym nowych technologii.	W Gdańskim Ogrodzie Zoologicznym pożądanym jest rozwój zarówno e-usług jak i zastosowanie dodatkowych rozwiązań IT, które usprawnią funkcjonowanie jednostki. Obecnie zastosowane rozwiązania są niewystarczające, starej generacji, nieadekwatne do potrzeb cyfrowych jednostki i gości. Nie bez znaczenia jest	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C KPO zostanie wyłonionych w trakcie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						również oczekiwane zwiększenie cyberbezpieczeństwa oraz wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych.	konkursów ofert.
257.	Urząd m.st. Warszawy	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147-148	Komponent C.2.1.2. "Cyfrowa infrastruktura szkół": Wskazanie w kategorii "Wdrażanie" iż "Inwestycja będzie realizowana w trybie centralnych zakupów sprzętu i oprogramowania" nie zapewni zaspokojenia potrzeb szkół, które podlegają samorządom.	Rozwiązania takiego nie można określić jako racjonalne gospodarowanie i zarządzanie środkami finansowymi, ponieważ to samorządy są tymi podmiotami, które najlepiej znają potrzeby własnego środowiska. Centralizacja zakupów nie zapewni zaspokojenia potrzeb szkół, które podlegają samorządom.	Wyjaśnienie Zakupy będą dokonywane w oparciu o wyniki ankiet technicznych realizowanych na bieżąco.
258.	Urząd m.st. Warszawy	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem: Kolejnym z celów działań będzie osiągnięcie wyższego poziomu cyfryzacji procesów i świadczenia e-usług w sektorze publicznym, w obszarach m.in.: administracji publicznej, administracji skarbowej, budownictwa i zagospodarowania przestrzennego, rolnictwa. Powyższe działania usprawnią komunikację między instytucjami, obywatelami i przedsiębiorcami, jak również poprawią efektywność działalności instytucji. Osiągnięcie efektów wzmacniać będzie również wykorzystanie technologii przełomowych takich, jak: sztuczna inteligencja (AI), blockchain, czy internet rzeczy (IoT).	Wdrożenie najnowszych narzędzi technologicznych przy transformacji cyfrowej, powinno uwzględniać interesy i stanowisko wszystkich uczestników procesu (w tym strony samorządowej oraz mieszkańców).	Uwaga uwzględniona
259.	Urząd m.st. Warszawy	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	C2.1.3. E-kompetencje: w zakresie kultury, w charakterystyce celów wspomniano o szkoleniach podnoszących kompetencje cyfrowe i wyposażenie w sprzęt tylko w gminnych ośrodkach kultury i to przy założeniu średniej kwoty 5000 zł na sprzęt. Brak wzmianki o objęciu celem innych niż gminne ośrodki instytucji kultury, a zakładana średnia kwota na wyposażenie w sprzęt jest zbyt mała w stosunku do potrzeb.	Wszystkie instytucje kultury zostały w bardzo znacznym stopniu poszkodowane przez pandemię. Wszystkie stanęły przed koniecznością przeniesienia działalności do przestrzeni internetu. Stan epidemiczny trwa i nie wiadomo, kiedy i na jakich zasadach instytucje kultury będą mogły prowadzić działalność w obecności widzów. Można założyć, że nawet po powrocie do normalnej działalności, wiele instytucji np. teatrów, filharmonii, muzeów, zdecyduje się na działalność w formule hybrydowej. Tym samym należy podnieść kompetencje cyfrowe nie tylko wśród pracowników gminnych instytucji kultury ale wśród pracowników wszystkich instytucji kultury - teatrów, muzeów, filharmonii itp. Prezentacja treści w formule on-line, żeby być atrakcyjna dla odbiorcy musi się charakteryzować najwyższą jakością obrazu i dźwięku. Wymaga to po stronie instytucji użycia profesjonalnego sprzętu. Zaplanowana na zakup sprzętu średnia kwota w wysokości 5000 zł to zdecydowanie zbyt mało, aby zaopatrzyć się w sprzęt odpowiedniej klasy.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji przewiduje się realizację projektów konkursowych i pozakonkursowych.
260.	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego /	woj. kujawsko-pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół. Proszę o wprowadzenie tzw. koperty regionalnej w zakresie przygotowania i realizacji projektów wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt multimedialny służący	Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przygotował i złożył propozycję projektu indywidualnego do KPO związanego z zakupem sprzętu komputerowego niezbędnego szkołom w regionie w pokonaniu kryzysu spowodowanego pandemią.	Wyjaśnienie Zakupy będą dokonywane w oparciu o wyniki ankiet technicznych realizowanych na

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego				kształceniu wysokiej jakości kapitału ludzkiego. Koordynatorem działań w zakresie rozdziału środków w tym zakresie powinny być poszczególne Samorządy Województwa.	Realizowanie zakupów tego typu z poziomu centralnego jest działaniem niezasadnym z punktu widzenia analizy i diagnozy potrzeb oraz szybkości dotarcia do szkół.	bieżąco.
261.	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego / Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	woj. kujawsko-pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	Jaka jest linia demarkacyjna w zakresie podnoszenia kompetencji ICT nauczycieli oraz wyposażeniem szkół między KPO a polityką spójności? W treści KPO wskazano następujące inwestycje w ramach części komponentu C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół: „doposażenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych w sprzęt komputerowy, oprogramowanie i pracownie multimedialne, odpowiadające potrzebom współczesnej szkoły oraz zapewniający równy poziom wyposażenia w każdej szkole” i „działania podnoszące kompetencje nauczycieli w zakresie wykorzystywania nowoczesnego oprogramowania wspierającego interaktywną pracę z uczniami”. W polityce spójności w celu szczegółowym (v) w ramach Celu Polityki 4 przewidziano tożsame działania na poziomie regionalnym. Projekt Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych wstępnie identyfikuje źródła finansowania różnych działań, ale wskazuje demarkację.	Należy wskazać demarkację między KPO a programami krajowymi i regionalnymi 21-27.	Uwaga uwzględniona Zapisy w KPO w zakresie demarkacji zostały uzupełnione.
262.	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego / Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	woj. kujawsko-pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	157	W treści KPO brakuje informacji, jakich typów/poziomów szkół będzie dotyczyło opracowanie standardów wyposażenia szkół w infrastrukturę cyfrową. Taka informacja może mieć wpływ na opracowanie założeń regionalnych programów.	W treści KPO wskazano, że opracowanie standardów wyposażenia szkół w infrastrukturę cyfrową nastąpi w III kw. 2021 r. Nie jest jasne, jakiego szczebla szkół będzie dotyczył standard.	Wyjaśnienie Standardy wyposażenia szkół w infrastrukturę cyfrową umożliwią korzystanie z narzędzi cyfrowych na wyrównanym poziomie w każdej szkole.
263.	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego / Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	woj. kujawsko-pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	158	Jaka jest linia demarkacyjna wsparcia KPO w części komponentu „C2.1.3. E-kompetencje”, które wpływa na osiągnięcie wskaźnika „Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie wykorzystania kompetencji cyfrowych” oraz wsparcia w polityce spójności? Jaka jest linia demarkacyjna wsparcia KPO w części komponentu „C2.1.3. E-kompetencje”, które wpływa na osiągnięcie wskaźnika „Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie wykorzystania kompetencji cyfrowych” oraz wsparcia KPO w części komponentu A.3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”, które wpływa na	Kompetencje cyfrowe są założone do podnoszenia na poziomie regionalnym w celach szczegółowych (iv), (v) i (vi) w Celu Polityki 4 w ramach polityki spójności. Jednocześnie w KPO w części komponentu A.3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie” przewidziano wskaźnik „Liczba osób, które podniosły kwalifikacje lub nabyły umiejętności, w tym ICT i green skills”, a w części komponentu „C2.1.3. E-kompetencje” wskaźnik „Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie wykorzystania kompetencji cyfrowych” – nie jest jasne, jaka jest demarkacja między wsparciem przyczyniającym się do realizacji tych wskaźników.	Uwaga uwzględniona Zapisy w KPO w zakresie demarkacji zostały uzupełnione.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					osiągnięcie wskaźnika „Liczba osób, które podniosły kwalifikacje lub nabyły umiejętności, w tym ICT i green skills”?		
264.	Stowarzyszenie Organizatorów Incentive Travel (SOIT)	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie : Do działań inwestycyjnych wnioskujemy dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów, zastosowania rozwiązań cyfrowych w biznesie (obsługa gościa, procesy administracyjne on-line, praca zdalna, e-usługi w hotelarstwie, kulturze, branży kongresowo-targowej, cyberbezpieczeństwo itp.)	W wyniku ogromnego przyspieszenia rozwoju technologicznego dokonała się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR. We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskim przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
265.	Stowarzyszenie Organizatorów Incentive Travel (SOIT)	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	C2.1.3. E-kompetencje: Wnioskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych.	Aktualne globalne trendy rynku konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej przez organizatorów wydarzeń oraz potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych (ze szczególnym uwzględnieniem sektora MICE). Dlatego przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.	Uwaga nieuwzględniona KPO nie zawiera zasad organizacji konkursów.
266.	Stowarzyszenie Organizatorów Incentive Travel (SOIT)	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Wnioskujemy o dopisanie celu: C.2.1.4 - transfer wiedzy poprzez szkolenia online, podnoszenie kompetencji pracowników, inwestycja w infrastrukturę ułatwiającą te działania beneficjentom będącym dostawcami e-edukacji	Przedsiębiorcy przemysłu spotkań mają szansę na poszerzenie działalności w obszarze e-learningu, dlatego, aby skutecznie konkurować na rynku edukacji niezbędne jest podniesienie kompetencji cyfrowych i stworzenie odpowiedniej infrastruktury. Inwestycje w infrastrukturę e-learningową w sposób bezpośredni będą przekładały się na zwiększenie nowych kompetencji pracowników na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu bezrobociu będącego negatywnym skutkiem zamknięcia branż sektora MICE.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w zakresie inwestycji „e-kompetencje”.
267.	Microsoft sp. z o.o.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	dot. C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie Przyspieszenie transformacji cyfrowej w gospodarce poprzez formalne usankcjonowanie dokumentów związanych z cyberbezpieczeństwem przetwarzania w chmurze obliczeniowej dla sektora	Przyjęcie uchwały Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa (WIIP), a następnie programu ZUCH stworzyło zrębny proces transformacji cyfrowej w sektorze finansów publicznych. W celu zapewnienia właściwego procesu transformacji wypracowano Standardy Cyberbezpieczeństwa Chmury Obliczeniowej (SCCO), które stanowią fragment Narodowych Standardów Cyberbezpieczeństwa, jednak formalnie nie dotyczą sektora przedsiębiorstw. Przygotowanie i publikacja rekomendacji	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					przedsiębiorstw, w szczególności dla przedsiębiorstw państwowych i w grupie operatorów usług kluczowych. Implementacja: Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa poprzez publikację rekomendacji zasad bezpieczeństwa dla rozwiązań chmury obliczeniowej w sektorze przedsiębiorstw. Implementacja: Min. Rozwoju, Pracy i Technologii w porozumieniu z ministrem właściwym ds. informatyzacji.	bezpieczeństwa dla sektora przedsiębiorstw, którym mogą być przyjęte uprzednio SCCO, pozwoli wielu firmom na rozpoczęcie procesu transformacji cyfrowej do chmury. Nie mając takiego formalnego dokumentu dzisiaj procesy takie są często wstrzymywane ze względu na obawę zachowania zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony danych. Uwaga: Na pierwszym etapie można wykorzystać istniejące SCCO, natomiast później "SCCO dla sektora przedsiębiorstw" mogą różnić się od SCCO dla sektora finansów publicznych! Usługi chmury publicznej w katalogu ZUCH zostały zweryfikowane i pozwalają m.in. na utrzymanie poziomu cyberbezpieczeństwa określonych przez SCCO.	
268.	Komisja ds Cyfryzacji i Przemysłu 4.0 Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	W ramach C1 mówi się o ogólnie o wsparciu sieci 5G, jednak oprócz wskazania systemu monitoringu poziomu PEM (co nie ma bezpośredniego związku z budową sieci 5G), brak jest wskazania konkretnych działań oraz celów, jakie w tym zakresie miałyby być osiągnięte. Dlatego należy doprecyzować cele w zakresie C1 i dostosować je do najnowszego Komunikatu Komisji z dnia 9 marca 2021 r. „Digital Decade” COM(2021)118, określającego cele cyfrowe na 2030 rok. Jednym ze zaktualizowanych celów jest pokrycie sieciami 5G wszystkich zamieszkałych obszarów w Polsce – powinien on być wyraźnie wskazany w KPO. Wsparcie powinno być skierowane na budowę infrastruktury oraz upowszechnianie dostępu do usług bezprzewodowych o wysokiej jakości (5G), a celem interwencji przewidzianej w KPO powinno być zapewnienie powszechnego dostępu do takich sieci na obszarze RP oraz na szlakach komunikacyjnych. Przy czym, zasadą w przypadku projektów wsparcia sieci 5G powinien być tryb konkurencyjny, natomiast projekt indykatywny ma jedynie uzasadnienie w przypadku systemu monitoringu poziomów PEM.	Sieci 5G są nieodzownym elementem cyfrowej transformacji polskiej gospodarki. Wiele innowacyjnych rozwiązań z zakresu IoT, czy Przemysłu 4.0 nie zostanie wdrożone, jeśli nie będzie zapewniona infrastruktura mobilna o odpowiednich parametrach jakościowych. Dlatego element ten powinien być przewidziany w KPO. Również Komisja Europejska zachęca państwa UE do wsparcia budowy sieci 5G środkami pochodzącymi z funduszy unijnych (zalecenie nr 20 Incentives for investment, pkt 32) w ramach tzw. „Connectivity Toolbox”: „Member States are encouraged to use financial aid from EU-level programmes to complement 5G deployment to incentivize substantial investment in the roll-out of 5G.” Jedynie tryb konkurencyjny pozwoli na uniknięcie zakłóceń na wysoce konkurencyjnym rynku mobilnym i przyczyni się do optymalnych efektów.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.
269.	Polska Izba Przemysłu Targowego	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C2.1.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie: Do działań inwestycyjnych wnioskujemy o dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów, zastosowania rozwiązań cyfrowych w biznesie (obsługa gościa, procesy administracyjne on-line, praca zdalna, e-usługi w hotelarstwie, kulturze, branży kongresowo-targowej, cyberbezpieczeństwo	W wyniku ogromnego przyspieszenia rozwoju technologicznego dokonana się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR. We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskim przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					itp.)		
270.	Polska Izba Przemysłu Targowego	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	C2.1.3. E-kompetencje: Wnioskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym, w tym branży targowo-kongresowej preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych.	Aktualne globalne trendy rynku targowo-kongresowego i konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej przez organizatorów wydarzeń oraz potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych (ze szczególnym uwzględnieniem sektora MICE, w tym branży targowo-kongresowej). Dlatego przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.	Uwaga nieuwzględniona KPO nie zawiera zasad organizacji konkursów.
271.	Polska Izba Przemysłu Targowego	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Wnioskujemy o dopisanie celu: C.2.1.4 - transfer wiedzy poprzez szkolenia online, podnoszenie kompetencji pracowników, inwestycja w infrastrukturę ułatwiającą te działania beneficjentem będącym dostawcami e-edukacji	Przedsiębiorcy przemysłu spotkań, w tym branży targowo-kongresowej mają szansę na poszerzenie działalności w obszarze e-learningu, dlatego, aby skutecznie konkurować na rynku edukacji niezbędne jest podniesienie kompetencji cyfrowych i stworzenie odpowiedniej infrastruktury. Inwestycje w infrastrukturę e-learningową w sposób bezpośredni będą przekładały się na zwiększenie nowych kompetencji pracowników na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu bezrobociu będącego negatywnym skutkiem zamknięcia branż sektora MICE.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w zakresie inwestycji „e-kompetencje”.
272.	Krajowa Izba Gospodarki Cyfrowej	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148, 151	Podstawą dla rozwoju gospodarczego jest właściwe zaadresowanie środków wydatkowanych w ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”. Funkcjonowanie od ponad roku w warunkach stanu epidemii pokazuje, że podstawą dla działania gospodarki oraz społeczeństwa jest powszechny, efektywny dostęp do szybkiego Internetu. Zdobyte doświadczenia potwierdzają, że instrumenty w tym zakresie powinny być skupione na dostępie do sieci szerokopasmowych, które zapewniają dostęp do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s, z możliwością modernizacji do prędkości mierzonych w Gb/s. Takie rozwiązanie zapewni, że wydatkowane środki będą przez długi czas wspierały cyfryzację kraju – możliwe będzie modyfikowanie wybudowanej infrastruktury tak by wraz z dalszym rozwojem narzędzi cyfrowych spełniała ona zwiększające się wymagania w zakresie rosnącej przepustowości. Dodatkowo, infrastruktura światłowodowa, która zdaje się najlepiej realizować takie cele wykorzystywana jest nie tylko do bezpośredniego dostępu do internetu, ale stanowi ona także podstawę do funkcjonowania i rozwoju	C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół (str. 148) KIGC pozytywnie ocenia propozycję wspierania rozwoju cyfrowej infrastruktury dla szkół. W związku z obecnym, wymuszonym niejako pandemią rozwojem zdalnego nauczania i korzystaniem z rozwiązań cyfrowych, wydaje się że dalsza rozbudowa sieci wewnętrznych LAN jest szansą na korzystanie w procesie edukacji przez nauczycieli i uczniów z nowoczesnych rozwiązań wspierających i ułatwiających prezentację i przyswajanie wiedzy. Istotne jest by projekt w tym zakresie był wypracowywany nie tylko z samymi jednostkami szkolnymi, ale by brał pod uwagę również oferty w zakresie nowoczesnych narzędzi wspomagających edukację, jakie są udostępniane przez przedsiębiorców, np. w zakresie tablic czy monitorów interaktywnych itp. Podejście musi być oparte na realnych wartościach rynkowych oraz potrzebach z zakresu wyposażania szkół. C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych (str. 151) Cyberbezpieczeństwo jest obszarem funkcjonowania istotnym nie tylko z perspektywy administracji publicznej oraz podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa – równie ważne jest ukierunkowanie wsparcia dla działań poprawiających cyberbezpieczeństwo samych podmiotów gospodarczych. Szczególnie istotną kategorię podmiotów, które muszą po swojej	Uwaga uwzględniona Część projektów będzie realizowana w procedurze konkursowej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					sieci 5G. W związku z powyższym inwestycje w infrastrukturę stacjonarną o możliwości modernizacji do przepustowości mierzonej w gigabitach stanowi kierunek wspierający nie tylko gospodarstwa domowe czy przedsiębiorców, ale również dalszy rozwój infrastruktury mobilnej. Z perspektywy oddziaływania rozwoju infrastruktury na społeczeństwo oraz potrzeby zapewnienia efektywnych kosztowo i szybkich zmian KIGC zwraca uwagę, że w ramach inwestycji podłączane powinny być zarówno gospodarstwa domowe, jak i samorządowe jednostki publiczne takie jak np. urzędy gmin, szkoły czy biblioteki. W tym aspekcie kierunkiem pożądanym byłoby również nakierowanie funduszy KPO na uzupełnienie wcześniej zrealizowanych inwestycji POPC, w których niemożliwe było przyłączenie wszystkich adresów w konkretnym rejonie. Istotnym elementem wpływającym bezpośrednio na poprawę dostępu do internetu gospodarstw domowych byłoby również rozważenie umieszczenia formy bezpośredniej dotacji dla nich w zakresie sfinansowania budowy przyłączy.	stronie dokonać inwestycji w nowoczesne rozwiązania wspierające cyberbezpieczeństwo infrastruktury są przedsiębiorcy telekomunikacyjni. Od lat inwestują oni własne środki w rozwiązania zabezpieczające ich infrastrukturę, jednak ze względu na konieczność wykorzystywania coraz to nowocześniejszych technologii i de facto opieranie na ich działalności całego łańcucha działalności gospodarczej w innych sektorach, a więc zwiększanie się skali oddziaływania, konieczne jest uwzględnienie sektora telekomunikacyjnego jako potencjalnego beneficjenta przyznawanych środków z zakresu możliwości podnoszenia ochrony przed cyberzagrożeniami. Przedsiębiorcy Ci w ramach skali działania ich infrastruktury i usług, poprzez ich właściwe zabezpieczenie, mogą wspierać ochronę klientów końcowych, zarówno abonentów będących konsumentami, jak i abonentów biznesowych. Innym aspektem istotnym do zaadresowania z zakresu cyberbezpieczeństwa jest wsparcie edukacji i rozwoju kompetencji.	
273.	POLSKI ZWIĄZEK PRACODAWCÓW W PRZEMYSŁU FARMACEUTYCZNEGO – KRAJOWI PRODUCENCI LEKÓW	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	komponent C	Uwaga dotycząca obszaru Transformacji Cyfrowej. Brakuje uwzględnienia branży farmaceutycznej w zakresie cyfryzacji (komponent C).	Brakuje uwzględnienia branży farmaceutycznej w zakresie cyfryzacji (komponent C). Wszystkie plany w tym zakresie ujęte w KPO skupiają się wokół zwiększenia ilości usług cyfrowych przez np. administrację publiczną dla obywateli i przedsiębiorców albo poprawie funkcjonowania już istniejących projektów. Nie przedstawiono także nowych propozycji rozwiązań w obszarze zdrowia, a skupiono się jedynie na dalszej rozbudowie istniejących już rozwiązań. W projekcie nie uwzględniono rozwiązań dotyczących udostępnienia danych medycznych będących w posiadaniu organów administracji publicznej czy płatnika publicznego dla celów komercyjnych czy możliwości wykorzystania tych danych przez przemysł (odpłatnie lub nieodpłatnie). Brak także propozycji rozwiązań problemów w zakresie anonimizacji danych.	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
274.	POLSKI ZWIĄZEK PRACODAWCÓW W PRZEMYSŁU FARMACEUTYCZNEGO – KRAJOWI PRODUCENCI LEKÓW	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	komponent C	Uwaga dotycząca obszaru Transformacji Cyfrowej Komponent C programu nie zawiera osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych itp.	Komponent C programu nie zawiera osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych itp. Jedynym wsparciem skierowanym częściowo do przedsiębiorstw (wyłącznie MŚP) jest niezdefiniowana w obecnym kształcie projektu część z puli 184 mln EUR planowanych do przeznaczenia na wiązkę inwestycji z zakresu e-kompetencji. W jej ramach przewiduje się niestety wsparcie skierowane wyłącznie dla małych i średnich przedsiębiorstw (w formie pomocy de minimis) na pokrycie kosztów związanych z zakupem sprzętu do pracy zdalnej	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						/ podpisów kwalifikowanych/wdrożeń informatycznych w przedsiębiorstwach.	
275.	PKN ORLEN S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	Celem rozwoju dostępu do łączy szerokopasmowych powinny zostać objęte szlaki i węzły transportowe, co umożliwi poprawę bezpieczeństwa i rozwój IoT w transporcie.	n/d	Uwaga uwzględniona
276.	PKN ORLEN S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	Dokument nie uwzględnia możliwości generowania rozwoju kompetencji w wyniku wsparcia współpracy przedsiębiorstw z uczelniami wyższymi w zakresie implementacji przełomowych technologii cyfrowych (np. doktoraty wdrożeniowe).	n/d	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
277.	PKN ORLEN S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	Dokument nie uwzględnia wsparcia rozwoju stosowania rozwiązań zgodnych z protokołem elektronicznego listu przewozowego (e-CMR).	11.09.2019 roku Polska przystąpiła do protokołu E-CMR, jednak nadal jego forma nie upowszechniła się ze względu na brak centralnego systemu.	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
278.	PKN ORLEN S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Komponent C „Transformacja cyfrowa”, str. 133 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie. Dotyczy także OSD, bo konieczna jest transformacja w ramach ładu korporacyjnego i rewolucyjne zastąpienie papierowych form dokumentów, w tym zgłaszanych przez klientów, umownych, ale także tych wewnętrznych OSD na formy elektroniczne, żeby odpowiedzieć na szybkość działania i obsługi uczestników rynku energii el. w ramach transformacji energetycznej należy ująć OSD w ramach potrzeb sfinansowania przeprowadzenia zmian, w tym zmiany narzędzi informatycznych w tym zakresie.	brak	Wyjaśnienie Część przedsięwzięć realizowanych w ramach Komponentu C będzie wyłaniana w procedurze konkursowej.
279.	Urząd Miasta Katowice	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	"Jest "Reforma ma charakter systemowy i obejmuje realizację trzech celów szczegółowych wskazanych w Strategii Cyberbezpieczeństwa, tj. cel szczegółowy 1 – rozwój krajowego systemu cyberbezpieczeństwa	cel szczegółowy 2 – podniesienie poziomu odporności systemów informacyjnych administracji rządowej i sektora prywatnego" powinno być: "Reforma ma charakter systemowy i obejmuje realizację trzech celów szczegółowych wskazanych w Strategii Cyberbezpieczeństwa, tj. cel szczegółowy 1 – rozwój krajowego systemu cyberbezpieczeństwa W tak sformułowanym celu wyklucza się administrację samorządową	Uwaga uwzględniona Populacją docelową reformy jest administracja publiczna.
280.	Partnerstwo Razem dla rozwoju	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141-142	C1.1.1. Telekomunikacja - do premiovanych obszarów, na których będą realizowane inwestycje dopisać: obszary partnerstw (i/lub członków tych partnerstw), biorących udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego, realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, oraz podmioty/ osoby działające na obszarach tych partnerstw albo - część środków	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jest w trakcie realizacji pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego. Do projektu zakwalifikowano 38 Partnerstw, powstałych głównie z gmin zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców. Przy wsparciu ekspertów ze Związku Miast Polskich, Partnerstwa uczą się współpracy, dokonują wnikliwej diagnozy swojego obszaru, w celu opracowania strategii terytorialnych oraz wypracowania i	Uwaga nieuwzględniona Interwencja w części grantowej będzie koncentrować się w białych obszarach NGA, tj. miejscach, w których nie można korzystać z dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					przeznaczyć na projekty pozakonkursowe realizowane na obszarze partnerstw (i/lub członków tych partnerstw), biorących udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego, realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	realizacji wspólnych przedsięwzięć, rozwiązujących lub niwelujących ich problemy. Partnerstwa te wymagają priorytetowego traktowania, ponieważ skupiają zmarginalizowane obszary, wymagające szczególnego wsparcia, tym bardziej, że w wyniku pandemii COVID-19 ich sytuacja gospodarcza, społeczna, środowiskowa i instytucjonalna pogorszyła się. Stopień zaawansowania prac nad strategią, oraz wsparcie eksperckie gwarantują, że wypracowane przez partnerstwa projekty będą realne do realizacji w krótkim czasie i będą odpowiadały na zdiagnozowane problemy. Wskazana reforma/inwestycja odpowiada na zdefiniowane przez partnerstwo problemy do rozwiązania.	
281.	Partnerstwo Razem dla rozwoju	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144-147	C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie - do premiowanych podmiotów dopisać: partnerstwa (i/lub członków tych partnerstw), biorące udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego, realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, oraz podmioty/ osoby działające na obszarach tych partnerstw, albo - część środków przeznaczyć na projekty pozakonkursowe realizowane przez partnerstwa (i/lub członków tych partnerstw), biorące udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego, realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, oraz podmioty/ osoby działające na obszarach tych partnerstw,	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jest w trakcie realizacji pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego. Do projektu zakwalifikowano 38 Partnerstw, powstałych głównie z gmin zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców. Przy wsparciu ekspertów ze Związku Miast Polskich, Partnerstwa uczą się współpracy, dokonują wnikliwej diagnozy swojego obszaru, w celu opracowania strategii terytorialnych oraz wypracowania i realizacji wspólnych przedsięwzięć, rozwiązujących lub niwelujących ich problemy. Partnerstwa te wymagają priorytetowego traktowania, ponieważ skupiają zmarginalizowane obszary, wymagające szczególnego wsparcia, tym bardziej, że w wyniku pandemii COVID-19 ich sytuacja gospodarcza, społeczna, środowiskowa i instytucjonalna pogorszyła się. Stopień zaawansowania prac nad strategią, oraz wsparcie eksperckie gwarantują, że wypracowane przez partnerstwa projekty będą realne do realizacji w krótkim czasie i będą odpowiadały na zdiagnozowane problemy. Wskazana reforma/inwestycja odpowiada na zdefiniowane przez partnerstwo problemy do rozwiązania.	Uwaga nieuwzględniona Podmioty będą ustalone indywidualnie, w zależności od rodzaju inwestycji.
282.	Partnerstwo Razem dla rozwoju	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147-148	C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół - do premiowanych podmiotów dopisać: partnerstwa (i/lub członków tych partnerstw), biorące udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego, realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, oraz podmioty/ osoby działające na obszarach tych partnerstw, albo - część środków przeznaczyć na projekty pozakonkursowe realizowane przez partnerstwa (i/lub członków tych partnerstw), biorące udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego, realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, oraz podmioty/ osoby działające na obszarach tych partnerstw,	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jest w trakcie realizacji pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego. Do projektu zakwalifikowano 38 Partnerstw, powstałych głównie z gmin zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców. Przy wsparciu ekspertów ze Związku Miast Polskich, Partnerstwa uczą się współpracy, dokonują wnikliwej diagnozy swojego obszaru, w celu opracowania strategii terytorialnych oraz wypracowania i realizacji wspólnych przedsięwzięć, rozwiązujących lub niwelujących ich problemy. Partnerstwa te wymagają priorytetowego traktowania, ponieważ skupiają zmarginalizowane obszary, wymagające szczególnego wsparcia, tym bardziej, że w wyniku pandemii COVID-19 ich sytuacja gospodarcza, społeczna, środowiskowa i instytucjonalna pogorszyła się. Stopień zaawansowania prac nad strategią, oraz	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie będzie udzielane w zależności na zapotrzebowanie, w odpowiedzi na ankiety techniczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						wsparcie eksperckie gwarantują, że wypracowane przez partnerstwa projekty będą realne do realizacji w krótkim czasie i będą odpowiadały na zdiagnozowane problemy. Wskazana reforma/inwestycja odpowiada na zdefiniowane przez partnerstwo problemy do rozwiązania.	
283.	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Zasadnym jest, aby zadanie C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół, powiększyć o grupę docelową szkół wyższych.	Możliwość zainwestowania dodatkowych środków w infrastrukturę cyfrową, umożliwi wprowadzenie na stałe w szkolnictwie wyższym, szerokiej oferty wysokiej jakości zdalnej edukacji i mobilności dla studentów, docelowo zmniejszając ilość generowanego śladu węglowego, co dodatkowo wpisuje się w założenia Europejskiego Zielonego Ładu.	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie zaadresowane dla szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki spójności.
284.	Polska Izba Komunikacji Elektronicznej	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	Strona KPO: 134, 137, 140	Wnosimy o ograniczenie faworyzowania sieci ruchomych w kontekście dofinansowania budowy infrastruktury. Należy uzupełnić treść zapisów dotyczących inwestycji w infrastrukturę telekomunikacyjną, w szczególności o rozbudowę sieci szerokopasmowych, poprzez wskazanie technologii światłowodowej jako najbardziej efektywnej, m.in. w pkt „Zapewnienie powszechnego dostępu do bardzo szybkich, niezawodnych i wydajnych łączy internetowych” (str. 134) poprzez zmianę brzmienia fragmentu: „Niezbędne jest też doskonalenie zasięgu i jakości łączności bezprzewodowej i przewodowej opartej o technologię światłowodową oraz wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych z ich wykorzystaniem”	W akapicie dot. celów szczegółowych (str. 137) zmiana brzmienia celu C1: „Realizowane będą inwestycje związane z rozbudową sieci szerokopasmowej, w tym opartej o technologię światłowodową, o bardzo dużej przepustowości i pojemności, poprawą jej wydajności i dostępności do punktów dystrybucji w miejscach świadczenia usług, w budynkach wielorodzinnych, domach oraz miejscach świadczenia usług dla biznesu”. - w pkt C1. a. Reformy dot. „Celu (Objective)” (str. 140) dodać punkt w brzmieniu: „budowa nowych oraz rozbudowa istniejących sieci szerokopasmowych opartych o technologie światłowodowe”. Nieuzasadnione jest wielokrotnie podkreślane w projekcie KPO znaczenie rozwoju wyłącznie sieci bezprzewodowych oraz 5G w kontekście poprawy dostępu do szybkiego Internetu oraz rozwiązania problemu „białych plam”. Zaznaczenia wymaga, że przewodowe rozwiązania szerokopasmowe, w szczególności technologia światłowodowa posiadają przymiot najbardziej niezawodnego, trwałego i wydajnego łącza, co nie raz zostało udowodnione, także w okresie trwającej pandemii COVID-19. Aktualne wyzwania obejmujące telepracę, e-learning oraz szereg innych aktywności wymagających komunikacji w trybie zdalnym potrzebują zapewnienia trwałego i niezakłóconego połączenia internetowego, które to w największym stopniu jest w stanie zagwarantować Internet stacjonarny. Tym samym, konieczne jest uwzględnienie finansowego wsparcia rozwoju i budowy sieci przewodowych w stopniu równym, aniżeli nie większym niż w technologii bezprzewodowej. Co więcej, przypomnieć należy, że sieć 5G to nie jest wyłącznie standard sieci komórkowych. 5G to sieć budowana i prawie w całości oparta o sieci przewodowe. Jedynie ostatni odcinek sieci, tj. od stacji bazowej bliskiego zasięgu do abonenta ma charakter bezprzewodowy. Sygnał do stacji bazowych bliskiego zasięgu będzie doprowadzany często drogą przewodową. Sieć 5G w dużej mierze będzie przypominać sieć stacjonarną zakończoną routerami Wi-Fi. Z tego względu budowa sieci 5G nie powiedzie się, jeżeli pomijane będą sieci przewodowe. W związku z tym konieczne jest uwzględnienie w	Uwaga nieuwzględniona Przedstawione doprecyzowanie nie jest konieczne. W rozbudowie sieci będą wykorzystywane technologie przewodowe i bezprzewodowe.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>projekcie KPO w sposób bardziej bezpośredni i precyzyjny wsparcia finansowego na budowę i rozwój sieci przewodowych. Uwzględnienie w treści zapisów KPO potrzeby zapewnienia otwartego dostępu hurtowego do sieci wybudowanych z udziałem dofinansowania.</p> <p>Zasady dofinansowania projektów dotyczących transformacji cyfrowej podlegają analogicznym kryteriom oceny, jakie stosuje się względem innych podobnych programów wsparcia, m.in. POPC. Tym samym, istotne jest zapewnienie takich warunków hurtowego dostępu do sieci, który będzie sprzyjał zapewnieniu konkurencyjności na rynkach detalicznych, a co za tym idzie – wpłynie także na maksymalizację interesów użytkowników usług telekomunikacyjnych i cyfrowych. W tym celu należy zadbać w szczególności o: (i) wysoką transparentność procesu zatwierdzenia ofert ramowych (w drodze decyzji, której projekt podlega konsultacjom publicznym z rynkiem, a to oznacza możliwość aktywnego udziału uczestników poprzez przedstawienie stanowiska do projektu decyzji), (ii) ustandaryzowanie ofert ramowych (zarówno pod kątem stosowanych procedur zmiany umów ramowych, jednolitych zasad oraz terminów obowiązywania umów oraz zamówień, przeciwdziałania zawyżaniu cen dostępu hurtowego itp.). Dodatkowo, zasadnym jest, aby przed opracowaniem warunków dostępu hurtowego do sieci wybudowanych z udziałem dofinansowania KPO, przeprowadzone zostały konsultacje w celu ustalenia jakie problemy występują obecnie w dostępie do sieci POPC, a następnie uwzględnienie tych problemów przy opracowywaniu warunków dostępu do nowych sieci (finansowanych z KPO). Dodatkowo, postulujemy także, aby w toku dokonywania oceny podmiotów ubiegających się o środki z KPO na budowę infrastruktury, brane były pod uwagę również okoliczności wypełnienia przez te podmioty warunków stawianych im w ramach innych programów tego rodzaju (zarówno w zakresie budowy infrastruktury, jak i zapewnienia do niej dostępu). Dzięki takim działaniom zlikwidowane zostaną poważne potencjalne bariery wejścia na rynek operatorów korzystających z infrastruktury wybudowanej w ramach programów pomocowych i jednocześnie zapobiegnie monopolizacji obszarów adresowanych interwencji przez właścicieli wybudowanych sieci.</p>	
285.	Polska Izba Komunikacji Elektronicznej	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	Strona KPO: 135, 137, 138, 148	Objęcie KPO możliwości dofinansowania zakupu usług dostępu do Internetu przez uczniów oraz nauczycieli oraz odstąpienie od faworyzowania w tym zakresie usług Internetu mobilnego. W pkt „Zwiększenie wykorzystania rozwiązań cyfrowych w edukacji” (str. 135) zmiana brzmienia fragmentu: „Dysproporcje w zakresie poziomu umiejętności cyfrowych oraz braki w zakresie dostępu do sieci	W akapicie dot. celów szczegółowych (str. 137) zmiana brzmienia celu C2: „Dla rozwoju nowoczesnej szkoły korzystającej z rozwiązań IT, oprócz podnoszenia kompetencji, podłączenia szkół i placówek oświatowych do sieci szerokopasmowych, w tym w oparciu o technologię światłowodową oraz wyposażenia pracowni w komputery i inny niezbędny sprzęt, kluczowy jest także indywidualny dostęp nauczycieli i uczniów do odpowiedniego sprzętu oraz stacjonarnego, stabilnego łącza o przepustowości	Uwaga nieuwzględniona Przedstawione doprecyzowanie nie jest konieczne. W rozbudowie sieci będą wykorzystywane technologie przewodowe i bezprzewodowe.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					Internet przez uczniów i nauczycieli w miejscu zamieszkania, w tym braki w dostępie do stabilnego stacjonarnego łącza światłowodowego, sprzętu i narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) to główne problemy, które ograniczają powszechne zastosowanie narzędzi TIK."	pozwalającej na wymianę plików multimedialnych oraz przesyłanie dużej ilości danych. " w zakresie celu C2.1.2. w kolumnie „cel inwestycji” (art. 138) uzupełnienie fragmentu: „Zwiększenie wykorzystania rozwiązań IT w edukacji, wyposażenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych w sprzęt komputerowy, oprogramowanie i pracownie multimedialne, odpowiadające potrzebom współczesnej szkoły, a także dofinansowanie zakupu usług dostępu do Internetu przez uczniów i nauczycieli” Pierwsza część uwagi związana jest z obserwacjami przedsiębiorców telekomunikacyjnych, zgodnie z którymi zachodzą braki w dostępie do stacjonarnego Internetu ze strony uczniów oraz nauczycieli, szczególnie na obszarach o niższej gęstości zaludnienia. Operatorzy będący beneficjentami programów POPC zwracają uwagę na fakt, iż sieci te nie są w pełni wykorzystane (abonenci nie kupili usług, pomimo iż znaleźli się w zasięgu sieci NGA POPC). Rozwój cyfrowej edukacji nie jest możliwy bez dostępu uczniów lub nauczycieli do stabilnego szerokopasmowego łącza. W celu zwiększenia takiego dostępu można wykorzystać np. sieci POPC, w szczególności dofinansowując dostęp do Internetu w ramach tych sieci osobom, które ze względów finansowych nie są w stanie ponieść kosztu takiego dostępu. Druga część uwagi związana jest z obawą o powtórzenie w ramach KPO rozwiązań jakie wystąpiły w ramach programu „Zdalna szkoła”, gdzie dofinansowaniem objęty został wyłącznie dostęp do internetu mobilnego. W wielu przypadkach optymalnym rozwiązaniem będzie dofinansowanie dostępu do już wybudowanych sieci POPC.	
286.	Polska Izba Komunikacji Elektronicznej	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	Strona KPO: 149	Nieograniczanie katalogu beneficjentów dofinansowania z zakresu e-kompetencji do wybranej kategorii pracowników, osób poszukujących pracy lub zaczynających karierę. Należy zapewnić możliwość uzyskania wsparcia przez wszystkich przedsiębiorców sektora prywatnego. Wnosimy o zmianę brzmienia fragmentu w pkt C2.1.3 E-kompetencje w części dot. „Charakterystyka (Nature, type, size od investment)” (str. 149): „Wsparcie kompetencji na rynku pracy skierowane będzie do przedsiębiorców sektora prywatnego, w tym m.in. przedsiębiorców prowadzących jednoosobowe działalności gospodarcze oraz osób świadczących usługi na podstawie umów cywilnoprawnych, pracowników MŚP oraz osób poszukujących pracy (którą utracili w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych (...)”.	W zakresie wsparcia kompetencji na rynku pracy wskazano, że będzie ono skierowane do „pracowników MŚP oraz osób poszukujących pracy (którą utracili w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych, dla których barierą jest niewystarczający poziom kompetencji cyfrowych, które umożliwiłyby im korzystanie z dostępnych rozwiązań cyfrowych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych, a tym samym zdalną pracę”. Przy tak sformułowanym katalogu beneficjentów wsparcia z możliwości podnoszenia kompetencji cyfrowych wykluczeni zostaną przedsiębiorcy (także prowadzący jednoosobowe działalności gospodarcze czy zatrudniający kilka/kilkanaście osób) oraz osoby świadczące usługi na podstawie umów cywilnoprawnych. Takie różnicowanie wydaje się bezpodstawne, wskazane byłoby zatem odpowiednie poszerzenie obecnego zakresu podmiotów mogących korzystać ze wsparcia kompetencji na rynku pracy.	Wyjaśnienie Realizowane działania zostaną skierowane do pracowników administracji publicznej i obywateli, w tym szczególnie zagrożonych wykluczeniem i osób zagrożonych bezrobociem, nauczycieli.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
287.	Gmina Olsztyn	woj. warmińsko-mazurskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	20	W komponencie C planowane jest m.in. „przeznaczenie 1 400 mln euro na dokończenie likwidacji białych w dostępie do Internetu” – należy poprawić niejasny zapis. Czy środki te będą przeznaczone tylko na obszary wiejskie? Czy obszar wskazany w ramach OSI Polska Wschodnia + także będzie objęty wsparciem?	Zapis jest niejasny i należy go uzupełnić – prawdopodobnie chodzi o „likwidację białych plam”. Również pojęcie „białych plam” należałoby zdefiniować, ponieważ ma ono charakter raczej nieformalny. Interwencja powinna być natomiast zaadresowana bardziej precyzyjnie.	Wyjaśnienie „Białe plamy” w dostępie do sieci szerokopasmowej zostaną doprecyzowane na dalszym etapie wdrażania interwencji.
288.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	139	Dodanie punktu : Inwestycje C2.1.4. Transformacja cyfrowa oparta na wykorzystaniu sieci 5G. Wyzwaniem jest wsparcie dla wprowadzania rozwiązań innowacyjnych dla sektora przedsiębiorstw z zakresu automatyzacji krytycznych procesów biznesowych. Zgodnie z założeniami Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, celem transformacji cyfrowej powinna być zmiana struktury gospodarki na rzecz uczynienia jej bardziej innowacyjną, efektywnie wykorzystującą zasoby kapitału rzeczowego i ludzkiego. Taki kierunek zapewnić może wprowadzenie cyfrowych rozwiązań opartych o technologię 5G, umożliwiających efektywną robotyzację produkcji i funkcjonowania przedsiębiorców poprzez sieci kampusowe 5G. Technologia 5G z uwagi na swoje cechy szczególne (obsługa wysokich prędkości transmisji danych, niskie opóźnienia, duża liczba obsługiwanych urządzeń) stwarzać może dla przedsiębiorców nowe możliwości w zakresie automatyzacji krytycznych procesów biznesowych w celu uzyskania wyższej efektywności kosztowej oraz zwiększenia jakości produktów i usług. Celem inwestycji jest wzmacnianie cyfrowego potencjału przedsiębiorstw i wzrost produktywności oraz konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wykorzystanie technologii 5G. Sieci kampusowe 5G są szczególnym przykładem zastosowania technologii służącej wsparciu gospodarki, ponieważ w ich ramach przedsiębiorcy mogą otrzymać do dyspozycji w określonej lokalizacji np. fabryce, zasoby sieci radiowej do obsługi krytycznych procesów biznesowych. Połączenie maszyn i systemów umożliwia pełną cyfryzację procesów produkcyjnych i stworzenie inteligentnej fabryki, w której maszyny komunikują się i podejmują decyzje autonomicznie. W obszarze wykorzystania sieci kampusowych 5G realizowane powinny być projekty, których efektem będzie bardziej elastyczny łańcuch dostaw oraz wydajniejsza i szybsza produkcja. Dodatkową	Istotne jest wskazanie obszaru transformacji cyfrowej wykorzystującej potencjał sieci 5G. Taki kierunek działania, który podkreślany jest w wielu dokumentach rozwojowych zarówno ze szczebla krajowego (Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Narodowy Plan Szerokopasmowy), jak i unijnego (Komunikat KE Łączność dla Konkurencyjnego Jednolitego Rynku Cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego), stanowił będzie wsparcie produktywności i bezpieczeństwa funkcjonowania Przemysłu 4.0. m.in. w aktualizacji Narodowego Planu Szerokopasmowego Przemysł 4.0. został wskazany jako jeden z kluczowych sektorów, w których przewiduje się szybki wzrost popytu na usługi sieci 5G, a jako kluczowe parametry w tym zakresie zostały wskazane produktywność, niskie opóźnienia, dostępność oraz bezpieczeństwo.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					korzyścią będzie wzrost bezpieczeństwa pracy dzięki zastosowaniu efektywniejszych procesów monitorowania. Realizacja inwestycji objąć może projekty: <ul style="list-style-type: none"> • Wspierające transformację cyfrową przedsiębiorstw poprzez umożliwienie m.in.: - sterowania pojazdami autonomicznymi wewnątrz firmy - szkolenia pracowników wykonujących specjalistyczne zadania przy pomocy narzędzi VR/AR - wykorzystania wideo-analitik w procesie badania jakości produktów i procesów - niezawodnej komunikację głosową/wideo w firmie - sterowanie za pomocą sieci kampusowej 5G dronem/dronami wyposażonymi w kamery oraz sensory (analiza ruchu, wyszukiwanie i rozpoznawanie obiektów). • Wspierające innowacyjność w obszarze sektora publicznego m.in.: - wykorzystanie technologii 5G w Specjalnych Strefach Ekonomicznych dla zwiększenia atrakcyjności obszaru inwestycyjnego i przyciągnięcia nowych inwestorów. • Wspierające innowacyjność w nauce min.: - tworzenie sieci kampusowych 5G na potrzeby badawcze (dostęp do technologii dla pracowników naukowych, studentów oraz partnerów biznesowych). 		
289.	Gmina Miasto Szczecin	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Pominięcie informacji istotnych dla oceny komponentu, a dostępnych Rządowi RP na etapie jego tworzenia.	W sekcji C.2.1.1 wskazano (str. 147), że „na etapie przygotowywania części inwestycyjnej reformy przeprowadzono identyfikację kluczowych inwestycji, które mają realizować jej cele”. Dlaczego skoro projekty zostały już zidentyfikowane, to nie zostały one wprost wskazane i nie ma możliwości odniesienia się do nich w procesie konsultacji KPO (nie ma możliwości oceny czy i w jakim zakresie inwestycja C.2.1.1 będzie odnosiła się do samorządów, jak adresuje ich potrzeby, szczególnie w kontekście towarzyszących zapisów str. 161 i 162, mówiących, że „Przewiduje się możliwość uzupełnienia puli projektów w procedurze konkursowej” – a zatem dopuszczających sytuację, w której konkurs może się nie odbyć i całość środków będzie rozdyskrebowana w trybie indykatywnym).	Wyjaśnienie KPO zawiera rodzaje interwencji przewidziane do wsparcia finansowego. Nie zawiera takich interwencji, które nie będą dofinansowane.
290.	Gmina Miasto Szczecin	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	nie dotyczy	Wiele z proponowanych działań związanych jest z cyfryzacją procesów. Nie może to jednak oznaczać pogłębiania wykluczenia cyfrowego.	Dla osób starszych, ubogich, czy np. pozbawionych z różnych powodów swobodnego dostępu do infrastruktury, cyfryzacja może oznaczać wyłączenie z aktywnego funkcjonowania.	Wyjaśnienie Interwencja ma na celu ograniczenie wykluczenia cyfrowego również wśród grup defaworyzowanych.
291.	Gmina Miasto Szczecin	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	nie dotyczy	Same inwestycje w hardware i software nie gwarantują realnej zmiany jeśli nie będzie im towarzyszyła zmiana legislacji i podejścia. Dotyczy to zarówno administracji, jak i służby zdrowia oraz edukacji.	Covid-19 pokazał, że zakup komputerów, czy oprogramowania nie podnosi jakości kształcenia, jeśli nie jest związany ze zmianą metod uczenia. Zdalna administracja jest efektywna, jeśli uda się wyeliminować szereg barier formalnych zwłaszcza na styku różnych szczebli administracji. Systemy e-medyczne powinny sprzyjać lepszej trosce o pacjenta, a nie służyć za mur	Wyjaśnienie Inwestycje w hardware i software stanowią warunek podstawowy poprawy umiejętności cyfrowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						odgradzający od lekarzy.	
292.	Gmina Miasto Szczecin	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	nie dotyczy	Warto zaznaczyć, że zwłaszcza w odniesieniu do kwestii informatycznych będących osią działań na rzecz cyfryzacji polskie prawo o zamówieniach publicznych w wielu wypadkach nie nadąża za postępem technologicznym.	To z jednej strony zmusza JST do zamawiania rozwiązań starzejących się, z drugiej strony nie buduje polskich przedsiębiorstw IT, które mogłyby świadczyć swe usługi polskiej administracji w większym zakresie.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO
293.	Gmina Miasto Szczecin	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	nie dotyczy	Brakuje w programie kompleksowego podejścia do zwiększenia zaufania do rozwiązań cyfrowych, szczególnie z zakresu e-government.	Wskazane przez autorów KPO budowanie centrów cyberbezpieczeństwa to podejście pasywne, leczące bardziej skutki niż przyczyny.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie odnosi się do konkretnych zapisów KPO.
294.	Gmina Miasto Szczecin	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	nie dotyczy	Poświęcono zbyt mało uwagi osiągnięciu korzystnych efektów z pomocą działań w obszarze komponentu w połączeniu z innymi elementami.	Autorzy niepotrzebnie silosują rozwiązania, nie widząc zalet synergii.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie odnosi się do konkretnych zapisów KPO.
295.	Gmina Miasto Szczecin	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	nie dotyczy	Na poziomie ogólnym, w ramach cyfryzacji kraju, oczekujemy wdrożeń e-usług w dziedzinie ochrony zdrowia i funkcjonowania administracji państwa i samorządu lokalnego zapewniających obywatelom bezpośredni i zunifikowany dostęp do informacji, służących wzrostowi kompetencji cyfrowych społeczeństwa, poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego i cyberbezpieczeństwa.	W ramach cyfryzacji (transformacji cyfrowej) sugerujemy uwzględnić: - wdrożenie systemu cyfrowych aktów notarialnych, sporządzanych on-line i dostępnych natychmiast po ich wygenerowaniu i podpisaniu (komponent C.2.) - zniesienie obciążeń finansowych gmin poprzez wdrożenie jednolitych, krajowych systemów służących: a) automatyzacji ścigalności podatków i opłat lokalnych (komponent C.2.) b) wydawaniu standardowych decyzji administracyjnych, takich jak: decyzja o pozwoleniu na budowę, pozwolenie na użytkowanie obiektu itp. (komponent C.2.) c) interoperacyjności map z zasobu z planami miejscowymi, w tym standardu w zakresie ich publikacji w krajowych repozytoriach (komponent C.2., komponent A.1.).	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
296.	Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	Zmiana zapisów „Inwestycja będzie realizowana w trybie centralnych zakupów sprzętu i oprogramowania albo w systemie grantowym (udostępniania środków na przeprowadzenie zakupów poszczególnych organom prowadzącym placówki oświatowe)”.	W KPO znajdują się zapisy sugerujące, że doposażanie szkół będzie realizowane z poziomu centralnego. Problemy poszczególnych szkół i ich potrzeby dotyczące doposażenia w sprzęt najlepiej są znane jst czyli organom prowadzącym szkoły. Zakupy w pierwszej kolejności powinny być dokonywane przez jst.	Wyjaśnienie Dokonywane zakupy sprzętu ICT w szkołach będą odpowiedzią na zapotrzebowanie oraz wyniki przeprowadzonych ankiet technicznych.
297.	Organizacja Pracodawców Usług IT	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148 – 150	W działaniu określonym w rozdziale „C2.1.3. E-kompetencje” postulujemy a) dodanie zwiększenia liczby specjalistów IT na polskim rynku pracy jako jednego z elementów składowych celu, b) ujęcie zwiększenia liczby specjalistów IT na polskim rynku pracy jako jednego z kluczowych celów dla Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, c) uwzględnienie kosztów szkoleń, związanych z nabyciem kompetencji koniecznych dla podjęcia pracy w branży IT (przekwalifikowanie) / lub podniesieniem kwalifikacji dla osób początkujących w zestawieniu dot. jednostkowych kosztów szkoleń (str. 149), d) wsparcie bezpośrednie dla firm IT, realizujących programy edukacyjne, związane z przekwalifikowaniem / podnoszeniem kompetencji początkujących pracowników.	Jak zostało to opisane w wyzwanii dla działania C2.1.3. E-kompetencje „wymagana jest pilna interwencja i inwestycje w zakresie sprawnego podnoszenia kompetencji cyfrowych.” oraz „specjaliści w dziedzinie ICT stanowią niższy odsetek siły roboczej (3%) w stosunku do średniej unijnej (3,9%)”. Należy podkreślić, że rosnący popyt na specjalistów IT w polskiej gospodarce zdecydowanie przewyższa podaż (absolwenci uczelni i szkół programowania). Wraz z postępującą digitalizacją gospodarki znacząco rośnie zapotrzebowanie na specjalistów IT nie tylko w sektorze ICT, ale we wszystkich sektorach gospodarki (przemysł, transport, usługi, handel). Równocześnie znaczące rozpowszechnienie się pracy zdalnej w branży IT na całym świecie spowodowało, iż w ostatnich miesiącach rosnąca ilość polskich specjalistów IT rekrutowana jest do pracy zdalnej przez firmy działające poza granicami Polski, co dodatkowo uszczupla ilość wykwalifikowanych kadr, dostępnych dla przedsiębiorców i innych	Wyjaśnienie Celem interwencji C2.1.3. jest podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych pracowników administracji publicznej, obywateli, w szczególności osób wykwalifikowanych cyfrowo oraz nauczycieli.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						podmiotów działających w Polsce. Podkreślić należy, że absolwenci informatycznych kierunków na uczelniach wyższych, a tym bardziej kursów programowania nie posiadają kompetencji wystarczających do podjęcia samodzielnej pracy, dlatego też niezbędne jest wsparcie firm IT oraz innych przedsiębiorstw, które podejmują wysiłek podnoszenia kwalifikacji początkujących pracowników. Bez znaczącego i szybkiego zwiększenia ilości specjalistów IT na rynku pracy proces cyfryzacji polskiej gospodarki oraz rozwoju i digitalizacji polskich przedsiębiorstw zostanie zahamowany przez niedobór wykwalifikowanych kadr oraz szybko rosnące koszty pracy.	
298.	T-Mobile Polska S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	W Komunikacie Komisji z dnia 9 marca 2021 r. „Digital Decade” COM(2021)118 określone zostały nowe cele cyfrowe na 2030 rok. Dlatego Krajowy Plan Odbudowy, w zakresie wsparcia rozwoju sieci 5G, powinien zostać dostosowany do nowego celu w tym zakresie, jakim jest zapewnienie pokrycia sieciami 5G wszystkich zamieszkałych obszarów na terytorium RP oraz wszystkich szlaków komunikacyjnych (co wynika z dotychczasowych celów). Aby zrealizować ten cel niezbędne będzie wsparcie budowy infrastruktury i sieci 5G, udzielane w oparciu o przejrzyste, konkurencyjne procedury. Taki obszar wsparcia powinien zostać wprost przewidziany w KPO.	Jeśli Polska nie chce pozostać w tyle za innymi państwami UE w zakresie budowy nowoczesnych sieci mobilnych, w naszej ocenie unijne cele w zakresie sieci 5G, przewidziane w najnowszym dokumencie KE „Digital Decade” z 9.03.2021 r., powinny zostać już teraz odzwierciedlone w KPO. Wprawdzie w KPO wspomniano o wsparciu wdrażania sieci, jednak trudno jest wywnioskować w jaki sposób to wsparcie miałyby wyglądać (konkretny zakres wsparcia, potencjalni beneficjenci itp.). Nowoczesne sieci mobilne są niezbędne jeśli myślimy o innowacyjnych rozwiązaniach z zakresu IoT, czy Przemysłu 4.0 lub eRolnictwa. Dlatego należy wyraźnie wskazać, iż wsparciem objęte zostaną projekty w zakresie budowy infrastruktury na potrzeby przyszłych sieci 5G (wydaje się, iż najbardziej optymalnym byłoby wsparcie budowy infrastruktury pasywnej oraz łącza dosyłowych o odpowiednich parametrach). Pragniemy zwrócić uwagę, iż w tzw. „Connectivity Toolbox” Komisja Europejska zachęca państwa UE do wsparcia budowy sieci 5G środkami pochodzącymi z funduszy unijnych (zalecenie nr 20 Incentives for investment, pkt 32): „Member States are encouraged to use financial aid from EU-level programmes to complement 5G deployment to incentivize substantial investment in the roll-out of 5G.” Ponieważ wdrożenie Zalecenia Komisji jest przewidziane jako jeden z kamieni milowych dla realizacji KPO, to już dziś należy taki obszar wsparcia wpisać w KPO. Późniejsza próba realizacji może się okazać nieskuteczna, bo KPO będzie już zatwierdzone na poziomie unijnym.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.
299.	T-Mobile Polska S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	W zakresie wsparcia budowy infrastruktury sieci 5G oraz jej wdrażania powinien być wyłączenie tryb konkurencyjny. Jedynie ewentualne wsparcie w zakresie budowy systemu monitoringu PEM może być - ze względu na swój charakter - projektem indykatywnym	Z obecnego brzmienia KPO wynika zupełnie odwrotna zasada, tzn. wsparcie projektów indykatywnych z dopuszczeniem trybu konkurencyjnego. Dlatego niezbędna jest korekta obecnego brzmienia dokumentu. W przypadku wsparcia budowy infrastruktury 5G oraz wdrażania takich sieci dopuszczalny powinien być jedynie tryb konkurencyjny/konkursowy. Tylko taki tryb prowadzi do efektywnych wyników w zakresie gospodarowania środkami publicznymi oraz nie powoduje zakłócenia na wysoce konkurencyjnym rynku telekomunikacyjnym w Polsce.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
300.	Miejski Dom Kultury „Bogucice – Zawodzie” w Katowicach	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	C2.1.3. E-kompetencje: Średnia kwota dosprzętowania na poziomie 5000zł na instytucję wydaje się kwotą bardzo zaniżoną. Proponuje się podniesienie do 50 000	Dokument nie precyzuje jakiego rodzaju sprzęt powinien zostać zakupiony. Np. w projekcie złożonym do Infrastruktury Domów Kultury, koszt dosprzętowania pozwalającego na realizację wydarzeń kulturalnych on-line na wysokim poziomie został określony na około 70 000zł (w 2020 roku)	Wyjaśnienie Koszt został oszacowany na podstawie danych historycznych przy wdrażaniu POPC w ramach struktur Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
301.	Miejski Dom Kultury „Bogucice – Zawodzie” w Katowicach	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137, 141	białe plamy, obszary wykluczone - potrzeba doprecyzowania	Z treści dokumentu można wysnuć wniosek, że obszary wykluczone najczęściej wiążą się z obszarami o niskim stopniu urbanizacji, natomiast na przykładzie Miejskiego Domu Kultury "Bogucice-Zawodzie" można wykazać, że obszary wykluczone występują także w obszarach miejskich (maksymalna przepustowość łącza 80/4Mbit - daleko niewystarczająca do transmisji HD, gdzie wymagane jest stabilne 10Mbit, a przypadku transmisji 4k nawet 80Mbit)	Uwaga uwzględniona
302.	Miejski Dom Kultury „Bogucice – Zawodzie” w Katowicach	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	Prędkość przesyłu danych powinna być doprecyzowana, łącze powinno być symetryczne	O ile przepustowość łącza na poziomie 100Mbit wydaje się określona prawidłowo, o tyle należy zauważyć, że dla oferowania usług cyfrowych należy zapewnić łącze symetryczne tj. gwarantujące prędkość zarówno pobierania, jak i wysyłania danych.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga szczegółowa wykracza poza zakres KPO.
303.	Urząd Marszałkowski Woj. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	woj. warmińsko-mazurskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	str. 145	Niezrozumiała demarkacja z polityką spójności 2021-2027 w zakresie e-usług publicznych.	W KPO planuje się: - rozwój e-usług w administracji publicznej umożliwiających użytkownikom załatwianie spraw online. W polityce spójności planuje się: - platformy e-usług. Pozostawienie zapisów w takiej formie, bez doprecyzowania demarkacji, powoduje problemy w programowaniu kolejnej perspektywy finansowej UE.	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały doprecyzowane.
304.	Urząd Marszałkowski Woj. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	woj. warmińsko-mazurskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	str. 150	Brakuje informacji o mechanizmach koordynacji zakresów wsparcia.	W KPO wskazuje się, że: „Zakres tej reformy w dużym stopniu pokrywa się z planowanym zakresem interwencji dla programu cyfrowego na lata 2021-2027. Wdrożone zostaną mechanizmy m.in. w procesie selekcji i oceny projektów, zabezpieczające przed ryzykiem podwójnego finansowania inwestycji”. Bez wskazania mechanizmów koordynacji KPO, polityki spójności i innych źródeł finansowania bardzo trudno będzie zaplanować wsparcie, tak aby wyeliminować ryzyko podwójnego finansowania.	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały doprecyzowane.
305.	Miasto Malbork	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	strona 137	1. Brak konkretnych rozwiązań podczas długotrwałych zajęć zdalnych/hybrydowych (zajęcia są mało atrakcyjne, dzieci i młodzież mają braki społeczne. Należy dać możliwość pracy w grupach) 2. Brak instytucji (biblioteki, świetlice, kawiarenki internetowe, wolontariusze), którzy wspieraliby "cyfrowo uboższych obywateli" 3. Szukanie możliwości dania "narzędzi" do pomocy w zakresie cyfryzacji w szkołach.	Powyższe działania wzmagają proces wycofania społecznego wśród dzieci i młodzieży. Brak instytucji (biblioteki, świetlice, kawiarenki internetowe, wolontariusze), którzy wspieraliby "cyfrowo uboższych obywateli" Szukanie możliwości dania "narzędzi" do pomocy w zakresie cyfryzacji w szkołach. Uczniowie od najmłodszych klas bez względu na status materialny mogliby nabywać umiejętności cyfrowe.	Wyjaśnienie Inwestycje zaplanowane w KPO nawiązują i wynikają z Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych.
306.	Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Subregionu	woj. śląskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.1.	str.147	Proponuje się: a) wprowadzenie zapisu dotyczącego możliwości zakupu wyposażenia dla jednostek administracji (w tym skanery, plotery, serwery, komputery, macierzy, vice box) obsługujących	Stworzenie nowych platform, systemów, e-usług skutkuje koniecznością wzmocnienia infrastruktury IT w danej jednostce. Obecnie barierą w tworzeniu nowych systemów są właśnie braki sprzętowe, które uniemożliwiają prace w oparciu o materiały	Wyjaśnienie Inwestycje zaplanowane w ramach KPO uzupełniają inwestycje przewidziane w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Południowego Województwa Śląskiego Aglomeracja Beskidzka z siedzibą w Bielsku-Białej				wdrażane e-usługi. b) wprowadzenie zapisu dotyczącego digitalizacji obecnych materiałów!, tj. wprowadzenie osobnej pozycji dotyczącej kosztu jednostkowego w tym zakresie.	cyfrowe oraz brak zdigitalizowanych materiałów (np. operaty).	ramach polityki spójności.
307.	Powiat Piłski	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Powiat Piłski proponuje uwzględnienie w ogłaszanych konkursach dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach KPO, w zakresie możliwych kosztów do objęcia dofinansowaniem, kosztów związanych ze zleceniem usług w zakresie między innymi: rozpoznania potrzeb, sprawdzeń-audytów aktualnego stanu ochrony cyberbezpieczeństwa w jednostkach, wraz ze wskazaniem możliwych działań w ramach komponentu C Transformacja Cyfrowa, kosztów wdrożenia rozwiązań, uaktualnień niezbędnej dokumentacji, jako zabezpieczenia organizacyjnego, w tym polityki Bezpieczeństwa Informacji dla jednostek organizacyjnych, niezbędnych szkoleń, wykonania audytów po wdrożeniu nowych technologii lub wykonania modernizacji z zakresu Krajowych Ram Interoperacyjności oraz z zakresu cyberbezpieczeństwa.	Z uwagi na rosnącą liczbę ataków cybernetycznych na infrastrukturę administracji publicznej, niezbędne jest całościowe podejście do problemu uwzględniające możliwość całościowego finansowania wszystkich elementów mających wpływ i tworzących system bezpieczeństwa informacji poczynając od rozpoznania aktualnego stanu w zakresie cyberbezpieczeństwa, w danej jednostce, przez profesjonalny podmiot zewnętrzny, poprzez zakupy niezbędnego sprzętu i oprogramowania, przystosowania pomieszczeń (np. pod serwerownię), wykonanie wdrożenia wraz z aktualizacją dokumentacji Polityki Bezpieczeństwa Informacji, a kończąc na audytach z zakresu KRI i cyberbezpieczeństwa. Ochrona cyberbezpieczeństwa opiera się na zabezpieczeniach technicznych (sprzętowych, programowych i fizycznych), ale także nie mniej ważnych zabezpieczeniach organizacyjnych (np. dokumentacji opisującej procedury bezpieczeństwa, różnego rodzaju polityk bezpieczeństwa, które przydzielają odpowiednie role w organizacji, ustanawiają osoby odpowiedzialne za ochronę bezpieczeństwa informacji, ustanawiają standardy postępowania) W opinii Powiatu Piłskiego podejście punktowe do problemu i skupienie się na zakupie sprzętu i oprogramowania może okazać się niewystarczające w walce z cyberprzestępczością. Do właściwej organizacji systemu cyberbezpieczeństwa niezbędna jest wiedza specjalistyczna z tego zakresu, którą kadra jst może pozyskać w postaci specjalistycznych szkoleń.	Wyjaśnienie Koszty powinny być kwalifikowalne zgodnie z zasadami UE.
308.	Instytut Zielonej Gospodarki	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	157	Wprowadzenie mierników rezultatu dla działania C1.1.1. – dostęp do szerokopasmowego internetu dla 95 procent mieszkańców Polski.	Pieniądze z KPO mogą sfinansować znacznie więcej niż planowane 1.000.000 nowych przyłączy do sieci światłowodowej. Pieniądze na rozszerzenie planu przyłączy do sieci wysokich prędkości można uzyskać np. przesuwając środki z programu dofinansowania dla BSP	Wyjaśnienie Poprawa dostępności do szerokopasmowego internetu będzie również skutkiem inwestycji w części pożyczkowej KPO, tj. w zakresie wzmocnienia potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej.
309.	Powiat Piłski	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Powiat Piłski proponuje, aby w ogłaszanych konkursach w ramach możliwych do dofinansowania kosztów uwzględnić następujące rodzaje zadań: rozwój infrastruktury sieciowej, zwiększenie przepustowości sieci informatycznych, doposażenie szkół podstawowych specjalnych oraz	Zaproponowane rozwiązanie pozwoli w razie potrzeby na prowadzenie nauki z wykorzystaniem metod i technik pracy na odległość oraz na rozwijanie cyfrowych umiejętności zarówno u uczniów jak i kadry pedagogicznej.	Uwaga nieuwzględniona KPO nie precyzuje zasad organizacji konkursów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					ponadpodstawowych w sprzęt komputerowy, oprogramowanie i pracownie multimedialne.		
310.	Powiat Piłski	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Powiat Piłski proponuje, aby w ogłoszany konkursach w ramach możliwych do dofinansowania kosztów uwzględnić następujące rodzaje zadań: kursy, szkolenia w tym zakresie dla kadry pedagogicznej, nauczycieli, w szczególności z wykorzystania narzędzi i technik pracy na odległość, kursy, szkolenia pokazujące metody i techniki pracy na odległość	Powyższe rozwiązanie pozwoli na podniesienie kompetencji kadry pedagogicznej niezbędne do wykonywania pracy zdalnej, realizacja zaplanowanych zadań w szczególności zalecana jest dla osób powyżej 50 roku życia.	Uwaga nieuwzględniona KPO nie precyzuje zasad organizacji konkursów.
311.	Instytut Badań Literackich PAN	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	www.ibl.waw.pl	<p>Udział i uczestnictwo Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk w Krajowym Planie Odbudowy w latach 2021-2024 zakłada: 1) kontynuację fundamentalnych dla nauk humanistycznych projektów cyfrowych, w tym przede wszystkim Polskiej Bibliografii Literackiej bieżącej, Słownika Polszczyzny XVI wieku, edycji cyfrowych pisarzy dawnych i współczesnych, a także kontynuację projektów wieloletnich rozpoczętych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, jak „Kartoteka Bara”, „Dramat polski. Reaktywacja”, „Archiwum Kobiet Piszących” – 4 MLN</p> <p>2) rozbudowę narzędzi cyfrowych służących udostępnianiu dorobku naukowego Instytutu w postaci Open Access (bazy danych, edycje tekstów literackich, opracowania) oraz zdalnej dydaktyce, a także transformacji cyfrowej polskiej humanistyki (po zakończeniu dotychczasowych projektów w 2023 roku) – 1 MLN</p> <p>3) podtrzymanie niezbywalnej infrastruktury badawczej o charakterze i zasięgu środowiskowym: Biblioteka IBL PAN oraz archiwa, w tym Dział Zbiorów Specjalnych oraz Archiwum Elizy Orzeszkowej, rozwijanie cyfrowych edycji fundamentalnych dla dyscypliny czasopism: „Pamiętnika Literackiego”, „Tekstów Drugich”, „Wieku XIX”, „Napisu” i „Widoku” – 4 MLN</p> <p>4) zakup oprzyrządowania do rozwoju i wzmocnienia cyfrowej humanistyki, obejmującego serwery oraz oprogramowanie – 1 MLN.</p> <p>Wsparcie edukacji i nauki w ramach Krajowego Planu Odbudowy powinno uwzględniać szczególną rolę humanistyki. Humanisci wypracowują i rozwijają narzędzia niezbędne w procesie tworzenia i przekazywania wiedzy, a także budowania kontaktów międzyludzkich na poziomie krajowym i międzynarodowym (humanistyka cyfrowa),</p>	<p>Planując wykorzystanie środków Krajowego Planu Odbudowy należy spojrzeć nie tylko na potrzeby bieżące, ale także zastanowić się nad planem strategicznym, nad mechanizmami, które przyniosą polskiej gospodarce i polskiemu społeczeństwu określone korzyści, w perspektywie nie tylko roku czy dwóch, ale 10 czy 20 lat. Nie możemy myśleć wyłącznie o powrocie do rozwiązań, które istniały przed pandemią. Należy nie tylko zwrócić uwagę na usprawnienie wykorzystywania technologii, z których korzystamy dzisiaj, lecz skutecznie przygotować się do zaabsorbowania technologii, które obecnie dopiero są rozwijane, podejmując działania, które przygotowują polskie społeczeństwo i gospodarkę do ich wykorzystania w perspektywie dekady. W tym kontekście fundamentalną rolę odgrywają badania podstawowe. Stąd propozycja wydzielenia w Krajowym Planie Odbudowy środków, których przeznaczeniem będzie wzmocnienie i równomierny rozwój całości istniejącej infrastruktury badawczej, co umożliwi polskiej nauce jeszcze aktywniejszy udział w trwającej rewolucji naukowo-technicznej.</p> <p>W przedstawionym przez Ministerstwo Nauki i Edukacji projekcie planu wykorzystania środków z Krajowego Planu Odbudowy na wsparcie nauki w Polsce zwraca uwagę uwzględnienie w tym projekcie wyłącznie instytutów badawczych sieci Łukasiewicz oraz całkowite pominięcie instytutów Polskiej Akademii Nauk. Tymczasem rola badań podstawowych dla rozwoju Polski, potwierdzona w okresie pandemii, każe spojrzeć na nie jako na istotny element zapewniający odporność i konkurencyjność gospodarki. To właśnie badania podstawowe i umiejętność wykorzystania ich wyników w gospodarce zadecydują w przyszłości o miejscu Polski w świecie. Istotną część badań podstawowych prowadzona jest w Polsce w instytutach Polskiej Akademii Nauk. Pandemia spowodowała załamanie się współpracy międzynarodowej, która stymuluje rozwój nauki (m.in. odwołane bądź zawieszane wymiany stypendialne, organizacja konferencji i seminariów wyłącznie w trybie online utrudnia prowadzenie żywej wymiany myśli). Światowa gospodarka rozwija się dzisiaj najszybciej w dziedzinach wymagających wysokich technologii i nie widać oznak, aby ten trend miał ulec zmianie. Jednak objaśnienie dokonujących się zmian również przez nauki</p>	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>gromadzą i udostępniają zasoby kluczowe dla zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia dzieci i młodzieży (poprzez rozwój baz danych, edycje tekstów, opracowania poświęcone literaturze i kulturze), podtrzymują trwałość dziedzictwa kultury w czasie pandemii i z myślą o przyszłości (poprzez utrzymanie i rozwój bibliotek, archiwów). Właśnie czas pandemii uświadomił nam szczególnie, jak ważna jest digitalizacja danych, która umożliwia pracę badawczą w sytuacji, gdy niemożliwe są podróże naukowe i dostęp do archiwów. Na przeszkodzie szybszym postępowi digitalizacji stoją ograniczenia sprzętowe i kadrowe, mające swe źródło w ograniczeniach finansowania. Humanistyka to jednak nie tylko technologie, infrastruktura badawcza, ale przede wszystkim ludzie: ich potrzeby intelektualne, kulturalne i emocjonalne. Wsparcie dla humanistyki jest inwestycją w ludzi i ich potencjał – jego utrzymanie i dalszy rozwój. Instytut Badań Literackich od początku pandemii wspiera nauczycieli i uczniów w kraju i za granicą, prowadząc akcję pt. "IBL dla szkół", a w jej ramach udostępniając w formie cyfrowej najważniejsze publikacje poświęcone literaturze i kulturze, jak również prowadząc wykłady na ten temat. Zdigitalizowaliśmy i udostępniliśmy wiele naszych zasobów i wyników badań, dzieląc się ze społeczeństwem zdobytą wiedzą i umiejętnościami. Pragniemy kontynuować naszą misję przy wsparciu ze środków KPO.</p>	<p>społeczne i humanistyczne jest niezbędne w postępie cywilizacyjnym. Nie do przecenienia są też liczne projekty aplikacyjne realizowane w Instytutach PAN, które stawiają czoła wyzwaniom nowego Europejskiego Zielonego Ładu. Pomińnięcie instytutów PAN w programie Krajowego Planu Odbudowy oznacza zaprzepaszczenie szansy na szybszy rozwój gospodarczy w tych dziedzinach.</p>	
312.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	138	<p>pkt 3 Opis Reform i Inwestycji, Tabela Niezbędne jest dostosowanie celów w zakresie wsparcia infrastruktury szerokopasmowej do najnowszego Komunikatu Komisji z dnia 9 marca 2021 r. „Digital Decade” COM(2021)118, określającego cele cyfrowe na 2030 rok. Jednym ze zaktualizowanych celów jest, aby wszystkie gospodarstwa domowe były objęte siecią gigabit, a wszystkie zaludnione obszary powinny być objęte sieciami 5G. Dlatego w Krajowym Planie Odbudowy należy wyraźnie wskazać, iż wsparciem objęta będzie budowa infrastruktury sieci gigabitowych oraz 5G, a celem interwencji przewidzianej w KPO będzie zapewnienie powszechnego dostępu do takich sieci na obszarze RP. Z zastrzeżeniem, że przyznanie pomocy publicznej powinno być poprzedzone analizą i koordynacją w sytuacji co do jej kierowana na tych samych obszarach na dwie różne technologie, aby</p>	<p>Zgodnie z opisem inwestycji w punkcie C 1.1.1 Telekomunikacja interwencja ma być ukierunkowana na projekty zapewniające obywatelom w białych obszarach NGA (tj. w miejscach, w których nie można korzystać z dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s) dostęp do nowoczesnych usług komunikacji elektronicznej świadczonych za pomocą sieci o bardzo dużej przepustowości. Natomiast wdrażanie inwestycji ma dotyczyć dodatkowych 1,08 mln gospodarstw domowych (lokali mieszkalnych), które będą objęte szerokopasmowym dostępem do Internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s, z możliwością jej modernizacji do prędkości mierzonych w Gb/s. To podejście powinno zostać odzwierciedlone w zdefiniowanym celu inwestycji. Na aktualnym etapie potrzeb przepustowości sieci nie jest uzasadnione budowanie sieci w technologii, która nie będzie pozwalała na jej dalszą rozbudowę do pojemności mierzonych w Gb/s lub Tb/s. Odmienne podejście prowadziłoby za kilka lat do konieczności do budowy kolejnej infrastruktury, która mogłaby spełnić rosnące wymagania w zakresie rosnącej przepustowości.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					efektywnie wykorzystać środki publiczne. W świetle wyżej wskazanych celów „Digital Decade” proponujemy doprecyzować w Tabeli w wierszu C1. Poprawa dostępu do szybkiego Internetu, w kolumnie „Cel inwestycji” jako infrastruktura ma być zapewniona, poprzez nadanie następującego brzmienia tj. „Zapewnienie infrastruktury telekomunikacyjnej dla gospodarstw domowych o przepustowości co najmniej 1 Gb/s, z możliwością jej modernizacji do prędkości mierzonych w Tb/s na terenie kraju, oraz zapewnienie pokrycia sieciami 5G wszystkich zaludnionych obszarów w kraju, w tym na szlakach komunikacyjnych.”	Nie pozwoliłoby to na spełnienie podstawowych celów KPO jakim jest budowa odporności gospodarki na kryzys oraz wzmocnienie spójności społecznej i terytorialnej kraju. Uwzględniając przewidziany nowy cel unijny, jakim jest zapewnienie sieci gigabitowych dla wszystkich gospodarstw domowych oraz sieci 5G dla wszystkich zaludnionych obszarów do 2030 roku (obok dotychczasowego celu zapewnienia niezakłóconej łączności na szlakach komunikacyjnych). Należy więc rozważyć podniesienie dotychczasowych parametrów do tych nowych wyższych celów. Jednocześnie należy przy tym uwzględnić, aby pomoc nie była kierowana na obszary gdzie zostały zrealizowane lub są jeszcze realizowane projekty z udziałem pomocy publicznej, a ich okres trwałości się jeszcze nie zakończył.	
313.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu. W części Cel (Objective) należy doprecyzować, w jaki sposób będzie wspierane zapewnienie dostępu do usług bezprzewodowych 5G. Proponujemy następujące brzmienie: „Interwencja jest ukierunkowana na projekty zapewniające obywatelom w białych obszarach NGA (tj. w miejscach, w których nie można korzystać z dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s) dostęp do nowoczesnych usług komunikacji elektronicznej świadczonych za pomocą sieci o bardzo dużej przepustowości, a także projekty zapewniające zasięg usług w sieciach 5G na zaludnionych obszarach, w tym i na szlakach komunikacyjnych. Ponadto, przewiduje się działania polegające na monitoringu emisji pól elektromagnetycznych.” Również w części Charakterystyka (Nature, type, size of investment) należy wprowadzić następującą zmianę o charakterze doprecyzującym (pogrubiony fragment): „infrastruktury i upowszechniania dostępu do usług przewodowych sieci gigabitowych oraz bezprzewodowych o wysokiej jakości (w tym w sieciach minimum 5G) i monitoringu emisji pól elektromagnetycznych.”	Obecny dokument jest bardzo nieprecyzyjny, jeśli chodzi o obszar wsparcia finansowego na potrzeby rozwoju sieci 5G. Konieczne jest zatem doprecyzowanie, że przewidziane jest konkretne wsparcie budowy infrastruktury sieci 5G, a nie bliżej nieokreślone działania. Izba wielokrotnie wskazywała, iż najbardziej optymalnym byłoby wsparcie infrastruktury pasywnej oraz transmisji o odpowiedniej przepustowości na potrzeby sieci nowych generacji. Przy jednoczesnym zapewnieniu obowiązku hurtowego do subsydiowanych sieci przyczyniłoby się to do optymalizacji kosztów powstania sieci mobilnych nowej generacji. W przypadku dofinansowania sieci bezprzewodowych 5G konieczne jest również ustalenie zasad efektywnego dostępu hurtowego do tych sieci. W przypadku dofinansowania infrastruktury aktywnej, obok infrastruktury pasywnej, również usług w celu zapewnienie efektywnej konkurencji na obszarach dofinansowanych. Jeśli chodzi o system monitoringu PEM, to należy go wyodrębnić z działań mających na celu wspieranie rozwoju sieci 5G. Izba nie kwestionuje zasadności powstania takiego systemu, lecz brak bezpośredniego związku takiego systemu ze wsparciem dostępu do sieci 5G. Dlatego projekt taki należy traktować jako działanie odrębne od wsparcia sieci 5G.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.
314.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu. Wnosimy o wyraźne doprecyzowanie, że wsparcie wdrożenia sieci 5G będzie udzielane wyłącznie w trybie konkurencyjnym, w sposób nienaruszający skutecznej konkurencji na rynku. Proponujemy zatem następujące brzmienie fragmentu odnoszącego się do trybu wsparcia	Przy obecnym brzmieniu KPO projekty z obszaru wsparcia wdrożenia sieci 5G mają być co do zasady projektami indykatywnymi, choć przewiduje się także możliwość dofinansowania takich projektów w trybie konkursowym. O ile w przypadku wymienionego wprost systemu monitoringu PEM indykatywny charakter projektu może być uzasadniony, to zupełnie odmiennie kwestia ta będzie się przedstawiać w przypadku wsparcia budowy infrastruktury lub sieci 5G oraz	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					wdrożenia sieci 5G w części Wdrożenie (Implementation) „Projekty z obszaru wsparcia wdrożenia sieci 5G będą projektami wybieranymi do dofinansowania wyłącznie w trybie konkursowym. Z kolei projekt stacjonarnego monitoringu emisji PEM będzie projektem indykatywnym.”	upowszechniania dostępu do takich sieci. W tej drugiej sytuacji będziemy mieć bowiem do czynienia z pomocą publiczną. I dlatego jedynym dopuszczalnym trybem udzielenia takiego wsparcia powinien być tryb konkurencyjny. W przeciwnym razie nastąpi zakłócenie warunków na bardzo konkurencyjnym rynku usług mobilnych. Ponadto, tryb konkurencyjny przyczynia się do uzyskania najbardziej efektywnych wyników z punktu widzenia kosztów realizacji inwestycji i oczywiście znacznie wyższej transparentności procesu.	
315.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	140	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu - Reforma. Ze względu na fakt, iż sieci szerokopasmowe są fundamentem dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa cyfrowego, należy wbudować w proces stanowienia prawa mechanizm, w ramach którego każdy projektowany akt prawny powinien być badany pod kątem wpływu na proces budowy sieci oraz cyfryzacji kraju. Tylko pozytywna ocena wpływu na proces inwestycyjny oraz proces cyfryzacji kraju powinna umożliwiać przyjęcie nowego aktu prawnego.	Dotychczasowe doświadczenia związane z procesem legislacyjnym pokazują, iż na jedną usuniętą barierę przypada kilka nowych (często jeszcze bardziej uciążliwych). Szybciej bowiem przebiega proces legislacyjny wprowadzający nowe obowiązki niż usuwanie dotychczasowych. Dlatego konieczne jest wbudowanie, w proces tworzenia prawa, zasady, która umożliwiłaby wejście w życie jakichkolwiek nowych przepisów prawa, jedynie pod warunkiem, iż nie stanowią one bariery dla budowy nowoczesnych sieci szerokopasmowych. W przeciwnym razie będziemy mieć w dalszym ciągu do czynienia z jednoczesnym usuwaniem barier i wprowadzaniem nowych do porządku prawnego.	Uwaga uwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
316.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	140	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu. W części Charakterystyka (Nature, type, size of reform) należy dodać poniższą treść: W tiret pierwszym po słowach „ W ramach ułatwień w prowadzeniu inwestycji w zakresie sieci szerokopasmowych (sieci stacjonarnych, bezprzewodowych) dostosowane zostanie krajowe prawodawstwo do” należy dodać słowa: „postulatów zgłaszanych przez środowiska gospodarcze związanych z usuwaniem barier inwestycyjnych oraz” i dalej bez zmian. Ponadto należy dodać akapit w brzmieniu: „Za działanie szczególnie istotne w kontekście likwidacji barier dla rozwoju sieci mobilnych (w tym sieci 5G) należy uznać konieczność usunięcia obowiązującej nadregulacji związanej z objęciem instalacji radiokomunikacyjnych zakresem rozporządzenia z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. uznania za przedsięwzięcie mogące podlegać ocenie oddziaływania na środowisko). Dzieje się tak pomimo faktu, że dyrektywy UE (2011/92/UE) nie obejmują instalacji telekomunikacyjnych jako rodzaju przedsięwzięć wymagających oceny z punktu widzenia skutków wywieranych na środowisko -	Izba wielokrotnie w swoich wystąpieniach wskazywała na niezbędność usunięcia wielu regulacyjnych barier inwestycyjnych. To głosy przedsiębiorców powinny być w pierwszej kolejności brane pod uwagę w przygotowywaniu i wdrażaniu reform. Izba w szczególności wskazywała na konieczność usunięcia obowiązującej nadregulacji instalacji radiokomunikacyjnych zawartej w tzw. rozporządzeniu kwalifikacyjnym, jako kluczowej bariery prawnej dla rozwoju nowoczesnych mobilnych sieci telekomunikacyjnych. Brak podstaw do objęcia instalacji radiokomunikacyjnych zakresem regulacji rozporządzenia kwalifikacyjnego, znajduje swoje głębokie uzasadnienie zarówno w świetle regulacji UE, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 marca ub.r. Aktualizacji Narodowego Planu Szerokopasmowego czy też regulacji krajowych z zakresu ochrony środowiska i prawa budowlanego. Usunięcie tej bariery prawnej ma szczególnie istotne znaczenie w kontekście stawianych w KPO celów związanych z realizacją komponentu „Transformacja cyfrowa”. Problem ten staje się również krytyczny w obliczu wyzwań stojących zarówno przed operatorami jak i władzami centralnymi związanych z budową na terenie Polski sieci 5G. Z tego też względu pozytywnie należy odbierać zawartą w treści KPO deklarację: „Znowelizowane zostanie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – w zakresie usunięcia instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko”. Deklaracja ta	Wyjaśnienie Reformy niezbędne do realizacji inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu zostały zawarte w KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>polskie uregulowania w tym zakresie stanowią nadregulację w stosunku do prawodawstwa unijnego. Warto również podkreślić, że w przyjętej przez Radę Ministrów w marcu ub.r. Aktualizacji Narodowego Planu Szerokopasmowego, jako jedna z dwóch zidentyfikowanych kluczowych barier prawnych w sieciach radiowych wskazana została „bariera związana z uzyskiwaniem decyzji środowiskowych”. W Aktualizacji NPS jednoznacznie wskazano, że: „Umieszczenie infrastruktury radiokomunikacyjnej w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko należy uznać za nieuzasadnioną nadregulację rynku telekomunikacyjnego” oraz „Skoro zalecane są bezpieczne limity (progi) ekspozycji na PEM, to nie powodują one negatywnych skutków dla środowiska. Tym samym przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko dla takich instalacji jest nie tylko nadregulacją, ale także, przywołując dostępne raporty i badania naukowe, fikcją.”. Pomimo powyższego, do dnia dzisiejszego nie podjęto działań legislacyjnych zmierzających do wykreślenia instalacji radiokomunikacyjnych z zakresu regulacji rozporządzenia kwalifikacyjnego. Stanowi to zatem nadal kluczową barierę wpływając zarówno na pewność prawną procesu inwestycyjnego (także dla sieci 5G) jak i konieczność nieefektywnego projektowania sieci. Bariera ta wymaga niezwłocznego usunięcia biorąc pod uwagę stawiane w KPO cele związane z realizacją komponentu „Transformacja cyfrowa”. Ponadto, w zakresie niezbędnych reform do szybkiego zniwelowania dystansu z innymi bardziej zaawansowanymi w budowie sieci 5G krajami niezbędne są, oprócz już wymienionych w KPO, następujące działania ze strony władz publicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szybkie udostępnienie rynkowi widma na potrzeby budowy sieci 5G (przede wszystkim z zakresu 3.6 GHz i 700 MHz) umożliwiające najbardziej efektywne wykorzystywanie wielowarstwowych sieci poszczególnych operatorów (możliwość agregacji pasma zwiększająca pojemność, prędkość i jakość usług dla klientów końcowych) • stały monitoring efektywności wykorzystywanego widma i ewentualna realizacja niezbędnych procesów refarmingu i reshufflingu widma 	<p>wymaga jednak w treści KPO po pierwsze odpowiedniego obudowania merytorycznego (o proponowanej obok treści), a po drugie wskazania konkretnych i możliwie najkrótszych ram czasowych dla zrealizowania tego działania (o czym mowa w uwagach poniżej). Ponadto, lista niezbędnych działań w ramach reform kluczowych do przyspieszenia budowy nowoczesnej infrastruktury w Polsce jest niepełna. Oprócz wskazanych w KPO działań niezbędne są również dodatkowe ambitne działania mające na celu stworzenie optymalnych warunków dla budowy sieci mobilnych, w tym sieci nowych generacji. Po pierwsze, budowa mobilnych sieci o bardzo wysokiej przepustowości wymaga zapewnienia przedsiębiorcom telekomunikacyjnym kluczowych częstotliwości. Polska ma już poważne opóźnienia w dystrybucji częstotliwości kluczowych dla rozwoju sieci 5G (3.6 GHz oraz 700 MHz). Dlatego niezbędne jest znaczące przyspieszenie działań w tym zakresie. Udostępnienie dodatkowych częstotliwości nie tylko umożliwi operatorom budowę sieci 5G, ale również zastosowanie agregacji pasm, co jest niezbędne dla zapewnienia odpowiedniej pojemności, prędkości sieci mobilnych, a w konsekwencji wysokiej jakości usług dla użytkowników końcowych. Równie istotne znaczenie, jak udostępnienie dodatkowych częstotliwości, ma efektywne wykorzystanie już udostępnionych pasm. Optymalizacja wykorzystania widma przyczyniłaby się do znaczącego zwiększenia wydajności sieci. Prezes UKE posiada już stosowne instrumenty prawne, pozwalające na przeprowadzenie refarmingu i reshufflingu widma w celu zapewnienia najefektywniejszego jego wykorzystania. Należy przewidzieć działania w tym zakresie. Niezbędne jest również zapewnienie większej elastyczności w Prawie budowlanym przy zmianie trzonu wieży, które uwzględniałoby specyfikę tych obiektów budowlanych. Najważniejszymi parametrami dla wieży, mającymi istotny wpływ na zasięg obszaru oddziaływania obiektu, jest jej wysokość oraz nośność. Zgodnie z Pb nie jest istotnym odstępstwem od zatwierdzonego projektu budowlanego zmiana w zakresie 2% wysokości, szerokości lub długości obiektu określonego w projekcie. Powyższy parametr może być odpowiedni dla budynków, ale nie jest już odpowiedni dla typowej wieży telekomunikacyjnej. Ma ona zazwyczaj 3-10 m szerokości u podstawy (w zależności od wysokości), zmiana 2% to zmiana o 6-20 cm, czyli dużo mniej niż typowe różnice szerokości u podstawy wież różnych typów, ale o takiej samej wysokości i nośności. Wprowadzenie większej elastyczności pozwoliłoby na skrócenie procesu inwestycyjnego, a także koszty budowy infrastruktury telekomunikacyjnej. Wprawdzie nowelizacja ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych z 2019 r. obniżyła maksymalny próg opłaty za zajęcie pasa drogowego w celu</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<ul style="list-style-type: none"> nowelizacja przepisów prawa budowlanego w celu zapewnienia większej elastyczności przy zmianie trzonu wieży (umożliwiająca bardziej efektywny proces budowy infrastruktury) nowelizacja ustawy o drogach publicznych w celu przywrócenia art. 40f ustawy o drogach publicznych (uchylonego ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw) umożliwiającego aktualizację opłat za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczania w nim infrastruktury telekomunikacyjnej. usunięcie wątpliwości interpretacyjnych związanych z budową stacji bazowych telefonii ruchomej (wprowadzenie definicji stacji bazowej) 	umieszczenia w nim infrastruktury telekomunikacyjnej, ale jednocześnie uchylony został art. 40f, który umożliwiał „aktualizację” opłat określonych w już wydanych decyzjach administracyjnych w tym przedmiocie. W konsekwencji oznacza to, że bardzo wiele decyzji wydanych operatorom telekomunikacyjnych na dłuższy okres, np. 10, 20 lat, ma „zamrożone” stawki opłat obowiązujące przed nowelizacją tej ustawy. Nie ma obecnie instrumentu prawnego pozwalającego na ich dostosowanie do nowych stawek. Dlatego niezbędne jest przywrócenie przepisu w jego poprzednim brzmieniu. Pomimo wielu nowelizacji prawa budowlanego, proces inwestycyjny związany z umieszczaniem stacji bazowych nadal rodzi problemy natury interpretacyjnej. W celu usunięcia jakichkolwiek wątpliwości i zapewnienia większej pewności prawnej należy wprowadzić do Prawa budowlanego definicję stacji bazowej telefonii komórkowej o następującej treści – „stacja bazowa - telekomunikacyjny obiekt budowlany składający się z konstrukcji nośnej realizowanej jako słup, wieża lub maszt wolnostojący posadowiony na gruncie, lub antenowej konstrukcji wsporczej posadowionej na istniejącym obiekcie budowlanym, wraz z zainstalowaną na nim instalacją radiokomunikacyjną oraz towarzyszącymi urządzeniami”. Wdrożenie tych reform w istotny sposób przyczyniłoby się do usunięcia „wąskich gardeł” administracyjno-prawnych w zakresie budowy sieci mobilnych, w tym sieci 5G.	
317.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	140, 160	<p>C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu. W części „Zakres czasowy (Timeline)” oraz Tabela. Kamienie milowe i cele (Milestones – M and Targets – T) należy dokonać zmian polegających na zmianie terminów oraz wskazaniu konkretnych terminów realizacji poszczególnych działań składających się na reformę w zakresie ułatwienia budowy sieci szerokopasmowych w Polsce.: Wnosimy o uzupełnienie tej części dokumentu (str. 140) w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> II kw. 2021 r. - nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – w zakresie usunięcia instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko. 	<ul style="list-style-type: none"> III kw. 2021 r. – nowelizacja (lub zastąpienie) rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Celem zmian będzie dostosowanie wymagań dotyczących metodyki pomiaru emisji pól elektromagnetycznych w środowisku do najnowszych osiągnięć nauki i techniki III kw. 2021 r. - usunięcie wątpliwości interpretacyjnych związanych z budową stacji bazowych telefonii ruchomej (wprowadzenie definicji stacji bazowej) IV kw. 2021 r. nowelizacja przepisów prawa budowlanego w celu zapewnienia większej elastyczności przy zmianie trzonu wieży (umożliwiająca bardziej efektywny proces budowy infrastruktury) III kw. 2021 r. nowelizacja ustawy o drogach publicznych w celu przywrócenia art. 40f ustawy o drogach publicznych (uchylonego ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw) umożliwiającego aktualizację opłat za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczania w nim infrastruktury telekomunikacyjnej III/IV 2021 r. (3.6 GHz) i II kw. 2022 r. (700 MHz) - 	Wyjaśnienie Propozycje zmian regulacji prawnych uległy modyfikacji po uwagach z konsultacji społecznych i uwagach KE.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>udostępnienie rynkowi widma na potrzeby budowy sieci 5G (przede wszystkim z zakresu 3.6 GHz i 700 MHz) umożliwiające najbardziej efektywne wykorzystywanie wielowarstwowych sieci poszczególnych operatorów (możliwość agregacji pasma zwiększająca pojemność, prędkość i jakość usług dla klientów końcowych)</p> <ul style="list-style-type: none"> • III/IV kw. 2021 r. dokonanie oceny efektywności wykorzystywanego widma i ewentualna realizacja niezbędnych procesów reformatingu i reshufflingu widma • I kw. 2022 r. - wdrożenie zalecenia Komisji z 18 września 2020 r. w sprawie wspólnego unijnego zestawu narzędzi redukujących koszty inwestycji w sieci o bardzo dużej przepustowości, zapewniających terminowe i proinwestycyjne udostępnienie częstotliwości radiowych dla sieci 5G oraz wspierających rozwój łączności jako narzędzia ekonomicznej odbudowy Unii po kryzysie COVID-19 (C(2020) 6270 final, tzw. connectivity toolbox). Komisja obecnie prowadzi przegląd prawodawstwa Państw członkowskich w zakresie procedur wymaganych w telekomunikacyjnym procesie inwestycyjnym, celem określenia zbioru dobrych praktyk legislacyjnych 	
318.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1 Telekomunikacja. W charakterystyce inwestycji proponujemy uzupełnienie, że interwencją będą mogły być też objęte nie tylko gospodarstwa domowe, ale znajdujące się w bliskiej odległości inne lokale zarówno użyteczności publicznej, jak i prywatnej.	Jednym z głównych celów strategicznych wskazanych przez KE na 2025 r. jest zapewnienie gigabitowego dostępu do internetu dla wszystkich miejsc stanowiących główną siłę napędową rozwoju społeczno-gospodarczego, takich jak szkoły, węzły transportowe i główne miejsca świadczenia usług publicznych ²³ , a także dla przedsiębiorstw prowadzących intensywną działalność w internecie. W związku z tym pozbawienie takich lokalizacji możliwości skorzystania z nowoczesnych sieci szerokopasmowych jeśli w sąsiedztwie prowadzone są inwestycje przy wsparciu publicznym byłoby nieuzasadnione. Doświadczenia POPC wskazują, że brak możliwości podłączenia innych lokali powoduje duże niezadowolenie lokalnych społeczności.	Uwaga uwzględniona
319.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1 Telekomunikacja. Proponujemy uzupełnienie opisu charakterystyki o informację, że budowana infrastruktura zarówno stacjonarna jak i mobilna będzie podlegać obowiązkowi zapewnienia efektywnego dostępu hurtowego.	Takie podejście jest niezbędne dla zapewnienia konkurencji na danym obszarze i jest jednym z podstawowych wymagań związanych z pomocą publiczną. Dodatkowo, należy zapewnić, aby dostęp do sieci był efektywny, aby uniknąć monopolizacji obszarów objętych wsparciem.	Wyjaśnienie Projekty wspierane w ramach inwestycji będą objęte wspólnotowymi regulacjami pomocy publicznej dotyczącymi rozwoju sieci szerokopasmowych.
320.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1 Telekomunikacja. Wnosimy o uzupełnienie charakterystyki interwencji w zakresie budowy sieci szerokopasmowych o dofinansowanie budowy przyłączy abonenckich.	Propozycja ma na celu umożliwienie podłączenia abonentów, gdzie koszt dobudowy przyłącza jest bardzo duży lub abonent nie jest w stanie sfinansować kosztów podłączenia. Trudno jest bowiem mówić o objęciu zasięgiem sieci szerokopasmowych danego punktu adresowego, jeśli wysokość kosztu wykonania przyłącza uniemożliwia abonentowi skorzystanie z usługi. Sieci budowane są po to, aby mogli z nich skorzystać abonenci.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
321.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	142	C1.1.1 Telekomunikacja. W części „Populacja dostępowa” proponujemy, aby doprecyzować, że dopuszcza się jedynie realizację dużych projektów.	Z doświadczenia POPC wynika, że należy dopuścić jedynie realizację projektów dużych, gdyż tylko takie projekty okazały się efektywne na etapie wykonania oraz tylko takie projekty gwarantują efektywną otwartość dostępu.	Uwaga nieuwzględniona W części poświęconej populacji docelowej nie jest wymagane takie ograniczenie.
322.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	138, 158, 162	pkt 3 Opis Reform i Inwestycji, Tabela/opis inwestycji w punkcie C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół oraz Tabela „Kamienie milowe i cele” Proponujemy dodać w Tabeli w wierszu C2 i opisu dla C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół w kolumnie „Cel inwestycji” również zwiększenie liczby szkół z rozwiniętą wewnątrzszkolną bezpieczną siecią LAN i WLAN. Ponadto w Tabeli „Kamienie milowe i cele (Milestones – M and Targets – T)” proponujemy dodać odrębny wiersz, który będzie dotyczył liczby szkół, w których zostanie wybudowana lub rozwinięta wewnątrzszkolna sieć LAN oraz wskazać konkretne dane tzn. ile placówek szkolnych zostanie objętych taką pomocą.	Popieramy propozycję poprawy stanu infrastruktury w szkołach. Jest to bardzo istotny komponent wzmocnienia odporności gospodarki na trudne sytuacje z jaką aktualnie mamy do czynienia, a także budowania podstaw do zwiększania konkurencyjności gospodarki poprzez poprawę systemu kształcenia i przygotowania uczniów do wykonywania nowych zawodów wymagających wysokich umiejętności cyfrowych. Bez odpowiedniego zaplecza w postaci infrastruktury nie jest to możliwe. Zgodnie z opisem w charakterystyce programu C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół jednym z głównych punktów jest „podniesienie jakości wewnątrzszkolnych sieci LAN, w sposób zwiększający jakość sygnału usługi dostępu do internetu dostarczanej do poszczególnych pomieszczeń szkół”. W naszej ocenie powinno mieć to odzwierciedlenie w głównych celach inwestycji oraz w wyznaczonych kamieniach milowych poprzez wskazanie konkretnej liczby placówek, w których zostanie wybudowana taka infrastruktura. Samo dostarczenie sprzętu i rozwój kompetencji bez odpowiedniej infrastruktury w postaci sieci szerokopasmowych nie poprawi istotnie sytuacji w aspekcie transformacji cyfrowej tych placówek. Wszystkie te elementy powinny być rozwijane jednocześnie, proporcjonalnie i nawzajem się uzupełniając.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
323.	Politechnika Świętokrzyska	woj. świętokrzyskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	23	Podrozdział 1.4.1. Zgodność KPO z 6 filarami wynikającymi z art. 3 rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. W katalogu działań komponentu C „Transformacja Cyfrowa”, w punkcie 5) dotyczącym zwiększania kompetencji cyfrowych społeczeństwa oraz w zakresie zwiększenia rozwiązań IT w szkołach (w sumie ponad 2 mld euro), dodanie następującego zapisu: „, w tym w regionalnych, publicznych uczelniach akademickich.”	Uzasadnienie: Regionalne, publiczne ośrodki akademickie pełnią niezwykle istotną rolę w zakresie rozwoju regionalnej innowacyjności i wiedzy. Obecna sytuacja pandemiczna oraz konieczność przejścia na zdalne metody nauczania pokazała jak wiele jest potrzeb w zakresie informatyzacji procesów zarządzania uczelniami, jak również jakości i obsługi platform do prowadzenia edukacji i monitoringu osiągnięć studentów w trybie on-line. Poprawy wymagają również kompetencje cyfrowe nauczycieli akademickich w zakresie podniesienia umiejętności przygotowania i prowadzenia zajęć oraz oceniania on-line.	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie w zakresie cyfryzacji szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki spójności.
324.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	C 1.2 Cyfrowa infrastruktura szkół. W przewidzianej inwestycji C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół proponujemy uzupełnić grupę docelową o przedsiębiorców jako pośrednich lub bezpośrednią odbiorców wsparcia dotyczącego budowy lub rozwoju wewnątrzszkolnej bezpiecznej sieci LAN i WLAN. Ewentualnie takim odbiorcą może być też operator OSE.	Zgodnie z opisem w charakterystyce programu C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół jednym z głównych punktów jest podniesienie jakości wewnątrzszkolnych sieci LAN, w sposób zwiększający jakość sygnału usługi dostępu do internetu dostarczanej do poszczególnych pomieszczeń szkół. Natomiast nie jest jasne w jaki sposób miałyby być realizowany ten bardzo uzasadniony program czy jako uzupełnienie działań operatora OSE czy poprzez dofinansowanie dla organów zarządzających placówkami szkolnymi. W naszej ocenie najbardziej efektywnym podejściem jest bezpośrednie włączenie przedsiębiorców do kręgu odbiorców tej inicjatywy.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
325.	Politechnika Świętokrzyska	woj. świętokrzyskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	26,29	5. Podrozdział 1.4.1. Zgodność KPO z 6 filarami wynikającymi z art. 3 rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. W tabeli Realizacja w ramach KPO 6 filarów wynikających z art. 3 rozporządzenia ws. RRF w kolumnie o nazwie Filar (art. 3 rozporządzenia ws. RRF) w wierszu: Filar II Transformacja cyfrowa, w kolumnie o nazwie komponent KPO w wierszu transformacja cyfrowa, w kolumnie o nazwie Reformy w wierszu C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie w kolumnie inwestycje (związki projektów) w wierszu: C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół oraz w kolumnie o nazwie: Filar (art. 3 rozporządzenia ws. RRF w wierszu: Filar V zdrowie oraz odporność gospodarcza, społeczna i instytucjonalna (...), w kolumnie o nazwie komponent KPO: Transformacja cyfrowa, w kolumnie o nazwie Reformy w wierszu: C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie, w kolumnie inwestycje (związki projektów) w wierszu: C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół a także w kolumnie o nazwie: Filar (art. 3 rozporządzenia ws. RRF w wierszu: Filar VI rozwiązania dla przyszłych pokoleń, dzieci i młodzież, w tym edukacja i umiejętności, w kolumnie o nazwie Komponent KPO w wierszu Transformacja cyfrowa, w kolumnie o nazwie Reformy w wierszu: C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie, w kolumnie inwestycje (związki projektów) w wierszu: C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół , dodanie następującego zapisu: „ oraz regionalnych, publicznych uczelni akademickich.”	Regionalne, publiczne ośrodki akademickie pełnią niezwykle istotną rolę w zakresie rozwoju regionalnej innowacyjności i wiedzy. Obecna sytuacja pandemiczna oraz konieczność przejścia na zdalne metody nauczania pokazała jak wiele jest potrzeb w zakresie informatyzacji procesów zarządzania uczelniami, jak również jakości i obsługi platform do prowadzenia edukacji i monitoringu osiągnięć studentów w trybie on-line. Poprawy wymagają również kompetencje cyfrowe nauczycieli akademickich w zakresie podniesienia umiejętności przygotowania i prowadzenia zajęć oraz oceniania on-line.	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie w zakresie cyfryzacji szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki spójności.
326.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	160	Tabela. Kamienie milowe i cele. W części C1.1. należy dodać cel/kamień milowy, dotyczący realizacji działań wskazanych w projekcie KPO (C1.1., s. 140), o treści: • II kw. 2021 r. - nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – w zakresie usunięcia instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • III kw. 2021 r. – nowelizacja (lub zastąpienie) rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Celem zmian będzie dostosowanie wymagań dotyczących metodyki pomiaru emisji pól elektromagnetycznych w środowisku do najnowszych osiągnięć nauki i techniki • III kw. 2021 r. - usunięcie wątpliwości interpretacyjnych związanych z budową stacji bazowych telefonii ruchomej (wprowadzenie definicji stacji bazowej) • IV kw. 2021 r. nowelizacja przepisów prawa budowlanego w celu zapewnienia większej elastyczności przy 	Wyjaśnienie Propozycje zmian regulacji prawnych uległy modyfikacji po uwagach z konsultacji społecznych i uwagach KE.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>zmianie trzonu wieży (umożliwiająca bardziej efektywny proces budowy infrastruktury)</p> <ul style="list-style-type: none"> • III kw. 2021 r. nowelizacja ustawy o drogach publicznych w celu przywrócenia art. 40f ustawy o drogach publicznych (uchylonego ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw) umożliwiającego aktualizację opłat za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia w nim infrastruktury telekomunikacyjnej • III/IV 2021 r. (3.6 GHz) i II kw. 2022 r. (700 MHz) - udostępnienie rynkowi widma na potrzeby budowy sieci 5G (przede wszystkim z zakresu 3.6 GHz i 700 MHz) umożliwiające najbardziej efektywne wykorzystywanie wielowarstwowych sieci poszczególnych operatorów (możliwość agregacji pasma zwiększająca pojemność, prędkość i jakość usług dla klientów końcowych) • III/IV kw. 2021 r. dokonanie oceny efektywności wykorzystywanego widma i ewentualna realizacja niezbędnych procesów refarmingu i reshufflingu widma • I kw. 2022 r. - wdrożenie zalecenia Komisji z 18 września 2020 r. w sprawie wspólnego unijnego zestawu narzędzi redukujących koszty inwestycji w sieci o bardzo dużej przepustowości, zapewniających terminowe i proinwestycyjne udostępnienie częstotliwości radiowych dla sieci 5G oraz wspierających rozwój łączności jako narzędzia ekonomicznej odbudowy Unii po kryzysie COVID-19 (C(2020) 6270 final, tzw. connectivity toolbox). Komisja obecnie prowadzi przegląd prawodawstwa Państw członkowskich w zakresie procedur wymaganych w telekomunikacyjnym procesie inwestycyjnym, celem określenia zbioru dobrych praktyk legislacyjnych 	
327.	OMGGS	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	Pominięcie JST w projekcie rozwoju szerokopasmowego Internetu.	Projekt rozwoju szerokopasmowego Internetu przeznaczony jest dla urzędów centralnych organów administracji rządowej, z pominięciem JST. Ze względu na wyraźne różnice pomiędzy rozwojem gmin oraz dostępem do Internetu, projekt ten powinien być przede wszystkim skierowany do samorządów.	Uwaga uwzględniona JST zostały uwzględnione w części pożyczkowej w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii łączności przewodowej i bezprzewodowej.
328.	OMGGS	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	147	Szersze podejście do transformacji cyfrowej w szkołach w ramach C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół.	Samo przeznaczenie środków na nabycie sprzętu w niewystarczającym stopniu pozwoli na dokonanie transformacji cyfrowej w szkołach. Pandemia COVID-19 pokazała, że należy zmienić system pracy z uczniem i przededefiniować pojęcie lekcji online. Należy stworzyć odpowiednie narzędzia cyfrowe do prowadzenia zajęć na odległość i przeszkolić nauczycieli w tym zakresie (szkolenie zarówno cyfrowe i psychologiczne !) aby dokonać istotnej zmiany jakościowej w edukacji.	Uwaga uwzględniona Dodatkowe środki na transformację cyfrowa w szkołach zostały zaplanowane w części pożyczkowej KPO.
329.	Politechnika Świętokrzyska	woj. świętokrzyskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	32	6. Rozdział 2. POWIĄZANIE Z SEMESTREM EUROPEJSKIM W katalogu działań komponentu: „Wspieranie wysokiej jakości kształcenia i	Należy uwzględnić potrzebę cyfryzacji całego procesu kształcenia, w tym też kształcenia na poziomie wyższym. Regionalne, publiczne ośrodki akademickie pełnią niezwykle istotną rolę w	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie dla szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					umiejętności odpowiadających potrzebom rynku pracy, zwłaszcza poprzez kształcenie dorosłych (CSR2 2019) oraz podnoszenie umiejętności cyfrowych (CSR2 2020)", przewidującego m.in. prowadzenia kompleksowej polityki cyfryzacji procesu kształcenia, wprowadzenie pierwszego zdania w pierwszym akapicie do następującej formy: „Kompleksowa polityka cyfryzacji procesu kształcenia podejmowana z wykorzystaniem środków krajowych polityki spójności i KPO obejmie zarówno rozwój umiejętności cyfrowych, jak i wyposażenie szkół oraz uczelni wyższych (w szczególności regionalnych, publicznych uczelni wyższych) i nauczycieli oraz nauczycieli akademickich w infrastrukturę cyfrową (w szczególności stosowne oprogramowanie do wspierania procesu zarządzania uczelnią i platformy do edukacji zdalnej) i materiały dydaktyczne w wersji elektronicznej.”	zakresie rozwoju regionalnej innowacyjności i wiedzy. Obecna sytuacja pandemiczna oraz konieczność przejścia na zdalne metody nauczania pokazała jak wiele jest potrzeb w zakresie informatyzacji procesów zarządzania uczelniami, jak również jakości i obsługi platform do prowadzenia edukacji i monitoringu osiągnięć studentów w trybie on-line. Poprawy wymagają również kompetencje cyfrowe nauczycieli akademickich w zakresie podniesienia umiejętności przygotowania i prowadzenia zajęć oraz oceniania on-line.	spójności.
330.	Politechnika Świętokrzyska	woj. świętokrzyskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	33	7. Rozdział 2. POWIĄZANIE Z SEMESTREM EUROPEJSKIM W katalogu działań komponentu: „Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym poprzez wspieranie instytucji badawczych i ich ściślejszej współpracy z przedsiębiorstwami (CSR3 2019)", przewidującego m.in. działania o charakterze regionalnym, polegające głównie na podniesieniu potencjału sektora naukowo-badawczego oraz rozwoju jego usług dla przedsiębiorstw w regionie, w tym rozwijania kompetencji przedsiębiorców dotyczących zarządzania innowacjami, modyfikację drugiego zdania w pierwszym akapicie do następującej formy: „Elementem reformy będą również działania o charakterze regionalnym, polegające głównie na podniesieniu potencjału sektora naukowo-badawczego, w tym regionalnych, publicznych uczelni akademickich, oraz rozwoju jego usług dla przedsiębiorstw w regionie, w tym rozwijania kompetencji przedsiębiorców dotyczących zarządzania innowacjami.” oraz tworzenie ekosystemu innowacji, przy współpracy z wiodącymi ekspertami z największych ekosystemów i hubów technologicznych, dodanie na zakończenie akapitu pierwszego następującego zdania: „Elementy tego ekosystemu innowacji będą także tworzone z uwzględnieniem podejścia oddolnego (bottom – up).”	W ramach tworzenia narodowego ekosystemu innowacji istotne jest nie tylko implementowanie najlepszych światowych praktyk w tym zakresie, ale także spojrzenie z poziomu poszczególnych regionów, które mają swoją specyfikę i mogą mieć oryginalne pomysły w zakresie rozwiązań systemowych do wdrożenia na szczeblach regionalnym i szczeblu krajowym. Potrzebne jest również podniesienie potencjału regionalnych publicznych uczelni wyższych, które pełnią istotną rolę w rozwoju innowacyjności i wiedzy w poszczególnych województwach.	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie dla szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki spójności.
331.	Politechnika Świętokrzyska	woj. świętokrzyskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	39,41	9. Rozdział 2. POWIĄZANIE Z SEMESTREM EUROPEJSKIM W tabeli Realizacja szczegółowych	Regionalne, publiczne ośrodki akademickie pełnią niezwykle istotną rolę w zakresie rozwoju regionalnej innowacyjności i	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie dla szkół wyższych jest

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
		kie	ja cyfrowa”		zaleceń dla Polski z lat 2019 i 2020 w ramach KPO w kolumnie o nazwie CSR w wierszu: CSR3 2019 Ukierunkowanie inwestycyjnej polityki gospodarczej na innowacje, transport, w szczególności jego zrównoważony charakter, na infrastrukturę energetyczną i cyfrową, opiekę zdrowotną oraz czystsza energię, z uwzględnieniem różnic regionalnych, w kolumnie o nazwie Komponent KPO w wierszu: Komponent C „Transformacja cyfrowa”, w kolumnie o nazwie Reforma w wierszu: C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie, w kolumnie o nazwie Inwestycja w wierszu: C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół oraz w kolumnie o nazwie CSR w wierszu: CSR3 2020 Ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w szczególności na infrastrukturę cyfrową, czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii oraz zrównoważony transport, co będzie przyczyniać się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, m.in. w regionach górniczych, w kolumnie o nazwie Komponent KPO w wierszu: Komponent C „Transformacja cyfrowa”, w kolumnie o nazwie Reforma w wierszu: C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie, w kolumnie o nazwie Inwestycja w wierszu: C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół, dodanie następującego zapisu: „ oraz regionalnych, publicznych uczelni akademickich.”	wiedzy. Obecna sytuacja pandemiczna oraz konieczność przejścia na zdalne metody nauczania pokazała jak wiele jest potrzeb w zakresie informatyzacji procesów zarządzania uczelniami, jak również jakości i obsługi platform do prowadzenia edukacji i monitoringu osiągnięć studentów w trybie on-line. Poprawy wymagają również kompetencje cyfrowe nauczycieli akademickich w zakresie podniesienia umiejętności przygotowania i prowadzenia zajęć oraz oceniania on-line.	przewidziane w ramach polityki spójności.
332.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	C1.1.1 Izba proponuje dodanie do punktu o treści "Planowane jest finansowanie projektów inwestycyjnych w zakresie": dodatkowego punktu: „zapewnienia ciągłego postępu technologii telekomunikacyjnych, który powinien być realizowany przez przedsiębiorców lub z udziałem centrów badawczo – rozwojowych B+R”. Nowe technologie telekomunikacyjne powstają w przedsiębiorstwach i wyspecjalizowanych centrach badawczo-rozwojowych, więc wspieranie ich działań przyczyni się do rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej w Polsce.	Rynek infrastruktury telekomunikacyjnej charakteryzuje się dynamicznym postępem technologicznym, co wymaga zwiększonych nakładów na badania i rozwój ze strony dostawców sprzętu i oprogramowania, aby zaspokoić potrzeby klientów. Rynek podlega ciągłym zmianom, a technologie starzeją się w szybkim tempie. Ciągłe zmiany i stale rosnąca liczba użytkowników wymagają wprowadzania przez operatorów sieci, a pośrednio przez dostawców, coraz doskonalszych i efektywniejszych rozwiązań. Z uwagi na szybki postęp technologiczny, aktualnie operatorzy sieci komórkowych coraz mocniej odczuwają niedogodności związane z koniecznością wymiany posiadanej infrastruktury telekomunikacyjnej i oprogramowania tak, aby pozwalała ona na wykorzystanie nowych technologii komunikacyjnych dostępnych na rynku.	Wyjaśnienie Wsparcie w zakresie wzmocnienia potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej jest przewidziane w części pożyczkowej KPO.
333.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie.	Jedną z koncepcji, która doskonale nadaje się do stwierdzenia tożsamości w sieci i zyskuje na popularności jest PKI (Public Key Infrastructure) i wydawane w jej ramach certyfikaty elektroniczne, które stanowią wirtualną tożsamość użytkownika w sieci.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>Obecna tendencja na rynku szczególnie w czasie pandemii pokazuje, że konsumenci szukają rozwiązań kompletnych tzw. end-to-end, dlatego też samo urządzenie staje się poniekąd „platformą pracy dla konsumenta” realizującego własne potrzeby biznesowe. Zachowanie cyberbezpieczeństwa tych procesów jest kluczowe dla ich niezawodności, poufności i szybkości. Część z tych procesów wymaga zarówno wykorzystania cyfrowej tożsamości użytkownika, jak i mechanizmów potwierdzenia woli, czyli zdalnej akceptacji czynności, którą użytkownik chce wykonać. Na przykład, niektóre oficjalne dokumenty, choć mogą być dostarczone online, wymagają istotnego szczegółu – podpisu lub innej formy dowodu niepodważalnie potwierdzającego tożsamość osoby składającej oświadczenie woli.</p>	<p>Gwarantują one tożsamość stron uczestniczących w wymianie informacji ze względu na konieczność użycia tzw. kluczy publicznych, które jednocześnie określają tożsamość podmiotu związanego z tym kluczem. Z zagadnieniem certyfikatów elektronicznych związane jest ściśle pojęcie podpisu elektronicznego. Zarówno w Polsce, jak i w innych państwach UE zdobywa on coraz większe uznanie, ponieważ towarzyszy nam w wielu dziedzinach życia i jest wykorzystywany w coraz bardziej zaawansowanych rozwiązaniach biznesowych i nie tylko. E-podpis ma taką samą ważność jak unikatowy, własnoręczny podpis. Posiada taką samą moc prawną. Oznacza to, że może być stosowany do podpisywania i nadawania mocy prawnej dokumentom wszelkiego rodzaju, które występują w wersji elektronicznej. Podobnie jak podpis własnoręczny, podpis elektroniczny jest jedyny w swoim rodzaju, ściśle powiązany z podpisywaną treścią i przypisany do konkretnej osoby fizycznej, która ten podpis złożyła. Sprawdzenie (weryfikację) autentyczności podpisu elektronicznego, w tym identyfikację podpisującego, zapewnia certyfikat. Na jego podstawie można ustalić, kto jest nadawcą (niezaprzeczalność pochodzenia), a także, czy treść informacji nie została zmieniona w trakcie transmisji danych, w okresie przechowywania lub w wyniku celowej manipulacji. To narzędzie, które zapewnia zatem kompleksowe cyberbezpieczeństwo, które z jednej strony umożliwiło potwierdzenie tożsamości w sposób zdalny, a z drugiej strony można dzięki niemu realizować prawnie wiążące transakcje na odległość. Rozwiązanie e-podpisu nie jest na polskim rynku nowością, ale jeśli dodamy do tego element urządzenia mobilnego, które może być platformą wykorzystania podpisu elektronicznego to otwierają nam się nowe możliwości. Ma to znaczenie w szczególności wtedy, gdy możliwe jest użycie narzędzia mobilnego do złożenia podpisu kwalifikowanego, który z mocy prawa jest uznany za równoważny podpisowi własnoręcznemu. Nie wymaga on stosowania dodatkowych komponentów technicznych, takich jak fizyczna karta i czytnik a można go zaimplementować na stacji roboczej.</p>	<p>administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.</p>
334.	Politechnika Świętokrzyska	woj. świętokrzyskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	148	<p>12. W rozdziale II Opis reform i inwestycji w poszczególnych komponentach planu, Komponent C „Transformacja cyfrowa” punkt 1. Opis Komponentu, cel szczegółowy C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem, reforma C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie,</p>	<p>Regionalne, publiczne ośrodki akademickie pełnią niezwykle istotną rolę w zakresie rozwoju regionalnej innowacyjności i wiedzy. Obecna sytuacja pandemiczna oraz konieczność przejścia na zdalne metody nauczania pokazała jak wiele jest potrzeb w zakresie informatyzacji procesów zarządzania uczelniami, jak również jakości i obsługi platform do prowadzenia edukacji i monitoringu osiągnięć studentów w trybie on-line. Poprawy wymagają również kompetencje cyfrowe nauczycieli akademickich w zakresie podniesienia umiejętności przygotowania i prowadzenia zajęć oraz oceniania on-line.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Wsparcie dla szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki spójności.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					Działanie/inwestycja C2.1.2. Cyfrowa infrastruktura szkół Uzupelnienie katalogu projektów realizujących inwestycję – sekcja: Charakterystyka (Nature, type, size of investment): § doposażenie regionalnym publicznymi uczelniami akademickimi w oprogramowanie (software) / systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania uczelniami oraz platformy / systemy zapewniające edukację zdalną (egzaminacje on-line) i komunikację online z pracownikami oraz studentami, oraz hardware (typu serwery, dyski itp.), umożliwiające ich sprawne funkcjonowanie, § działania podnoszące kompetencje nauczycieli akademickich w zakresie wykorzystywania nowoczesnego oprogramowania wspierającego interaktywną pracę ze studentami oraz szkolenia dla pracowników uczelni w zakresie obsługi informatycznych systemów wspomagania zarządzania uczelniami, Uzupelnienie katalogu „Populacja docelowa (Target population)” o: studentów i nauczycieli akademickich.		
335.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie. Przyspieszenie transformacji cyfrowej w gospodarce poprzez formalne usankcjonowanie dokumentów związanych z cyberbezpieczeństwem przetwarzania w chmurze obliczeniowej dla sektora przedsiębiorstw, w szczególności dla przedsiębiorstw państwowych i w grupie operatorów usług kluczowych. Implementacja: Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa poprzez publikację rekomendacji użycia dokumentów i zasad bezpieczeństwa dla rozwiązań chmury obliczeniowej.	Przyjęcie uchwały Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa (WIIP), a następnie programu ZUCH stworzyło zrzęby procesu transformacji cyfrowej w sektorze finansów publicznych. W celu zapewnienia właściwego procesu transformacji wypracowano Standardy Cyberbezpieczeństwa Chmury Obliczeniowej (SCCO), które stanowią fragment Narodowych Standardów Cyberbezpieczeństwa, jednak formalnie nie dotyczą sektora przedsiębiorstw.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
336.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie. Technologie przyszłości zmuszają nas do kompromisów i współpracy z innymi branżami na wielu płaszczyznach. Dlatego aby uniknąć powstawaniu rozdrobnionych sieci należy skupić się nad współpracą cross-sektorową, interdyscyplinarną, dzięki której eksperci z innych branż będą mieli znaczący wpływ na końcowe rozwiązania „szyte na miarę” aktualnych potrzeb polskiej gospodarki. Należy zadbać o rozwój kompetencji przyszłości,	<ul style="list-style-type: none"> Należy dążyć do umożliwienia wykorzystania powstającej infrastruktury szerokopasmowej 5G, do obsługi projektów (w szczególności z branży transportowej, energetycznej, Smart Grid, usług publicznych jak np. monitoring miejski) o istotnym znaczeniu. Należy opracować model integracji poszczególnych elementów infrastruktury w kontekście realizowanych projektów szerokopasmowych. Rozwój wszystkich przełomowych technologii: IOT(Industrial IoT), 5G, O-RAN/V-RAN, wymaga ścisłej kolaboracji oddziałów B+R, uczelni jak również przedstawicieli biznesu, co pozwoli wzmocnić kluczowe dla rozwoju gospodarki w Polsce branże: - motoryzacyjną, w tym także transport publiczny(V2X, V2V) - logistyczną(M2M, IoT, IOT) 	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>które będą w stanie zarządzić i utrzymać wszechogarniającą digitalizację danych, automatyzację przemysłu i cyfryzację na masową skalę. Władze lokalne(samorządy) odgrywają ważną rolę w zakresie rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej. Należy zachęcić władze lokalne do większego udostępniania infrastruktury publicznej na cele telekomunikacji oraz do wymiany najlepszych praktyk w procesie planowania przestrzennego oraz zarządzania przestrzenią miejską W dobie pandemii i ograniczonych możliwościach dostępu do wielu serwisów, ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w sytuacji krytycznej. Można to osiągnąć, dzięki opracowaniu rozwiązań „Public Safety” dla służb sektora publicznego.</p>	<p>- przemysłową(Smart Factories) - opieki zdrowotnej, zdalnej pomocy(IoT, VR, AR) - rozrywkową, turystyczną, gier komputerowych (AR, VR) - bezpieczeństwa publicznego(w szczególności Smart City) - inteligentnych systemów zarządzania infrastrukturą adaptacji do zmian klimatycznych • Powinno się umożliwić jeszcze bardziej zaawansowaną współpracę przedsiębiorców, ośrodków R&D ze środowiskiem akademickim. • Przedsiębiorcy, istniejące w Polsce centra transferu wiedzy, rozwoju innowacji, jednostki R&D, powinny być wspierane odpowiednimi mechanizmami, strumieniami finansowania, w celu ciągłego podnoszenia kompetencji i transferu wiedzy, która uplasuje rozwój polskiej gospodarki w światowej czołówce. • Powinno się umożliwić powstawanie przestrzeni innowacyjnych, które posłużą do badań potrzeb rynkowych, obecnie dla 5G, IOT, a za chwilę dla O-RAN'a czy niedalekiej przyszłości 6G, a także wdrożenia pilotażowe. Należy wspierać budowanie innowacyjnych ekosystemów, które będą zapewniały odpowiednie warunki dla wdrażania innowacyjnych rozwiązań na rynek • Należy ustanowić dalsze regulacje w zakresie dostępu do infrastruktury przez samorządy. • Samorządy powinny wspierać firmy telekomunikacyjne, co spowoduje poprawę stanu infrastruktury a tym samym usług w danych regionach/społecznościach a co finalnie przełoży się na rozwój gospodarczy wszystkich regionów w Polsce. • Należy wspierać holistyczne podejście do rozwiązywania problemów w samorządach przy wsparciu rozwiązań technologicznych. Miasta Inteligentne(Smart City), to miasta przyszłości, oparte na infrastrukturze telekomunikacyjnej i nieuniknione jest rozumienie ich funkcjonowania, jako platformy przyszłości (Smart City as a Platform). Ponieważ komunikacja i konsultacje są kluczowe dla zapewnienia przejrzystego rozwoju sieci mobilnych, tak, więc społeczeństwo i ich przedstawiciele muszą być odpowiednio uwzględnieni, zaangażowani i poinformowani. Tę funkcję w modelu Smart City as a Platform, mogą zapewnić odpowiednie usługi kreowane przy współpracy przedsiębiorców, ośrodków innowacyjnych, samorządów, mieszkańców oraz instytucji badawczych(włączając w proces tworzenia uczelnie). •Sieć bezpieczeństwa publicznego („Mission Critical Network”) jest odpowiedzią na dzisiejsze zagrożenia związane zagrożeniami związanymi z: pandemią, krytyczną zmianą warunków atmosferycznych czy innymi nieprzewidywalnymi kataklizmami. • Należy umożliwić samorządom możliwość budowy sieci bezpieczeństwa publicznego, również z wykorzystaniem usług i rozwiązań komercyjnych. Sieć bezprzewodową, która będzie wykorzystywana przede wszystkim przez służby ratownicze (policję, straż pożarną, obronę cywilną lub ratownictwo</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						medyczne), umożliwi ochronę ludności i zapewnieni jej bezpieczeństwo. Sieci 5G mogą również odgrywać istotną rolę w zapewnieniu usług bezpieczeństwa publicznego. Dzięki sieci bezprzewodowej 5G, która oferuje usługi danych o dużej przepustowości (wideo HD, obraz i dane w czasie rzeczywistym), możliwa jest reakcja w czasie rzeczywistym.	
337.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	W obszarze C1. Poprawa dostępu do szybkiego Internetu. Rozwój sieci 5G jest jednym z najważniejszych katalizatorów cyfrowej gospodarki, który zadecyduje o silnej, konkurencyjnej pozycji polskiego rynku.	Postulujemy wsparcie między innymi rozwiązań i projektów opierających się o model sieci Open RAN. Model ten umożliwi rozdzielanie sprzętu i oprogramowania. Sprzęt staje się w tym modelu drugorzędnym elementem, który można kupić od wielu różnych producentów elektroniki. Open RAN bazuje na rozwiązaniach chmurowych i w kolejnych latach pomoże stworzyć bardziej innowacyjne i przede wszystkim wydajne środowisko sieciowe. To zaś warunek niezbędny do efektywnego dostarczania aplikacji i usług za pośrednictwem sieci 5G.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO. Dokument nie precyzuje rozwiązań wdrażania tej sieci.
338.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	139	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu. Popularyzacja rozwiązań cyfrowych w sektorze rolniczym, takich jak m.in. sztuczna inteligencja czy blockchain, jest kluczowa do odbudowania łańcucha dostaw w pandemii oraz w celu lepszego konkurencyjności z nowoczesnymi rynkami rolnymi w skali międzynarodowej, w tym wsparcie budowy infrastruktury niezbędnej dla rozwiązań rolniczych).	Sektorem gospodarki o strategicznym znaczeniu dla Polski, jej konkurencyjności i samowystarczalności jest sektor rolnictwa, którego potencjał rozwoju cyfrowego, dotąd nie został rozwinięty. Nie ma większej pilności niż podjęcie działań w administracji, aby wdrożyć odpowiednie, nowoczesne narzędzia, które umożliwią ewidencję danych z poziomu gospodarstw rolnych, aby celniej zarządzać planami rolnymi, ich predykcją czy skuteczniej walczyć z suszą. Dostęp do szybkiego Internetu jest kluczowy dla cyfryzacji tego rynku. Postulujemy o zwiększenie środków z Funduszu Odbudowy z przeznaczeniem na modernizację rolnictwa. Dlatego należy przewidzieć możliwość dofinansowania infrastruktury bezprzewodowej również na potrzeby rozwiązań dla rolnictwa. Obszary rolne, w tym użytki rolne (ze względu na swoją charakterystykę i położenie) są zagrożone brakiem nowoczesnej infrastruktury bezprzewodowej, która jest niezbędna dla wszelkiego rodzaju rozwiązań rolnych. Tymczasem bez odpowiedniej infrastruktury nie da się wprowadzić nowoczesnych rozwiązań dla rolnictwa, które okazało się tak kluczowe z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju w czasie pandemii.	Wyjaśnienie Inwestycje w infrastrukturę przewodową i bezprzewodową zapewniającą dostęp do szybkiego internetu są przewidziane w ramach części grantowej i pożyczkowej Komponentu C. Inwestycje w części grantowej koncentrują się na białych plamach w dostępie do szerokopasmowego internetu.
339.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem. Każda szkoła poprzez program Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE) będzie miała możliwość korzystania z szerokopasmowego Internetu. Szkoła powinna również mieć możliwość budowy bezpiecznej szkolnej sieci LAN lub WLAN, pozwalającej na mobilne i elastyczne wykorzystanie posiadanych	Umożliwi to pełne prowadzenie zajęć na chmurowej platformie edukacyjnej z wykorzystaniem treści cyfrowych w klasie, jak również możliwość prowadzenia w pełni lub częściowo nauczania zdalnego.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					zasobów dydaktycznych, budowy sieci szkolnej wraz z podsieciami obejmującymi urządzenia podstawowe i dodatkowe w ramach danej klasy.		
340.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem. Szkolny ekosystem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) wymaga profesjonalnego zarządzania.	Usługi wsparcia IT powinny zapewnić ciągłość funkcjonowania tego środowiska w szkole, jak również aktualizować je zgodnie z bieżącymi standardami technologicznymi i dydaktycznymi. Efekt taki można osiągnąć przez wprowadzenie chmurowych platform edukacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
341.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	woj. podlaskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Prosimy o wyjaśnienie czy w zakresie reform/inwestycji przewidzianych w komponencie wpisuje się projekt "PODLASKA CHMURA EDUKACYJNA (PChE)" zgłoszony przez Województwo Podlaskie do KPO w 2020 r.	Projekt był przedłożony do KPO do Ministerstwa i był przedmiotem weryfikacji w 2020 r. Z opisu komponentu nie wynika czy mieści się on wśród wymienionych rodzajów inwestycji realizujących poszczególne reformy.	Wyjaśnienie Podlaska chmura edukacyjna nie została imiennie wprowadzona do KPO. Inwestycje z tym związane mogą być dofinansowane z części pożyczkowej KPO.
342.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem. W ramach wyposażenia ucznia do pracy zdalnej należy uwzględnić urządzenia typu komputer, tablet lub inne urządzenia TIK wraz z platformami i systemami oraz dostępem do Internetu mobilnego umożliwiającego uczestnictwo w edukacji zdalnej.	Urządzenie powinno być w niego wyposażone lub mieć dostęp do cyfrowych treści edukacyjnych zgodnych z wybraną przez nauczyciela metodą realizującą założenia podstawy programowej. W ramach dodatkowego wyposażenia szkolnego należy uwzględnić wszelkie inne potrzebne wyposażenie szkolne w ramach TIK, ze szczególnym uwzględnieniem urządzeń wykorzystujących nowoczesne technologie w edukacji, np. wirtualne laboratoria, jak i urządzenia tworzące dobre warunki do wielogodzinnego przebywania w zamkniętych pomieszczeniach. Szczególnie interesującym jest przykład z rynku niemieckiego, gdzie klasy wyposażone są w cyfrowe oczyszczacze powietrza, wpływające na dobre samopoczucie i podnoszące zdolność przyswajania wiedzy przez uczniów. Możliwość wyposażenia pleców edukacyjnych w takie urządzenia z pewnością wpłynęłaby korzystnie na rozwój młodych pokoleń.	Uwaga uwzględniona Przedstawione inwestycje mogą być dofinansowane z części pożyczkowej KPO.
343.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem. Zintegrowane platformy i systemy szkolne powinny wspierać m.in. elementy procesu dydaktycznego: • ocenianie, sprawdzanie obecności, raportowanie realizacji podstaw programowej, komunikację zdalną z uczniem i rodzicem. • sprawdzanie wiedzy w formie testowej, otwartej uwzględniającej indywidualizację nauczania	Wprowadzenie jednolitego środowiska zintegrowanych platform edukacyjnych jest jedynym rozwiązaniem możliwym do zastosowania w edukacji ze względu na dostępność zasobów ludzkich, cyberbezpieczeństwa i innych polityk jakie są niezbędne do funkcjonowania cyfrowej szkoły. Elementami takich platform powinny być narzędzia podstawowe, ale także specjalistyczne takie jak dzienniki i systemy administracji szkoły. Platformy powinny zapewniać możliwość pracy w modelu nauki zdalnej i hybrydowej. Odpowiednie komponenty sprzętowe i softwarowe powinny być również dostępne na specjalnych warunkach dla uczniów i nauczycieli do wykorzystania w domu i na prywatnym sprzęcie. Dostawcy rozwiązań (oprogramowania, usług) powinni mieć możliwość integracji swoich rozwiązań z platformą poprzez	Uwaga częściowo uwzględniona Niektóre inwestycje mogą być dofinansowane z części pożyczkowej KPO. Również w polityce spójności przewiduje się możliwość dofinansowania przedsięwzięć edukacyjnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<ul style="list-style-type: none"> • prezentowanie dodatkowych treści edukacyjnych w tym własnych tworzonych przez nauczyciela • umożliwianie uczniom samodzielnej pracy, w tym rozwiązywanie zadań domowych zleconych przez nauczyciela • wspierające zdalną pracę dla psychologów i pedagogów z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Platformy edukacyjne ze względu na możliwości zarządzania i cyberbezpieczeństwa powinny bazować na rozwiązaniach chmury publicznej. 	API.	
344.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem. Niezwykle ważnym elementem wchodzenia w świat zdalnej oraz cyfrowej edukacji jest stałe podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie narzędzi cyfrowych.	<p>Elementy, które mogłyby wspierać ten proces poszerzania wiedzy o nowe funkcjonalności narzędzi cyfrowych dla edukacji to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie centrum pomocy zdalnej dla nauczycieli i uczniów <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzić dla nauczycieli system zdobywania wiedzy i kompetencji potwierdzonych certyfikatami (uwzględnienie certyfikatów w procesie formalnego podnoszenia kompetencji przez nauczycieli) • Podnoszenie kompetencji cyberbezpieczeństwa • Wykorzystanie w planie nauczania istniejących programów profilaktyki uzależnień cyfrowych <ul style="list-style-type: none"> • Ustalenie zasad cyfrowego savoir vivre’u podczas nauki zdalnej, czyli dobrych praktyk współdziałania między uczniami i nauczycielami w e-klasie • Wykorzystanie zaplecza funkcjonujących laboratoriów edukacji cyfrowej, np. Centrum Nauki Kopernik, aby testować nowe rozwiązania i praktyki w edukacji cyfrowej. 	Wyjaśnienie Przedstawione przedsięwzięcia mogą być dofinansowane z polityki spójności.
345.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	woj. podlaskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Prosimy o wyjaśnienie czy w zakresie reform/inwestycji przewidzianych w komponencie wpisuje się projekt "Scyfrizowane zintegrowane zarządzanie systemem melioracyjnym z wykorzystaniem technologii chmurowych i sztucznej inteligencji" zgłoszony przez Województwo Podlaskie do KPO w 2020 r.	Projekt był przedłożony do KPO do Ministerstwa i był przedmiotem weryfikacji w 2020 r. Z opisu komponentu nie wynika czy mieści się on wśród wymienionych rodzajów inwestycji realizujących poszczególne reformy.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
346.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	137	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce, społeczeństwie. Komunikacja ze społeczeństwem (w sytuacji pandemii wymagająca częstych aktualizacji) z wykorzystaniem form analogowych (np. drukowanych plakatów) stoi w sprzeczności do	Zagrożenie wirusem spowodowało ograniczenie ruchu na ulicach, jednocześnie wymagając od jego uczestników świadomego zachowania zasad dystansu społecznego i społecznej odpowiedzialności. Pojawiają się nowe, zmienne, komunikaty o zagrożeniach, które wymagają częstej aktualizacji. Cyfrowa komunikacja za pomocą dynamicznie zmieniających się nośników, wspiera potrzebę ewolucji komunikatów. Rośnie również potrzeba wykorzystania przestrzeni elewacji budynków czy powierzchni w	Wyjaśnienie Przewidywane zmiany w tym względzie będzie zawierać nowelizacja ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					konieczności ograniczenia kontaktów i przemieszczania się w przestrzeni publicznej. Natomiast zdalne, centralnie zarządzane systemy publikacji informacji na rozproszonych ekranach redukują ryzyko transmisji.	pojazdach transportu miejskiego w służbie komunikacji. W pierwszym przypadku, w celu wspierania małego biznesu poprzez instalowanie ekranów informacyjnych emitujących reklamę w witrynie, która dzięki współpracy z domami mediowymi, pozwala lokalowi na zarabianie na sobie. W drugim przypadku, aby w pojazdach miejskich częściej komunikować się z wsiadającymi za pośrednictwem informacji dynamicznej np. o dopuszczalnej ilości pasażerów w pojeździe.	
347.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3.1 Usprawnienie procesu zwiększenia cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych i wzmocnienia infrastruktury przetwarzania danych. Ze względu na szybki rozwój technologii 5G oraz masowe przetwarzanie danych mających znaczenie dla gospodarki a także obronności kraju, 5G nie może istnieć bez cyberbezpieczeństwa. Brak adekwatnych regulacji prawnych oraz certyfikacyjnych spowoduje, że Polska straci istotny element przewagi zarówno w kontekście gospodarczym, ochrony obywateli jak i innowacyjnym. Należy zatem na dostawców urządzeń (sprzętu oraz oprogramowania) znajdujących zastosowanie w sieciach teleinformatycznych nałożyć odpowiednie wymogi w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu cyberbezpieczeństwa przy wprowadzaniu urządzeń do obrotu. Należy również przewidzieć dodatkowe środki w ramach funduszy na prace badawczo-rozwojowe związane z zapewnieniem odpowiedniego poziomu cyberbezpieczeństwa w sieciach 5G. Dodatkowo należy przewidzieć system rekompensat (odszkodowań) dla przedsiębiorców, którzy w rezultacie konieczności spełnienia wprowadzonych wymogów i obowiązków w tym zakresie zostaną zmuszeni do wycofania eksploatowanego sprzętu i oprogramowania od dostawców nie spełniających tych wymogów.	j.w.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO
348.	Tatrański Park Narodowy	woj. małopolski	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie. Inwestycje: Zapewnienie łączności w parkach narodowych (Tatrański Park Narodowy) oraz cyfryzacja ich działalności. Łączność TPN stoi na stanowisku, że podstawowym działaniem jakie powinno być realizowane w ramach KPO jest zapewnienie łączności na terenie parków narodowych, które wymagane jest ze względu na konieczność wsparcia bezpieczeństwa turystów oraz samych pracowników parków narodowych jak również realizacji działań z zakresu elektronicznego	Z perspektywy funkcjonowania parków narodowych, które corocznie odwiedzają tysiące turystów (w 2019 na teren TPN weszło 3 758 tys. Turystów) istotna jest poprawa bezpieczeństwa oraz efektywnego zarządzania masowym ruchem turystycznym. W ramach funkcjonowania Tatrańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego wykonano w ramach ratownictwa górskiego w 2019 r. - 739 działań ratowniczych, w roku 2020 (w którym i tak turystyka była ograniczona ze względu na epidemię) – 637. Przy czym liczba osób ratowanych objęła 742 osoby w 2020 r. (wypadków śmiertelnych – 25), natomiast w 2019 r. było to 1018 osób, (w tym 18 wypadków śmiertelnych). Są to liczby, które pokazują że skala wypadków do jakich dochodzi na terenach	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					zarządzania ruchem turystycznym i bieżącego monitoringu środowiskowego.. W przypadku działań w terenach górskich pojawia się szczególna ekspozycja turystów i pracowników parków narodowych na ryzyko zagrożenia zdrowia i utraty życia, stąd konieczne jest podjęcie działań, które poprzez wsparcie łączności na terenach górskich może przyczynić się do efektywnej komunikacji, a co za tym idzie, ułatwić prowadzenie działań ratunkowych. Z kolei z zakresu budowy i wdrażania elektronicznego systemu zarządzania ruchem turystycznym na terenie TPN niezbędna jest możliwość zapewnienia stałej łączności do realizacji przedmiotowego działania. Obecnie nie we wszystkich lokalizacjach obejmujących szlaki turystyczne w parkach narodowych, leśniczówki, punkty biletowe czy schroniska jest dostęp do łączności mobilnej czy stacjonarnej – taki stan wpływa przede wszystkim na ograniczone możliwości zapewnienia bezpieczeństwa turystom oraz pracownikom TPN, ale uniemożliwia on również wykorzystanie rozwiązań cyfrowych tj. np. bieżąca wizualna prezentacja aktualnych zmian warunków pogodowych, oraz bieżący monitoring środowiska prowadzony przez parki narodowe, czy też realizacji założeń systemu zarządzania ruchem turystycznym. Kluczowym jest by w zakresie zapewnienia łączności na terenie parku narodowego wsparcie dotyczyło hybrydowych rozwiązań technologicznych (zarówno stacjonarnych, jak i mobilnych).	górskich parków narodowych jest duża – niestety w większości przypadków dot. działań ratunkowych pojawiają się problemy z nawiązaniem łączności czy to z osobami zagrożonymi, zespołem ratunkowym czy chociażby schroniskiem znajdującym się niedaleko lokalizacji wypadku. Problemy dot. łączności wynikają z braku na terenach górskich infrastruktury, która mogłaby taką łączność zapewnić. Ze względu na trudność w zakresie ukształtowania terenu oraz brak zaludnienia na terenie parków narodowych przeprowadzanie inwestycji infrastrukturalnych przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych w ramach ich środków jest nieoptyczne kosztowo. W związku z powyższym istotne jest wyraźne alokowanie części funduszy do wsparcia parków narodowych w zakresie wspierania bezpieczeństwa turystów poprzez zapewnienie dostępu do efektywnej łączności oraz cyfryzacji ich funkcjonowania. Kluczowym jest by w zakresie zapewnienia łączności na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego wsparcie dotyczyło hybrydowych rozwiązań technologicznych (zarówno stacjonarnych, jak i mobilnych) – są miejsca, w ramach których możliwe będzie zapewnienie stabilnego dostępu do infrastruktury stacjonarnej o wysokiej przepustowości (np. schroniska), w innych miejscach natomiast wsparcie powinno obejmować inwestycje w infrastrukturę mobilną. Zapewnienie łączności na kluczowych szlakach turystycznych wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo turystów oraz pracowników TPN, a także umożliwi rozwój w zakresie funkcjonowania TPN.	
349.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3. Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych. Cyfrowa edukacja powinna obejmować wszelkie elementy bezpieczeństwa cyfrowego. Warto bowiem mieć na względzie to, że infrastruktura, na której oprzemy szkołę będzie wrażliwa i podatna na cyberzagrożenia. Poziom jej zabezpieczeń powinien być zatem na najwyższym poziomie, stworzony w oparciu o certyfikowane rozwiązania i dotyczyć nie tylko sprzętu, w który zostaną wyposażone placówki oświatowe, ale i urządzeń, którymi będą dysponować uczniowie i nauczyciele w procesie e-edukacji.	Należy zatem zadbać, aby urządzenia, aplikacje i infrastruktura te posiadały odpowiednie oprogramowania zabezpieczające przed cyberatakami. Dostęp do platform edukacyjnych powinien być udzielany za pomocą bezpiecznych metod uwierzytelniania, np. przy zastosowaniu weryfikacji wieloskładnikowych Administratorzy platform edukacyjnych powinni być także przygotowani do wykonywania kopii. Pomoże to zabezpieczyć wrażliwe i niezwykle ważne informacje w przypadku awarii lub cyberataku. Zalecamy także uwrażliwienie użytkowników sieci – nauczycieli oraz uczniów – na wykorzystywanie oryginalnego i na bieżąco aktualizowanego oprogramowania. Sprzęt, w który zostaną wyposażone placówki edukacyjne, powinien dla przykładu automatycznie blokować aplikacje z nieznanych źródeł. Niezwykle kluczowym elementem zabezpieczenia cyfrowego zdalnej edukacji jest również aktywne zdobywanie wiedzy o cyberzagrożeniach. Korzystając i obserwując postęp nauczania zdalnego, użytkownicy (nauczyciele i uczniowie wspólnie) muszą	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						być świadomi niebezpieczeństw w świecie cyfrowym oraz uzbroić się w narzędzia do obrony przed nimi. W dzisiejszych czasach konieczne jest rozwijanie wiedzy uczniów w zakresie cyberbezpieczeństwa od najmłodszych lat.	
350.	OMGGS	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	-	Przeznaczenie nakładów finansowych na budowę Lokalnych Centrów Kompetencji oraz usług chmurowych dla JST.	30% Gmin i ich jednostek organizacyjnych nie posiada żadnego systemu teleinformatycznego do elektronicznego zarządzania dokumentami, tym samym nie jest w stanie zapewnić e-usług dla mieszkańców i biznesu, Przeznaczenie środków na wdrożenie systemów klasy EZD w szczególności EZD RP powinno być priorytetem. Nie uzyskamy tego bez stosownych kompetencji (pozyskanie pracowników branży IT), Sfinansowanie Lokalnych Centrów Kompetencji umożliwi rozwój e-usług, e-edukacji, rozbudowę i utrzymanie strefy sprzętowej, poprawi także obsługę prowadzonych spraw szczególnie zintegrowanie się z systemami dziedzinowymi. Zadania dla Lokalnych Centrów Kompetencji: Rozwój e-Administracji w JST, edukacja; Standaryzacja procesów, e-usług; Wspieranie JST w innych obszarach, w szczególności związane z zadaniem własnym samorządów realizowanym w zakresie telekomunikacji – merytoryczne i techniczne, np. budowa sieci szerokopasmowych, doradztwo, szkolenia, udostępnianie rozwiązań chmurowych, budowa e-Usług, wdrażanie sztucznej inteligencji, itp.; wdrożenie systemu EZD RP, w jak największej ilości podmiotów z grupy Jednostkach Samorządu Terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych (szkołach, placówkach GZOZ, bibliotekach itp.); wsparcie, utrzymanie i rozwój systemu do elektronicznego zarządzania dokumentacją EZD RP w JST we współpracy z Operatorem EZD RP, NASK;	Wyjaśnienie W ramach KPO powstanie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych złożone z sieci ekspertów, doradców i specjalistów w dziedzinie kompetencji cyfrowych i cyfryzacji.
351.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych. We współczesnym cyfrowym świecie bezpieczeństwo cyfrowe stanowi realną przewagę konkurencyjną krajowych gospodarek. Stosowany obecnie sprzęt komputerowy i komunikacyjny zarówno odbiera jak i emituje energię w różnych formach, jako: prąd elektryczny, ciepło, światło, dźwięk, wibracje a także w postaci fali elektromagnetycznej (tzw. emisja elektromagnetyczna). Większość zużywanej energii jest uwalniana w postaci ciepła lub zostaje wykorzystana do tworzenia zamierzonych symboli w kanałach komunikacyjnych. Część energii jest powiązana na różne sposoby z przetworzonymi danymi i może tworzyć niezamierzone „wycieki” informacji, stając się tzw. emisją ujawniającą. Zjawisko to stwarza możliwość nieautoryzowanego dostępu do przetwarzanych informacji dla osób	Bazując na wiedzy pozyskanej podczas konstrukcji i produkcji urządzeń przeznaczonych do przetwarzania informacji niejawnych wytworzono grupę urządzeń o „obniżonej emisji własnej” i zwiększonej odporności na zakłócenia zewnętrzne. Inwestycje w bezpieczeństwo zwykle zwracają się szybko, gdyż ograniczają znane zagrożenia dla naszych systemów i niwelują potencjalne źródła strat. Zmniejszenie ryzyka niekontrolowanej utraty danych warte jest tyle ile ujawnienie tych danych może przynieść szkód. W tym względzie warto w procesie inwestycji środków na rzecz rozwoju cyfrowej gospodarki, uwzględnić certyfikację w zakresie norm NATO (SDIP 27 Level A, B lub C) i kontrwywiadu wojskowego - TPZU (Techniczny Poziom Zabezpieczenia Urządzenia) w normie TPZU-3.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					trzecich, przy wykorzystaniu niekonwencjonalnych możliwości technicznych. Wymienione emisje mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa informatycznego, gdyż z uwagi na swoją formę, mogą być praktycznie oddzielone od szumu tła i odtworzone.		
352.	Tatrzański Park Narodowy	woj. małopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	C2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie Inwestycje: Budowa i wdrożenie elektronicznego systemu zarządzania ruchem turystycznym na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego W ramach funkcjonowania Tatrzańskiego Parku Narodowego istotne jest m.in. przejście na elektroniczne bilety wstępu i parkowania na teren parku oraz maksymalnie zautomatyzować proces kontroli wejścia i ich walidowania. Charakterystyka inwestycji: 1. Poprawa jakości obsługi ruchu turystycznego poprzez wdrożenie usługi sprzedaży e-biletów wejścia i parkowania i automatyzacji kontroli e-biletów. 2.Zmniejszenie presji turystycznej na obszary chronione poprzez rozłożenie ruchu turystycznego w czasie i/lub jego limitowanie. 3. Zmniejszenie zagrożeń epidemicznych wynikających z nadmiernego gromadzenia się ludzi przy punktach biletowych oraz braku zachowania dystansu w kontakcie z pracownikami TPN (w trakcie sprzedaży bezpośredniej i czynności kontrolnych) Działania transformacji cyfrowej w ramach TPN obejmowałyby: -wdrożenie wydajnego systemu informatycznego umożliwiającego internetowy zakup i wysyłkę biletów -zakup i wdrożenie systemu parkingowego – bramki wjazdowe, kamery z funkcją rozpoznawania tablic rejestracyjnych, biletomaty, parkomaty – w miejscu gdzie koncentruje się największy ruch turystyczny (w szczególności dotyczy to wejścia na szlak do Morskiego Oka) -zakup i uruchomienie urządzeń do walidacji wejść na teren parku (bezobsługowe kasowanie biletów elektronicznych) -zakup i montaż kamer monitorujących ruch wejściowy na teren parku - wdrożenie systemu monitoringu ruchu turystycznego na wejściach do parku, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i płynności ruchu (nowe narzędzia dla Straży Parku, Policji, organizatorów transportu zbiorowego) – pozyskane dane pozwolą na bieżąco reagować na sytuacje wzmożonego ruchu i planować	W 2019 na teren TPN weszło 3 758 tys. turystów – od kilku lat obserwowana jest przy tym tendencja wzrostowa. Ruch odbywa się poprzez 17 punktów wejściowych z wykorzystaniem 3 dużych parkingów należących do TPN (łącznie parkingi TPN obejmują ponad 1200 miejsc postojowych, na których w 2019 zaparkowało ponad 180 tys. pojazdów). Proponowane działanie znacząco poprawi sytuację turystów i ułatwi im korzystanie z terenów parku narodowego, równocześnie mogą przyczynić się do wsparcia działalności samego TPN i np. pozwolić na wdrożenie rozwiązań predykcji i liczenia osób odwiedzających – co istotne może być nie tylko z perspektywy obsługi odwiedzających, ale także w zakresie bezpieczeństwa w przypadku ew. niebezpiecznych wydarzeń pogodowych. W przypadku prowadzenia prac budowlanych na terenie parków narodowych istotne jest z perspektywy zadbania o naturę, by prace na polu zmian były skoordynowane. Takie działanie jest pożądane również w związku z możliwością oszczędności oraz działaniem przyjaznym ekologicznie stąd istotne jest kompleksowe zaadresowanie również zmian jakie w ramach komponentu A „Odporność i konkurencyjność gospodarki” przedstawił TPN. Elementem podstawowym, który jest niezbędny do zaadresowania w celu wykonania powyższej transformacji cyfrowej jest budowa infrastruktury telekomunikacyjnej, która została zaadresowana w innej z przesłanych uwag dot. komponentu C „Transformacja cyfrowa”. Obecnie jedynie nieliczne punkty wejścia do TPN mają zapewnione zasilanie elektryczne i łącza internetowe. Działania obejmujące transformację cyfrową i zapewnienie łączności w ramach funkcjonowania Tatrzańskiego Parku Narodowego wpisują się w działania definiowane w ramach różnych dokumentów unijnych wspierających digitalizację oraz zieloną transformację. Wskazane inwestycje realizowałyby zalecenia Rady na rok 2020 i 2021, w tym w zakresie „podjęcia wszelkich działań niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii oraz wspierania gospodarki i ożywienia gospodarczego” (punkt 1 zaleceń) oraz „Podnoszenie umiejętności cyfrowych. Dalsze promowanie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji publicznej.” (punkt 2 zaleceń). Projekty realizują również cele strategii Europejski Zielony Ład dla Unii Europejskiej (UE) i jej obywateli, w tym: „Przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność” (punkt 2.1.5) oraz „Ochrona i odbudowa ekosystemów i bioróżnorodności” (punkt 2.1.7) Co istotne,	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					odpowiednie działania wyprzedzające służb porządkowych w regionie.	inwestycje w zapewnienie łączności przyczynią się do realizacji założeń Europejskiej Agencji Cyfrowej, w tym: „TIK na rzecz środowiska” (punkt 2.7.1), „e-administracja” (punkt 2.7.4), „Inteligentne systemy transportowe w służbie efektywnego transportu i lepszej mobilności” (punkt 2.7.5)	
353.	OMGGS	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	-	Potrzeba szerokiego podejścia do komponentu.	Cyfryzacja powiązana jest ze wszystkimi komponentami. Istotnym jest patrzenie w sposób komplementarny przez całość dokumentu KPO, powiązując odpowiednie działania z cyfryzacją.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera konkretnych odniesień do zapisów KPO.
354.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych. W związku z ciągłym zapotrzebowaniem, a wręcz brakiem wyspecjalizowanych kadr dysponujących wiedzą na temat cyberbezpieczeństwa, a także ciągłymi trudnościami utrzymania wyszkolonych zespołów w szeroko pojętej administracji publicznej, konieczny jest większy nacisk na automatyzację obsługi systemów i procesów bezpieczeństwa. Obligatoryjne jest wprowadzanie najnowocześniejszych narzędzi wspierających nie tylko ochronę poszczególnych pojedynczych elementów bezpieczeństwa informatycznego, ale budowanie w pełni skorelowanych całościowych „Platform Cyberbezpieczeństwa” działających szybciej i efektywniej. Budowa nowoczesnego systemu cyberbezpieczeństwa oparta powinna być na rozwiązaniach umożliwiających nie tylko ochronę i analizę „post factum”, ale także powinno ono uwzględniać działania prewencji, poprzez użycie nowoczesnych rozwiązań opartych o tzw. Machine Learning (ML), pozwalające na predykcję zdarzeń i incydentów. Idąc dalej środowiska informatyczne muszą uwzględniać aspekty „dobrych praktyk” opartych o koncepcję tzw. „Zero Trust”, a jednocześnie powinny umożliwiać analizę potencjalnych ataków i ich skutków w sposób automatyczny z rozbudowanymi technikami ewidencji, rejestracji zdarzeń oraz reakcji na te zdarzenie. Właściwa implementacja bezpieczeństwa IT wymaga stosowania kolejnych tzw. „dobrych praktyk” polegających na tworzeniu aplikacji przy użyciu dostępnych nowoczesnych narzędzi kontroli jej zabezpieczeń. Konieczne jest użycie narzędzi cyberbezpieczeństwa w całym procesie wytwórczym aplikacji od projektu przez programowanie do wdrożenia i utrzymania. Elementem strategicznym, wymaganym i niezbędnym powinna być weryfikacja	Kształcenie zespołów IT zajmujących się nie tylko bezpieczeństwem, ale także zespołów developerskich, programistycznych i utrzymaniowych pod kątem stosowania metod zabezpieczeń przy tworzeniu aplikacji. Obligatoryjne użycie narzędzi do kontroli procesu wytwórczego, w tym elastyczne procesy zmian, testowanie i produkcyjne działanie aplikacji przy utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa. https://www.gartner.com/teamsiteanalytics/servePDF?g=/images/rv/media-products/pdf/Qi-An-Xin/Qi-An-Xin-1-10KONUN2.pdf	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					techniczna podczas procesu zakupowego przed dokonaniem wyboru dostawcy rozwiązania, oparta o przeprowadzenie testów technicznych w wielu scenariuszach uniezależniająca podmiot od informacji zawartej tylko w dokumentacji danego producenta. Dzięki takiemu podejściu zamawiający uprawnia się co działania danego rozwiązania.		
355.	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151	C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych. Inwestycja we współpracę zespołów rządowych z dostawcami sprzętu, oprogramowania i usług informatycznych w zakresie cyberbezpieczeństwa, w tym także standaryzacji i procesów certyfikacyjnych.	W zakresie cyberbezpieczeństwa coraz większą rolę odgrywają dostawcy sprzętu, oprogramowania i usług informatycznych. Aktualne doświadczenia polskiego programu PWCyber, jak i doświadczeń w innych krajach wskazują na konieczność zacieśnienia współpracy publiczno-prywatnej w zakresie cybersec. Oznacza to konieczność zwiększenia inwestycji po stronie administracji oraz wprowadzanie procesów koordynacji, ale także podnoszenia kompetencji w zakresie cyberbezpieczeństwa potwierdzonej odpowiednimi certyfikatami.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
356.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	woj. podlaskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	Prosimy o wyjaśnienie czy w zakres reform/inwestycji przewidzianych w komponencie wpisuje się projekt „Podlaski Instytut Klimatyczny” zgłoszony przez Województwo Podlaskie do KPO w 2020 r.	Projekt był przedłożony do KPO do Ministerstwa i był przedmiotem weryfikacji w 2020 r. Z opisu komponentu nie wynika czy mieści się on wśród wymienionych rodzajów inwestycji realizujących poszczególne reformy.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO w Komponentie C.
357.	Polska Izba Turystyki	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Dostosowanie rozwiązań IT z wykorzystaniem najnowocześniejszych rozwiązań dla turystyki, prowadzenia konferencji i spotkań online. Projekty przewidują inwestycję w sprzęt i oprogramowanie, które byłyby potrzebne do m.in. prowadzenia większych konferencji, kongresów, koncertów, online. W ramach tego komponentu wszelkie inwestycje na projekty IT w turystyce – rozwój systemów rezerwacyjnych, sprzedaży agencyjnej, CRM itp.	Turystyka we współczesnej gospodarce jest jedną z najbardziej z informatyzowanych branż. Koszty poniesione przez branżę z powodu Covid-19 są na tyle duże, że samodzielnie nie jest ona w stanie nadążyć nad wymogami współczesności w tej dziedzinie. Wsparcie w ramach KPO jest niezbędne aby polska branża turystyczna była konkurencyjna na rynkach zagranicznych.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przeformowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
358.	Polska Izba Turystyki	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	149	Wnioskujemy o rozszerzenie na branżę turystyczną	Dostosowanie rozwiązań IT z wykorzystaniem najnowocześniejszych rozwiązań dla turystyki, prowadzenia konferencji i spotkań online. Projekty przewidują inwestycję w sprzęt i oprogramowanie, które byłyby potrzebne do m.in. prowadzenia większych konferencji, kongresów, koncertów, online. W ramach tego komponentu wszelkie inwestycje na projekty IT w turystyce – rozwój systemów rezerwacyjnych, sprzedaży agencyjnej, CRM itp.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przeformowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
359.	Urząd Miasta Torunia	woj. kujawsko-pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	142	Wnioskujemy o dodanie do populacji docelowej jst	Zakres zadaniowy nie dotyczy budowanej przez GMT miejskiej nowoczesnej sieci szerokopasmowej na której jesteśmy w stanie uruchamiać miejskie usługi, łączyć podległe jednostki. W	Wyjaśnienie Wsparcie dla JST jest przewidziane w ramach części

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						dokumencie jest mowa o Gospodarstwach domowych a więc o internecie dla klienta końcowego. Środki kierowane do przedsiębiorstw telekomunikacyjnych z ograniczoną możliwością wykorzystania przez miasto w szczególności w zakresie późniejszego osiągnięcia wskaźników.	pożyczkowej KPO, tj. inwestycji Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej.
360.	Urząd Miasta Torunia	woj. kujawsko-pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	142	Z treści dokumentu wynika, iż KPO skupiało się będzie na rozwiązaniach centralnych umożliwiających uruchamianie e-Usług/e-formularzy. Brakuje tu mowy o mechanizmach umożliwiających spełnienie 5 poziomu dojrzałości usług, a więc takich które umożliwiają pełną dwustronną komunikację obywatel->instytucja->obywatel.	Do tego typu komunikacji niezbędne jest tworzenie mechanizmów wymiany danych z systemami wewnętrznymi lub przygotowanie odpowiednich API. Przy opcji tworzenia rozwiązań e-usług centralnych otrzymamy zestaw elektronicznych formularzy do składania wniosków nie pozwoli nam to na pełną interakcję z mieszkańcem w zakresie automatycznego informowania o danych które posiada urząd za każdym razem będzie to wymagało przetworzenia informacji i zaangażowania osób po stronie urzędu. Nieprecyzyjny opis nie pozwala ocenić czy środki będą przeznaczone np. na budowę centralnego zbioru danych na potrzeby udostępniania usług.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
361.	InnoBaltica Sp. z o.o.	woj. pomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	145	Proponuje się zmianę istniejącego zapisu: „W ramach działań inwestycyjnych nastąpi realizacja pakietów projektów związanych z: [...] - tworzeniem warunków dla rozwoju zastosowań technologii przełomowych w wybranych sektorach gospodarki, w sektorze publicznym i w społeczeństwie, które będą ukierunkowane na wytworzenie, przetestowanie, a następnie wdrożenie i skalowalność systemowych rozwiązań organizacyjnych, technologicznych, prawnych i finansowych.” na zapis o następującej treści: „W ramach działań inwestycyjnych nastąpi realizacja pakietów projektów związanych z: [...] - tworzeniem warunków dla rozwoju zastosowań technologii przełomowych (takich, jak np.: sztuczna inteligencja, blockchain i Internet Rzeczy) w wybranych sektorach gospodarki, w sektorze publicznym i w społeczeństwie, które będą ukierunkowane na wytworzenie, przetestowanie, a następnie wdrożenie i skalowalność systemowych rozwiązań organizacyjnych, technologicznych, prawnych i finansowych”.	Zmiana zapisu zdefiniuje planowaną klasę technologii, którą Polska uzna za przełomową w gospodarce. Sformułowanie technologia przełomowa, wraz z podaniem jej przykładów (sztuczna inteligencja, blockchain, Internet Rzeczy) dowodzi, że planowane inwestycje będą przystawały pod względem nowoczesności rozwiązań do tych wiodących w Europie i na świecie. Proponowana modyfikacja zapisu precyzyjniej wpisuje się w politykę UE dotyczącą cyfryzacji i tym samym doda argumentów wobec struktur UE za pozytywnym zaopiniowaniem KPO w tym zakresie.	Wyjaśnienie KPO definiuje rodzaje technologii przełomowych objętych interwencją.
362.	Klaster Fotoniki i Światłowodów (członkowie klastra: Amitech Pro, BIPV System, Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141 – 142	C1.1.1 Uwzględnienie w ramach przedmiotowego obszaru również inwestycji w polskich przedsiębiorstwach, mających na celu wdrożenie technologii światłowodowych.	W ocenie Zgłaszającego rozwój infrastruktury poszerzającej dostęp do sieci szerokopasmowych jest kluczowy z perspektywy przemysłu (umożliwiający w pełni wdrożenie idei Przemysłu 4.0 i Przemysłowego Internetu Rzeczy) jak również dla społeczeństwa (likwidacja białych plam, walka z wykluczeniem cyfrowym, etc. Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie z obecnymi zapisami KPO w zakresie tym nie jest uwzględniony aspekt produkcji włókien światłowodowych w Polsce. Tym samym, wszelkie wdrożenia odbywać się będą w szczególności w oparciu o rozwiązania zagraniczne (co doprowadzi do mniej efektywnego wykorzystania	Uwaga uwzględniona Proponowana interwencja będzie mogła być zrealizowana w ramach Komponentu C w części pożyczkowej KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	INWENCJA, CoMIn, Dr Irena Eris, Energotechnik, Fibrain, Ingrin, InPhoTech, IPT Advanced, IPT Applied, IPT Plus, IPT Safety, Kancelaria Radcy Prawnego Daniel Górski, ML SYSTEM, Neon Shake, PIK Instruments, Polskie Centrum Fotoniki i Światłowodów, Przedsiębiorstwo o Produkcyjno-Handlowe STEL, Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego, Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej, Wojskowa Akademia Techniczna, Koniecck spółka adwokacka, PCFS Technology, BRIN, IPT Fiber, Silk Road Certification, QNA TECHNOLOGY, AOMB Polska)					środków pomocowych) i nie doprowadzi do dalszego rozwoju prężnie rozwijającego się w Polsce przemysłu fotonicznego i światłowodowego. Należy zaznaczyć, że polskie przedsiębiorstwa należą do światowych liderów przemysłu fotonicznego i światłowodowego w opracowywaniu innowacyjnych technologii i zastosowań dla światłowodów i czujników światłowodowych. Wdrożenie rezultatów ich prac (m.in. światłowodu wielordzeniowego) mogłoby doprowadzić do zdecydowanego zwiększenia efektywności realizacji celów postawionych w obszarze C1.1.1. a jednocześnie pozwoliłoby pozostawić środki pomocowe w Polsce, gdzie zostałyby ponownie wprowadzone do obrotu gospodarczego przez przedsiębiorstwa wykorzystujące pomoc. Polski sektor fotoniczny i światłowodowy działa bardzo prężnie, jednak tworzące go w zdecydowanej większości przedsiębiorstwa z sektora MŚP mierzą się z oczywistymi ograniczeniami kapitałowymi, które, szczególnie w czasie pandemii, uniemożliwiają rozwój mocy produkcyjnych. Środki z KPO zdecydowanie ułatwiłyby powstawanie zakładów produkujących najnowsze zdobycze technologiczne (m.in. opatentowane w UE, USA czy Japonii), które w znaczący sposób podniosłyby efektywność całego obszaru C1.1.1. W związku z powyższym, Zgłaszający wnosi o uzupełnienie obszaru C1.1.1. o dopuszczenie wykorzystania środków KPO na inwestycje w zdolności produkcyjne polskich przedsiębiorstw w obszarze światłowodów, w tym światłowodów specjalnych i mikrostrukturalnych.	
363.	Klaster Fotoniki i Światłowodów (członkowie	woj. lubelskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151-152	C3.1.1. Uwzględnienie w ramach przedmiotowego obszaru również inwestycji w polskich przedsiębiorstwach, mających na celu wdrożenie	Pandemia COVID-19 jednoznacznie pokazała znaczenie wykorzystywania wysokiej jakości infrastruktury przesyłania danych. Jednocześnie, jak zostało wskazane w KPO w 2020 r.	Uwaga uwzględniona Proponowana interwencja będzie mogła być zrealizowana w

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	klastra: Amitech Pro, BIPV System, Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego INWENCJA, CoMIn, Dr Irena Eris, Energotechnik, Fibrain, Ingrin, InPhoTech, IPT Advanced, IPT Applied, IPT Plus, IPT Safety, Kancelaria Radcy Prawnego Daniel Górski, ML SYSTEM, Neon Shake, PIK Instruments, Polskie Centrum Fotoniki i Światłowodów, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe STEL, Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego, Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej, Wojskowa Akademia Techniczna, Koniecek spółka adwokacka, PCFS Technology, BRIN, IPT Fiber, Silk Road				technologii światłowodowych	drastycznie wzrosła, w porównaniu do lat poprzednich, ilość incydentów bezpieczeństwa komputerowego. Mając na uwadze wzrost znaczenia zdalnej pracy oraz zintensyfikowanie wykorzystania sieci transmisyjnych w czasie pandemii COVID-19 oraz prognozowane dalsze zwiększanie ilości transmisji (m.in. dzięki transformacji cyfrowej czy wdrażaniu przemysłu 4.0, Internetu Rzeczy czy Przemysłowego Internetu Reczy) niezaprzeczalne stał się fakt, że infrastruktura przesyłu danych jest jedna z najbardziej, jeśli nie najbardziej krytyczną infrastrukturą kraju. W związku z powyższym, w ocenie Zgłaszającego nie powinna bazować na zagranicznych rozwiązaniach a na rozwiązaniach opracowanych przez rodzimych przedsiębiorców. Infrastruktura przesyłu danych bazuje na rozwiązaniach światłowodowych. Należy zaznaczyć, że polskie przedsiębiorstwa należą do światowych liderów przemysłu fotonicznego i światłowodowego w opracowywaniu innowacyjnych technologii i zastosowań dla światłowodów i czujników światłowodowych. Wdrożenie rezultatów ich prac (m.in. światłowodu wielordzeniowego) mogłoby doprowadzić do zdecydowanego zwiększenia efektywności realizacji celów postawionych w obszarze C3.1.1. a jednocześnie pozwoliłoby pozostawić środki pomocowe w Polsce, gdzie zostałyby ponownie wprowadzone do obrotu gospodarczego przez przedsiębiorstwa wykorzystujące pomoc. Polski sektor fotoniczny i światłowodowy działa bardzo prężnie, jednak tworzące go w zdecydowanej większości przedsiębiorstwa z sektora MŚP mierzą się z oczywistymi ograniczeniami kapitałowymi, które, szczególnie w czasie pandemii, uniemożliwiają rozwój mocy produkcyjnych. Środki z KPO zdecydowanie ułatwiłyby powstawanie zakładów produkujących najnowsze zdobycze technologiczne (m.in. opatentowane w UE, USA czy Japonii), które w znaczący sposób podniosłyby efektywność całego obszaru C3.1.1. W związku z powyższym, Zgłaszający wnosi o uzupełnienie obszaru C3.1.1. o dopuszczenie wykorzystania środków KPO na inwestycje w zdolności produkcyjne polskich przedsiębiorstw w obszarze światłowodów, w tym światłowodów specjalnych i mikrostrukturalnych.	ramach Komponentu C w części pożyczkowej KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
	Certyfication, QNA TECHNOLOGY, AOMB Polska)						
364.	Signify Poland Sp. z o.o.	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	144-145	C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie Wnioskuje o poszerzenie ww. interwencji o możliwość budowy, rozbudowy lub modernizacji infrastruktury oświetleniowej na energooszczędną wykorzystującą technologie przełomowe takie jak: Light-Fidelity (Li-Fi), Visible Light Communication (VLC), Bluetooth-Low-Energy (BLE), co pozwoli na szybszą proliferację technologii cyfrowych w przestrzeniach publicznych i prywatnych.	Odbywająca się transformacja infrastruktury oświetleniowej z analogowej do cyfrowej to znakomita okazja, aby wykorzystać wszystkie atrybuty związane z tą transformacją a w szczególności zastosować technologie przełomowe tj. Visible Light Communication (VLC), Bluetooth-Low-Energy (BLE), oraz innowacyjnej technologii Light-Fidelity (Li-Fi), która jest komplementarna do technologii 5G. Szacujemy, że tylko w sektorze publicznym nadal ponad 80% infrastruktury oświetleniowej jest oparta na analogowych technologiach (tj. świetlówki, lampy sodowe, lampy rtęciowe) i jest/będzie sukcesywnie zastępowana przez cyfrową infrastrukturę oświetleniową LED, która z definicji posiada możliwości przesyłu danych i wykorzystania jej jako struktury do budowania rozwiązań "smart", czy posadowienia na niej urządzeń IoT. Wykorzystanie tej okoliczności do wdrożenia przełomowych technologii Li-Fi, VLC, BLE pozwoliłoby na szybszą proliferację technologii cyfrowych w przestrzeniach publicznych i prywatnych. Umożliwiłyby również dostęp do nowych usług cyfrowych. Przykładem zastosowania technologii VLC i BLE są rozwiązania nawigacji wewnętrznej do organizacji ruchu pieszych w sklepach, budynkach, dworcach, czy lotniskach. Nawigacja wewnętrzna nie wymaga żadnych dodatkowych instalacji poza istniejącą infrastrukturą oświetleniową LED, która obsługuje technologie komunikacji VLC i BLE. Stworzona w ten sposób nawigacja wewnętrzna wykorzystuje istniejący system oświetlenia, aby w czasie rzeczywistym zapewnić dostęp do danych lokalizacyjnych. Oprogramowanie wykorzystuje kilka źródeł danych, takich jak VLC, BLE oraz czujniki w telefonie, aby określić lokalizację i kierunek ruchu urządzenia. Z kolei Li-Fi to przełomowa technologia, która pozwala na wykorzystanie cyfrowej infrastruktury oświetleniowej LED do propagacji Internetu, przesyłania danych z dużą prędkością i w bardzo bezpieczny sposób. Li-Fi jest technologią komplementarną do 5G, której zastosowanie pozwoli uniknąć problemów jakie pojawiają się z wykorzystaniem Internetu. Przede wszystkim chodzi mi o fakt, że globalna ilość przesyłu danych podwaja się co dwa lata. Jest to spowodowane liczbą podłączonych urządzeń pomnożoną przez zużycie danych przez te urządzenia. Moim zdaniem widmo radiowe nie zapewnia wystarczającej przestrzeni do rozwoju w przyszłości. Przejawia się to zmniejszoną stabilnością i mniej efektywnym zasięgiem łączności bezprzewodowej, a także wolniejszą przepustowością, co frustruje potrzeby i oczekiwania użytkowników. Coraz większe obawy budzi też bezpieczeństwo	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>komunikacji radiowej, zaś niezabezpieczone lub „otwarte” sieci to raj dla podsłuchów. Technologia Li-Fi to idealne rozwiązanie. Jest to gama systemów Li-Fi zapewniających dwukierunkową komunikację bezprzewodową, która jest niezawodna, bezpieczna i szybka. Li-Fi to technologia uzupełniająca 5G dla budynków. Kolejnym obszarem, na który pragnę zwrócić uwagę to wykorzystanie słupów infrastruktury oświetlenia zewnętrznego do budowania stacji bazowych technologii 5G. Takie rozwiązania pozwoliłyby ograniczyć konieczność budowania stacji bazowych, a wykorzystać elementy istniejącej infrastruktury. Sugerowałbym tutaj zabudowanie stacji bazowych w przystosowanych do tego nowych konstrukcjach słupów oświetleniowych (tzw. „smart poles”), aby uniknąć szpecących architekturę i krajobraz elementów przymocowanych do słupa. Takie rozwiązanie pozwoliłoby ograniczyć koszty budowy nowych stacji oraz umożliwiły stworzenie swoistej cyfrowej ścieżki nowoczesnych miast i wsi.</p> <p>Proponuje uzupełnienie komponentu Transformacja Cyfrowa KPO o zapisy umożliwiające stosowanie innowacyjnych technologii Li-Fi, VLC, BLE wraz z wykorzystaniem i modernizacją infrastruktury oświetleniowej do propagacji Internetu w budynkach, przesyłu danych, oferowania nowych usług cyfrowych (tj. np. nawigacja wewnętrzna) oraz jako infrastruktury do posadowienia stacji bazowych technologii 5G.</p> <p>Polska jest łączącym się w Europie i świecie producentem zarówno oświetlenia jak również słupów oświetleniowych. Wykorzystanie krajowego potencjału wytwórczego firm polskich i zagranicznych pozwoliło by na szybsze przeprowadzenie Transformacji Cyfrowej w Polsce, jak również poprawiło konkurencyjność ww. polskich przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych. Pozwoliłoby to również na przyspieszenie Transformacji Cyfrowej Polski a także transformacji analogowego oświetlenia na cyfrowe LED z funkcjonalnościami przesyłu danych i propagacji Internetu. Dodatkowym elementem takiej modernizacji była by również znacząca poprawa efektywności energetycznej instalacji oświetleniowej (do 70% mniejsze zużycie energii elektrycznej).</p>	
365.	Signify Poland Sp. z o.o.	woj. wielkopolskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	151-152	C3.1.1. Cyberbezpieczeństwo – CyberPL oraz infrastruktura przetwarzania danych i dostarczania usług cyfrowych Wnioskuję o poszerzenie ww. interwencji o możliwość budowy, rozbudowy lub modernizacji infrastruktury oświetleniowej na energooszczędną wykorzystującą technologie przełomowe takie jak: Light-Fidelity (Li-Fi), Visible Light Communication (VLC), Bluetooth-Low-Energy (BLE), co pozwoli na zwiększenie wydajności i wydolności systemów bezpieczeństwa publicznego oraz zwiększenie możliwości infrastrukturalnych w	Technologia Li-Fi zapewnia dwukierunkową łączność bezprzewodową w budynkach i jest komplementarna do technologii 5G oraz ma szereg zalet w stosunku do Wi-Fi. Korzyści to: <ul style="list-style-type: none"> • Niezawodność (bez zakłóceń ze strony systemów łączności radiowej) • Bezpieczeństwo (128-bitowe szyfrowanie AES) • Szybkość (z prędkością do 250Mb/s, dzisiaj) • Komplementarność do 5G Li-Fi to przełomowa technologia, która pozwala na wykorzystanie cyfrowej infrastruktury oświetleniowej LED do propagacji Internetu, przesyłania danych z dużą prędkością i w bardzo bezpieczny sposób. Li-Fi jest technologią komplementarną do 5G, której zastosowanie pozwoli uniknąć problemów jakie 	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					zakresie bezpieczeństwa publicznego. Szczególnie przy budowie i rozwoju operacyjnych centrów cyberbezpieczeństwa (SOC) i sieci 7 regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa (RegioSOC).	pojawiają się z wykorzystaniem Internetu. Przede wszystkim chodzi mi o fakt, że globalna ilość przesyłu danych podwaja się co dwa lata. Jest to spowodowane liczbą podłączonych urządzeń pomnożoną przez zużycie danych przez te urządzenia. Moim zdaniem widmo radiowe nie zapewnia wystarczającej przestrzeni do rozwoju w przyszłości. Przejawia się to zmniejszoną stabilnością i mniej efektywnym zasięgiem łączności bezprzewodowej, a także wolniejszą przepustowością, co frustruje potrzeby i oczekiwania użytkowników. Coraz większe obawy budzi też bezpieczeństwo komunikacji radiowej, zaś niezabezpieczone lub „otwarte” sieci to raj dla podsłuchów. Technologia Li-Fi to idealne rozwiązanie. Jest to gama systemów Li-Fi zapewniających dwukierunkową komunikację bezprzewodową, która jest niezawodna, bezpieczna i szybka. Li-Fi to technologia uzupełniająca 5G dla budynków. Z kolei technologie VLC i BLE pozwalają na skalowalne rozwiązania nawigacji wewnętrznej do organizacji i zarządzania ruchem pieszych w sklepach, budynkach, dworcach, czy lotniskach. Nawigacja wewnętrzna nie wymaga żadnych dodatkowych instalacji poza istniejącą infrastrukturą oświetleniową LED, która obsługuje technologie komunikacji VLC i BLE. Stworzona w ten sposób nawigacja wewnętrzna wykorzystuje istniejący system oświetlenia, aby w czasie rzeczywistym zapewnić dostęp do danych lokalizacyjnych. Oprogramowanie wykorzystuje kilka źródeł danych, takich jak VLC, BLE oraz czujniki w telefonie, aby określić lokalizację i kierunek ruchu urządzenia.	
366.	T-Mobile Polska S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	W ramach reformy należy nie tylko usunąć wszystkie bariery dla rozwoju sieci szerokopasmowych, ale również należy wprowadzić nowe podejście do zasad tworzenia prawa, które uniemożliwiłoby tworzenie nowych obciążeń i barier dotyczących inwestycji telekomunikacyjnych. Ocena wpływu regulacji powinna zostać uzupełniona o dodatkowy punkt, w którym oceniany byłby wpływ na realizację inwestycji w sieci szerokopasmowe. Przyjęcie nowego aktu prawnego mogłoby zaistnieć w sytuacji wykazania co najmniej neutralnego wpływu w tym zakresie.	Niestety pomimo prowadzonego od wielu lat procesu usuwania barier inwestycyjnych, nie został on do chwili obecnej zakończony. Zauważamy, iż tempo wprowadzania nowych wymogów jest niestety zdecydowanie szybsze niż tempo procesów legislacyjnych mających na celu usprawnianie procedur inwestycyjnych. Jeśli więc chcemy realnie przyspieszyć proces powstawania nowoczesnych sieci szerokopasmowych o bardzo wysokich przepustowościach, to musimy dokonać poważnych zmian w procesie tworzenia prawa.	Wyjaśnienie KPO zawiera wprowadzanie zmian prawnych mających na celu usprawnienie procesu inwestycyjnego, przyczyniającego się do rozbudowy sieci szerokopasmowych.
367.	T-Mobile Polska S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	Projekty mające na celu zapewnienie dostępu szerokopasmowego dla gospodarstw domowych powinny obejmować również budowę przyłącza telekomunikacyjnego. Należy to wyraźnie wskazać w KPO. Objęcie zasięgiem gospodarstwa domowego powinno zaś oznaczać, iż bez żadnych istotnych nakładów można klienta w bardzo szybki sposób przyłączyć.	W obecnej perspektywie finansowej (POPC) operatorzy nie musieli budować przyłączy w ramach realizowanych projektów szerokopasmowych. Jak jednak wskazuje rynek telekomunikacyjny koszty podłączenia abonentów do wybudowanych sieci stanowią istotną barierę finansową dla wielu klientów. W konsekwencji pomimo teoretycznego objęcia danego lokalu zasięgiem sieci, klient nadal nie ma realnej możliwości, żeby z takich sieci korzystać. Ponieważ celem nie jest budowa sieci samych w sobie lecz właśnie zapewnienie usługi, konieczna jest zmiana w powyższym zakresie. Dodatkowo pragniemy wskazać, iż już dziś myśli się o podjęciu kolejnej interwencji uzupełniającej mającej na	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						celu wsparcie projektów polegających na budowie "brakujących" przyłączy. Takie rozdzielanie projektów na zapewnienie zasięgu i budowę przyłączy jest pozbawione sensu i nieefektywne. Dlatego powinno być to objęte jednym projektem.	
368.	Osoba prywatna	woj. zachodniopomorskie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	C2.1	C2.1. Cyfryzacja współpracy i zmiana wektora odpowiedzialności w relacjach przedsiębiorca/obywatel z otoczeniem instytucjonalnym Problem: przedsiębiorcy oraz obywatele zobligowani są zdobywać i przedstawiać w relacjach z urzędami szereg zaświadczeń, pozwoleń, potwierdzeń itd., co jest czasochłonne, a przedsiębiorca/obywatel "odbijany jest" od jednego urzędu do drugiego w celu uzyskania określonego dokumentu. Propozycja: cyfrowa komunikacja urzędów (centralnych, samorządowych, banków itp.) bezpośrednio między sobą (zapewniająca przepływ informacji, dokumentów), po wyrażeniu zgody przez przedsiębiorcę/obywatela (oświadczenie) na udostępnienie danych przez dany urząd innym urzędom, do określonego celu.	Działanie wpisuje się w Cele Reform C2.1, usprawnia przepływ informacji między instytucjami, oszczędza czas przedsiębiorców i obywateli.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przemowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
369.	T-Mobile Polska S.A.	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	141	W części "Charakterystyka" należy wpisać, iż w ramach budowy sieci szerokopasmowych dla gospodarstw domowych wspierane będą projekty/modele zapewniające jak najefektywniejszy dostęp hurtowy. Dodatkowo, ze względu na fakt, iż w ramach KPO możliwe będzie dofinansowanie 100% kosztów kwalifikowanych należy przewidzieć odpowiednio długi czas na dostęp do takich sieci (dostęp aktywny i pasywny). Powinien on być znacząco dłuższy niż obecne 7 lat dla dostępu aktywnego.	O tym jak kluczowe znaczenie ma konkurencja na rynku detalicznym nie trzeba nikogo przekonywać. To dzięki wysokiemu poziomowi rywalizacji konkurencyjnej klienci mogą korzystać z dużego wyboru dostawców, usług, niskiej ceny i wysokiej jakości. W przypadku obszarów objętych wsparciem nie należy się spodziewać więcej niż jednego podmiotu infrastrukturalnego. Są to bowiem (lub przynajmniej powinny być) obszary, na których nie pojawi się żaden podmiot, jeśli nie uzyska odpowiednio wysokiego dofinansowania (a czasem być może nawet 100%). Dlatego tak ważne jest zapewnienie efektywnego dostępu hurtowego właśnie na tych obszarach. Nie będzie bowiem można uznać interwencji za efektywną, jeśli na danym obszarze wystąpi monopolista, który będzie mógł działać całkowicie niezależnie od klientów i konkurentów. W konsekwencji ucierpi na tym użytkownik, bo to on zapłaci cenę niewynikającą z rywalizacji konkurencyjnej za taki dostęp do Internetu szerokopasmowego. Użytkownik będzie poszkodowany podwójnie, bo dofinansowanie pochodzi ze środków publicznych, czyli pośrednio i on partycypował w powstawaniu dofinansowanych sieci. Nie ma również żadnego uzasadnienia, aby do sieci finansowanych w tak wysokim stopniu, stosowane były dotychczasowe zasady dostępu (czyli 7 lat na dostęp aktywny). Skoro to państwo bierze na siebie ryzyko całkowitego sfinansowania realizacji celu publicznego (czym niewątpliwie jest zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowych), to hurtowy dostęp do tych sieci powinien być odpowiednio długi (a nie zaledwie 7 lat jak to ma miejsce obecnie).	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
370.	Sieć Obywatelska Watchdog Polska	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	143	Proponowana w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO) cyfryzacja usług i procesów Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), w tym wdrożeniem elektronicznego obiegu faktur w obrocie gospodarczym Krajowego Systemu eFaktur (KSeF) jest ważnym krokiem na rzecz transparentności. Dzięki niemu KAS będzie mógł w jednym miejscu w łatwy sposób sprawdzić faktury wystawione przez przedsiębiorców. Stworzenie tego systemu znacznie ułatwi pracę urzędnikom, może też stać się cennym narzędziem edukacji obywatelskiej i kontroli społecznej. Postulujemy: upublicznienie za pomocą KSeF faktur wystawianych dla jednostek administracji, stworzenie centralnego rejestru faktur, w którym obywatele będą mogli zobaczyć wydatki poszczególnych gmin i jednostek organizacyjnych obowiązkowe upublicznienie faktur w systemie przy realizacji zamówień publicznych	Do tej pory udostępnienie takich informacji wiązało się różnymi utrudnieniami technicznymi - faktury są często wystawiane i przechowywane papierowo, nawet jeżeli są wystawione elektronicznie, często są drukowane, w związku z czym udostępnienie zawartych w nich informacji często wymaga dodatkowej pracy urzędników - wyszukiwania w segregatorach, skanowania. Dzięki nowemu systemowi administracja podatkowa zapewni wystawcom przechowywanie wystawionych za jego pośrednictwem faktur. Problemem nie będzie również ilość udostępnianych informacji - dla systemu nie będzie różnicy pomiędzy udostępnieniem jednego lub tysiąca dokumentów. Jako główny cel KPO wskazano wywołanie impulsu, który ożywi gospodarkę po kryzysie związanym z pandemią covid. Jednym z wyzwań rozwojowych stojących przed KPO jest wyższa produktywność gospodarki oraz zachowanie zdolności do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w warunkach transformującej się gospodarki. Wprowadzenie szerszej transparentności w wydatkach administracji może znacząco wpłynąć na wzrost gospodarczy - każdy mechanizm działający na rzecz jawności i przeciwdziałający korupcji wpływa na poprawę wzrostu gospodarczego, np. poprzez poprawę efektywności biurokracji, wzrost konkurencji pomiędzy firmami starającymi się o zlecenia administracji, poprawę przepływu informacji. Dodatkowo taki mechanizm będzie stanowić również ważny punkt edukacji obywatelskiej i cenne źródło informacji dla dziennikarzy, analityków i naukowców. MFIPR, jako Instytucja Koordynująca KPO (IK KPO) ma odpowiadać za zarządzanie, monitoring i sprawozdawczość Planu. Uważamy, że właściwą częścią wdrażania KPO powinno być utworzenie bazy danych pozwalających na przejrzyste zaprezentowanie dotacji przyznawanych przez państwo: zarówno w ramach mechanizmu KPO, jak i innych dotacji udzielanych przez państwo podmiotom publicznym. Baza posiadałaby zestandaryzowany zestaw pól dotyczących dotacji. Pola te miałyby istotne znaczenie dla wspierania dotarcia do pełnej informacji przez użytkowników. Każdy użytkownik/użytkowniczka mógłby/mogłaby pobierać zestawy danych na podstawie układanych przez siebie zapytań do systemu lub wyszukiwać wg klucza (temat dofinansowania, beneficjent, miejscowość, tytuł realizowanego projektu, wysokość otrzymanego dofinansowania, numer i data zawarcia umowy dofinansowania itp.). Taka baza danych zwiększa transparentność systemu, ułatwia uzyskanie informacji i pozwala w jednym miejscu zgrupować dane dla urzędników, obywateli, analityków i naukowców.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
371.	MTU Aero Engines Polska	woj. podkarpackie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	4	Było: przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa, które otrzymują środki na dywersyfikację profilu działalności i odbudowę inwestycji, zarówno w	Propozycja przedsiębiorstwa, które otrzymują środki na rozwój profilu działalności i odbudowę inwestycji, w sektorach dotkniętych skutkami pandemii oraz nowe inwestycje na	Wyjaśnienie Branże związane z usługami turystycznymi, gastronomią i

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					sektorach najbardziej dotkniętych skutkami pandemii (np. sektor turystyki, kultury, gastronomii i handlu) oraz nowe inwestycje na rozbudowę potencjału innowacji, elektromobilności, wdrożenia zielonych technologii i produktów oraz rozwoju aplikacji i usług w zakresie cyfryzacji	rozbudowę potencjału innowacji, elektromobilności, wdrożenia zielonych technologii i produktów oraz rozwoju aplikacji i usług w zakresie cyfryzacji. Proponuje nie zawężyć zakresu wsparcia jedynie do branż związanych z usługami turystycznymi i gastronomią i dywersyfikacją. Branże te są w stanie szybko się odbudować pod warunkiem dobrego działania całej gospodarki wytwórczej i efektywnego łańcucha dostaw. Dywersyfikacja oznacza zmianę profilu działalności a nie każda branża może to zrobić. Słowo rozwój jest bardziej uniwersalne.	dywersyfikacją są wymieniane jako przykłady.
372.	Instytut Zielonej Gospodarki	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	158	Wprowadzenie miernika rezultatu dla działania C.2.1. – Zmniejszenie zużycia papieru przez polskie urzędy centralne i lokalne o 50 procent do 2026 roku	Zmniejszenie zużycia papieru przyczyni się zarówno do zielonej, jak i cyfrowej transformacji. Konkretny cel pozwoli na niskokosztową i prostą weryfikację skutków podjętych działań.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
373.	Fundacja ProKolej	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	142 - 147	Rozszerzenie katalogu podmiotów, których dotyczy reforma C.2.1. Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie.	W ramach KPO przewiduje się zwiększenie zastosowania rozwiązań cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie. Na przestrzeni ostatnich lat widać znaczący postęp w dziedzinie cyfryzacji sektora publicznego, wiele spraw jest możliwych do załatwienia drogą elektroniczną, m.in. dzięki EPUAP, czy profilowi zaufanemu. Zarówno w codziennym życiu jak i w sytuacjach nadzwyczajnych zapewnia to duży komfort i wygodę w zakresie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, a prywatnym czy pozarządowym. Dostrzegamy jednak spore utrudnienia, zwłaszcza w okresie pandemii, w zakresie obsługi spraw sądowych. Dotyczy to zwłaszcza obiegu dokumentacji. Dlatego warto rozważyć, aby oprócz stałego rozwijania ww. usług w administracji, wdrożyć podobnego typu rozwiązania w sądownictwie. Niewątpliwie inwestycje w usługi cyfrowe w polskich sądach mogą przyczynić się do przyspieszenia załatwiania spraw i znacznego ułatwienia komunikacji.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
374.	Partia Lewica Razem	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	133	4.1. Zwiększenie konkurencyjności polskiej nauki i technologii dot. sztucznej inteligencji. 4.1.1. Publiczne big data: Wyobraź sobie, że Google zaczyna pobierać opłatę za Google translate, 1 grosz od linijki, a my nie mamy konkurencyjnego, publicznego systemu automatycznej translacji. Płacisz za jedną dobrze działającą, popularną usługę czy nie? Problem powstaje ponieważ dzisiaj, tylko komercyjni giganci cyfrowi mają monopol na zbieranie i przetwarzanie ogromnej ilości danych bezwzględnie potrzebnych do doskonalenia i tworzenia konkurencyjnych systemów opartych na uczeniu maszynowym (tzw. sztucznej inteligencji). Dane to kapitał i ta dysproporcja kapitału, jest już dzisiaj niemalże nie do nadrobienia przez publiczne instytucje (uniwersytety, politechniki, państwa). Polskie technologie w tym zakresie są obecnie niemal kompletnie odtwórcze, bez danych nie mają szans się	Konieczne jest więc zwiększenie zasobów danych posiadanych publicznie. Aby temu zaradzić proponujemy inwestycje w technologie przetwarzania i inicjatywy zwiększenia dostępu i zdigitalizowania ogromnych zbiorów (big data) istniejących, archiwalnych, analogowych, publicznych danych oraz aktywnego pozyskiwania – za zgodą zainteresowanych – nowych, w celu wykorzystania ich do trenowania nowoczesnych systemów sztucznej inteligencji. Systemy będą udostępniane w ramach usług publicznych.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji w centra przetwarzania danych przewidywana jest indykatorywna lista projektów ze względu na istotny zakres bezpieczeństwa państwa.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					odbić, następuje też drenaż mózgow za technologią i dostępem do danych w kierunku korporacji. Jest to problem dla usług publicznych, dla postępu naukowego i technologicznego bo nie każdą inicjatywę publiczną i naukową korporacje są w stanie lub oplota im się przejąć.		
375.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C "Transformacja Cyfrowa": w obszarze C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem. W obszarze C3. Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych	144, 158	Rozwiązania oparte o usługi zaufania umożliwiając bezpieczne zawieranie transakcji elektronicznych w ramach określonych ram regulacyjnych, które mogą odbywać się między: konsumentami, podmiotami gospodarczymi czy administracją publiczną. Dzięki wykorzystaniu usług zaufania możliwe jest przeniesienie wielu czynności na poziom cyfrowy przy zachowaniu ważnych procedur i standardów. Wśród nich wyróżnia się m.in. kwalifikowane usługi zaufania, które gwarantują interoperacyjność i transgraniczność obrotu gospodarczego realizowanego drogą elektroniczną przy zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony prawnej. Usługi te są świadczone przez kwalifikowanych dostawców. Dostawca taki musi spełniać wymogi wskazane w unijnym Rozporządzeniu eIDAS (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE). Rejestr dostawców dostępny jest na stronie Narodowego Centrum Certyfikacji. W katalogu usług zaufania wyróżnimy głównie: - Kwalifikowany podpis elektroniczny – ma taką samą moc prawną jak unikatowy, własnoręczny podpis. Oznacza to, że może być stosowany do podpisywania i nadawania skuteczności prawnej dokumentom wszelkiego rodzaju, które występują w wersji elektronicznej. Podobnie jak podpis własnoręczny, podpis elektroniczny jest jedyny w swoim rodzaju, ściśle powiązany z podpisywaną treścią i przypisany do konkretnej osoby fizycznej, która ten podpis złożyła. Sprawdzenie (weryfikację) autentyczności podpisu elektronicznego, w tym identyfikację podpisującego, zapewnia certyfikat. Podpis kwalifikowany zapewnia niezaprzeczalność oświadczenia woli wynikającej z podpisanej treści, gwarantując jednocześnie, że treść dokumentu nie została zmieniona w trakcie transmisji danych, w okresie przechowywania lub w wyniku celowej	Obecna tendencja na rynku szczególnie w czasie pandemii pokazuje, że konsumenci szukają rozwiązań kompletnych tzw. end-to-end, dlatego też samo urządzenie staje się poniekąd „platformą pracy dla konsumenta” realizującego własne potrzeby biznesowe. Zachowanie cyberbezpieczeństwa tych procesów jest kluczowe dla ich niezawodności, poufności i szybkości. Część z tych procesów wymaga zarówno wykorzystania cyfrowej tożsamości użytkownika, jak i mechanizmów potwierdzenia woli, czyli zdalnej akceptacji czynności, którą użytkownik chce wykonać. Na przykład niektóre oficjalne dokumenty, choć mogą być dostarczone online, wymagają istotnego szczegółu – podpisu lub innej formy dowodu niepodważalnie potwierdzającego tożsamość osoby składającej oświadczenie woli.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>manipulacji. Dokument cyfrowy podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym posiada nawet wyższą nad dokumentem papierowym, podpisanym odręcznie, ponieważ daje on pewność, iż w treść dokumentu nikt nie ingerował.</p> <p>Certyfikat kwalifikowanego podpisu elektronicznego stanowi wiarygodne źródło identyfikacji tożsamości osoby podpisującej – stanowiąc w powiązaniu z podpisem, wirtualny dowód tożsamości użytkownika w sieci. Zarówno w Polsce, jak i w innych państwach UE, zdobywa on coraz większe uznanie, ponieważ towarzyszy nam w wielu dziedzinach życia i jest wykorzystywany w coraz bardziej zaawansowanych rozwiązaniach biznesowych i nie tylko.</p> <p>To narzędzie, które zapewnia zatem kompleksowe cyberbezpieczeństwo, które z jednej strony umożliwia potwierdzenie tożsamości w sposób zdalny, a z drugiej strony można dzięki niemu realizować prawnie wiążące transakcje na odległość, między innymi dzięki rozporządzeniu eIDAS, które zapewnia mu transgraniczność, czyli uznawalność we wszystkich krajach Unii Europejskiej.</p> <p>Rozwiązanie e-podpisu nie jest na polskim rynku nowością, ale jeśli dodamy do tego element urządzenia mobilnego, które może być platformą wykorzystania podpisu elektronicznego, to otwierają nam się nowe możliwości. Ma to znaczenie w szczególności wtedy, gdy możliwe jest użycie narzędzia mobilnego do złożenia podpisu kwalifikowanego, który z mocy prawa jest uznany za równoważny podpisowi własnoręcznemu. Nie wymaga on stosowania dodatkowych komponentów technicznych, takich jak fizyczna karta i czytnik, a można go zaimplementować na stacji roboczej.</p> <p>Synergia bezpiecznego urządzenia mobilnego, jakim może być telefon, tablet lub laptop, z równie bezpiecznym zdalnym e-podpisem, to właśnie przykład rozwiązania end-to-end. Dla konsumenta i użytkownika Internetu może on stanowić oczekiwaną wartość dodaną, adresującą z jednej strony jego potrzeby, a z drugiej bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni zgodnie z zasadą: maksimum bezpieczeństwa przy utrzymaniu maksimum prywatności i prostoty działania.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwalifikowana pieczęć elektroniczna – jest cyfrowym odpowiednikiem pieczętki firmowej. Zawiera nazwę, adres i inne dane przedsiębiorstwa. 		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>Zapewnia integralność i autentyczność dokumentów elektronicznych. Narzędzie to przeznaczone jest dla osób prawnych, a więc firm, organizacji czy instytucji. Istotnym jest, że e-pieczęć umożliwia automatyzację wielu procesów związanych z dokumentami. Dokumenty opatrzone taką pieczęcią są wiążące w zakresie określonym w przepisach prawa i potwierdzają nadawcę dokumentu, dzięki procesowi weryfikacji podmiotu dokonywanego w procesie wydania certyfikatu przez jednostkę do tego upoważnioną.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwalifikowany znacznik czasu – zapewnia bezpieczeństwo elektronicznych dokumentów poprzez powiązanie ich z konkretnym czasem (data pewna). Pozwala zabezpieczyć dokumenty przed sfałszowaniem i antydatowaniem. - Kwalifikowana usługa walidacji – jest to usługa, która wydaje poświadczenie potwierdzające autentyczność podpisu elektronicznego i pieczęci elektronicznej na podpisany (postempłowany) dokumencie cyfrowym, stanowiąc gwarancję, że dokument nie został podrobiony. - Kwalifikowana konserwacja – zapewnia przedłużenie technicznych i prawnych możliwości weryfikacji podpisu elektronicznego i pieczęci elektronicznej, tym samym zapewniając ich wartość dowodową (prawną) w długim okresie. 		
376.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C “Transformacja Cyfrowa”: w obszarze C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwi	144	<p>W Polsce funkcjonuje od jakiegoś czasu centralny system Zapewniania Usług Chmurowych - ZUCH tj. portal oferowania i pozyskiwania usług chmurowych dla administracji publicznej i dostawców zewnętrznych. Jego zadaniem jest ułatwianie instytucjom publicznym zakupu usług chmurowych. Nie jest on jednak na razie powszechnie stosowany. Warto zatem aby został on uwzględniony w Krajowym Planie Odbudowy jako narzędzie pozwalające na przyspieszenie transformacji sektora publicznego w oparciu o przełomowe technologie cyfrowe. Zakup usług chmurowych jest nadal wyzwaniem dla wielu instytucji publicznych, które stosują tradycyjny system zamówień publicznych właściwy dla zakupu sprzętu i oprogramowania. Ogranicza to ich zdolność przenoszenia się do chmury z uwagi na specyfikę tej technologii (brak sztywnych cen, opłaty tylko za faktyczne zużycie). Dobrym przykładem tego, jak centralny, prosty i konkurencyjny system zamówień usług chmurowych</p>	<p>Krajowy Plan Odbudowy w ramach komponentu C “Transformacja Cyfrowa” wielokrotnie wspomina o stworzeniu warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, brakuje w nim jednak wskazania m.in. procesu zakupowego takich technologii, do jakich należą np. technologie chmurowe. Pandemia COVID 19 pokazała jak ważne są usługi publiczne dostępne online. Elastyczność, skalowalność i bezpieczeństwo rozwiązań chmurowych umożliwiają świadczenie coraz bardziej zróżnicowanych usług publicznych online. Aby trend odchodzenia od posiadania fizycznych zasobów na rzecz usług zapewniających infrastrukturę „na żądanie” przyspieszył, podmioty sektora publicznego muszą zrozumieć, w jaki sposób standaryzowane usługi chmurowe uwzględnić się w budżecie instytucji, kupuje i wykorzystuje.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			e oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem.		przyspiesza transformację cyfrową i obniża koszty w administracji jest Wielka Brytania. Tamtejsza platforma G-Cloud uruchomiona w 2012 r. ułatwia instytucjom publicznym zakup usług chmurowych. W ciągu dekady G-Cloud stworzył de facto nowy rynek cyfrowy, na którym instytucje publiczne są w stanie lepiej zidentyfikować innowacyjne technologie chmurowe od różnych dostawców (5400 zarejestrowanych na liście G-Cloud) po konkurencyjnych cenach dostępne w szybki i prosty sposób. Przyspieszyło to cyfryzację w całym brytyjskim sektorze publicznym i pomogło wygenerować znaczne oszczędności.		
377.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C w obszarze C2.	142	Segment urządzeń IoT projektowanych dla przemysłu oraz sieć szkieletowa cloud native 5G nowej generacji umożliwiają stopniowe unowocześnianie przestrzeni przemysłowych i ich rozbudowę w kierunku fabryk inteligentnych.		Wyjaśnienie Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.
378.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C "Transformacja Cyfrowa": W obszarze C1. Poprawa dostępu do szybkiego Internetu	144	Jako Związek Cyfrowa Polska postulujemy wsparcie między innymi rozwiązań i projektów opierających się o model sieci Open RAN. Model ten umożliwia rozdzielanie sprzętu i oprogramowania. Sprzęt staje się w tym modelu drugorzędym elementem, który można kupić od wielu różnych producentów elektroniki. Open RAN bazuje na rozwiązaniach chmurowych i w kolejnych latach pomoże stworzyć bardziej innowacyjne i przede wszystkim wydajne środowisko sieciowe. To zaś warunek niezbędny do efektywnego dostarczenia aplikacji i usług za pośrednictwem sieci 5G.	Rozwój sieci 5G jest jednym z najważniejszych katalizatorów cyfrowej gospodarki, który zadecyduje o silnej, konkurencyjnej pozycji polskiego rynku.	Wyjaśnienie Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.
379.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C "Transformacja Cyfrowa": w obszarze C2.	142	Zielony Ład wymaga nowych inwestycji, nowych maszyn, nowego sposobu uprawiania gleb opartego o rolnictwo precyzyjne. Wsparcie inwestycyjne ze środków funduszu odbudowy najpilniej powinny płynąć również do małych gospodarstw, dla których największą barierą jest oprzyrządowanie technologiczne. Nasze firmy członkowskie są twórcami technologii, które adresują te wyzwania i które mogą wesprzeć małe gospodarstwa rolne w płynnej i nieskomplikowanej adopcji technologicznej. Popularyzacja rozwiązań cyfrowych w sektorze rolniczym jest kluczowa do odbudowania łańcucha dostaw w pandemii oraz w celu lepszego konkurowania z nowoczesnymi rynkami rolnymi w skali międzynarodowej.	Sektorem gospodarki o strategicznym znaczeniu dla polskiej gospodarki, jej konkurencyjności i samowystarczalności jest sektor rolnictwa, którego potencjał rozwoju cyfrowego dotąd nie został rozwinięty. Nie ma większej pilności niż podjęcie działań w administracji, aby wdrożyć odpowiednie, nowoczesne narzędzia, które umożliwią ewidencję danych z poziomu gospodarstw rolnych, aby celniej zarządzać planami rolnymi, ich predykcją czy skutecznie walczyć z suszą.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
380.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja Cyfrowa”: W obszarze C3. Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych.	150	Bazując na wiedzy pozyskanej podczas konstrukcji i produkcji urządzeń przeznaczonych do przetwarzania informacji niejawnych wytworzono grupę urządzeń o „obniżonej emisji własnej” i zwiększonej odporności na zakłócenia zewnętrzne. Inwestycje w bezpieczeństwo zwykle zwracają się szybko, gdyż ograniczają znane zagrożenia dla naszych systemów i niwelują potencjalne źródło strat. Zmniejszenie ryzyka niekontrolowanej utraty danych warte jest tyle, ile ujawnienie tych danych może przynieść szkód. W tym względzie warto w procesie inwestycji środków na rzecz rozwoju cyfrowej gospodarki, uwzględnić certyfikację w zakresie norm NATO (SDIP 27 Level A, B lub C) i kontrwywiadu wojskowego – TPZU (Techniczny Poziom Zabezpieczenia Urządzenia) w normie TPZU-3.	We współczesnym cyfrowym świecie bezpieczeństwo cyfrowe stanowi realną przewagę konkurencyjną krajowych gospodarek. Stosowany obecnie sprzęt komputerowy i komunikacyjny zarówno odbiera, jak i emituje energię w różnych formach jako: prąd elektryczny, ciepło, światło, dźwięk, wibracje a także w postaci fali elektromagnetycznej (tzw. emisja elektromagnetyczna). Większość zużywanej energii jest uwalniana w postaci ciepła lub zostaje wykorzystana do tworzenia zamierzonych symboli w kanałach komunikacyjnych. Część energii jest powiązana na różne sposoby z przetworzonymi danymi i może tworzyć niezamierzone „wycieki” informacji, stając się tzw. emisją ujawniającą. Zjawisko to stwarza możliwość nieautoryzowanego dostępu do przetwarzanych informacji dla osób trzecich, przy wykorzystaniu niekonwencjonalnych możliwości technicznych. Wymienione emisje mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa informatycznego, gdyż z uwagi na swoją formę, mogą być praktycznie oddzielone od szumu tła i odtworzone.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.
381.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: W obszarze C2.	147	Każda szkoła poprzez program Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE) będzie miała możliwość korzystania z szerokopasmowego Internetu. Szkoła powinna również mieć możliwość budowy sieci szkolnej wraz z podsieciami obejmującymi urządzenia podstawowe i dodatkowe (patrz: wyposażenie dodatkowe) w ramach danej klasy, co umożliwi pełne prowadzenie zajęć z wykorzystaniem treści cyfrowych w klasie, jak również możliwość prowadzenia w pełni lub częściowo nauczania zdalnego.	Budując wykształcone społeczeństwo i innowacyjną gospodarkę opartą na wiedzy, cyfrowa edukacja powinna być podniesiona do rangi strategicznej dla Polski i nie być tematem podejmowanym jedynie doraźnie, czy incydentalnie. Dlatego w imieniu polskiej branży cyfrowej i nowoczesnych technologii Związek Cyfrowa Polska występuje do Pana Ministra z postulatem budowy długoterminowego pakietu dla cyfrowej edukacji w Polsce. Obecna sytuacja związana z pandemią spowodowała, że wiele elementów polskiej gospodarki przechodzi dziś przyspieszony proces cyfryzacji. Jednym z tych obszarów, którego to dotyczy jest edukacja. Szkoły z dnia na dzień musiały nagle zmienić tryb na zdalne nauczanie, a rodzice stanęli przed wyzwaniem, by zapewnić swoim dzieciom możliwość uczestniczenia w zajęciach online. Pomimo pomocy i starań Państwa oraz biznesu, część z uczniów nie może w pełni lub wcale skorzystać z e-zajęć. Doświadczenie to powinno być sygnałem dla nas wszystkich, że inwestycje w nauczanie z wykorzystaniem edukacyjnych narzędzi cyfrowych powinny ulec nasileniu już dziś.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.
382.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: W obszarze C2.	147	Szkolny ekosystem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) wymaga profesjonalnego zarządzania. Usługi wsparcia IT powinny zapewnić ciągłość funkcjonowania tego środowiska w szkole, jak również aktualizować je zgodnie z bieżącymi standardami technologicznymi i dydaktycznymi.	to dotyczy jest edukacja. Szkoły z dnia na dzień musiały nagle zmienić tryb na zdalne nauczanie, a rodzice stanęli przed wyzwaniem, by zapewnić swoim dzieciom możliwość uczestniczenia w zajęciach online. Pomimo pomocy i starań Państwa oraz biznesu, część z uczniów nie może w pełni lub wcale skorzystać z e-zajęć. Doświadczenie to powinno być sygnałem dla nas wszystkich, że inwestycje w nauczanie z wykorzystaniem edukacyjnych narzędzi cyfrowych powinny ulec nasileniu już dziś.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.
383.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: W obszarze C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków	147	W badaniu przeprowadzonym przez Centrum Cyfrowe, ponad połowa nauczycieli (łącznie 56%) jako główny problem bądź problem w edukacji zdalnej wskazywało na braki sprzętowe. 36% nauczycieli wskazało braki sprzętowe uczniów. Tymczasem Krajowy Plan Odbudowy zakłada wydatkowanie środków w kwocie 550 mln euro jedynie na wyposażenie szkół. W naszym przekonaniu należy rozszerzyć finansowanie na zakup sprzętu, który uczeń będzie mógł wykorzystać podczas nauki zdalnej, w domu. Ponadto, by	Cyfrowa edukacja, w tym nauczanie zdalne, daleko wykracza poza kompetencje pojedynczego Ministerstwa. W naszym przekonaniu pakiet ten powinien być zatem skoordynowanym działaniem Ministerstwa Edukacji i Nauki, Pionu Cyfryzacji Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Finansów oraz Funduszy i Polityki Regionalnej. W tworzenie tego programu warto zaangażować podmioty pozarządowe, przedsiębiorstwa oraz specjalistów, dla których edukacja stanowi działalność podstawową, bądź ważną część prowadzonej działalności.	Wyjaśnienie Dodatkowe wyposażenie szkolne w ramach TIK przewiduje część pożyczkowa KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem.		<p>przyspieszyć proces cyfryzacji społeczeństwa w tym zwiększenia dostępności do sprzętu takiego, jak komputer, laptop czy monitor, należy rozważyć obniżenie stawki VAT na wybrane urządzenia. Dzięki obniżeniu kosztu zakupu sprzętu niezbędnego do nauki, nie tylko zmniejszy się poziom wykluczenia cyfrowego, lecz także zwiększy się efektywność nauki zdalnej.</p> <p>W ramach wyposażenia ucznia do pracy zdalnej należy uwzględnić urządzenie typu komputer, tablet lub inne urządzenie TIK wraz z platformami i systemami oraz dostępem do Internetu mobilnego umożliwiającego uczestnictwo w edukacji zdalnej. Urządzenie powinno być w niego wyposażone lub mieć dostęp do cyfrowych treści edukacyjnych zgodnych z wybraną przez nauczyciela metodą realizującą założenia podstawy programowej.</p>	<p>Transformacja cyfrowa umożliwiająca nauczanie zdalne pozostanie bardzo ważną częścią funkcjonowania szkoły w czasach post-pandemicznych. Zapewni możliwość funkcjonowania szkoły w formule nauczania hybrydowego, włączając osoby dotychczas objęte nauczaniem indywidualnym, czasowo wykluczone z możliwości uczęszczania do szkoły lub wykluczone z przyczyn długotrwałej choroby. Długoletni pakiet dla edukacji zawierający stabilne podstawy finansowania stanowić też będzie ważny element tarczy związanej z obecnie trwającym kryzysem gospodarczym.</p> <p>Już dzisiaj większość samorządów prowadzących szkoły dokłada z funduszy własnych około 30 proc. do środków przekazywanych w ramach subwencji oświatowej. Dalsze spadki przychodów samorządowych związane z kryzysem post-pandemicznym odbiją się na obecnym kształcie działań oświatowych, nie wspominając o zamrożeniu inwestycji, które są wymagane, żeby transformacja cyfrowa – w tym nauczanie zdalne – mogła stać się powszechna w Polsce.</p>	
384.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: W obszarze C2.	147	<p>W ramach dodatkowego wyposażenia szkolnego należy uwzględnić wszelkie inne potrzebne wyposażenie szkolne w ramach TIK, ze szczególnym uwzględnieniem urządzeń wykorzystujących nowoczesne technologie w edukacji, np. wirtualne laboratoria, jak i urządzenia tworzące dobre warunki do wielogodzinnego przebywania w zamkniętych pomieszczeniach.</p> <p>Szczególnie interesującym jest przykład z rynku niemieckiego, gdzie klasy wyposażane są w cyfrowe oczyszczacze powietrza, wpływające na dobre samopoczucie i podnoszące zdolność przyswajania wiedzy przez uczniów. Możliwość wyposażenia placówek edukacyjnych w takie urządzenia z pewnością wpłynęłaby korzystnie na rozwój młodych pokoleń.</p>	<p>Jako kraj z szanowanymi uczelniami wyższymi i jednym z lepiej kształcących systemów szkół ponadpodstawowych, mamy szansę dogonić chwalone systemy edukacyjne Europy Zachodniej (np. Finlandię) i jeszcze bardziej poszerzyć horyzonty uczniów, wprowadzając dobre i sprawdzone cyfrowe narzędzia.</p> <p>W opinii Związku Cyfrowa Polska, pakiet dla cyfrowej edukacji w Polsce powinien bazować na rozwiązaniach już dobrze i masowo funkcjonujących w szkołach, stwarzając w ten sposób szansę na ich rozwijanie i integrowanie, przy zachowaniu warunków umożliwiających swobodną konkurencję. Model finansowania powinien uwzględniać różnorodność potrzeb szkół, jak i uczniów oraz nauczycieli.</p> <p>Wieloletni pakiet dla edukacji powinien obejmować 5 obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe treści edukacyjne • Infrastruktura IT • Platformy i systemy wspierające edukację • Kompetencje/Szkolenia pracowników szkoły i uczniów • Cyberbezpieczeństwo 	<p>Wyjaśnienie Dodatkowe wyposażenie szkolne w ramach TIK przewiduje część pożyczkowa KPO.</p>
385.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: W obszarze C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju	147	<p>Platformy i systemy szkolne powinny wspierać następujące elementy procesu dydaktycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ przekazywanie obrazu i dźwięku; ○ ocenianie, sprawdzanie obecności, raportowanie realizacji podstaw programowej, komunikację zdalną z uczniem i rodzicem; ○ sprawdzanie wiedzy w formie testowej, otwartej uwzględniającej indywidualizację nauczania; ○ prezentowanie dodatkowych treści edukacyjnych w tym własnych tworzonych przez nauczyciela; 	<p>Należy zadbać o to, aby pakiet i związane z nim finansowanie było wieloletnie, pozwalające na stabilne funkcjonowanie placówek oświatowych we wszystkich pięciu, wspomnianych obszarach</p>	<p>Wyjaśnienie Dodatkowe wyposażenie szkolne w ramach TIK przewiduje część pożyczkowa KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem		<ul style="list-style-type: none"> o umożliwianie uczniom samodzielnej pracy, w tym rozwiązywanie zadań domowych zleconych przez nauczyciela; o wspierające zdalną pracę dla psychologów i pedagogów z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. <p>Środowisko platform i systemów wspierających procesy dydaktyczne powinno być zintegrowane wokół systemów IT, odpowiedników klasowego dziennika. Wynika to z obowiązku ochrony danych osobowych uczniów i zintegrowania ich w ramach spójnego systemu. Obecnie systemy administracyjno-dziennikowe spełniają wszelkie rygory prawne związane z ochroną danych i przydzielają szkole rolę administratora danych osobowych.</p>	jednocześnie.	
386.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: W obszarze C2.	148	<p>Niezwykle ważnym elementem wchodzenia w świat zdalnej oraz cyfrowej edukacji jest stałe podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie narzędzi cyfrowych. Elementy, które mogłyby wspierać ten proces poszerzania wiedzy o nowe funkcjonalności narzędzi cyfrowych dla edukacji to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Utworzenie centrum pomocy zdalnej dla nauczycieli i uczniów; o Wykorzystanie w planie nauczania istniejących programów profilaktyki uzależnień cyfrowych; o Ustalenie zasad cyfrowego savoir vivre'u podczas nauki zdalnej, czyli dobrych praktyk współdziałania między uczniami i nauczycielami w e-klasie; o Wykorzystanie zaplecza funkcjonujących laboratoriów edukacji cyfrowej, np. Centrum Nauki Kopernik, aby testować nowe rozwiązania i praktyki w edukacji cyfrowej. 		Wyjaśnienie Przedstawione interwencje związane z edukacją są możliwe do realizacji w ramach polityki spójności.
387.	Związek Cyfrowa Polska		W obszarze C2.1.3. E-kompetencje. Podniesienie kompetencji cyfrowych obywateli, pracowników administracji publicznej, przedsiębiorc	148	<p>Niezwykle ważnym aspektem planu budowy kompetencji cyfrowych jest budowa nowych ram szkoleniowych, pozwalających na wejście do sektora ICT lub innych sektorów wykorzystujących usługi cyfrowe oraz zdobycie kompetencji cyfrowych na różnych (nie tylko podstawowych) poziomach zaawansowania, osobom które nie posiadają wykształcenia technicznego. Taki mechanizm obejmowałby szkolenia dla osób dorosłych, bezrobotnych jak również aktywnych na rynku pracy. Środki z KPO są wielką szansą na zbudowanie</p>		Wyjaśnienie Dokumentem strategicznym odpowiadającym za podniesienie e-kompetencji będzie Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			ów, nauczycieli i edukatorów, które daje szansę na utrzymanie aktywności gospodarczej i normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki.		tematycznych ścieżek szkoleniowych (w tym ścieżek trwających wiele miesięcy, a nie pojedynczych dni czy godzin) oraz finansowanie szkoleń pozwalających na podnoszenie kwalifikacji oraz zmianę kwalifikacji. W Polsce dla osób dorosłych już obecnych na rynku pracy lub poszukujących pracy, elastyczne, dostosowane do wymogów rynku ICT i dofinansowywane możliwości przekwalifikowania się lub podniesienia kompetencji są bardzo ograniczone. Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019–2029 dociera do młodszych odbiorców tj. studentów. Z kolei szkolenia oferowane przez Powiatowe Urzędy Pracy lub Bazy Usług Rozwojowych, to często krótkie i komercyjne szkolenia, skierowane do osób już mających wykształcenie techniczne, niepozwalające na nadrobienie braków osobom o innym wykształceniu.		
388.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: C3. Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych.	150	<p>Cyfrowa edukacja powinna obejmować wszelkie elementy bezpieczeństwa cyfrowego. Warto bowiem mieć na względzie to, że infrastruktura, na której oprzemy szkołę będzie wrażliwa i podatna na cyber-zagrożenia. Poziom jej zabezpieczeń powinien być zatem na najwyższym poziomie, stworzony w oparciu o certyfikowane rozwiązania i dotyczyć nie tylko sprzętu, w który zostaną wyposażone placówki oświatowe, ale i urządzeń, którymi będą dysponować uczniowie i nauczyciele w procesie e-edukacji.</p> <p>Należy zatem zadbać, aby urządzenia te posiadały odpowiednie oprogramowania zabezpieczające przed cyberatakami. Dostęp do sieci elearningowych powinien być udzielany za pomocą bezpiecznych metod uwierzytelniania, np. za pomocą biometrii (skanu odciska palca lub twarzy), skomplikowanych haseł oraz PIN-ów lub przy zastosowaniu weryfikacji wieloskładnikowych (kombinacji np. biometrii z jednorazowym hasłem SMS).</p> <p>Administratorzy sieci e-learningowych powinni być także do wykonywania kopii zapasowych najważniejszych danych w chmurze. Pomoże to zabezpieczyć wrażliwe i niezwykle ważne informacje w przypadku awarii lub cyberataku.</p> <p>Zalecamy także uwrażliwienie użytkowników sieci – nauczycieli oraz uczniów – na wykorzystywanie oryginalnego i na bieżąco aktualizowanego oprogramowania. Sprzęt, w który zostaną wyposażone placówki edukacyjne, powinien</p>		Uwaga nieuwzględniona. Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>dla przykładu automatycznie blokować aplikacje z nieznanych źródeł.</p> <p>Niezwykle kluczowym elementem zabezpieczenia cyfrowego zdalnej edukacji jest również aktywne zdobywanie wiedzy o cyberzagrożeniach. Korzystając i obserwując postęp nauczania zdalnego, użytkownicy (nauczyciele i uczniowie wspólnie) muszą być świadomi niebezpieczeństw w świecie cyfrowym oraz uzbroić się w narzędzia do obrony przed nimi. W dzisiejszych czasach konieczne jest rozwijanie wiedzy uczniów w zakresie cyberbezpieczeństwa od najmłodszych lat.</p> <p>Jako Związek Cyfrowa Polska, mamy świadomość, że wprowadzenie wieloletniego pakietu dla cyfrowej edukacji w Polsce jest przedsięwzięciem kompleksowym. Jest niejako pracą na żywym organizmie, który już się rozwija i stawia przed nami nowe wyzwania, którym musimy na bieżąco potrafić sprostać. W pierwszej kolejności postulujemy wprowadzenie krótkiej listy działań, które wyjdą naprzeciw najbardziej newralgicznym potrzebom cyfrowej edukacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objęcie zakupów dla szkół w wyżej wymienionych pięciu obszarach strategicznych, zerową stawką VAT, • Stworzenie ramowego planu finansowania każdego z pięciu obszarów, • Umożliwienie bardziej elastycznych form zaciągania zobowiązań dla jednostek oświatowych (umożliwi to rozwój nowych form finansowania dla edukacji: leasing czy najem długoterminowy) • Kontynuowanie dotychczasowych działań rządu wspierających wykorzystanie interaktywnych narzędzi cyfrowych dla edukacji np. Program Aktywna Tablica, • Zaangażowanie środków z Funduszu Odbudowy na rozbudowę i dostosowanie szkół do prowadzenia zajęć w modelu hybrydowym. <p>Pandemia spowodowała znaczne przyspieszenie rozwoju technologii i wywołała większą niż kiedykolwiek wcześniej potrzebę ich stosowania. Tego trendu nie odwróci zażegnanie pandemii, ponieważ firmy, które zdecydowały się na cyfryzację zyskały przewagę konkurencyjną. Będzie to wymuszać na pozostałych uczestnikach rynku</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>rezygnację z tradycyjnych form prowadzenia biznesu. Niestety transformacja cyfrowa nie zawsze przebiega w sposób świadomy, tzn. z uwzględnieniem odpowiednich narzędzi zapewniających nie tylko optymalizację procesów wewnątrz organizacji oraz procesów biznesowych, ale przede wszystkim ich bezpieczeństwo, zarówno pod kątem narzędziowym, oprogramowania, procesu jak i prawnym. Wynika to z tego, iż w organizacjach brakuje odpowiednich kompetencji. Z badań opublikowanych tuż przez pandemię covid-19 wynika, iż gros przedsiębiorstw, myślących o transformacji cyfrowej procesów biznesowych wycofuje się z ich wdrażania, ponieważ w organizacjach brak jest odpowiednich kompetencji. Brak strategicznego podejścia i myślenia o innowacjach w dłuższej perspektywie. Brak zasobów dedykowanych do koordynowania obszaru innowacji w firmie. Brak kompetencji w zakresie sparametryzowania potrzeby – przełożenia ich na język usług IT, zbudowania planu wdrożenia i określenia finansowania. Trudności w skoordynowaniu potrzeb różnych działów. Brak kompetentnej osoby, która byłaby w stanie przekrojowo opisać całość wdrożenia, w sposób uwzględniający różne obszary działania firmy. Brak kompetencji w zakresie priorytetyzacji potrzeb w obszarze cyfryzacji firmy i rzetelnego oszacowania korzyści z wdrożenia.</p> <p>Dlatego tak ważnym jest budowanie odpowiednich kompetencji na każdym poziomie edukacyjnym. Już od szkoły podstawowej, uczniowie powinni mieć dostęp do narzędzi oraz źródeł informacji, które w kolejnych latach edukacji pozwolą im na pogłębianie wiedzy, nie tylko z zakresu szeroko rozumianego IT i jego podstaw. Nauka z zakresu obsługi komputera i urządzeń mobilnych oraz cyberbezpieczeństwa to absolutna podstawa, która w kolejnych latach edukacji, pozwoli tą wiedzę pogłębiać. Ważnym jest bowiem, aby umiejętnie łączyć wiedzę IT z obszarami takimi, jak ekonomia, badania, marketing, finanse, prawo, aby dzięki tak wytworzonym kompetencjom budować społeczeństwo, które będzie w stanie realnie tworzyć cyfrową gospodarkę z uwzględnieniem każdego z jej czynników oraz optymalnie wykorzystywać usługi cyfrowe dzięki tym kompetencjom wytworzone.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>Ważnym jest jednak, aby dać uczniom dostęp nie tylko do wiedzy teoretycznej na wysokim poziomie, ale również na wykorzystywanie jej w praktyce już podczas edukacji.</p> <p>Jako Związek Cyfrowa Polska mamy świadomość, że działania takie wymagają odpowiedniego planu, który z pewnością powinien uwzględniać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksową przebudowę podstawy programowej w szkołach i na uczelniach wyższych, mającą na celu dostarczanie wiedzy z zakresu nowych technologii już od najmłodszych lat. Dzięki dostarczeniu wiedzy podstawowej na najwcześniejszym etapie edukacji, możliwym będzie jej pogłębianie na kolejnych jej etapach. Właściwa edukacja stanie się bowiem źródłem zmian mentalnych oraz zmiany świadomości, w tym tej związanej z optymalnym oraz bezpiecznym wykorzystaniem technologii. • Przygotowania kadry nauczycielskiej w trzech podstawowych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> - umiejętnego wykorzystania narzędzi do zdalnego prowadzenia zajęć, mając na uwadze ich optymalne wykorzystanie; - stałe uzupełnianie wiedzy kadry nauczycielskiej prowadzącej zajęcia z obszaru IT o wiedzę z zakresu nowych technologii celem dostarczania uczniom i studentom wiedzy skrojonej na miarę aktualnych potrzeb; • wykształcenie kadry nauczycielskiej, specjalizującej się w obszarach tj. ekonomia, badania, marketing, prawo, finanse w zakresie nowych technologii wykorzystywanych w tych obszarach. Podjęcie współpracy publiczno-prywatnej, która umożliwi pozyskanie i czerpanie z wiedzy ekspertów rynkowych, będących przedstawicielami niezależnych organizacji branżowych oraz dostawców usług i produktów ICT. Współpraca ta nie tylko przyczyni się do dostarczenia uczniom, studentom i kadrze nauczycielskiej niezbędnej wiedzy, uzupełni podstawę programową w szkołach i na uczelniach, ale również pozwoli na budowanie specjalistycznych kompetencji, które dzięki takiej współpracy będą mogły zostać wykorzystane w ramach nawiązanej współpracy. 		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
389.	Związek Cyfrowa Polska		W ramach Komponentu C „Transformacja cyfrowa”: W obszarze C2.	142	<p>Zagrożenie wirusem spowodowało ograniczenie ruchu na ulicach, jednocześnie wymagając od jego uczestników świadomego zachowania zasad dystansu społecznego i społecznej odpowiedzialności. Pojawiają się nowe, zmienne komunikaty o zagrożeniach, które wymagają częstej aktualizacji. Cyfrowa komunikacja za pomocą dynamicznie zmieniających się nośników, wspiera potrzebę ewolucji komunikatów.</p> <p>Rośnie również potrzeba wykorzystania przestrzeni elewacji budynków czy powierzchni w pojazdach transportu miejskiego w służbie komunikacji. W pierwszym przypadku, w celu wspierania małego biznesu poprzez instalowanie ekranów informacyjnych emitujących reklamę w witrynie, która dzięki współpracy z domami mediowymi pozwala lokalowi na zarabianie na sobie. W drugim przypadku, aby w pojazdach miejskich częściej komunikować się z wsiadającymi za pośrednictwem informacji dynamicznej np. o dopuszczalnej ilości pasażerów w pojeździe.</p>	<p>Komunikacja ze społeczeństwem (w sytuacji pandemii wymagająca częstych aktualizacji) z wykorzystaniem form analogowych (np. drukowanych plakatów) stoi w sprzeczności do konieczności ograniczenia kontaktów i przemieszczania się w przestrzeni publicznej. Natomiast zdalne, centralnie zarządzane systemy publikacji informacji na rozproszonych ekranach redukują ryzyko transmisji.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.</p>
390.	Polska Unia Edukacyjna				<p>Polska Unia Edukacyjna zwróciła się do Sekretarza Stanu prof. Wojciecha Maksymowicza oraz Podsekretarza Stanu dr Anny Budzanowskiej o wprowadzenie do KPO projektu konkursu „Uczelnie Cyfrowe”, przewidującego przeznaczenie 0,5 mld złotych na wdrożenie w krajowych publicznych i niepublicznych uczelniach wyższych systemowych działań, umożliwiających im zbliżenie się do poziomu uczelni europejskich, a więc umożliwienie sprawnego funkcjonowania w świecie cyfrowym, w sferze globalnej nauki i edukacji.</p>	<p>Postulat PUE poparła Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz inne organizacje akademickie. Na spotkaniu Rady Dialogu Społecznego zostaliśmy poinformowani przez Sekretarza Stanu Pana Dariusza Piontkowskiego, iż w projekcie Krajowego Planu Odbudowy znalazły się kilkumiliardowe środki na cyfryzację szkół podstawowych i średnich (za co bardzo dziękujemy), nie znalazły się natomiast środki w postulowanej kwocie 0,5 mld złotych na cyfryzację szkół wyższych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Wsparcie szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki spójności.</p>
391.	RADA DO SPRAW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI PRZY PREZYDENCIE RP		Komponent C		<p>Transformacja cyfrowa jest jednym z kół napędowych rozwoju współczesnej gospodarki. Za istotne uznaje się w tym zakresie między Transformacja cyfrowa powinna być dokonywana przez przedsiębiorców, ale inicjowana przez administrację publiczną. Z tego punktu widzenia istnieje potrzeba kontynuowania transformacji działania jednostek administracji różnych szczebli w kierunku możliwie szerokiego wyeliminowania dokumentów papierowych i promowania świadczenia usług administracji w sposób cyfrowy.</p>	<p>W zakresie budowania cyfrowej szkoły istnieje potrzeba całościowego podejścia opartego na podnoszeniu cyfrowych kompetencji uczniów, ale kluczowe w procesie cyfryzacji szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego oraz ewolucji stosowanych metod nauczania jest stworzenie środowiska wspierającego rozwój nauczycieli. Pomocny w realizacji tego zamierzenia może być szeroki zestaw działań, w tym: opracowanie i wdrożenie strategii podnoszenia świadomości nauczycieli w obszarze zastosowań oraz dobrych praktyk wykorzystywania narzędzi edukacji technologicznej w ramach zajęć szkolnych, opracowanie krajowych standardów nauczania online,</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>Wytworzenie oprogramowania niezbędnego do dalszego postępu cyfryzacji administracji publicznej winno wykorzystać potencjał polskich firm sektora IT.</p> <p>Równolegle z cyfryzacją administracji publicznej powinno nastąpić wspieranie rozwoju infrastruktury cyfrowej, w tym szybkiego Internetu, który stanowił będzie oś cyfrowego rozwoju gospodarki. Wskazane jest również systemowe wsparcie, które pozwoli polskim przedsiębiorstwom na włączanie się w europejskie sieci produkcyjne, usługowe i wchodzenie na platformy długofalowej ścisłej współpracy w ramach jednolitego rynku cyfrowego. Działaniem towarzyszącym wspieraniu infrastruktury powinno być zdefiniowanie specjalizacji cyfrowych Polski – nurtów cyfryzacji (technologii i produktów), które staną się specjalnością polskich firm.</p>	<p>aktualizacja treści podstawy programowej, promowanie projektowego trybu prowadzenia zajęć, wspieranie wpływu nauczycieli w obszarze modelowania higieny cyfrowej, stymulowanie nauczycieli do tworzenia i korzystania z zasobów cyfrowych oraz zwiększenie poziomu zastosowania nowych technologii w pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <p>W zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży należy pamiętać o zachowaniu równowagi pomiędzy nauczaniem przedmiotów ścisłych, humanistycznych, a całościowym rozwojem społecznym uczniów. Możliwe działania w tym zakresie to między innymi: umożliwienie uczniom odkrywania swoich talentów, rozwój kreatywności (w tym łączenie technologii cyfrowych z kompetencjami artystycznymi), promowanie treści związanych z nauką podstaw programowania, sztucznej inteligencji, konstruowania czy zastosowania praw fizyki w praktycznych eksperymentach i zastosowaniach, stworzenie stacjonarnych lub mobilnych 'edtechlabów', zadbanie o rozwój społeczno-emocjonalny uczniów oraz diagnostyka skuteczności metod nauczania w czasie rzeczywistym. Innymi: inwestycje w rozwój cyfrowy uczelni wyższych, inwestycje w transformację cyfrową administracji publicznej, działania w zakresie wspierania rozwoju infrastruktury i gospodarki cyfrowej, a także promowanie rozwiązań cyfrowej szkoły.</p> <p>Inwestycje w transformację cyfrową uczelni wyższych są fundamentalne dla cyfryzacji gospodarki, ich efektywność przejawia się bowiem w podnoszeniu kompetencji cyfrowych pracowników badawczo-dydaktycznych oraz studentów, którzy tworzą zasób ludzki niezbędny do efektywnej transformacji cyfrowej. Również trwająca pandemia potęguje konieczność dokonywania przemian cyfrowych, szerszego i bezpieczniejszego wykorzystania technologii cyfrowych we wszystkich obszarach działania i zwiększenia nakładów finansowych na te zadania. Kluczowe zatem jest włączenie szkolnictwa wyższego do grona beneficjentów inwestycji w ramach priorytetu 'cyfrowa szkoła', przede wszystkim w zakresie poprawy dostępności infrastruktury i narzędzi informatycznych (sprzętu i oprogramowania) w szkołach wyższych.</p>	
392.	Stowarzyszenie Konferencje i Kongresy w Polsce		Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.1.	144	Do działań inwestycyjnych wnoskujemy dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów	W wyniku ogromnego przyspieszenia rozwoju technologicznego dokonana się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskim przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport.	publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
393.	Stowarzyszenie Konferencje i Kongresy w Polsce		Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.3. E-kompetencje	148	Wnioskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych.	Aktualne globalne trendy rynku konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej przez organizatorów wydarzeń oraz potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych (ze szczególnym uwzględnieniem sektora MICE). Dlatego przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.	Uwaga nieuwzględniona KPO nie zawiera zasad organizacji konkursów.
394.	Stowarzyszenie Konferencje i Kongresy w Polsce		Komponent C „Transformacja cyfrowa”	150	Wnioskujemy o dopisanie celu: C.2.1.4 - transfer wiedzy poprzez szkolenia online, podnoszenie kompetencji pracowników, inwestycja w infrastrukturę ułatwiającą te działania beneficjentem będącym dostawcami e-edukacji	Przedsiębiorcy przemysłu spotkań mają szansę na poszerzenie działalności w obszarze e-learningu, dlatego, aby skutecznie konkurować na rynku edukacji niezbędne jest podniesienie kompetencji cyfrowych i stworzenie odpowiedniej infrastruktury. Inwestycje w infrastrukturę e-learningową w sposób bezpośredni będą przekładały się na zwiększenie nowych kompetencji pracowników na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu bezrobociu będącego negatywnym skutkiem zamknięcia branż sektora MICE.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w zakresie inwestycji „e-kompetencje”.
395.	NSZZ Solidarność		Komponent C- Transformacja cyfrowa Ad. C.2.1.2 Cyfrowa infrastruktura szkół / C2.1.3 E-kompetencje		Wspieranie rozwoju cyfryzacji stało się w czasie pandemii jeszcze ważniejszym celem niż miało to miejsce dotychczas. Poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa w Polsce nadal odbiega od poziomu średniej w krajach UE. Wobec szybkiej cyfryzacji, kompetencje obywateli stanowią kluczową rolę, w przydatności przemian w życiu publicznym i społecznym. Jednocześnie wraz ze wzrostem dostępności usług cyfrowych, automatyzacji i robotyzacji istnieje pilna potrzeba zwiększenia podaży pracy w szeroko rozumianych systemach informatycznych. W tym celu należy szybko wzmocnić kompetencje nie tylko osób aktywnych zawodowo, ale także uczniów, tak aby zwiększyć ich świadomość i umiejętności. Szkoła zatem powinna być tym miejscem, gdzie młodzi ludzie w naturalny sposób wykorzystują sprzęt komputerowy jako narzędzie pracy. Niestety w ramach poprawy dostępności infrastruktury komputerowej w szkołach stawiany jest skromny cel zwiększenia o 1 komputer	Dostępność do sprzętu, ale także edukacja informatyczna stanowią zasadniczy element w edukacji i pogłębianiu e-kompetencji obywateli. Zaskakującym jest zatem pominięcie uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z populacji docelowej celu E-kompetencje. Bez wątplenia obecna rzeczywistość opiera się w coraz większym stopniu na funkcjonowaniu w sferze telekomunikacyjnej i elektronicznej. Zasadniczo pozytywnie należy zatem ocenić sam fakt dostrzeżenia wagi tego zagadnienia dla rozwoju państwa i społeczeństwa. Warto przy tym jednak pamiętać, że przechodzenie na funkcjonowanie szeroko pojętego aparatu państwowego (zarówno sfery administracji jak i np. szkolnictwa) musi odbywać się stopniowo, tak żeby nie prowadziło do wykluczenia określonej części społeczeństwa (nic można bowiem pomijać faktu, że cały czas znaczny odsetek obywateli nie korzysta z Internetu, a tym bardziej nie podejmuje w nim bardziej skomplikowanych działań, a do takich na pewno należy zaliczyć załatwianie spraw urzędowych). Istotnym założeniem KPO jest podnoszenie kompetencji	Wyjaśnienie Zapisy w C.2.1.2 Cyfrowa infrastruktura szkół / C2.1.3 E-kompetencje zostały zmodyfikowane

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					na 6 uczniów w szkole podstawowej (z 1 na 7) oraz z 1 komputera na 8 uczniów do 1 komputera na 7 uczniów w szkołach ponadpodstawowych. Cel ten wydaje się niedostateczny, biorąc pod uwagę, że ponad 36% uczniów ma problemy ze sprzętem, a dzieci choć biegle w obsłudze portali społecznościowych nie mają umiejętności praktycznego czy poznawczego wykorzystania sprzętu komputerowego i jego oprogramowania.	cyfrowych społeczeństwa. O ile stosunkowo prosto można sobie wyobrazić możliwości państwa w realizacji tego celu w stosunku do osób uczących się oraz zatrudnionych w szeroko pojętej sferze budżetowej, czy poszukujących pracy, o tyle nie zostało przekonująco wyjaśnione w jaki sposób planowane jest faktycznie wskazywane w KPO wsparcie kompetencji na rynku pracy skierowane będzie do pracowników MŚP. Mowa jest co prawda o szkoleniach, lecz nie zostało wskazane w jaki sposób pracownicy MŚP (pytanie dodatkowe, które nasuwa się w tym kontekście dotyczy tego co z innymi osobami, np. pracownikami pozostałych pracodawców, czy osób samozatrudnionych) mieliby być zachęceni do udziału w nich, czy miałyby one odbywać się przy współudziale pracodawców (partycypacji kosztowej i czasowej), czy miałyby być w założeniu realizowane w czasie prywatnym. Osiągnięcie zakładanego celu wymaga wyznaczenia bardziej precyzyjnych i odpowiednio dobranych narzędzi, czego w tym miejscu zabrakło.	
396.	Osoba prywatna		Komponent C, C2.1		C2.1. Cyfryzacja współpracy i zmiana wektora odpowiedzialności w relacjach przedsiębiorca/obywatel z otoczeniem instytucjonalnym Problem: przedsiębiorcy oraz obywatele zobligowani są zdobywać i przedstawiać w relacjach z urzędami szereg zaświadczeń, pozwoleń, potwierdzeń itd., co jest czasochłonne, a przedsiębiorca/obywatel "odbijany jest" od jednego urzędu do drugiego w celu uzyskania określonego dokumentu. Propozycja: cyfrowa komunikacja urzędów (centralnych, samorządowych, banków itp.) bezpośrednio między sobą (zapewniająca przepływ informacji, dokumentów), po wyrażeniu zgody przez przedsiębiorcę/obywatela (oświadczenie) na udostępnienie danych przez dany urząd innym urzędom, do określonego celu. Działanie wpisuje się w Cele Reform C2.1.		Uwaga uwzględniona Uwaga wpisuje się w treść KPO
397.	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce		Komponent C, C2.1.1		Postulat: Poszerzenie sieci akceptacji płatności cyfrowych przez administrację publiczną W sekcji inwestycji C2.1.1 Rekomendujemy dodanie polityki zwiększania sieci akceptacji płatności cyfrowych w administracji publicznej i wykorzystania cyfrowych rozwiązań płatniczych przez urzędy na równi z innymi formami płatności. Płatności bezgotówkowe ułatwiają bowiem adaptację bardziej nowoczesnych rozwiązań cyfrowych. Korzystanie z tego rodzaju płatności często stanowi dla wykluczonych cyfrowo pierwsze zetknięcie się z	Jednym z już prowadzonych działań, które wpisuje się w wymieniony postulat, jest funkcjonowanie Programu Polska Bezgotówkowa. Program został stworzony przez Fundację Polska Bezgotówkowa i jest wspierany przez organizacje płatnicze, agentów rozliczeniowych, banki wydawców, Związek Banków Polskich i Ministerstwo Finansów. Celem Programu jest zniesienie barier wejścia dla przedsiębiorców w zakresie instalacji terminala płatniczego oraz kosztów jego użytkowania przez subsydiowanie pierwszych 12 miesięcy od momentu zainstalowania. Wśród beneficjentów Programu znajdują się zarówno przedsiębiorcy reprezentujący sektor małych, średnich oraz mikroprzedsiębiorstw, jak i podmioty administracji publicznej oraz	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					usługami cyfrowymi. Wpłaty i wplaty wszelkich świadczeń publicznych, w tym emerytur, zapomóg, rent i innych, w formie cyfrowej mogą stać się bezpiecznym sposobem na przechowywanie otrzymanych środków i kontrolę nad finansami osobistymi. Dlatego płatności cyfrowe spełniają rolę pomostu do szerszego wykorzystania usług finansowych i cyfrowych. Mogą one zmniejszyć koszt akceptacji płatności, ułatwić obywatelom wywiązywanie się ze zobowiązań wobec państwa, a w konsekwencji pomóc rządowi pobierać większe wpływy z podatków.	związki wyznaniowe. Dane Fundacji pokazują, że od początku swojej działalności do pierwszego kwartału 2021 roku Polska Bezgotówkowa dostarczyła 370 tys. terminali do ponad 255 tys. mikroprzedsiębiorców, zmniejszając tym samym lukę w akceptacji bezgotówkowych metod płatności w Polsce. Terminale instalowane w ramach Programu działają już w blisko 15 tys. miejscowości na terenie całej Polski, jednak prawie połowa z nich używana jest w tylko czterech województwach kraju (w woj. mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i małopolskim). Pokazuje to jak ważne jest wsparcie działań Fundacji w celu wyrównywania różnic pomiędzy regionami w Polsce i przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu. Rozszerzenie możliwości dokonywania płatności na cały szeroko rozumiany sektor publiczny, obejmujący nie tylko sferę rządową, ale również miejsca użyteczności publicznej, takiej jak muzea czy teatry, przyczyni się do niwelowania stref bez dostępu do cyfrowych form płatności, a tym samym może umożliwić obywatelom szerszą możliwość korzystania z tego typu placówek.	
398.	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce		Komponent C, C2.1.1		Postulat: Cyfryzacja podatków W zakresie zwiększania liczby spraw możliwych do zrealizowania w formie cyfrowej rekomendujemy ucyfrowienie podatków. Dzięki płatnościom cyfrowym, rządy mogą zwiększyć swoją wydajność poprzez zmniejszenie wydatków operacyjnych i strat wynikłych z niezapłaconych podatków, a także usprawnione przekazywanie środków z funduszy publicznych; zmniejszyć koszty związane z przetwarzaniem i dystrybucją gotówki; zwalczać oszustwa; a także, w razie potrzeby, kontrolować sposób wykorzystywania świadczeń socjalnych.	Płacenie podatków w sposób elektroniczny przyczynia się także do ogólnej przejrzystości prowadzonej przez państwo polityki. Ulgi dla przedsiębiorców i konsumentów – w postaci zachęt lub dotacji do kupowania lub wynajmowania terminali POS lub ulgi podatkowe, takie jak ulgi podatkowe z tytułu podatku od wartości dodanej (VAT) w przypadku transakcji z wykorzystaniem cyfrowych środków płatniczych bądź też zwrot podatku VAT lub odliczenie podatku dochodowego w oparciu o korzystanie z płatności cyfrowych w przypadku konsumentów, mogą przyczynić się do zwiększonej motywacji płatniczej i stać się katalizatorem włączenia finansowego, stwarzając dodatkową możliwość uiszczania należności na rzecz sektora publicznego.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
399.	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce		Komponent C, C2.1.1		Postulat: Zwiększenie wpływów podatkowych dzięki zmniejszeniu szarej strefy Chociaż w pełni zdajemy sobie sprawę z roli, jaką gotówka odgrywa obecnie w społeczeństwie, to jednak jest ona właśnie jednym z najważniejszych elementów umożliwiających rozwijanie się szarej strefy, przez umożliwienie ukrycia przepływów finansowych i uniknięcia opodatkowania transakcji.	Badanie Polskiego Instytutu Ekonomicznego pokazuje, że łączne należności, które w latach 2013-2018 nie wpłynęły do Sektora Finansów Publicznych, wyniosły do 550,2 mld PLN. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w szarej strefie nie tylko szkodzą konkurencji, ale negatywnie wpływają na poziom dochodów podatkowych dla rządów, co oznacza mniejsze środki finansowe na inwestycje w rozwój gospodarczy, infrastrukturę czy programy społeczne. Wprowadzenie zachęt dla przedsiębiorców do akceptowania płatności cyfrowych, w formie np. ulg podatkowych może pozytywnie wpływać na wzrost adopcji cyfrowych płatności w gospodarce, a co za tym idzie, zmniejszenie się szarej strefy.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.
400.	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce		Komponent C, C2.1.1		Postulat: Przyspieszenie transformacji cyfrowej w gospodarce poprzez formalne usankcjonowanie dokumentów związanych z cyberbezpieczeństwem przetwarzania w chmurze obliczeniowej dla sektora	Przyjęcie uchwały Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa (WIIP), a następnie programu ZUCH stworzyło zręby procesu transformacji cyfrowej w sektorze finansów publicznych. W celu zapewnienia właściwego procesu transformacji	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					przedsiębiorstw, w szczególności dla przedsiębiorstw państwowych i w grupie operatorów usług kluczowych.	wypracowano Standardy Cyberbezpieczeństwa Chmury Obliczeniowej (SCCO), które stanowią fragment Narodowych Standardów Cyberbezpieczeństwa, jednak formalnie nie dotyczą sektora przedsiębiorstw. Usługi chmury publicznej w katalogu ZUCH zostały zweryfikowane i pozwalają m.in. na utrzymanie poziomu cyberbezpieczeństwa określonych przez SCCO.	
401.	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce		Komponent C, C2.1.2 Cyfrowa infrastruktura szkół		<p>Postulat: Wprowadzenie wykorzystania zintegrowanych platform i systemów szkolnych wspierających nauczanie online i hybrydowe, w szczególności następujące elementy procesu dydaktycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☑ ocenianie, sprawdzanie obecności, raportowanie realizacji podstaw programowej; ☑ komunikację zdalną z uczniem i rodzicem; ☑ sprawdzanie wiedzy w formie testowej, otwartej uwzględniającej indywidualizację nauczania; ☑ prezentowanie dodatkowych treści edukacyjnych w tym własnych tworzonych przez nauczyciela; ☑ umożliwianie uczniom samodzielnej pracy, w tym rozwiązywanie zadań domowych zleconych przez nauczyciela; ☑ wspierające zdalną pracę dla psychologów i pedagogów z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. <p>Platformy edukacyjne ze względu na możliwości zarządzania i cyberbezpieczeństwa powinny bazować na rozwiązaniach chmury publicznej.</p>		Wyjaśnienie Rozszerzony zakres inwestycji w edukację został zawarty w części pożyczkowej KPO.
402.	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce		Komponent C, C2.1.3. E-kompetencje		<p>Postulat: System podnoszenia kompetencji i weryfikacja kompetencji w edukacji. Uruchomienie następujących komponentów systemu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☑ Zapewnienie pomocy zdalnej dla nauczycieli i uczniów; ☑ Dodanie do systemu motywacyjnego dla nauczycieli systemu zdobywania wiedzy i kompetencji potwierdzonych certyfikatami (uwzględnienie certyfikatów w procesie formalnego podnoszenia kompetencji przez nauczycieli); ☑ Stworzenie centralnej platformy edukacyjnej dostępnej dla obywateli, zawierającej programy edukacyjne na różnych poziomach zaawansowania podnoszące kompetencje w zakresie cyberbezpieczeństwa oferowane przez różne podmioty spełniające określone kryteria wypracowane we współpracy z biznesem; ☑ Wykorzystanie w planie nauczania programów profilaktyki uzależnień cyfrowych. 		Uwaga uwzględniona Rozszerzony zakres inwestycji w edukację został zawarty w części pożyczkowej KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					Ustalenie zasad cyfrowych dobrych praktyk współdziałania między uczniami i nauczycielami w e-klasie;		
403.	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce		Komponent C, C3. Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych		<p>Postulat: Dla zrównoważonego i bezpiecznego rozwoju cyberbezpieczeństwa niezbędne jest umiędzynarodowienie danych zamiast ich nacjonalizacji.</p> <p>Różnice w regulacjach prawnych pomiędzy państwami znacznie utrudniają identyfikowanie i ujmowanie sprawców cyberprzestępczości, ponieważ brakuje jednolitych regulacji pomiędzy miejscem działania przestępcy i miejscem, w którym przebywa ofiara. Możliwość gromadzenia, analizowania i wykorzystywania wiedzy o zagrożeniach związanych z cyberbezpieczeństwem na poziomie globalnym zwiększa zdolność zapobiegania cyberatakami, a także ich wykrywania i reagowania na nie.</p>	Ważna jest wymiana informacji dotyczących cyberprzestępczości we wrażliwych obszarach, a także informacji dotyczących środków wykorzystywanych do ich kontrolowania. Wymiana doświadczeń powinna odbywać się pomiędzy sektorem publicznym oraz prywatnym, między instytucjami państwowymi, a także pomiędzy rządami. Rekomendujemy przyjęcie wyżej opisanego podejścia do planowanej nowelizacji ustawy o cyberbezpieczeństwie.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga dotyczy tematyki zbyt szczegółowej i znajduje się poza zakresem KPO.
404.	Związek Przedsiębiorstw i Pracodawców				Dla jasności planu cyfryzacji przydatne byłoby jedynie choćby kierunkowe wskazanie projektów realizowanych w ramach rozwoju e-usług w administracji publicznej.		Wyjaśnienie Informacje w tym zakresie zawiera KPO w części Komponentu C i celu 2.
405.	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich		Komponent C		Wykluczenie z możliwości wsparcia sektora szkół wyższych wydaje się działaniem niezrozumiałym. Podzielając potrzebę wsparcia placówek systemu oświaty, uważamy, że taka możliwość powinna być również zapewniona szkołom wyższym, które już w obecnej sytuacji pandemicznej w dużej mierze z własnych środków rozpoczęły proces dostosowywania swojej infrastruktury dla potrzeb kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki.	Szkolnictwo wyższe ma ogromne potrzeby w zakresie rozbudowy infrastruktury cyfrowej i bez odpowiednich nakładów nie jest w stanie stworzyć nowoczesnych „Uczelni cyfrowych” (C2). Ponadto, kształcenie kadr i prowadzenie badań naukowych w obszarze technik cyfrowych tj.: sztucznej inteligencji, cyberbezpieczeństwa, internetu rzeczy, inżynierii i analizy danych czy mikroelektroniki, może przy odpowiednich nakładach finansowych stworzyć warunki rozwoju pozwalające na znalezienie się Polski w grupie liderów rozwiązań cyfrowych i zapewni niezbędne bezpieczeństwo państwa w cyberprzestrzeni (C3). Polskie uczelnie mają także unikalny potencjał do badań interdyscyplinarnych, dzięki którym szybka transformacja cyfrowa może i powinna być w przemyślany i kontrolowany sposób integrowana z humanistycznymi i kulturowymi uwarunkowaniami rozwoju technologicznego. Przy właściwym uwzględnieniu także tych aspektów transformacji cyfrowej, Polska może w tej dziedzinie odegrać ogromną rolę cywilizacyjną w Europie i w świecie.	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie szkół wyższych jest przewidziane w ramach polityki spójności.
406.	Krajowi Producenci Leków		Komponent C		Brakuje uwzględnienia branży farmaceutycznej w zakresie cyfryzacji (komponent C). Wszystkie plany w tym zakresie ujęte w KPO skupiają się wokół zwiększenia ilości usług cyfrowych przez np. administrację publiczną dla obywateli i przedsiębiorców albo poprawie funkcjonowania już istniejących projektów. Nie przedstawiono także		Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					nowych propozycji rozwiązań w obszarze zdrowia, a skupiono się jedynie na dalszej rozbudowie istniejących już rozwiązań. W projekcie nie uwzględniono rozwiązań dotyczących udostępnienia danych medycznych będących w posiadaniu organów administracji publicznej czy płatnika publicznego dla celów komercyjnych czy możliwości wykorzystania tych danych przez przemysł (odpłatnie lub nieodpłatnie). Brak także propozycji rozwiązań problemów w zakresie anonimizacji danych.		publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
407.	Krajowi Producenci Leków		Komponent C		Komponent C programu nie zawiera osobnej wiązki projektów dla przedsiębiorców na projekty związane z cyfryzacją procesów sprzedażowych, księgowych, logistycznych, wytwórczych itp. Jedynym wsparciem skierowanym częściowo do przedsiębiorstw (wyłącznie MŚP) jest niezdefiniowana w obecnym kształcie projektu część z puli 184 mln EUR planowanych do przeznaczenia na wiązkę inwestycji z zakresu e-kompetencji. W jej ramach przewiduje się niestety wsparcie skierowane wyłącznie dla małych i średnich przedsiębiorstw (w formie pomocy de minimis) na pokrycie kosztów związanych z zakupem sprzętu do pracy zdalnej / podpisów kwalifikowanych/wdrożeń informatycznych w przedsiębiorstwach.		Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
408.	Rada ds. Przedsiębiorczości przy Prezydencie RP.				Filar 3. Zapewnienie rozwoju infrastruktury łączności cyfrowej oraz rozwiązań w zakresie e-usług, wykorzystanie potencjału technologii przełomowych, cyfrowej edukacji, wzrostu kompetencji cyfrowych społeczeństwa, a także cyberbezpieczeństwa	Transformacja cyfrowa jest jednym z kół napędowych rozwoju współczesnej gospodarki. Za istotne uznaje się w tym zakresie między innymi: inwestycje w rozwój cyfrowy uczelni wyższych, inwestycje w transformację cyfrową administracji publicznej, działania w zakresie wspierania rozwoju infrastruktury i gospodarki cyfrowej, a także promowanie rozwiązań cyfrowej szkoły. Inwestycje w transformację cyfrową uczelni wyższych są fundamentalne dla cyfryzacji gospodarki, ich efektywność przejawia się bowiem w podnoszeniu kompetencji cyfrowych pracowników badawczo-dydaktycznych oraz studentów, którzy tworzą zasób ludzki niezbędny 3 do efektywnej transformacji cyfrowej. Również trwająca pandemia potęguje konieczność dokonywania przemian cyfrowych, szerszego i bezpieczniejszego wykorzystania technologii cyfrowych we wszystkich obszarach działania i zwiększenia nakładów finansowych na te zadania. Kluczowe zatem jest włączenie szkolnictwa wyższego do grona beneficjentów inwestycji w ramach priorytetu 'cyfrowa szkoła', przede wszystkim w zakresie poprawy dostępności infrastruktury i narzędzi informatycznych (sprzętu i oprogramowania) w szkołach wyższych. Transformacja cyfrowa powinna być dokonywana przez przedsiębiorców, ale inicjowana przez administrację publiczną. Z tego punktu widzenia istnieje potrzeba kontynuowania	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>transformacji działania jednostek administracji różnych szczebli w kierunku możliwie szerokiego wyeliminowania dokumentów papierowych i promowania świadczenia usług administracji w sposób cyfrowy. Wytworzenie oprogramowania niezbędnego do dalszego postępu cyfryzacji administracji publicznej winno wykorzystać potencjał polskich firm sektora IT. Równoległe z cyfryzacją administracji publicznej powinno nastąpić wspieranie rozwoju infrastruktury cyfrowej, w tym szybkiego Internetu, który stanowił będzie oś cyfrowego rozwoju gospodarki. Wskazane jest również systemowe wsparcie, które pozwoli polskim przedsiębiorstwom na włączanie się w europejskie sieci produkcyjne, usługowe i wchodzenie na platformy długofalowej ścisłej współpracy w ramach jednolitego rynku cyfrowego. Działaniem towarzyszącym wspieraniu infrastruktury powinno być zdefiniowanie specjalizacji cyfrowych Polski — nurtów cyfryzacji (technologii i produktów), które staną się specjalnością polskich firm. W zakresie budowania cyfrowej szkoły istnieje potrzeba całościowego podejścia opartego na podnoszeniu cyfrowych kompetencji uczniów, ale kluczowe w procesie cyfryzacji szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego oraz ewolucji stosowanych metod nauczania jest stworzenie środowiska wspierającego rozwój nauczycieli. Pomocny w realizacji tego zamierzenia może być szeroki zestaw działań, w tym: opracowanie i wdrożenie strategii podnoszenia świadomości nauczycieli w obszarze zastosowań oraz dobrych praktyk wykorzystywania narzędzi edukacji technologicznej w ramach zajęć szkolnych, opracowanie krajowych standardów nauczania online, aktualizacja treści podstawy programowej, promowanie projektowego trybu prowadzenia zajęć, wspieranie wpływu nauczycieli w obszarze modelowania higieny cyfrowej, stymulowanie nauczycieli do tworzenia i korzystania z zasobów cyfrowych oraz zwiększenie poziomu zastosowania nowych technologii w pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży należy pamiętać o zachowaniu równowagi pomiędzy nauczaniem przedmiotów ścisłych, humanistycznych, a całościowym rozwojem społecznym uczniów. Możliwe działania w tym zakresie to między innymi: umożliwienie uczniom odkrywania swoich talentów, rozwój kreatywności (w tym łączenie technologii cyfrowych z kompetencjami artystycznymi), promowanie treści związanych z nauką podstaw programowania, sztucznej inteligencji, konstruowania czy zastosowania praw fizyki w praktycznych eksperymentach i zastosowaniach, stworzenie stacjonarnych lub mobilnych edtechlabów', zadbanie o rozwój społeczno-emocjonalny uczniów oraz diagnostyka skuteczności metod nauczania w czasie rzeczywistym.</p>	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
409.	GK Orlen		C1.1.1. Telekomunikacja	141	Celem rozwoju dostępu do łączy szerokopasmowych powinny zostać objęte szlaki i węzły transportowe, co umożliwi poprawę bezpieczeństwa i rozwój IoT w transporcie.		Uwaga uwzględniona Przedstawione inwestycje są przewidziane w części pożyczkowej Komponentu C KPO, w zakresie wzmocnienia potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej.
410.	GK Orlen		C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, ...	137	Dokument nie uwzględnia możliwości generowania rozwoju kompetencji w wyniku wsparcia współpracy przedsiębiorstw z uczelniami wyższymi w zakresie implementacji przełomowych technologii cyfrowych (np. doktoraty wdrożeniowe).		Uwaga nieuwzględniona Wsparcie w tym zakresie jest możliwe w ramach polityki spójności.
411.	GK Orlen		C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT ...	144	Dokument nie uwzględnia wsparcia rozwoju stosowania rozwiązań zgodnych z protokołem elektronicznego listu przewozowego (e-CMR) .	11.09.2019 roku Polska przystąpiła do protokołu E-CMR, jednak nadal jego forma nie upowszechniła się ze względu na brak centralnego systemu.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
412.	GK Orlen		Komponent C	133	Komponent C „Transformacja cyfrowa”, Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie.	Dotyczy także OSD, bo konieczna jest transformacja w ramach ładu korporacyjnego i rewolucyjne zastąpienie papierowych form dokumentów, w tym zgłaszanych przez klientów, umownych, ale także tych wewnętrznych OSD na formy elektroniczne, żeby odpowiedzieć na szybkość działania i obsługi uczestników rynku energii el. w ramach transformacji energetycznej należy ująć OSD w ramach potrzeb sfinansowania przeprowadzenia zmian, w tym zmiany narzędzi informatycznych w tym zakresie.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.
413.	Stowarzyszenie Organizatorów Incentive Travel		Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.1.	144	Do działań inwestycyjnych wnoskujemy dopisanie pakietów projektów związanych z budową platform do organizacji wydarzeń z implementacją najnowszych technologii AR, VR, XR i hologramów, zastosowania rozwiązań cyfrowych w biznesie (obsługa gości, procesy administracyjne on-line, praca zdalna, e-usługi w hotelarstwie, kulturze, branży kongresowo-targowej, cyberbezpieczeństwo itp.)	W wyniku ogromnego przyspieszenia rozwoju technologicznego dokonała się nieodwracalna transformacja sposobu organizacji konferencji, kongresów czy spotkań biznesowych. Aby polskie przedsiębiorstwa z sektora przemysłu spotkań i wydarzeń mogły sprostać konkurencji na rynku międzynarodowym, zmuszone są do rozwoju nowych kompetencji cyfrowych i stworzenia nowych platform komunikacji w oparciu o nowe technologie AR, VR i XR. We współpracy z przemysłem kreatywnym możliwe jest stworzenie konkurencyjnych rozwiązań służących polskimi przedsiębiorcom, zarówno na potrzeby rynku krajowego, jak i na eksport.	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
414.	Stowarzyszenie Organizatorów Incentive Travel		Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.3. E-kompetencje	148	Wnoskujemy o udzielenie tzw. branżom zamkniętym preferencyjnych warunków – dodatkowych punktów w postępowaniach konkursowych.	Aktualne globalne trendy rynku konferencyjnego wskazują na konieczność niezwłocznego wdrożenia cyfrowej kultury organizacyjnej przez organizatorów wydarzeń oraz potrzebę zaangażowania nowych zasobów ludzkich posiadających umiejętności i kompetencje cyfrowe. Podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników, stworzy szansę utrzymania aktywności gospodarczej dla branż zamkniętych (ze szczególnym uwzględnieniem sektora MICE). Dlatego przedsiębiorcy branż szczególnie dotkniętych skutkami pandemii, którzy zdecydują się na utrzymanie aktywności gospodarczej i podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników powinny otrzymać preferencje w ubieganiu się o środki w postępowaniach konkursowych.	Wyjaśnienie Dokument nie zawiera zasad organizacji konkursów.
415.	Stowarzyszenie Organizatorów Incentive Travel		Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Wnoskujemy o dopisanie celu: C.2.1.4 - transfer wiedzy poprzez szkolenia online, podnoszenie kompetencji pracowników, inwestycja w infrastrukturę ułatwiającą te działania beneficjentem będącym dostawcami e-edukacji	Przedsiębiorcy przemysłu spotkań mają szansę na poszerzenie działalności w obszarze e-learningu, dlatego, aby skutecznie konkurować na rynku edukacji niezbędne jest podniesienie kompetencji cyfrowych i stworzenie odpowiedniej infrastruktury. Inwestycje w infrastrukturę e-learningową w sposób bezpośredni będą przekładały się na zwiększenie nowych kompetencji pracowników na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu bezrobociu będącego negatywnym skutkiem zamknięcia branż sektora MICE.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zawiera się w zakresie inwestycji „e-kompetencje”.
416.	BCC		Komponent C „Transformacja cyfrowa” 3.1. Dostęp do szybkiego Internetu		Istotnym jest by finansując rozwój infrastruktury zwracana była uwaga na możliwości technologiczne danej sieci – w związku z dalszym nieuniknionym rozwojem rozwiązań ICT i ich wykorzystania przez wszystkie gałęzie gospodarki, a także społeczeństwo zarówno w zakresie rozrywki, jak i pracy zdalnej czy nauki, niezbędne jest by czynione nakłady umożliwiały dalszy wzrost parametrów usługowych (gigabajty), z tego względu podstawę inwestycji w zakresie komponentu C powinna stanowić technologia światłowodowa. Ważną kwestią jest by budowana infrastruktura ma podlegać obowiązkowi zapewnienia dostępu hurtowego. Dodatkowo wydaje się, że w ramach wsparcia samorządów lokalnych istotnym by było umożliwienie podłączenia nie tylko gospodarstw domowych, ale także społecznych instytucji takich jak biblioteki czy gminne ośrodki kultury.	Rozwój szybkich sieci szerokopasmowych jest niezbędny z perspektywy rozwoju gospodarczego i umożliwienia efektywnej realizacji założeń przewidzianych w KPO, od innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwach, poprzez wsparcie nauki zdalnej czy rozwój e-zdrowia. Rosnące potrzeby w zakresie szybkości i ilości transferu danych uzasadniają by rozwijana była stabilna i najnowocześniejsza infrastruktura.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie odnosi się do konkretnych zapisów KPO.
417.	BCC		Komponent C „Transformacja cyfrowa” 3.2. Cyberbezpieczeństwo		W związku z podkreślanym wcześniej zintensyfikowaniem transformacji cyfrowej istotnym jest by wszelkie inwestycje umożliwiające wykorzystanie nowoczesnych technologii i rozwiązań innowacyjnych umożliwiały również zaadresowanie potrzeb przedsiębiorców, głównie MŚP, z zakresu	Inwestycje z obszaru cyberbezpieczeństwa nie powinny dot. wyłącznie rozwiązań ukierunkowanych na wsparcie administracji publicznej jak sugeruje obecne brzmienie.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie odnosi się do konkretnych zapisów KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			zeństwo		cyberbezpieczeństwa. Kwestia ta staje się coraz bardziej istotna z perspektywy polegania przedsiębiorców na infrastrukturze cyfrowej. Konieczne jest wspieranie każdego elementu systemu – od podmiotów publicznych i funkcjonujących w ramach krajowego systemu cyberbezpieczeństwa, poprzez duże przedsiębiorstwa, które w ramach świadczonych przez siebie usług mogą dodatkowo zabezpieczać klientów końcowych jak np. dostawcy rozwiązań ICT czy przedsiębiorcy telekomunikacyjni, aż po wsparcie dla przedsiębiorców (w tym MŚP).		
418.	Stowarzyszenie Parlament Wiejski		Komponent C „Transformacja cyfrowa”		Program zainstalowania sieci 5G we wszystkich wsiach popegeerowskich	<p>Wykluczenie cyfrowe dotyczy głównie obszarów pozamiejskich. Wynika to z rynkowego podejścia operatorów, oferujących usługi internetowe. Ale okazuje się, że nawet na tle innych obszarów pozamiejskich, miejscowości popegeerowskie są miejscami najbardziej wykluczonymi cyfrowo. Jest to sprzeczne z polityką spójności, z włączenia społecznego.</p> <p>Operatorzy chętniej skupiają się na obszarach miejskich, bo tam zwrot inwestycji jest bardzo szybki, nawet w przypadku niskich opłat pobieranych od klientów. Internet na obszarach pozamiejskich oferują głównie operatorzy internetu mobilnego. Operatorzy niechętnie ponoszą duże nakłady inwestycyjne na budowę sieci internetowych na terenach niskozurbanizowanych, a nawet jeśli to robią, to zmuszeni są podnieść cenę dostępu do internetu, by inwestycja była opłacalna. Gospodarstwa domowe o trudnej sytuacji materialnej (a najniżej uposażoną grupą w Polsce są byli pracownicy Państwowych Gospodarstw Rolnych) nie zawsze mogą sobie pozwolić na zakup komputera, a tym bardziej na zakup stałego dostępu do internetu. Pandemia COVID-19 uwiarydlała jeszcze bardziej to cyfrowe wykluczenie na terenach popegeerowskich, i to na kilku poziomach: w dostępie do zajęć online dla dzieci i młodzieży, w dostępie do e-lekarsza, w dostępie do możliwości wykonywania pracy online. W grudniu 2020 roku po raz kolejny doszło do dyskryminacji bardzo dużej liczby dzieci z popegeerowskich wsi. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzieliło pomocy na dofinansowanie kosztów zakupu komputera stacjonarnego lub przenośnego wraz z niezbędnym oprogramowaniem oraz myszą, klawiaturą i ładowarką, ale tylko dla dzieci rolników! A przecież Ministerstwo ma w nazwie też „Rozwój Wsi”, a nie tylko „Rolnictwo”. Program skierowany był wyłącznie do rodzin rolniczych, podczas gdy mieszkańcy byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych też mieszkają na wsi, a często są bliskimi sąsiadami beneficjentów tego programu. Proponowany budżet dla tego programu: 0,3 mld zł.</p>	<p>Wyjaśnienie Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
419.	Koalicja „Porozumienie głuchych”		Komponent C „Transformacja cyfrowa”		<p>Uwagi które powinny znaleźć się w projekcie KPO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostępność wszystkich i stron internetowych administracji rządowej i samorządowej dla osób głuchych, treści umieszczane na stronach instytucji publicznych muszą być przetłumaczone na Polski Język Migowy zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. - zmiany w prawie w postaci nowelizacji ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez utworzenie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w celu likwidacji barier w komunikowaniu się z pomiotami publicznym. - zmiany wprawie w postaci nowelizacji ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się poprzez nałożenie na wszystkie instytucje publiczne finansowane ze środków publicznych obowiązku zapewnienia osobom głuchym tłumacza polskiego języka migowego on-line w celu likwidacji barier w komunikowaniu się. - bezpłatny dostęp do Internetu dla osób z niepełnosprawnościami o prędkości 1 Gb/s - komunikacja społeczna i budowanie relacji międzyludzkich. Osoby niepełnosprawne będą uprawnione do korzystania z bezpłatnego Internetu na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu (e-wykluczeniu) i społecznemu osób z niepełnosprawnością. 		Wyjaśnienie W dokumencie KPO większą uwagę zwrócono na potrzeby osób niepełnosprawnych.
420.	Związek Nauczycielstwa Polskiego		Komponent C		<p>Jak wskazuje nazwa programu powinien on służyć przede wszystkim szeroko rozumianej post-pandemicznej odbudowie obszarów, które są nim objęte i zwiększeniem ich odporności na niekorzystne zjawiska. Od ponad roku placówki oświatowe działają w wyjątkowym trybie, co odbija się negatywnie na wszystkich jego uczestnikach od nauczycieli i dzieci po ich rodziców. Stąd oczekiwanie, aby KPO w szerszym stopniu uwzględniał problemy edukacji jako osobnego komponentu a jego obszary działania nie skupiały się tylko na zakupie sprzętu i szkoleniach z jego korzystania. Ogromne potrzeby i oczekiwania w tym zakresie uwiaryściły wystąpienia publiczne KPO, gdzie pomimo braku osobnego komponentu i debaty adresowanej edukacji, zagadnienia z nią związane były poruszane podczas tych poświęconych gospodarce i cyfryzacji. To co wybrzmiało podczas nich to także potrzeba zwiększenia środków finansowych na ten obszar.</p> <p>Ważna jest także komplementarność działań w ramach KPO z pozostałymi, planowanymi w ramach nowej perspektywy finansowej 2021-27 zapisanych w Umowie Partnerstwa, dlatego dokumenty te powinny być analizowane łącznie.</p> <p>W projektach przewidzianych do finansowania w ramach KPO przewidziano przede wszystkim środki na zakup sprzętu komputerowego dla szkół. W komponencie C „Transformacja cyfrowa” wspierane mają być inwestycje na rzecz zwiększenia rozwiązań cyfrowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (550 mln euro), planuje się także wyposażenie w komputery uczniów szkół podstawowych (1 komputer na 6 uczniów) i ponadpodstawowych (1 komputer na 7 uczniów) oraz nauczycieli (90%). Zgadzamy się z taką logiką interwencji potwierdzając, że inwestycje te są niezwykle ważne a ogromne braki w tym zakresie pokazała edukacja zdalna. To co budzi nasze wątpliwości to wartości wskaźników jakie zostały wpisane w KPO. W wyniku zakupów sprzętu z KPO, liczba komputerów (w tym przenośnych) przypadających na jednego ucznia w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych ma wzrosnąć z 1 komputera na 7 uczniów do 1 komputera na 6 uczniów w szkołach podstawowych i analogicznie z 1 komputera na 8 uczniów do 1 komputera na 7 uczniów w szkołach ponadpodstawowych. Dodatkowo mają one zostać osiągnięte do poziomu docelowego za ponad 5 lat tj. w III kwartale 2026 r. Trudno w tym symbolicznym wzroście wskaźników upatrywać zmiany jakościowej. Transformacja cyfrowa edukacji to proces daleko bardziej złożony i odpowiedzialny we wskaźniku nasycenia sprzętem komputerowym.</p> <p>W przeszłości nowe technologie pełniły funkcję wspierającą, jednak okres pandemii odwrócił te proporcje. Dziś, szkoły powinny skupić się na wykorzystaniu tych doświadczeń i potencjału płynącego z nowoczesnych technologii jako antidotum na odejście od utrwalaonych konwencji i sposób na lepszą współpracę zarówno pomiędzy uczniami jak i nauczycielami. Doświadczenie edukacji zdalnej powinno zostać wykorzystane do wypracowania jej nowego modelu uwzględniającego innowacyjne rozwiązania dydaktyczne, metodyczne i kulturę pracy placówek oświatowych. Taki model nie może opierać się wyłącznie na zmianie formuły przekazywania wiedzy na cyfrową i próbie odtworzenia edukacji stacjonarnej w formule 1 do 1. Powinien od przede wszystkim opierać się na wykształceniu nowych kompetencji wszystkich jego użytkowników potrzebnych do zapewnienia efektywności tego procesu. Włączenie w większym zakresie do edukacji metodyki pracy projektowej, nauki krytycznego myślenia czy też grywalizacji służyć będzie zaangażowaniu i współpracy uczniów a także przygotowywać ich na transformację cyfrową.</p> <p>Projekty KPO mają obejmować także doskonalenie kompetencji cyfrowych nauczycieli oraz wykorzystywania</p>		Wyjaśnienie Dodatkowe reformy i inwestycje w zakresie edukacji zawarto w części pożyczkowej Komponentu C KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>nowoczesnego oprogramowania wspierającego interaktywną pracę z uczniami. W ocenie Związku Nauczycielstwa Polskiego nauczyciele prowadzący edukację zdalną znacząco wzmocnili swoje kompetencje cyfrowe i dziś większość z nich nie ma problemu z obsługą komunikatorów i różnego rodzaju platform edukacyjnych. To co powinno zostać wzmocnione to umiejętności pedagogiczne m.in. w zakresie motywowania uczniów, podtrzymywania pozytywnych relacji rówieśniczych czy też pracy zespołowej. Szkolenia dla nauczycieli powinny zostać poprzedzone dogłębną analizą potrzeb, dbałością o ich wysoką jakość i możliwością zmierzenia ich efektów.</p> <p>Przypominamy także, że analogiczne projekty realizowane są już w ramach PO WER m.in. przez Fundację Orange oraz w ramach projektu grantowego, którego operatorem jest ORE. Przewidują one przeszkolenie dużej liczby nauczycieli w tych samych zakresach tematycznych. Środki na te działania zostały zaplanowane także w EFS+, gdzie jako zagrożenie ich pełnej realizacji określa się zbyt małe zainteresowanie udziałem w nich. Głębszej analizy wymaga wyznaczenie linii demarkacyjnej pomiędzy tymi działaniami finansowanymi z różnych źródeł oraz wykorzystanie doświadczeń z realizowanych już projektów.</p> <p>Zwracamy też uwagę na potrzebę podjęcia działań w obliczu niekorzystnych zjawisk takich jak cyberprzemoc, dostęp do szkodliwych treści, niewłaściwe wykorzystanie danych, nadmierne korzystanie z Internetu.</p> <p>Według raportu EU Kids Online 2020 polskie dzieci najczęściej, w porównaniu z innymi krajami europejskimi, wskazują, że spotkały się online z mową nienawiści (48%). Są to problemy które powinny być poruszane w działaniach związanych ze szkoleniem i doskonaleniem zarówno nauczycieli jak i uczniów.</p> <p>Kolejna kwestia, która powinna znaleźć odzwierciedlenie w działaniach KPO to problem wypalenia zawodowego nauczycieli, który ma istotny wpływ na ich codzienną pracę. Jest ono określane chorobą XXI wieku a wysoki stopień cyfryzacji i wykorzystania nowych technologii podczas pandemii pogłębia ten proces. W badaniu przeprowadzonym wśród nauczycieli zrzeszonych w ZNP w terminie 17 kwietnia do 5 maja 2020 r., 72% badanych odczuwało wypalenie zawodowe w stopniu średnim i wysokim. Nie bez wpływu na poziom wypalenia pozostaje wynagrodzenie i poczucie, że jest adekwatne do świadczonej pracy i zaangażowania w nią. 90,6% nauczycieli uznało swoje wynagrodzenie za nieadekwatne do wykonywanej pracy. Tylko 9,4% odwrotnie ocenia otrzymywane uposażenie. W całym badaniu niskie wynagrodzenie wydaje się być głównym problemem tej grupy zawodowej. Krytycznie oceniane są też motywacyjne składniki wynagrodzenia (nagrody) oraz uznanie dla ich pracy. 73,2% uważa, że są nieadekwatne do ich zaangażowania. Pozytywnym elementem jest poczucie docenienia pracy przez rodziców i opiekunów dzieci na co wskazuje 72% nauczycieli. Te dane dobitnie wskazują, że ten problem nie może być pomijany w dyskusji o jakości edukacji tym bardziej, że zapisy KPO podkreślają wagę i przywołują pojęcie „wysokiej jakości miejsc pracy”.</p> <p>W kontekście cyfryzacji nie można zapominać o wykluczeniu internetowym, które dotyka ponad 1 mln gospodarstw domowych. To także ogromna bariera w edukacji zdalnej. Likwidacja białych plam to ważna rola państwa, w szczególności tam gdzie jest to nieopłacalne dla podmiotów komercyjnych. Badani, dyrektorzy szkół wiejskich w projekcie „Lekcja: Enter” jako największą barierę zdalnej edukacji w swoich szkołach wskazywali na niską przepustowość łączy internetowych.</p> <p>Kolejnym wykluczeniem, które dotyczy według szacunków od 50 do 70 tys. uczniów to brak dostępu do sprzętu komputerowego w domu. Gdy analizujemy dane to dodatkowo ponad milion uczniów musi ten sprzęt współdzielić ze swoim rodzeństwem, co nie sprzyja procesowi nauczania. Potwierdzają to także dyrektorzy szkół i nauczyciele. W ramach KPO powinno zostać uwzględnione wsparcie dla tej grupy tak, aby edukacja zdalna była włączająca a nie wykluczająca. Dotyczy to także uwzględnienia potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami i planowania procesów cyfryzacji edukacji zgodnie z nurtem projektowania uniwersalnego.</p> <p>Zwracamy też uwagę na duże różnice w poziomie wyposażenia szkół w sprzęt komputerowy i potrzebę określenia tego stanu „na wejściu” w każdej z nich, tak aby osiągnięcie wskaźnika mówiącego o liczbie komputerów przypadających na uczniów nie był tylko średnią arytmetyczną i był porównywalny np. w przypadku szkół wiejskich i tych w dużych miastach. To samo dotyczy osiągnięcia 90% nauczycieli mających dostęp do służbowego komputera przenośnego w IV kwartale 2024 r. W dokumencie nie odnajdujemy informacji o możliwości finansowania innego sprzętu komputerowego np. różnego rodzaju oprogramowania, serwerów, kamer, głośników, stacji roboczych, drukarek 3D czy też sprzętu umożliwiającego korzystanie z rzeczywistości wirtualnej (VR) czy rozszerzonej (AR). Z informacji od szkół wiemy, że nie tylko braki w zakresie komputerów są problemem z prowadzeniu edukacji zdalnej czy też wykorzystaniu ICT podczas tradycyjnych lekcji.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					Doposażenie w ramach KPO powinno odpowiadać na zdefiniowane braki w tym zakresie. W naszej ocenie na niską efektywność osiągania wspomnianych wskaźników będzie wpływał centralny system dokonywania tych zakupów (KPRM i inne urzędy centralne). Postulujemy o włączenie jednostek samorządu terytorialnego pełniących funkcje organów prowadzących w ten proces, ponieważ w naszej ocenie mają one największą wiedzę o potrzebach swoich placówek oświatowych w tym zakresie a także możliwości, aby sprawnie zorganizować ten proces. Z dokumentu dowiadujemy się też o przyjęciu polityki cyfryzacji edukacji, które planowane jest na IV kw. 2021 r. W prace nad tym dokumentem powinni zostać włączeni wszyscy interesariusze m.in. organy prowadzące i partnerzy społeczni, których zaangażowanie w proces kształtowania polityki zawierają rekomendacje CSR3 2019 i CSR4 2020. Odwołujemy się także do zasady partnerstwa, która oznacza współpracę między instytucjami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w trakcie całego cyklu programowania obejmującego przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ocenę" (Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) Nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, Dz.U.UE.L.2014.74.1).		
421.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa”	Transformacja cyfrowa	Szanowni Państwo, niestety Państwa formularz nie pozwala na sprawne nadsyłanie uwag. W związku z tym przesyłam link do dokumenty na onedrive w MS Word. Link do materiału PDF: https://digitalpoland-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/piotr_mieczkowski_digitalpoland_org/ETEBGw-3vsZDv70qa29DuXwBlvzLvz4xlxNSI6FGzBmrlQ?e=YnVpgP Link do materiału Word: https://digitalpoland-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/piotr_mieczkowski_digitalpoland_org/ER1N3k_1cVJKvJJR_v8CRsABmBorca9PJ8StZVepbXPkBQ?e=yeNqJy	Szanowni Państwo, niestety Państwa formularz nie pozwala na sprawne nadsyłanie uwag. W związku z tym przesyłam link do dokumenty na onedrive w MS Word. Link do materiału PDF: https://digitalpoland-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/piotr_mieczkowski_digitalpoland_org/ETEBGw-3vsZDv70qa29DuXwBlvzLvz4xlxNSI6FGzBmrlQ?e=YnVpgP Link do materiału Word: https://digitalpoland-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/piotr_mieczkowski_digitalpoland_org/ER1N3k_1cVJKvJJR_v8CRsABmBorca9PJ8StZVepbXPkBQ?e=yeNqJy	Wyjaśnienie Odniesienie do uwag znajduje się poniżej
422.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i	144	Przyspieszenie transformacji cyfrowej w gospodarce poprzez formalne usankcjonowanie dokumentów związanych z cyberbezpieczeństwem przetwarzania w chmurze obliczeniowej dla sektora przedsiębiorstw, w szczególności dla przedsiębiorstw państwowych i w grupie operatorów usług kluczowych. Implementacja: Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa poprzez publikację rekomendacji użycia dokumentów i zasad bezpieczeństwa dla rozwiązań chmury obliczeniowej. Implementacja: Min. Rozwoju, Pracy i Technologii w porozumieniu z ministrem właściwym ds. informatyzacji.	Przyjęcie uchwały Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa (WIIP), a następnie programu ZUCH stworzyło zrębny proces transformacji cyfrowej w sektorze finansów publicznych. W celu zapewnienia właściwego procesu transformacji wypracowano Standardy Cyberbezpieczeństwa Chmury Obliczeniowej (SCCO), które stanowią fragment Narodowych Standardów Cyberbezpieczeństwa, jednak formalnie nie dotyczą sektora przedsiębiorstw. Uwaga: SCCO dla sektora przedsiębiorstw mogą nieco różnić się od SCCO dla sektora finansów publicznych! Usługi chmury publicznej w katalogu ZUCH zostały zweryfikowane i pozwalają m.in. na utrzymanie poziomu cyberbezpieczeństwa określonych przez SCCO.	Wyjaśnienie Inwestycja C3.1.1 przewiduje wsparcie dla przedsiębiorstw, m.in. w ramach procedury konkursowej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			społeczeństwie				
423.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem Inwestycje C2.1.2 Cyfrowa	147	<p>Wprowadzenie obowiązku wykorzystania zintegrowanych platform i systemów szkolnych wspierających nauczanie online i hybrydowe, w szczególności następujące elementy procesu dydaktycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenianie, sprawdzanie obecności, raportowanie realizacji podstaw programowej, komunikację zdalną z uczniem i rodzicem; • sprawdzanie wiedzy w formie testowej, otwartej uwzględniającej indywidualizację nauczania; • prezentowanie dodatkowych treści edukacyjnych w tym własnych tworzonych przez nauczyciela; • umożliwianie uczniom samodzielnej pracy, w tym rozwiązywanie zadań domowych zleconych przez nauczyciela; • wspierające zdalną pracę dla psychologów i pedagogów z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. <p>Platformy edukacyjne ze względu na możliwości zarządzania i cyberbezpieczeństwa powinny bazować na rozwiązaniach chmury publicznej.</p>	<p>Wprowadzenie jednolitego środowiska zintegrowanych platform edukacyjnych jest jedynym rozwiązaniem możliwym do zastosowania w edukacji ze względu na dostępność zasobów ludzkich, cyberbezpieczeństwa i innych polityk jakie są niezbędne do funkcjonowania cyfrowej szkoły. Elementami takich platform powinny być narzędzia podstawowe dla procesu edukacji zdalnej i hybrydowej, a także specjalistyczne takie jak dzienniki i systemy administracji szkoły.</p> <p>Platformy powinny zapewniać możliwość pracy w modelu nauki zdalnej i hybrydowej. Odpowiednie komponenty sprzętowe i softwarowe powinny być również dostępne na specjalnych warunkach dla uczniów i nauczycieli do wykorzystania w domu i na prywatnym sprzęcie.</p> <p>Dostawcy rozwiązań (oprogramowania, usług) powinni mieć możliwość integracji swoich rozwiązań z platformą poprzez API.</p>	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres interwencji KPO.
424.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii	138	<p>System podnoszenia kompetencji i weryfikacja kompetencji w edukacji Implementacja: MEiN w porozumieniu z MRPiT i ministrem właściwym ds. informatyzacji (w zakresie cyberbezpieczeństwa)</p>	<p>Uruchomienie następujących komponentów systemu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie centrum pomocy zdalnej dla nauczycieli i uczniów; • Wprowadzenie dla nauczycieli systemu zdobywania wiedzy i kompetencji potwierdzonych certyfikatami (uwzględnienie certyfikatów w procesie formalnego podnoszenia kompetencji przez nauczycieli) • Podnoszenie kompetencji cyberbezpieczeństwa • Wykorzystanie w planie nauczania programów profilaktyki uzależnień cyfrowych; <p>Ustalenie zasad cyfrowych dobrych praktyk współdziałania między uczniami i nauczycielami w e-klasie;</p>	Wyjaśnienie Przedstawione rekomendacje zawiera Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych oraz inwestycja C2.1.3. E-kompetencje KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem C2.1.3. E-kompetencje				
425.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu	137/141	Należy dostosować cele w ramach komponentu C1 (w zakresie wsparcia infrastruktury szerokopasmowej) do najnowszego Komunikatu Komisji z dnia 9 marca 2021 r. „Digital Decade” ¹ COM(2021)118, określającego cele cyfrowe na 2030 rok. Oprócz gigabitowego dostępu dla wszystkich gospodarstw domowych do 2030 r., jednym ze zaktualizowanych celów jest pokrycie sieciami 5G wszystkich zamieszkałych obszarów w Polsce. Dlatego cel ten należy wyraźnie wskazać w KPO. Wsparciem objęta powinna być budowa infrastruktury (w szczególności pasywnej i łączy dosyłowych) oraz upowszechnianie dostępu do usług bezprzewodowych o wysokiej jakości (5G), a celem interwencji przewidzianej w KPO powinno być zapewnienie powszechnego dostępu do takich sieci na obszarze RP oraz na szlakach komunikacyjnych (ten ostatni cel wynika z dotychczasowych celów na 2025 r.).	Krajowy Plan Odbudowy jest niepowtarzalną okazją do przeprowadzenia reform i inwestycji, które – jeśli w sposób właściwy ukierunkowane - uplasują Polskę w czołówce gospodarek europejskich i światowych. Dlatego należy gonić „przyszłość” a nie „teraźniejszość”. Jeśli chcemy być liderem cyfryzacji i rozwiązań z zakresu tzw. przemysłu 4.0, czy IoT, to musimy realizować wszystkie cele szybciej i lepiej niż inne państwa. Dlatego cele unijne przewidziane w najnowszym dokumencie KE „Digital Decade” z 9.03.2021 r. powinny zostać już teraz odzwierciedlone w KPO. Jakkolwiek w obecnym dokumencie wspomniane zostało wsparcie sieci 5G, to jednak brak jest wskazania konkretnych działań, jakie miałyby być w tym zakresie realizowane. Tymczasem sieci 5G są nieodzownym elementem cyfrowej transformacji polskiej gospodarki. Wiele innowacyjnych rozwiązań z zakresu IoT, czy Przemysłu 4.0 nie zostanie wdrożone, jeśli nie będzie zapewniona infrastruktura mobilna o odpowiednich parametrach jakościowych. Dlatego należy wyraźnie wskazać, iż wsparciem objęte zostaną projekty w zakresie budowy infrastruktury na potrzeby przyszłych sieci 5G (infrastruktura pasywna oraz łącza dosyłowe). Są to elementy o najwyższej kosztochłonności. Jednocześnie zapewnienie otwartego dostępu do takiej infrastruktury (co jest wymogiem w przypadku sieci współfinansowanych w ramach środków unijnych) pozwoli na optymalizację kosztów budowy tych sieci. Należy zwrócić uwagę, iż w kluczowym instrumencie na poziomie	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.

¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12900-Europe-s-digital-decade-2030-digital-targets>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>unijnym, tzw. „Connectivity Toolbox”, którego wdrożenie jest przewidziane również jako kamień milowy w ramach KPO, Komisja Europejska zachęca państwa UE do wsparcia budowy sieci 5G środkami pochodzącymi z funduszy unijnych (zalecenie nr 20 Incentives for investment, pkt 32):</p> <p><i>„Member States are encouraged to use financial aid from EU-level programmes to complement 5G deployment to incentivize substantial investment in the roll-out of 5G.”</i></p> <p>Wsparcie rozwoju infrastruktury 5G przewidziane w ramach KPO realizowałoby więc już dziś jeden z elementów kamienia milowego wskazanego w ramach komponentu C.</p>	
426.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu - Reforma	140	<p>Należy uzupełnić listę działań niezbędnych w ramach reformy o następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szybkie udostępnienie rynkowi widma na potrzeby budowy sieci 5G (przede wszystkim z zakresu 3.6 GHz i 700 MHz) umożliwiające najbardziej efektywne wykorzystywanie wielowarstwowych sieci poszczególnych operatorów (możliwość agregacji pasma zwiększająca pojemność, prędkość i jakość usług dla klientów końcowych); – ocena efektywności wykorzystania widma i ewentualna realizacja niezbędnych procesów refarmingu i reshufflingu widma; – nowelizacja przepisów prawa budowlanego w celu usprawnienia procesu inwestycyjnego (np. zapewnienie większej elastyczności przy zmianie trzonu wieży, usunięcie wątpliwości interpretacyjnych związanych z budową stacji bazowych telefonii komórkowej ; – nowelizacja ustawy o drogach publicznych w celu przywrócenia art. 40f ustawy o drogach publicznych (uchylonego ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw) umożliwiającego aktualizację opłat za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia w nim infrastruktury telekomunikacyjnej. – wprowadzenie przepisów umożliwiających bezproblemowy i bezpłatny dostęp do infrastruktury 	<p>W naszej ocenie lista niezbędnych działań w ramach reformy kluczowych do przyspieszenia budowy nowoczesnej infrastruktury w Polsce jest niepełna, dlatego wymaga ona odpowiedniego uzupełnienia. Stworzenie odpowiednich ram dla przyszłych inwestycji może znacząco przyspieszyć tego typu inwestycje i w krótkim czasie zapewnić powszechny dostęp do sieci o bardzo wysokich przepustowościach (stacjonarnych oraz mobilnych). W pierwszej kolejności niezbędne jest zapewnienie rynkowi odpowiednich częstotliwości radiowych. Są one niezbędne dla rozwoju sieci mobilnych. Polska ma już poważne opóźnienia w dystrybucji częstotliwości kluczowych dla rozwoju sieci 5G. Stan ten należy jak najszybciej zmienić.</p> <p>Udostępnienie dodatkowych częstotliwości umożliwi operatorom również dokonanie agregacji pasm, co jest niezbędne dla zapewnienia odpowiedniej pojemności, prędkości sieci mobilnych, a w konsekwencji jakości usług dla użytkowników końcowych. Należy także zapewnić jak najefektywniejsze wykorzystywanie już udostępnionych częstotliwości radiowych. Prezes UKE posiada stosowne instrumenty prawne, pozwalające na przeprowadzenie oceny bieżącej sytuacji w tym zakresie oraz ewentualne przeprowadzenie refarmingu i reshufflingu. Optymalizacja dotychczas udostępnionego widma również może doprowadzić do znaczącego zwiększenia wydajności sieci.</p> <p>Konieczne są również dalsze zmiany w prawie budowlanym. Jakkolwiek w tym zakresie dokonywano szeregu zmian w celu usprawnienia procesu inwestycyjnego, to jednak efekty tych zmian nie są nadal satysfakcjonujące.</p> <p>Nadal występują problemy interpretacyjne co do trybu realizacji inwestycji polegających na budowie stacji bazowych telefonii komórkowej. I choć jest to pojęcie powszechnie używane, nie posiada swojej definicji legalnej, co w naszej ocenie jest źródłem problemów. Dlatego należy wprowadzić do Prawa budowlanego definicję stacji bazowej telefonii komórkowej o następującej treści – „stacja bazowa - telekomunikacyjny obiekt budowlany składający się z konstrukcji nośnej realizowanej jako słup, wieża lub maszt wolnostojący posadowiony na gruncie, lub antenowej</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Reformy niezbędne do realizacji inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu zostały zawarte w KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					publicznej na potrzeby tzw. small cells	<p>konstrukcji wsporczej posadowionej na istniejącym obiekcie budowlanym, wraz z zainstalowaną na nim instalacją radiokomunikacyjną oraz towarzyszącymi urządzeniami". Ponadto, należy uelastyczyć przepisy Prawa budowlanego w zakresie zmian trzonu wieży, z uwzględnieniem specyfiki tych obiektów, bez konieczności zmiany pozwolenia na budowę. W przypadku wieży najważniejszymi parametrami, mającymi istotny wpływ na zasięg obszaru oddziaływania obiektu, jest jej wysokość oraz nośność. Zgodnie z Pb nie jest istotnym odstępstwem od zatwierdzonego projektu budowlanego zmiana w zakresie 2% wysokości, szerokości lub długości obiektu określonego w projekcie. Powyższy parametr może być odpowiedni dla budynków, ale nie jest już odpowiedni dla typowej wieży telekomunikacyjnej. Ponieważ u podstawy ma ona zazwyczaj 3-10 m szerokości u podstawy (w zależności od wysokości), zmiana 2% to zmiana o 6-20 cm. Jest to więc dużo mniej niż typowe różnice szerokości u podstawy wież różnych typów, ale o takiej samej wysokości i nośności.</p> <p>Nowelizacja ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych zmniejszyła maksymalną wysokość opłat za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia w nim infrastruktury telekomunikacyjnej. Jednakże wraz z tą zmianą uchylony został art. 40f, który umożliwił „aktualizację” opłat określonych w już wydanych decyzjach administracyjnych w tym przedmiocie. W konsekwencji wiele decyzji wydanych przed wspomnianą nowelizacją na dłuższy okres (10, 20 lat) decyzji, ma „zamrożone” stawki opłat w wysokości obowiązującej przed nowelizacją Megaustawy. Obecnie nie ma instrumentu prawnego pozwalającego na ich dostosowanie do nowych stawek. Nie ma żadnego uzasadnienia tak znaczące różnicowanie opłat za infrastrukturę, często na tych samych obszarach.</p> <p>Należy również jak najszybciej wprowadzić przepisy umożliwiające bezproblemowy i bezpłatny dostęp do infrastruktury publicznej na potrzeby instalowania tzw. small cells (obowiązek taki wynika wprost z Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej).</p>	
427.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do	140	<p>Ze względu na fakt, iż sieci szerokopasmowe są fundamentem dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa cyfrowego, należy wbudować w proces stanowienia prawa mechanizm, w ramach którego każdy projektowany akt prawny powinien być badany pod kątem wpływu na proces budowy sieci.</p> <p>Tylko pozytywna ocena wpływu na proces inwestycyjny powinna umożliwiać przyjęcie nowego aktu prawnego.</p>	<p>Dotychczasowe doświadczenia związane z procesem legislacyjnym pokazują, iż wraz z usuwaniem barier inwestycyjnych powstają nowe często jeszcze bardziej niedogodne od poprzednich. Dlatego konieczne jest wbudowanie w proces tworzenia prawa zasady, która umożliwiłaby wejście w życie jakichkolwiek nowych przepisów prawa tylko jeśli nie będą one kreować dodatkowych barier inwestycyjnych.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			szybkiego Internetu - Reforma				
428.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu	141	W ramach zapewniania dostępu szerokopasmowego dla gospodarstw domowych kosztom kwalifikowalnym powinny być również przyłącza telekomunikacyjne. Jednocześnie w ramach dystrybucji środków należy promować takie podmioty, które zapewniają efektywny dostęp hurtowy. W przypadku, dofinansowania sieci w 100% (co jest przewidziane w ramach POPC) dostęp hurtowy (również do elementów aktywnych) powinien być nielimitowany w czasie, a realizacja tego obowiązku powinna być przedmiotem ścisłej kontroli Regulatora.	Z doświadczeń z obecnej perspektywy finansowej wynika, iż koszt realizacji przyłącza na obszarach objętych wsparciem może stanowić kluczową przeszkodę dla osiągnięcia celu, jakim ma być zapewnienie realnego dostępu do sieci szerokopasmowych dla użytkowników końcowych. Trudno bowiem uznać, iż użytkownik znajduje się w zasięgu sieci dostępowej umożliwiającej mu korzystanie z usług, jeśli koszt podłączenia do sieci może oscylować w wysokości kilku tysięcy zł. Ponadto, brak wybudowanego przyłącza czasami uniemożliwia uzyskanie efektywnego dostępu hurtowego do wybudowanych sieci. Brak efektywnego dostępu do subsydiowanych sieci zagraża efektywnej konkurencji na obszarach objętych wsparciem ze szkodą dla użytkowników końcowych. Jednocześnie w przypadku przewidywanego dofinansowania na poziomie 100% brak jest uzasadnienia do wprowadzania ograniczeń w zakresie dostępu hurtowego.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
429.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu	141	Wnosimy o wyraźne doprecyzowanie, że wsparcie wdrożenia sieci 5G będzie udzielane wyłącznie w trybie konkurencyjnym, w sposób nie naruszający skutecznej konkurencji na rynku.	Przy obecnym brzmieniu KPO projekty z obszaru wsparcia wdrożenia sieci 5G mają być co do zasady projektami indykatywnymi, choć przewiduje się także możliwość dofinansowania takich projektów w trybie konkursowym. Rozumiemy, iż w przypadku wymienionego wprost systemu monitoringu PEM projekt indykatywny ma pełne uzasadnienie. Nie zachodzi tam bowiem pomoc publiczna, bo projekt realizowany jest na rzecz odpowiedniego podmiotu publicznego. Jednakże w przypadku wsparcia budowy infrastruktury 5G oraz wdrażania takich sieci dopuszczalny powinien być jedynie tryb konkurencyjny. W przeciwnym razie nastąpi zakłócenie warunków na bardzo konkurencyjnym rynku mobilnym.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO.
430.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu – Reforma, kamienie	160	W kamieniach milowych powinny zostać wskazane wszystkie elementy składające się na reformę z konkretnymi datami ich wprowadzenia. Wnosimy uzupełnienie kamieni milowych: <ul style="list-style-type: none"> – III kw. 2021 r. - nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – w zakresie usunięcia instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących wymagać oceny oddziaływania na środowisko; – III kw. 2021 r. – nowelizacja (lub kamienie 	Reformy związane z usprawnieniem procesu inwestycyjnego powinny zostać dokonane jak najszybciej, a przede wszystkim przed uruchomieniem fazy inwestycyjnej. Dlatego horyzont czasowy zaproponowany w ramach KPO jest zbyt długi. Ponadto, konieczne jest dokładne wskazanie Konkretnych ram czasowy dla realizacji poszczególnych działań składających się na reformę.	Wyjaśnienie Propozycje zmian regulacji prawnych uległy modyfikacji po uwagach z konsultacji społecznych i uwagach KE.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			milowe		<p>zastąpienie) rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Celem zmian będzie dostosowanie wymagań dotyczących metodyki pomiaru emisji pól elektromagnetycznych w środowisku do najnowszych osiągnięć nauki i techniki;</p> <ul style="list-style-type: none"> - III kw. 2021 r. - nowelizacja przepisów prawa budowlanego w celu zapewnienia większej elastyczności przy zmianie trzonu wieży oraz usunięcie wątpliwości interpretacyjnych związanych z budową stacji bazowych telefonii ruchomej (wprowadzenie definicji stacji bazowej) - III kw. 2021 r. nowelizacja ustawy o drogach publicznych w celu przywrócenia art. 40f ustawy o drogach publicznych (uchylonego ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw) umożliwiającego aktualizację opłat za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczania w nim infrastruktury telekomunikacyjnej; - III/IV 2021 r. (3.6 GHz) i II kw. 2022 r. (700 MHz) - szybkie udostępnienie rynkowi widma na potrzeby budowy sieci 5G (przede wszystkim z zakresu 3.6 GHz i 700 MHz) umożliwiające najbardziej efektywne wykorzystywanie wielowarstwowych sieci poszczególnych operatorów (możliwość agregacji pasma zwiększająca pojemność, prędkość i jakość usług dla klientów końcowych); - III/IV kw. 2021 r. dokonanie oceny efektywności wykorzystywanego widma i ewentualna realizacja niezbędnych procesów refarmingu i reshufflingu widma; - I kw. 2022 r. wprowadzenie przepisów umożliwiających bezproblemowy i bezpłatny dostęp do infrastruktury 		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>publicznej na potrzeby tzw. small cells</p> <p>– 1 kw. 2022 r. - wdrożenie zalecenia Komisji z 18 września 2020 r. w sprawie wspólnego unijnego zestawu narzędzi redukujących koszty inwestycji w sieci o bardzo dużej przepustowości, zapewniających terminowe i proinwestycyjne udostępnienie częstotliwości radiowych dla sieci 5G oraz wspierających rozwój łączności jako narzędzia ekonomicznej odbudowy Unii po kryzysie COVID-19 (C(2020) 6270 final, tzw. <i>connectivity toolbox</i>). Komisja obecnie prowadzi przegląd prawodawstwa Państw członkowskich w zakresie procedur wymaganych w telekomunikacyjnym procesie inwestycyjnym, celem określenia zbioru dobrych praktyk legislacyjnych;</p> <p>Wdrożenie w 6 miesięcy zrewidowanej Dyrektywy nr 2014/61/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów realizacji szybkich sieci łączności elektronicznej (tzw. dyrektywy kosztowej). □</p>		
431.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami		Poszerzanie sieci akceptacji płatności cyfrowych przez administrację publiczną	<p>W sekcji inwestycji C2.1.1 rekomendujemy dodanie polityki zwiększania sieci akceptacji płatności cyfrowych w administracji publicznej i wykorzystania cyfrowych rozwiązań płatniczych przez urzędy na równi z innymi formami płatności. Płatności bezgotówkowe ułatwiają bowiem adaptację bardziej nowoczesnych rozwiązań cyfrowych. Korzystanie z tego rodzaju płatności często stanowi dla wykluczonych cyfrowo pierwsze zetknięcie się z usługami cyfrowymi. Wpłaty i wplaty wszelkich świadczeń publicznych, w tym emerytur, zapomóg, rent i innych, w formie cyfrowej mogą stać się bezpiecznym sposobem na przechowywanie otrzymanych środków i kontrolę nad finansami osobistymi. Dlatego płatności cyfrowe spełniają rolę pomostu do szerszego wykorzystania usług finansowych i cyfrowych. Mogą one zmniejszyć koszt akceptacji płatności, ułatwić obywatelom wywiązywanie się ze zobowiązań wobec państwa, a w konsekwencji pomóc rządowi pobierać większe wpływy z podatków. Rządy mogą stanowić pozytywny przykład dla obywateli, promując adopcję płatności bezgotówkowych, zarówno poprzez dystrybucję świadczeń, jak i przyjmowanie płatności w formie bezgotówkowej.</p> <p>Jednym z już prowadzonych działań, które wpisuje się w wymieniony postulat, jest funkcjonowanie Programu Polska</p>	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			publicznymi, obywatelami i biznesem C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie.			Bezgotówkowa. Program został stworzony przez Fundację Polska Bezgotówkowa i jest wspierany przez organizacje płatnicze, agentów rozliczeniowych, banki wydawców, Związek Banków Polskich i Ministerstwo Finansów. Celem Programu jest zniesienie barier wejścia dla przedsiębiorców w zakresie instalacji terminala płatniczego oraz kosztów jego użytkowania przez subsydiowanie pierwszych 12 miesięcy od momentu zainstalowania. Wśród beneficjentów Programu znajdują się zarówno przedsiębiorcy reprezentujący sektor małych, średnich oraz mikroprzedsiębiorstw, jak i podmioty administracji publicznej oraz związki wyznaniowe. Dane Fundacji pokazują, że od początku swojej działalności do pierwszego kwartału 2021 roku Polska Bezgotówkowa dostarczyła 370 tys. terminali do ponad 255 tys. mikroprzedsiębiorców, zmniejszając tym samym lukę w akceptacji bezgotówkowych metod płatności w Polsce. Terminale instalowane w ramach Programu działają już w blisko 15 tys. miejscowości na terenie całej Polski, jednak prawie połowa z nich używana jest w tylko czterech województwach kraju (w woj. mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i małopolskim). Pokazuje to jak ważne jest wsparcie działań Fundacji w celu wyrównywania różnic pomiędzy regionami w Polsce i przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu. Rozszerzenie możliwości dokonywania płatności na cały szeroko rozumiany sektor publiczny, obejmujący nie tylko sferę rządową, ale również miejsca użyteczności publicznej, takiej jak muzea czy teatry, co realnie przyczyni się do niwelowania stref bez dostępu do cyfrowych form płatności, a tym samym umożliwi obywatelom szerszą możliwość korzystania z tego typu placówek.	
432.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie		Cyfryzacja podatków	W zakresie zwiększania liczby spraw możliwych do zrealizowania w formie cyfrowej rekomendujemy ucyfrowienie podatków. Dzięki płatnościom cyfrowym, rządy mogą zwiększyć swoją wydajność poprzez zmniejszenie wydatków operacyjnych i strat wynikłych z niezapłaconych podatków, a także usprawnione przekazywanie środków z funduszy publicznych; zmniejszyć koszty związane z przetwarzaniem i dystrybucją gotówki; zwalczać oszustwa; a także, w razie potrzeby, kontrolować sposób wykorzystywania świadczeń społecznych. Płacenie podatków w sposób elektroniczny przyczynia się także do ogólnej przejrzystości prowadzonej przez państwo polityki. . Ulgi dla przedsiębiorców i konsumentów – w postaci zachęt lub dotacji do kupowania lub wynajmowania terminali POS lub ulgi podatkowe, takie jak ulgi podatkowe z tytułu podatku od wartości dodanej (VAT) w przypadku transakcji z wykorzystaniem cyfrowych środków płatniczych bądź też zwrot podatku VAT lub odliczenie podatku dochodowego w oparciu o korzystanie z płatności cyfrowych w przypadku konsumentów, mogą przyczynić się do zwiększonej	Wyjaśnienie W ramach inwestycji C2.1.1. E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie przewiduje się m.in. wyłanianie projektów w trybie konkursowym.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			e oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie.			motywacji płatniczej i stać się katalizatorem włączenia finansowego, stwarzając dodatkową możliwość uiszczenia należności na rzecz sektora publicznego	
433.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C2. Rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju zastosowań przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i		Zwiększenie wpływów podatkowych dzięki zmniejszeniu szarej strefy	Chociaż w pełni zdajemy sobie sprawę z roli, jaką gotówka odgrywa obecnie w społeczeństwie, to jednak jest ona właśnie jednym z najważniejszych elementów umożliwiających rozwijanie się szarej strefy, przez umożliwienie ukrycia przepływów finansowych i uniknięcia opodatkowania transakcji. Badanie Polskiego Instytutu Ekonomicznego pokazuje, że łączne należności, które w latach 2013-2018 nie wpłynęły do Sektora Finansów Publicznych, wyniosły do 550,2 mld PLN. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w szarej strefie nie tylko szkodzą konkurencji, ale negatywnie wpływają na poziom dochodów podatkowych dla rządów, co oznacza mniejsze środki finansowe na inwestycje w rozwój gospodarczy, infrastrukturę czy programy społeczne. Wprowadzenie zachęt dla przedsiębiorców do akceptowania płatności cyfrowych, w formie np. ulg podatkowych może pozytywnie wpływać na wzrost adopcji cyfrowych płatności w gospodarce, a co za tym idzie, zmniejszenie się szarej strefy	Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
			<p>społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem</p> <p>C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie.</p>				
434.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	<p>Komponent C „Transformacja cyfrowa”</p> <p>C3. Wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych</p>		Dla zrównoważonego i bezpiecznego rozwoju cyberbezpieczeństwa niezbędne jest umiędzynarodowienie danych na poziomie europejskim zamiast ich nacjonalizacji,	Różnice w regulacjach prawnych pomiędzy państwami znacznie utrudniają identyfikowanie i ujmowanie sprawców cyberprzestępczości, ponieważ brakuje jednolitych regulacji pomiędzy miejscem działania przestępcy i miejscem, w którym przebywa ofiara. Możliwość gromadzenia, analizowania i wykorzystywania wiedzy o zagrożeniach związanych z cyberbezpieczeństwem na poziomie globalnym zwiększa zdolność zapobiegania cyberatakami, a także ich wykrywania i reagowania na nie. Ważna jest wymiana informacji dotyczących cyberprzestępczości we wrażliwych obszarach, a także informacji dotyczących środków wykorzystywanych do ich kontrolowania. Wymiana doświadczeń powinna odbywać się pomiędzy sektorem publicznym oraz prywatnym, między instytucjami państwowymi, a także pomiędzy rządami. Rekomendujemy przyjęcie wyżej opisanego podejścia do planowanej nowelizacji ustawy o cyberbezpieczeństwie	Uwaga nieuwzględniona Uwaga jest zbyt szczegółowa, doprecyzowująca i jest poza zakresem KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
435.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Reformy - C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu		Konieczność zmiany procesu zatwierdzania ofert hurtowych przez regulatora rynku telekomunikacyjnego – wymagane zmiany prawne lub zmiana praktyki	<p>Proces zatwierdzenia przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej ofert hurtowych dla sieci, powstałych w ramach Działania 1.1. Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020 („Sieci POPC”), uniemożliwia zajęcie stanowiska przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych, co do zasad dostępu hurtowego obejmujących rynek ok. 2,1 mln gospodarstw domowych, ponieważ tacy przedsiębiorcy nie uczestniczą w żaden sposób w procesie zatwierdzania ofert.</p> <p>Proces konsultacji z rynkiem telekomunikacyjnym powinien obejmować nie tylko ogólne zasady współpracy, wskazane w „Procedurach współpracy międzyoperatorskiej w zakresie dostępu do sieci POPC” czy w „Zasadach dostępu hurtowego do sieci zrealizowanych w ramach II konkursu w ramach działania 1.1 POPC dla gospodarstw domowych – rekomendacja Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej”, ale także i przede wszystkim konkretne zapisy ofert hurtowych operatorów telekomunikacyjnych, umożliwiając reakcje na najbardziej kontrowersyjne zapisy lub ważne z punktu biznesowego postanowienia. Proces takich konsultacji z rynkiem telekomunikacyjnym niewątpliwie mieściłby się w kompetencjach Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej („Prezes UKE”). Zgodnie z art. 52 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER): Cena dostępu hurtowego opiera się na zasadach ustalania cen określonych przez krajowy organ regulacyjny i na punktach odniesienia obowiązujących w innych, porównywalnych, bardziej konkurencyjnych obszarach państwa członkowskiego lub Unii, z uwzględnieniem pomocy otrzymanej przez operatora sieci. Konsultacje z krajowym organem regulacyjnym przeprowadza się w sprawie warunków dostępu, w tym cen oraz w przypadku sporu pomiędzy podmiotami ubiegającymi się o dostęp a operatorem dotowanej infrastruktury.</p> <p>Brak możliwości przewidzenia warunków ofert hurtowych jeszcze na etapie, gdy takie oferty są projektem, niezatwierdzonym przez Prezesa UKE, utrudnia biznesową ocenę możliwości współpracy z danym operatorem telekomunikacyjnym, odpowiedzialnym za świadczenie usług hurtowych na Sieci POPC („OSD”). W przypadku największych przedsiębiorców telekomunikacyjnych negocjacje i zawarcie oferty hurtowej poprzedzone są szczegółową analizą warunków dostępu oraz opłacalności świadczenia usług telekomunikacyjnych z wykorzystaniem sieci. Im szybciej przedsiębiorca telekomunikacyjny uzyska informacje o planowanych warunkach współpracy lub planowanej zmianie, tym szybciej i bardziej efektywnie będzie mógł rozpocząć świadczenie usług na sieci POPC.</p> <p>Co więcej, ewentualny udział innych przedsiębiorców</p>	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						telekomunikacyjnych będzie stanowić istotną zaletę dla Prezesa UKE. Proces umożliwiłby pozyskanie cennych informacji z rynku telekomunikacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem problematycznych kwestii, bez wydłużania całego procesu. Aktualnie, jedynym narzędziem jakim dysponują przedsiębiorcy telekomunikacyjni, jest złożenie wniosku na podstawie art. 27 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, przy czym jest to narzędzie wysoce sformalizowane, mogące skutkować niepotrzebnym antagonizowaniem się z OSD w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego przez Prezesa UKE. Rozwiązaniem powyższego problemu może być zmiana legislacyjna w art. 27 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (np. w ramach prac nad projektem ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej), zgodnie z którą projekty ofert hurtowym miałyby podlegać obligatoryjnie publicznym konsultacjom, lub zmiana dotychczasowej praktyki Prezesa UKE zatwierdzenia ofert hurtowych, na taką która umożliwi udział innych przedsiębiorców telekomunikacyjnych w tym procesie.	
436.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Reformy - C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej dla zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu		Konieczność wzmocnienia kontroli regulatora rynku telekomunikacyjnego w zakresie usług hurtowych świadczonych na sieciach z dofinansowaniem środków europejskich w celu zwiększenie penetracji szerokopasmowego dostępu do Internetu w Polsce – wymagana zmiana praktyki.	<p>Analizy przedsiębiorców telekomunikacyjnych zainteresowanych świadczeniem usług na sieciach powstałych ze środków europejskich potwierdzają szereg problemów, które utrudniają rozwój konkurencji usług. W rezultacie konsumenci, mieszkający na terenach wiejskich lub mniejszych miast, nie będą mogli korzystać z pełni konkurencyjnych ofert kilku przedsiębiorców telekomunikacyjnych, ponieważ tacy przedsiębiorcy nie będą zainteresowani świadczeniem usług detalicznych w oparciu o sieci dofinansowane ze środków unijnych. W sposób oczywisty może się to przełożyć na niższą penetrację usług szybkiego Internetu szerokopasmowego. Warto wspomnieć, że Polska jest na ostatnim miejscu w Unii Europejskiej, jeśli chodzi o penetrację stacjonarnym dostępem do Internetu (dane Komisji Europejskiej, czerwiec 2019 r.).</p> <p>Do najistotniejszych problemów we współpracy z OSD związanych z oferowaniem usług hurtowych na Sieci POPC zaliczyć można:</p> <ul style="list-style-type: none"> nadużywanie pozycji dominującej przez OSD poprzez prowadzenie polityki cenowej i poza cenowej w taki sposób aby preferować własne części detaliczne kosztem świadczenia usług hurtowych na rzecz innych przedsiębiorców telekomunikacyjnych, w szczególności poprzez oferowanie i sprzedaż usług detalicznych przed rozpoczęciem oferowania usług hurtowych, wprowadzanie potencjalnych abonentów w błąd, nieprzestrzeganie wymagań w zakresie jakości usług, oferowanie cen hurtowych na poziomie nieadekwatnym w stosunku do cen detalicznych stosowanych przez OSD, stosowanie dodatkowych 	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						<p>barier kosztowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak pewności prawnej co do możliwości i warunków świadczenia usług w oparciu o Sieci POPC po upływie 7 letniego okresu otwartego dostępu. Po upływie tego okresu, OSD nie będą mieli już obowiązku zapewniania usług hurtowych na Sieci POPC lub takie usługi mogą podlegać dyskryminującym warunkom cenowym. Będzie się tak działo z powodu posiadania monopolistycznej pozycji na danym rynku lokalnym, tj. rynku obejmującym powstałą ze środków publicznych sieć telekomunikacyjną. Nie jest przy tym jasne czy zawarte umowy z OSD będą nadal obowiązywały, co w szczególności jest kluczowe przy świadczeniu usług telekomunikacyjnych na określony czas, takich jak BSA, • dysproporcja odpowiedzialności OSD i przedsiębiorcy telekomunikacyjnego korzystającego z Sieci POPC za parametry dostępu do Internetu. Hurtowe warunki dostępu do Sieci POPC nie dają podstaw do określenia parametrów jakościowych usługi dostępu do Internetu wymaganych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2120, o których mowa w art. 4 ust.1 lit. d tego rozporządzenia. Parametry stosowane w sieciach POPC nie eliminują ryzyka po stronie operatorów telekomunikacyjnych, korzystających z Sieci POPC w zakresie poprawnego określenia wartości parametrów usługi dostępu do Internetu wymaganych rozporządzeniem 2015/2120, czy utrzymania poziomu ww. parametrów na poziomie deklarowanym. <p>Rozwiązaniem powyższego problemu jest wzmocnienie działań kontrolnych przez Prezesa UKE, a także szersza współpraca z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi zainteresowanymi oferowaniem swoich usług na sieciach POPC.</p>	
437.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Inwestycje - C2.1.3. E-kompetencje ”		Dodanie przedsiębiorców, również prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą oraz osoby świadczące usługi na podstawie umów cywilnoprawnych do beneficjentów programu	W zakresie wsparcia kompetencji na rynku pracy wskazano, że będzie ono skierowane do „pracowników MŚP oraz osób poszukujących pracy (którą utracili w wyniku pandemii COVID-19 po 1 marca 2020), osób zaczynających karierę i wykluczonych, dla których barierą jest niewystarczający poziom kompetencji cyfrowych, które umożliwiłyby im korzystanie z dostępnych rozwiązań cyfrowych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych, a tym samym zdalną pracę”. Przy tak sformułowanym katalogu beneficjentów wsparcia, z możliwości podnoszenia kompetencji cyfrowych wykluczeni zostaną przedsiębiorcy (także prowadzący jednoosobowe działalności gospodarcze czy zatrudniający kilka/kilkanaście osób) oraz osoby świadczące usługi na podstawie	Wyjaśnienie Realizowane działania zostaną skierowane do pracowników administracji publicznej i obywateli, w tym szczególnie zagrożonych wykluczeniem oraz zagrożonych bezrobociem nauczycieli oraz uczniów i rodziców wspomagających pracę i naukę zdalną.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
						umów cywilnoprawnych. Takie różnicowanie wydaje się bezpodstawne, wskazane byłoby zatem odpowiednie poszerzenie obecnego zakresu podmiotów mogących korzystać ze wsparcia kompetencji na rynku pracy	
438.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Inwestycje		Dodanie inwestycji - Platforma Integracji Usług i Danych	Projekt PIUID jest podstawą działania cyfrowej Estonii w formie X-road https://e-estonia.com/solutions/interoperability-services/x-road/ Brak wdrożenia PIUID oznacza brak integracji 300 czy więcej rejestrów w Polsce. Błędnie administracja koncentruje się na paru rejestrach SRP.	Wyjaśnienie Inwestycja będzie mogła być realizowana w ramach konkursów ofert.
439.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” C1.1 – Reformy - telekomunikacja		Zmiana metodyki obliczania PEM	zmiana metodyki pomiarów PEM, ponieważ obecna polityka pomiarów należy do jednej z najbardziej rygorystycznych w Europie i na świecie. Brak zmiany metodyki pomiarów na bazie najlepszych światowych praktyk powoduje, że zharmonizowanie norm PEM z zaleceniami ICNIRP nie może przyczynić się skutecznie do rozwoju infrastruktury w Polsce (negatywny wpływ na efektywny PEM wynosi minimum 50%);	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
440.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Inwestycje		Dodanie inwestycji – Platforma Wymiany Anotowanych Danych	Administracja błędnie zakłada, że otwarcie danych cokolwiek zmieni w zakresie budowy rozwiązań sztucznej inteligencji. Algorytmy AI uczą się zdecydowanie lepiej na bazie danych anotowanych (opisanych) i samo udostępnienie dowolnych danych z np. GUS, nie wiele wnosi do rozwoju AI, a szczególnie głębokiego uczenia. By mogły powstać rozwiązania AI np. z zakresu rozpoznawania raka na zdjęciach rentgenowskich, konieczne jest udostępnienie zanonimizowanych ale i opisanych danych.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
441.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Reforma		Dodanie reformy w zakresie anotowanych danych	Administracja błędnie zakłada, że otwarcie danych cokolwiek zmieni w zakresie budowy rozwiązań sztucznej inteligencji. Algorytmy AI uczą się zdecydowanie lepiej na bazie danych anotowanych (opisanych) i samo udostępnienie dowolnych danych z np. GUS, nie wiele wnosi do rozwoju AI, a szczególnie głębokiego uczenia. By mogły powstać rozwiązania AI np. z zakresu rozpoznawania raka na zdjęciach rentgenowskich, konieczne jest udostępnienie zanonimizowanych ale i opisanych danych.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
442.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Inwestycje		Powołanie strategicznego programu w NCBiR i NCN z zakresu telekomunikacji oraz wsparcie przeprowadzenia szeregu pilotaży (np. automatyzacji transportu szynowego, kolejowego czy morskiego, rolniczego). Rozważyć powołanie specjalnego, badawczego programu dla rozwoju infrastruktury radiowej w architekturze OpenRAN.)	Sieci 5G znacznie mogą pozytywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy kraju. Konieczne jest uruchomienie pilotaży i badań na wzór chociażby działań przy uk5g (https://uk5g.org/) i Catapult. W związku z dywersyfikacją dostawców w sieciach telekomunikacyjnych, można przeznaczyć część środków na rozwój B+R w ramach inicjatywy Open RAN.	Uwaga uwzględniona Wdrożenie technologii 5G jest uwzględnione w części pożyczkowej Komponentu C KPO. Dokument nie precyzuje rozwiązań wdrażania tej sieci.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
443.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Inwestycje		Przeznaczenie części środków Z KPO na realizację Polityki AI	Rząd uchwalił Politykę AI jednak na jej realizację nie przeznaczył właściwie żadnych środków. Konieczne jest przeznaczenie zatem środków na takie działania jak Instytut AI, Instytut ds. Danych czy Obserwatorium AI.	Uwaga uwzględniona
444.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Reformy		Należy wprowadzić jednoznaczne zwolnienie z opodatkowania ekwiwalentów otrzymywanych przez osoby zatrudnione (nie tylko pracowników, ale także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych) na pokrycie kosztów dostępu do sieci Internet, do określonego limitu	Okres pandemii 2020 r. zintensyfikował wzrastający od kilku lat trend do wykonywania pracy zdalnej (telepracy). Przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie są dostosowane do tego sposobu wykonywania pracy. Należy wprowadzić jednoznaczne zwolnienie z opodatkowania ekwiwalentów otrzymywanych przez osoby zatrudnione (nie tylko pracowników, ale także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych) na pokrycie kosztów dostępu do sieci Internet, do określonego limitu. Ponadto, aby uwzględnić zwiększone wydatki pracowników związane z wykonywaniem pracy z domu, należałoby wprowadzić podwyższone koszty uzyskania przychodów dla takich pracowników (np. w wysokości kosztów przysługujących pracownikom dojeżdżającym do zakładu pracy z innej miejscowości)	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
445.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Pakiet reform Cyfrowego zdrowia		<u>Podsumowanie</u> Koncepcja „opieka pacjento-centriczna” wprowadzana jest od wielu lat, jednak do tej pory byliśmy w stanie zobaczyć bardzo niewiele przykładów rozwiązań, które naprawdę zmieniły doświadczenie pacjenta, czyniąc tę koncepcję rzeczywistością. Pacjento-centriczność i cyfrowa transformacja idą ze sobą w parze w zakresie rozwiązań i zmian modelu operacyjnego w obszarze zdrowia. Podobnie jak w wielu innych obszarach naszej działalności (bankowość, turystyka, handel detaliczny itp.), technologia cyfrowa podejmuje działania i zapewnia doświadczenia, które stawia konsumenta (pacjenta) w centrum uwagi i skupia działania na maksymalizacji dostarczanych korzyści zdrowotnych. Niestety, jak dotąd w opiece zdrowotnej, system skoncentrowany na pacjentach i wspierany przez rozwiązania cyfrowe jest wdrażany bardzo powoli. Sytuacja pandemiczna COVID-19 miała duży wpływ na system opieki zdrowotnej nie tylko w zakresie walki z wirusem, ale także w sposobie zapewnienia pacjentowi ciągłości opieki w okresie pandemii, i także po nim w tzw. „nowej rzeczywistości”. Cyfrowe, zorientowane na pacjenta rozwiązania opieki zdrowotnej, mogą stać się prawdziwym		Wyjaśnienie Reformy w zakresie cyfryzacji ochrony zdrowia zawiera Komponent D KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>„panaceum” na obecne wyzwania w obszarze zdrowia, takie jak ograniczona dostępność specjalistów, słabsze stosowanie się do zaleceń lekarskich przez pacjentów (tzw compliance) zbyt późna diagnoza, która prowadzi do trudnej i kosztownej terapii lub powikłań. itp. W obecnym czasie możemy wykorzystać doświadczenie zdobyte w trakcie pandemii COVID-19 do dalszego usprawniania systemu opieki zdrowotnej.</p> <p><u>Kluczowe kwestie</u></p> <p>Należy uwzględnić szereg elementów, aby umożliwić cyfrowe wdrożenia wspólnej opieki zdrowotnej:</p> <p>1. Konsultacje telemedyczne</p> <p>Należy opracować jednoznaczne wytyczne dotyczące konsultacji telemedycznych. Powinny one jasno określać w jakich sytuacjach można stosować konsultacje telemedyczne, wideomedyczne a kiedy muszą być stosowane konsultacje osobiste (rzeczywiste). Wytyczne te powinny zostać opracowane przez specjalistów z poszczególnych dziedzin medycyny z uwzględnieniem wymagań diagnostycznych jakie dana usługa telemedyczna musi spełniać aby mogła być traktowana jako alternatywna dla konsultacji osobistych z punktu widzenia przepisów prawa i refundacji.</p> <p>Powinien być wprowadzony system przyjazny dla pacjentów, usługodawców i płatników, który umożliwi wygodne rezerwowanie i monitorowanie konsultacji zarówno dla pacjentów którzy osobiście muszą spotkać się z lekarzem lub diagnostą w gabinecie lekarskim jak i dla usług telemedycznych.</p> <p>Powinny istnieć specjalne fundusze i programy motywacyjne, które pozwoliłyby na szybkie i szerokie wprowadzenia konsultacji telemedycznych w systemie opieki zdrowotnej. W szczególności zaleca się stosowanie odpowiednich zasad finansowania usług tele- medycznych przez NFZ.</p> <p>2. Zdalne monitorowanie parametrów zdrowotnych pacjenta</p> <p>Ważną kwestią, także z punktu widzenia pacjenta, jest wprowadzenie portfolio zdalnych rozwiązań diagnostycznych i monitorujących, które wspierają przeprowadzenie telekonsultacji.</p> <p>Chodzi o szeroką gamę rozwiązań, od urządzeń typu „wearables” i przenośnych urządzeń monitorujących kluczowe parametry począwszy, na zaawansowanych wysokospecjalistycznych rozwiązaniach skończywszy.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>Szeroko dostępny telemonitoring wspierający diagnostykę i proces terapii odgrywa znaczącą rolę w kontekście konkretnych obszarów terapeutycznych, może także integrować się i być częścią całego układu monitorowania zdrowia pacjenta.</p> <p>Przyrządy diagnostyczne rejestrujące poszczególne parametry zdrowotne mogą być powszechnie dostępne w centrach opieki zdrowotnej, aptekach, centrach handlowych, na stacjach benzynowych, itp. Taki system zdalnego monitorowania parametrów zdrowia pacjenta musiałby być certyfikowany pod kątem jakości i bezpieczeństwa, zgodnie z wymaganiami dyrektywy MDR (05/05/2017) i światowymi standardami.</p> <p>3. Dane pacjenta</p> <p>Wszelkie informacje o zdrowie pacjentów, w tym informacje zebrane podczas wywiadów z pacjentem, działań diagnostycznych, prowadzenia terapii, monitorowania parametrów zdrowotnych, ankiet itp., powinny pozostać własnością pacjenta i powinny być dostępne dla pacjenta a za jego zgodą dla każdego uprawnionego przez pacjenta w każdym z systemów, gdzie dane takie są gromadzone .</p> <p>Dostęp do danych pacjentów jest szczególnie ważnym aspektem skoordynowanej opieki zdrowotnej - dlatego należy rozwijać, promować i wymagać stosowania systemów zapewniających odpowiedni poziom wymiany informacji i komunikacji między ośrodkami zdrowia i placówkami medycznymi.</p> <p>Zasadne jest tworzenie standardów anonimizacji i pseudonimizacji przy wymianie danych pacjenta, które pozwolą zachować ich prywatność a jednocześnie stanowić bazę do analiz o charakterze epidemiologicznym, populacyjnym i naukowym. Muszą być wprowadzane standardowe, bezpieczne protokoły, które umożliwiłyby certyfikowanym dostawcom opieki zdrowotnej dostęp i przetwarzanie określonych danych zdrowotnych konkretnego pacjenta.</p> <p>Każda zainteresowana strona powinna mieć dostęp do anonimowych zestawów danych do testowania koncepcji, badań populacyjnych.</p> <p>Dane medyczne pacjentów to bardzo wrażliwe dane, dlatego powinny być bardzo dobrze zabezpieczone. Należy wykorzystać / uzupełnić istniejące sprawdzone rozwiązania i rozwijać nowe</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>rozwiązania, które zapewniają takie bezpieczeństwo.</p> <p>4. Cyfroweterapeutyki Rozwiązania cyfrowe (aplikacje i urządzenia), które przyczyniają się do poprawy stanu zdrowia, powinny być traktowane w podobny sposób jak inne interwencje medyczne – diagnostyczne lub terapeutyczne. Winna istnieć jasna ścieżka certyfikacji i/lub autoryzacji na rynku produktów Digital Therapeutics. Ocena ich jakości i skuteczności powinna zależeć od potencjalnej poprawy zdrowia pacjentów. Należy zapewnić pełny dostęp i pokrycie kosztów, stosując przejrzyste kryteria promujące przyjęcie rozwiązań z zakresu cyfrowej opieki zdrowotnej. Rozwiązania cyfrowe powinny być w pełni i łatwo chronione prawami autorskimi i/lub patentami i / lub znakami towarowymi w przyspieszonym postępowaniu.</p> <p>5. Finansowanie telemedycyny ze środków publicznych Koniecznym jest uelastycznienie możliwości finansowania świadczeń telemedycznych i rozwiązań cyfrowych w ochronie zdrowia oraz zapewnienie tożsamyh zasad finansowania świadczeń zdrowotnych realizowanych w sposób stacjonarny lub poprzez telemedycynę. Proponuje się rozszerzenie zakresu finansowania telemedycyny ze środków publicznych o nowe procedury telemedyczne, w tym w szczególności o procedury wykorzystujące zdalny monitoring parametrów zdrowotnych pacjenta. Należy zwiększyć wykorzystania potencjału programów pilotażowych w celu oceny rozwiązań telemedycznych w kontekście ich finansowania ze środków publicznych. Powinny istnieć specjalne fundusze i programy motywacyjne, które pozwoliłyby na szybkie i szerokie wprowadzenia konsultacji telemedycznych w systemie opieki zdrowotnej, w szczególności zaleca się stosowanie takich zasad finansowania usług medycznych NFZ, jak w przypadku standardowych konsultacji w warunkach rzeczywistych.</p> <p>6. Rozwiązania profilaktyczne Rozwiązania profilaktyczne powinny być traktowane przez system zdrowia, świadczeniodawców i płatników w podobny sposób jak leczenie choroby. Rozwiązanie, które wykazało pozytywny wpływ na</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>profilaktykę, powinno zostać włączone do systemu refundacji i powinno być wspierane przez dedykowane krajowe i lokalne programy promocji zdrowia i programy zachęt profilaktycznych.</p> <p>7. Świadomość i edukacja</p> <p>Wdrażanie cyfrowej opieki zdrowotnej musi być silnie wspierane przez instytucje publiczne (państwowe i samorządowe). Bardzo ważne jest budowanie właściwej świadomości na temat możliwości cyfrowej opieki zdrowotnej, zaadresowanie wszystkich nieprawdziwych mitów i fałszywych opinii.</p> <p>Elementy edukacyjne dotyczące e-zdrowia powinny pojawić się już w programach szkolnych aby młodzi ludzie mogli zrozumieć możliwości e-zdrowia i jednocześnie wspomagać starsze osoby w swoim otoczeniu w cyfrowej adaptacji.</p> <p>Wdrożenie cyfrowej opieki zdrowotnej powinno być dobrze przygotowane, w tym poprzez edukację wszystkich zainteresowanych uczestników systemu i budowanie relacji między pacjentami a świadczeniodawcami. Wszystkim obywatelom/pacjentom, pracownikom systemu opieki zdrowotnej, należy zapewnić ciągłe szkolenie w celu profesjonalnej obsługi pacjenta; wymagana jest również ogólnokrajowa kampania edukacyjna w mediach publicznych i prywatnych. W tym celu należy również wykorzystać cyfrowe czaty, chat boty, media społecznościowe i portale informacyjne, które powinny dostarczać zrozumiałych informacji o tym, jak mogą korzystać z cyfrowej opieki zdrowotnej.</p> <p><u>Rekomendacje dla rządzących</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udostępnienie usług cyfrowej tożsamości (np. PZ, certyfikatów ZUS) do wykorzystania w obszarze e-zdrowia. 2. Udostępnienie danych zawartych w rejestrach państwowych, które mogą być wykorzystane w obszarze zdrowia. 3. Umożliwienie dystrybucji możliwie szerokiego zakresu leków i wyrobów medycznych bezpośrednio do pacjentów realizowanych za pomocą kanałów cyfrowych 4. Wprowadzenie do szerokiego stosowania zdalnej opieki nad pacjentami (telemedycyna, telemonitoring, koordynacja opieki), jako postulowanego i/lub wymaganego elementu odpowiednich świadczeń gwarantowanych. 		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>Rozwiązania cyfrowe w zdrowiu powinny być rejestrowane jak wyroby medyczne ale szybką ścieżką.</p> <p>5. Wprowadzenie rozwiązań e-zdrowia tj. „aplikacji na receptę” oraz robotów opiekuńczych jako narzędzi profilaktyki i procesów opieki nad pacjentami</p> <p>6. Wprowadzenie minimalnego zakresu usług e-zdrowia, zapewnianych przez odpowiednie podmioty (POZ, AOS, szpitale, apteki etc.) pacjentom:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. e-rejestracja, b. samo diagnostyka (np. symptom checker, „on boarding” przed wizytą), c. cyfrowe udostępnianie zgromadzonej w danym podmiocie medycznym informacji medycznej o pacjencie (w tym wyniki badań diagnostycznych), d. zdalny kontakt (w tym telekonsultacje, koordynacja opieki), e. zdalny monitoring w zakresie odpowiednim do zakresu świadczonej opieki (w tym wsparcie i monitoring przestrzegania zaleceń lekarskich oraz monitoring paramentów życiowych), f. informacja o dostępności leków dostępnych w aptece, g. wprowadzenie zasad certyfikacji podmiotów leczniczych w zakresie spełniania w/w wymogów. <p>7. Wprowadzenie zasad otwartej architektury oraz standardów interoperacyjności w systemach informacyjnych wykorzystywanych do realizacji działań finansowanych środków publicznych.</p> <p>8. Wprowadzenie szerokiego dostępu do zanonimizowanych i/lub pseudonimizowanych danych medycznych będących w posiadaniu podmiotów publicznych (realizujących działania finansowane ze środków publicznych) w celach badawczych (R&D) oraz świadczenia opieki.</p> <p>9. Wykorzystanie potencjału cyfrowego zdrowia do budowania proaktywnej spersonalizowanej opieki.</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>10. Stworzenie wiarygodnych zasobów informacyjnych o zdrowiu i chorobach oraz funkcjonowaniu systemu zdrowia narzędzi ich udostępniania (np. serwisy internetowe, chat boty)</p> <p>11. Zbudowanie system rozwoju kompetencji (kształcenie i edukacja) w zakresie e- zdrowia.</p> <p>12. Zdefiniowanie planu rozwoju oraz realizacja cyfrowej dojrzałości/transformacji systemu zdrowia we wszystkich obszarach i w odniesieniu do wszystkich interesariuszy systemu zdrowia.</p> <p>Zaangażowanie wszystkich interesariuszy („wszystkie ręce na pokład”) oraz wykorzystanie ich potencjału i entuzjazmu na rzecz cyfrowej transformacji systemu zdrowia w celu budowy pacjento-centricznego i efektywnego systemu zdrowia</p>		
446.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Pakiet reform Inwestycji wokół cyfryzacji		<p><u>Podsumowanie</u></p> <p>Każdy kryzys wymusza zmianę funkcjonowania nie tylko przedsiębiorstw, a niekiedy również całych gospodarek, społeczeństw i krajów. W krótkim czasie należy przestawić się na funkcjonowanie w nieznaną rzeczywistość. Często warunkiem niezbędnym do przetrwania jest umiejętność szybkiego podejmowania decyzji, które pozwolą dostosować się do nowych realiów. Nie zawsze bowiem na kryzys da się wcześniej przygotować. To, co jednak można i trzeba zrobić - to każdorazowo wyciągać wnioski z takich sytuacji. To jest właśnie siła zarówno przedsiębiorstw, jak i społeczeństw. Historia pokazuje, że wnioski wyciągane po zakończeniu kryzysów mogą napędzać rozwój gospodarek, aby w dłuższym terminie przyczynić się do polepszenia życia ogółu społeczeństwa. Tak było w przypadku Wielkiego Kryzysu Depresyjnego, epidemii SARS z lat 2002 - 2003 oraz załamania finansowego, którego szczyt przypadł na 2008 rok. Zwłaszcza te dwa ostatnie wydarzenia udowodniły, że kluczem do odbudowy i dalszego rozwoju są innowacje i procesy cyfryzujące gospodarkę. Potwierdzeniem tej tezy poniekąd jest sytuacja z jaką musimy się zmagać od kilku miesięcy. Epidemia koronawirusa spowodowała najpierw krótkotrwałe załamanie wielu sektorów gospodarki, po którym nastąpiło częściowe odbicie. Stało się tak w dużej mierze dlatego, że firmy starając się dostosować do nowych warunków, zaczęły przenosić swoją działalność do sieci. Sytuacja</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona Uwaga nie zawiera odniesień do konkretnych zapisów KPO.</p>

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>sprawiła, że zmiany digitalizacyjne nastąpiły szybciej niż się spodziewano w takich sektorach jak np. edukacja czy medycyna.</p> <p>Polska może sporo zyskać na tej sytuacji. Nasz kraj ma szansę wejść do grona pięciu - siedmiu największych gospodarek cyfrowych Europy. Wszystko to za sprawą wysokiej jakości zaplecza informatycznego oraz wielkości gospodarki tradycyjnej. Aby tego dokonać należy skupić się na konkretnych działaniach wspierających rozwój infrastruktury cyfrowej ważne jest nie tylko wzmocnienie ekosystemu, w jakim działają rodzimi, cyfrowi czempioni, ale również wprowadzenie regulacji przyspieszających transformację gospodarki w gospodarkę cyfrową. Przy tym wszystkim, trzeba też pamiętać, że epidemia koronawirusa wpłynęła na zdolność do pozyskiwania środków finansowych na późniejszym etapie z i do funduszy VC/PE oraz finansowania z publicznego rynku kapitałowego i dłużnego. „Covidowa” rzeczywistość może odbić się również na finansowaniu dłużnym banków, ponieważ wielu inwestorów i instytucji finansowych będzie dążyć do minimalizacji ryzyka, zapewnienia płynności, ratowania przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji.</p> <p>Istnieje potencjalne ryzyko pojawiania się luk kapitałowych i dłużnych, co może przełożyć się na spowolnienie procesów cyfryzacyjnych w gospodarce. Dlatego ważne jest, aby zarówno firmy, jak i inwestorzy nie zostali pozbawieni całkowicie środków, które mogłyby zostać przeznaczone na inwestycje w szeroko pojętą cyfryzację. I właśnie to jest główny cel naszych inicjatyw. Proponujemy m.in. zwolnienie z podatku "Belki" za inwestycje w nowe IPO zarówno na rynku New Connect jak i na GPW. Nasze projekty zakładają także większe zaangażowanie BGK oraz PFR w procesy związane z pozyskiwaniem kapitału na finansowanie procesów cyfryzacyjnych przez MSP. Jeśli chodzi natomiast o działania dotyczące zmniejszenia luki kapitałowej na rynku długu, sugerujemy inicjatywy związane z anulowaniem podatku bankowego od kredytów udzielanych tzw. przedsiębiorstwom cyfrowym. Ponadto, uważamy, że procesy cyfryzacyjne można stymulować i przyspieszać również poprzez zachęcenie MSP do inwestycji o charakterze capexowym (związanych bezpośrednio z</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>digitalizacją), które mogłyby być w pełni odliczone od CIT. Warto także zastanowić się nad uruchomieniem dotacji udzielanych w formie pożyczek bezzwrotnych. Ostatnim naszym postulatem jest powołanie specjalnego organu doradczego, który w nazwaliśmy roboczo Krajowym Komitetem Doradczym ds. Transformacji Cyfrowej. Komitet ten miałby działać przy Wiceprezesie Rady Ministrów ds. Rozwoju i odpowiadać m.in. za dostosowanie regulacji prawnych do zmieniającej się cyfrowej rzeczywistości. Doradzałby również w jaki sposób można zdynamizować procesy digitalizacyjne w różnych gałęziach gospodarki.</p> <p><u>Rekomendacje dla rządzących</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjatywy luki kapitałowej w zakresie kapitału własnego: <ul style="list-style-type: none"> • Zwolnienie z podatku „Belki” za inwestycje w nowe IPO zarówno na rynku New Connect jak i na GPW. To, w dużym uproszczeniu, sprawi, że środki, które miałyby być przeznaczone na zapłacenie podatku „Belki” będą mogły pozostać na rynku i być zainwestowane. Jeśli z rynku pójdzie sygnał, że jest na nim kapitał, część firm nie będzie odkładać swojego IPO w czasie, tylko zdecyduje się szybciej na debiut na rynku głównym bądź alternatywnym • Fundusze finansowane dłużnie w celu zwiększenia płynności funduszy inwestujących minimum 33% aktywów funduszy w Polsce udzielane np. przez BGK lub PFR • Częściowe gwarancje publiczne na nowe emisje obligacji dla konglomeratów, holdingów inwestycyjnych oraz funduszy, których strategia koncentruje się na inwestycjach w polskie MSP. Gwarancje miałyby być udzielane przed BGK lub PFR. 2. Inicjatywy dotyczące luki kapitałowej na rynku długu: <ul style="list-style-type: none"> • Anulowanie podatku bankowego od kredytów udzielanych na finansowanie MŚP zakwalifikowanych jako przedsiębiorstwa cyfrowe oraz infrastruktury cyfrowej. Warunkiem koniecznym, aby firma została 		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>zakwalifikowana jako przedsiębiorstwo cyfrowe jest przeznaczenie co najmniej 10% przychodów na inwestycje związane z rynkiem cyfrowym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie lub wsparcie dwóch - trzech prywatnych platform dłużnych (funduszy private debt), które stanowiłyby alternatywę dla finansowania bankowego dla MSP. Z ankiety opublikowanej przez Narodowy Bank Polski wynika, że w drugim kwartale tego roku banki zaostrzyły kryteria przyznawania kredytów. W tym samym czasie popyt na nie - ze strony małych i średnich przedsiębiorstw spadł. Jest to pokłosie sytuacji związanej z epidemią koronawirusa i lockdownem. Wiele firm będzie poszukiwać innych form finansowania, ponieważ obecna sytuacja zmusza je do wdrożenia rozwiązań digitalizacyjnych i przeniesienia części działalności do sieci. <p>3. Stymulacja/przyspieszenie transformacji cyfrowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitalizacyjne inwestycje MŚP o charakterze capex-owym (wydatków inwestycyjnych) stają się w pełni odliczane od podatku CIT. Poprzez digitalizacyjne inwestycje MŚP o charakterze capex-owym rozumiemy tutaj rozwój infrastruktury handlu elektronicznego, wprowadzanie rozwiązań w zakresie chmury rozliczeniowej oraz cyfryzację procesów. <p>Dotacje na pokrycie do 50% inwestycji, które byłyby oferowane w formie pożyczek bezzwrotnych.</p>		
447.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowiecki	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Pakiet reform Zdalny pracownik #1		<p><u>Podsumowanie</u> Konsekwencją, dość nieoczekiwaną, pandemii COVID-19 jest przyspieszenie naturalnie postępującego do tej pory zjawiska cyfryzacji, również w sferze pracowniczej. Najbardziej prawdopodobnym modelem pracy w przyszłości jest model hybrydowy, łączący domową pracę zdalną z pracą „w biurze”. Pracodawcy, którzy zignorują potrzebę zmiany tradycyjnego, biurowego sposobu świadczenia pracy, na własne życzenie pozbawią siebie atrybutu konkurencyjności na rynku pracy.</p>		Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>Chociaż rozpoznanie wszystkich zagrożeń związanych z nowymi realiami zatrudnienia wymaga jeszcze zebrania odpowiedniego bagażu doświadczeń, a zatem dostatecznie dużego upływu czasu, podstawowym warunkiem sprawnego przeprowadzenia tego procesu transformacji jest przede wszystkim wprowadzenie takiej regulacji, która tworzyłaby jasne ramy prawne pracy zdalnej. Ustawa przeciwdziałająca skutkom COVID-19 zawiera już przepisy idące we właściwym kierunku. Mogą one posłużyć za punkt wyjścia, lecz wymagają dalszego doprecyzowania i przede wszystkim umieszczenia w podstawowym akcie prawnopracowniczym – kodeksie pracy. Kluczowe jest to, aby w nowej regulacji uwzględnić na równi interes pracownika oraz pracodawcy. Ci pierwsi są zainteresowani w stworzeniu jasnych zasad świadczenia pracy zdalnej, np. sposobu realizacji zadań pracowniczych i raportowania ich wykonania, sposobu komunikacji ze środowiskiem pracowniczym, odpowiedzialności za sprzęt i bezpieczeństwo w miejscu pracy czy choćby podział kosztów świadczenia pracy "z domu". Stronie pracodawczej zależy również na uzyskaniu jasności w zakresie stanu prawnego oraz na utrzymaniu efektywności zatrudnienia, tudzież zachowania kontroli nad jej kosztami.</p> <p>Istotne jest dostrzeżenie przez ustawodawcę zwiększającej się obecności w świecie pracy zdobywcy najnowszych technologii. Mowa nie tylko o zaangażowaniu sztucznej inteligencji. Rozwój pracy zdalnej jest w zasadniczym stopniu uzależniony od stworzenia bezpiecznych sposobów zdalnej komunikacji. Bezpieczeństwo odnosi się zarówno do aspektów technologicznych, jak i stworzenia zabezpieczenia prawnego przed niepożądaną ingerencją w zdalną komunikację.</p> <p>Do problemów szczegółowych, choć o niekwestionowanym znaczeniu praktycznym, należy dość wysoki stopień sformalizowania umów o pracę. Jednoznaczne odejście od jakkolwiek rozumianej formy pisemnej na rzecz formy elektronicznej jest konieczne, szczególnie w dobie postępującej cyfryzacji.</p> <p><u>Wnioski i rekomendacje dla rządzących</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pandemia koronawirusa przyspieszyła naturalny proces transformacji cyfrowej – cała gospodarka została zmuszona do przestawienia 		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					<p>z pracy stacjonarnej na zdalną. W ten sposób naturalna krzywa transformacji cyfrowej została wyprzedzona, najprawdopodobniej po raz pierwszy w historii.</p> <p>2. Po upływie trudnego czasu epidemii nie ma sensu, nie ma też potrzeby cofania pracowników do rzeczywistości sprzed pandemii. Badania dowodzą, że zdecydowana większość zatrudnionych nie chce wracać całkowicie do biur, lecz woli modele hybrydowe, w których jedynie część czasu pracy spędza się w biurze.</p> <p>3. Vox Populi – Vox Dei, otrzymanego sygnału nie można zlekceważyć. Pracodawcy, którzy tak postąpią, na własne życzenie stracą jeden ze swoich atutów.</p> <p>4. Przejście na mieszany tryb wykonywania pracy jest obopólnie korzystny, choć nie ma jednego modelu pracy hybrydowej, rozwiązanie typu one size fits all nie istnieje.</p> <p>5. Praca zdalna nie będzie funkcjonować bez jej uregulowania w przepisach prawa pracy. Obecnie istniejąca w Kodeksie Pracy telepraca w żadnym razie nie stanowi atrakcyjnej formy zatrudnienia.</p> <p>6. Prawo musi jasno regulować warunki pracy zdalnej, w tym podział jej kosztów, sposób rozliczania wyników, odpowiedzialność za sprzęt, czy bezpieczeństwo w miejscu pracy.</p> <p>7. Wszelkie zmiany muszą sprawiedliwie ważyć interes pracownika w stworzeniu elastycznych ram zatrudnienia, ale i pracodawcy, któremu zależy na utrzymaniu efektywności pracy i utrzymaniu w ryzach jej kosztów.</p> <p>8. Należy wystrzegać się nadmiernej regulacji stosunku pracowniczego w trybie hybrydowym. Wiele jej elementów będzie wypracowywanych w drodze porozumienia, choćby kwestia rejestracji czasu pracy czy nadgodzin pracowniczych. Ten sposób samoregulacji jest optymalny.</p> <p>9. Realnym problemem jest wciąż istniejący obrót dokumentacji papierowej czy nadmierne sformalizowanie zawieranych umów.</p> <p>Praca poza biurem wymaga zdalnego kontaktu ze swoim środowiskiem pracy. Należy zaapelować do organów ścigania, aby z należytą powagą traktowały</p>		

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Województwo	Część KPO	Str.	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko
					wszelkie przypadki bezprawnej ingerencji w zdalną komunikację, zwłaszcza w przypadkach naruszenia poufności informacji o znaczeniu gospodarczym.		
448.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Inwestycje Zdalny pracownik #1		Stworzenie programu wsparcia pracy zdalnej na terenach wiejskich na wzór Irlandzkiego Rządu Irlandii zaprezentował w swoją strategię "Nasza przyszłość na wsi" (Our rural future). Plan, pierwszy tego typu wprowadzony przez kraj europejski od początku pandemii, obejmuje stworzenie sieci ponad 400 ośrodków pracy zdalnej oraz wprowadzenie ulg podatkowych dla osób indywidualnych i firm, które wspierają pracę w domu. Rząd wyznaczył cel, aby do końca roku 20 proc. z 300 tys. irlandzkich urzędników państwowych przeszło do pracy zdalnej. Inne środki obejmują "wsparcie finansowe", aby zachęcić ludzi do zamieszkania w miastach wiejskich i przyspieszony rozwój sieci szerokopasmowej. https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6783503911744548864/	Wsparcie rozwoju małych miast i zasypywanie różnic między dużymi a małymi miastami	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.
449.	Fundacja DigitalPoland	woj. mazowieckie	Komponent C „Transformacja cyfrowa” Reformy wspierające rozwój Data center		Uruchomienie reformy pozwalającej na tworzenie REIT inwestujących w Data centers, bez podwójnego opodatkowania.	Polska może zdać się ważnym graczem na rynku data centers ale potrzeba reformy która zwolni z podwójnego opodatkowania fundusze typu REIT. Fundusze mogłyby inwestować tylko w infrastrukturę cyfrowa (REIT data centers, fiber, 5G)	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres KPO.